

ลักษณะสถานการณ์ในงานอาชีพ และลักษณะจิตใจที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว
ของผู้บริหารสตรีในองค์กรเอกชน

ปริญญานิพนธ์
ของ
วรรณภา กันยาวงศ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
พฤษภาคม 2551

ลักษณะสถานการณ์ในงานอาชีพ และลักษณะจิตใจที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว
ของผู้บริหารสตรีในองค์กรเอกชน

ปริญญานิพนธ์
ของ
วรรณภา กันยาวงศ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์

พฤษภาคม 2551

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ลักษณะสถานการณ์ในงานอาชีพ และลักษณะจิตใจที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว
ของผู้บริหารสตรีในองค์กรเอกชน

บทคัดย่อ

ของ

วรรณภา กันยาวงศ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์

พฤษภาคม 2551

วรรณภา กันยาวงศ์. (2551). *ลักษณะสถานการณ์ในงานอาชีพ และลักษณะทางจิตใจที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของผู้บริหารสตรี ในองค์การเอกชน*. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
คณะกรรมการควบคุม: รองศาสตราจารย์ งามตา วนินทานนท์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อังศินันท์ อินทรกำแหง.

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยประเภทศึกษาความสัมพันธ์และเปรียบเทียบ (Correlation-Comparative Study) มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกลุ่มลักษณะทางจิตใจ กับตัวแปรกลุ่มลักษณะสถานการณ์ว่าจะเกี่ยวข้องกับการปรับตัวของผู้บริหารสตรีมากน้อยเพียงใด ในผู้บริหารสตรีประเภทต่าง ๆ 2) เพื่อศึกษาว่ากลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม จิตลักษณะตามสถานการณ์ และลักษณะสถานการณ์ร่วมกันทำนายการปรับตัวของผู้บริหารสตรีได้มากน้อยเพียงใดในผู้บริหารสตรีประเภทต่าง ๆ และ 3) เพื่อค้นหาประเภทของผู้บริหารสตรี ที่มีการปรับตัวได้น้อย และปัจจัยเชิงสาเหตุสำคัญที่เกี่ยวข้อง

ตัวแปรหลักที่ศึกษา กำหนดขึ้นโดยอาศัยกรอบแนวคิดการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมตามรูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) และทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม เป็นพื้นฐานแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มลักษณะสถานการณ์ มี 4 ตัวแปรคือ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน ภาระงานอาชีพ การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว และการร่วมกิจกรรมในครอบครัว 2) กลุ่มจิตลักษณะเดิม มี 4 ตัวแปร คือ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การมองโลกในแง่ดี บุคลิกภาพแบบเอ และวิถีชีวิตทางศาสนา 3) กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ มี 2 ตัวแปร คือ เจตคติต่อการปรับตัว และความสามารถในการจัดการกับความเครียด ตัวแปรตามที่ศึกษา คือ การปรับตัว แบ่งเป็น 3 ด้านย่อย คือ ด้านสรีระ ด้านอัตมโนทัศน์ และด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี เครื่องมือวัดตัวแปรดังกล่าวข้างต้น เป็นแบบวัดประเภทมาตราประเมินรวมค่า 6 หน่วย จำนวน 13 แบบวัด แต่ละแบบวัดมีข้อคำถาม 10 ถึง 18 ข้อ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบวัดแต่ละฉบับอยู่ระหว่าง .71 ถึง .90

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ มีลักษณะเฉพาะดังนี้ เป็นผู้บริหารสตรีระดับต้น และระดับกลางของบริษัทเอกชนที่ดำเนินธุรกิจด้านการสื่อสารโทรคมนาคม ที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งบริหารมาแล้วตั้งแต่ 6 เดือน ถึง ไม่เกิน 2 ปี สมรส และอยู่ร่วมกับสามีไม่น้อยกว่า 2 ปี จำนวน 286 คน มีอายุระหว่าง 28-50 ปี (อายุเฉลี่ย 33.61 ปี) ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 263 คน (ร้อยละ 92) ส่วนใหญ่รายงานว่ามีลักษณะงานตรงความถนัดน้อย (ร้อยละ 60.5) และฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง (ร้อยละ 54.2)

สมมติฐานในการวิจัยนี้มี 5 ข้อ ซึ่งมีพื้นฐานในการตั้งสมมติฐานมาจากรูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานมี 2 ประเภท ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง (Three-way Analysis of Variance) เมื่อพบปฏิสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญ ทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) 2) วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบ

มาตรฐาน แบบเป็นขั้น และแบบมีตัวแปรตามหลายตัว (Standard ,Stepwise and Multivariate Multiple Regression Analysis) เพื่อนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ต่อไป การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยนี้ ได้กระทำทั้งในกลุ่มตัวอย่างรวมและกลุ่มที่แยกย่อย 6 กลุ่ม ซึ่งแบ่งตามลักษณะทางชีวสังคม และภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัยที่สำคัญมี 3 ประการ ดังนี้

ประการแรก ผู้บริหารสตรีที่มีการปรับตัวได้ดีมากทั้ง 3 ด้าน (ด้านสรีระ ด้านอัตมโนทัศน์ และด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี) พบผลที่สอดคล้องกัน คือ เป็นผู้บริหารสตรีที่รับรู้การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานน้อย พบในกลุ่มผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง และยังพบว่าเป็นผู้ที่มีวิถีชีวิตทางศาสนาน้อย พบในกลุ่มผู้บริหารสตรีโดยรวม ส่วนผู้บริหารสตรีที่มีการปรับตัวด้านสรีระ และด้านอัตมโนทัศน์ได้ดีมาก พบผลที่สอดคล้องกัน คือ เป็นผู้ที่มีวิถีชีวิตทางศาสนาน้อย พบในกลุ่มผู้ที่มีอายุน้อย และผู้บริหารที่มีการปรับตัวด้านสรีระ และด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีได้ดีมาก พบผลที่สอดคล้องกัน ได้แก่ 1) เป็นผู้ที่มิมีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง พบในกลุ่มผู้บริหารสตรีโดยรวม ผู้ซึ่งมีวิถีชีวิตทางศาสนาน้อย และได้รับการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัวมาก 2) เป็นผู้ที่มีวิถีชีวิตทางศาสนาน้อย พบในกลุ่มผู้บริหารสตรีโดยรวม ผู้ซึ่งมีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนมาก และได้รับการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัวมาก

ประการที่สอง เมื่อนำตัวแปรกลุ่มสถานการณ์ จิตลักษณะเดิม และจิตลักษณะตามสถานการณ์เข้าด้วยกัน เป็น 10 ตัวแปร สามารถทำนายการปรับตัวแต่ละด้านได้ชัดเจนดังนี้ 1) ทำนายการปรับตัวด้านสรีระได้ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 6 กลุ่มระหว่าง ร้อยละ 43.1 ถึง ร้อยละ 50.7 ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มผู้ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมาก ตัวทำนายที่สำคัญ 3 ลำดับแรกเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ การสนับสนุนด้านงานอาชีพในหน่วยงาน การร่วมกิจกรรมในครอบครัว และภาระงานอาชีพ ตามลำดับ 2) ทำนายการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ได้ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 6 กลุ่มระหว่างร้อยละ 21.4 ถึง ร้อยละ 42.1 ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มผู้ที่มีอายุมาก ตัวทำนายที่สำคัญ 3 ลำดับแรกเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน การร่วมกิจกรรมในครอบครัว และการมองโลกในแง่ดี ตามลำดับ 3) ทำนายการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีได้ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 6 กลุ่มระหว่างร้อยละ 28.0 ถึง ร้อยละ 57.7 ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มผู้ที่มีอายุมาก ตัวทำนายสำคัญ 3 ลำดับแรกเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ การร่วมกิจกรรมในครอบครัว เจตคติต่อการปรับตัว และการมองโลกในแง่ดี ตามลำดับ 4) ตัวแปรอิสระ (ได้แก่ ตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การมองโลกในแง่ดี บุคลิกภาพแบบเอ วิถีชีวิตทางศาสนา ภาระงานอาชีพ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว การร่วมกิจกรรมในครอบครัว เจตคติต่อการปรับตัว และความสามารถในการจัดการกับความเครียด) จำนวน 10 ตัวแปร ร่วมกันส่งผลต่อกลุ่มตัวแปรการ

ปรับตัวของผู้บริหารสตรี ทั้ง 3 ด้าน โดยพบว่า ตัวแปรการร่วมกิจกรรมในครอบครัว สามารถอธิบายความแปรปรวนของกลุ่มตัวแปรการปรับตัวของผู้บริหารสตรีทั้ง 3 ด้านได้สูงสุด ร้อยละ 28 รองลงมาคือ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน และเจตคติต่อการปรับตัว (ร้อยละ 24 และร้อยละ 23 ตามลำดับ)

ประการที่สาม ปัจจัยเชิงเหตุที่เกี่ยวข้องในการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงลักษณะที่สำคัญเชิงสถานการณ์ในการทำงาน และจิตลักษณะของผู้บริหารสตรีที่ควรส่งเสริมในองค์การเอกชน และทราบถึงลักษณะผู้บริหารสตรีกลุ่มเสี่ยง (ได้แก่ ผู้บริหารสตรีที่มีอายุน้อย ลักษณะงานตรงความถนัดน้อย และฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง) ซึ่งควรมีการวิจัยทดลองประเมินผล พิสูจน์ความเป็นสาเหตุของการปรับตัวของผู้บริหารสตรีโดยนำปัจจัยเชิงเหตุที่พบ เช่น การร่วมกิจกรรมในครอบครัว บุคลิกภาพแบบเอ ภาระงานอาชีพ และการมองโลกในแง่ดี ที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของผู้บริหารสตรี

ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติเพื่อพัฒนา

จากผลวิจัยครั้งนี้พบว่า การร่วมกิจกรรมในครอบครัวเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของผู้บริหารสตรี ทั้ง 3 ด้านอย่างเด่นชัด จึงกล่าวได้ว่า การเข้าร่วมกิจกรรมในครอบครัวเป็นสิ่งสำคัญ ที่จะทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดระหว่างผู้บริหารสตรีกับสมาชิกในครอบครัว จึงควรมีการส่งเสริมให้ผู้บริหารสตรีเข้าร่วมกิจกรรมในครอบครัวอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสมาชิกในครอบครัวจะได้มีความสุขร่วมกันและผู้บริหารสตรีเองก็สามารถปรับตัวได้ดียิ่งขึ้น จากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อค้นหาปัจจัยเชิงเหตุสำคัญของการเข้าร่วมกิจกรรมในครอบครัวมาก คือ การมีภาระงานในปริมาณที่เหมาะสม การมองโลกในแง่ดีมาก ได้รับการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัวมาก เป็นต้น ซึ่งจากข้อมูลนี้ผู้เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ในการกำหนดแนวทางการส่งเสริมให้ผู้บริหารสตรีตระหนักถึงความสำคัญของการเข้าร่วมกิจกรรมในครอบครัวให้มากขึ้น เพื่อสร้างความสมดุลระหว่างการทำงานอาชีพกับบทบาทหน้าที่ในครอบครัว

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

ควรทำการวิจัยเชิงทดลองประเมินผล (Evaluative Experimental Study) ลักษณะสถานการณ์ เช่น การร่วมกิจกรรมในครอบครัว จิตลักษณะเดิม เช่น ลักษณะมุ่งอนาคตและความมุ่งมั่น และการมองโลกในแง่ดี จิตลักษณะตามสถานการณ์ เช่น เจตคติต่อการปรับตัว ไปสร้างเป็นต้นแบบกิจกรรมพัฒนาจิตลักษณะดังกล่าวให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้บริหารสตรี และทำการวิจัยทดลองประเมินประสิทธิผลต้นแบบกิจกรรมพัฒนาเหล่านี้ ก่อนนำไปพัฒนาผู้บริหารสตรีในองค์การเอกชนต่าง ๆ ในวงกว้าง

THE SITUATION IN CAREER AND PSYCHOSOCIAL CHARACTERISTIC AS
CORRELATES OF ADJUSTMENT OF EXECUTIVE WOMEN
IN PRIVATE ENTERPRISE

AN ABSTRACT
BY
WANNAPA GANYAWONG

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Master of Science Degree in Applied Behavioral Science Research
at Srinakharinwirot University
May 2008

Wannapa Ganyawong. (2008). *The Situation in career and psychosocial characteristic as correlates of adjustment of executive women in private enterprise*. Master thesis, M.Sc. (Applied Behavioral Science Research). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Assoc. Prof. Ngamta Vanindananda, Asst. Prof. Dr. Ungsinun Intarakamhang.

This is an educational research on Correlation-Comparative Study with 3 important goals which are 1) to study the interaction between the variable of the characteristics of the mind and the variable of situational factors to see how it is related to the adjustment of executive women in different groups. 2) To study how the variables of the Psychological Characteristics, Psychological Characteristics state and the Characteristic of situations determine how much executive women can adapt 3) To find the group of executive women who make little adjustment and find the important related elements .

The main variable being studied is determined by the frame of thought which analyses the behavioral causes according to the Interactionism Model and the theory of the Moral Trees which are divided into 3 groups are 1) The Situational Factor which has 4 variables which include: Social Support at Work, Load of Work, Occupational support from the family and Participating in Family Activities. 2) Psychological Characteristic has 4 variables which are Future-orientation and Self control, optimism, Type A personality and Religious way of living and 3) Psychological State which has 2 variables being Attitudes towards Adaptation and Stress Coping. The variable being studied is adaptation which is divided in 3 smaller areas Physiological Adaptation, Self Concept Adaptation and Interdependent relation with spouse.

The measurement of the variables mentioned earlier is the type using an evaluation average of 6 points with 13 types of measurement. Each instrument had between 10 to 18 items and reliability is between .71 to .90

The groups surveyed for this research have particular characteristics in that they are executive women in the lower and middle level in private companies involved in the telecommunications business. These women have been in the management level for 6 months and not over 2 years. The 286 women are married and have been with their husbands for no less than 2 years and are between 28-50 years (average 33.61 years.) Most of them have B.A. degrees with 263 women

(92%.) Most say that the job they do is not quite according to their work interest (60.5%,) and they are from the middle family socioeconomic levels (54.2%)

There are 5 suppositions in this research which are based on supposition of the Interactionism Model. Two sets of statistics are used to test these suppositions which include are 1) Three-way Analysis of Variance when it interacts and then an average of pairs is done using the Scheffe' method. And 2) Standard, Stepwise and Multivariate Multiple Regression Analysis so that the result of the research can be adapted and used.

The analysis of the data in this research was carried out both with the examples as a whole and separately in 6 groups and is divided according to the Bio-Socio characteristics and the background of the sample groups.

Following are 3 important results from this survey.

First. It was found that executive women who adapted well in the 3 areas (Physiological Adaptation, Self-concept Adaptation and Interdependent relations with spouse,) share common results which are on the whole the executive women levels who have little awareness of social support at work, are from the middle families socioeconomic levels and most of these women have little Religious way of Living. Most of the executive women level who have good Physiological Adaptation and very good Self-concept Adaptation share little Religious way of Living and are from the younger women group. Executive women who have very good Physiological Adaptation and Interdependent relations with spouse show two elements that are in line with each other: 1) They display a very high Future orientation and self-control and have a lot of support in their work from their families. 2) Most of the executive women share little Religious way of Living which is found in most of the women and they have very high Future-orientation and self control as well a lot of family support in their work.

Secondly When all the variables of the situation factors, psychological characteristic and psychological state are combined into 10 variables the prediction of adaptation in each area was very clear as follows: 1) The prediction of the psychological adaptation in the large group and 6 smaller groups was between 43% to 50.7% with the highest prediction in the group being those whose job suited their interests. The first 3 important predictions from greater to less are social support at

work, participation in family activities and load of work. 2) Prediction of the self-concept adaptation in the large group and the 6 small groups were between 21.4% to 42.1%. The highest prediction was in the older age group with the first 3 important predictions from the greater to less are social support at work, participation in family activities and optimism. 3) The prediction of the interdependent relation with spouse in the large group and 6 small groups was between 28.0% to 57.7% in the older age group. The first 3 groups ranged from the greater to less were participation in family activities, attitude towards adaptation and optimism. And 4) The 10 independent variables (include future-orientation and self control, optimism, type – A personality, religious way of living, load of work, social support at work, family support in work, participation in family activities, attitude towards adaptation and stress coping) influence the executive women in 3 ways. It was found that the variable of participation in family activities affected the changes in adaptation of the women at management level in 3 areas the highest of 28%. Next is Social support at work and Attitude towards Adaptation (24% and 23% respectively)

Thirdly the element of causes in this research reveals an important situational factor and the psychological state of executive women which should be encouraged in the private organizations. It also reveals the characteristics of the group of executive women who are in risk groups (these are young executive women, the work is not in accordance to their interest and are they are from the middle class level) A research to test and evaluate to find the reasons for the adaptation of executive women using the important predictors for example participation in family activities, type A personality, load of work and optimism which is related to how the women adapt.

Suggestions for use in the future

From this research it can be clearly seen that participation in family activities has an great influence on the women in adapting in the 3 areas. Participation in family activities is very important as it will create good relationships between the executive women and the members of their families. Executive women should be encouraged to participate in family activities on a regular basis so that the members of the family are happy and the women can better adapt themselves. From this information the researcher has carried out analysis of additional data to find out the

important elements which makes it possible to participate more in family activities such as e.g. have suitable workload, have a very optimistic world view and receive work support from their families etc. This information can be used by those involved to set up guidelines to encourage women at management levels to realize the importance of participating more in family activities so that a balance between the role at work and in the family can be created.

Suggestions for further research

An Evaluative Experimental Study of the situation such as participating in family activities, Psychological Characteristics such as future-orientation and self-control and optimism, Psychological States such as attitude towards Adaptation. This is to create a master plan to develop these psychological states that they will be suitable for the executive women. A research and test on the evaluation of the effects of the master plan of these developmental activities should be carried out before developing and using this study to develop executive women in private organizations on a larger scale.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง
ลักษณะสถานการณ์ในงานอาชีพ และลักษณะจิตใจที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว
ของผู้บริหารสตรีในองค์กรเอกชน
ของ
วรรณภา กันยาวงศ์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมชาย สันติวัฒนกุล)
วันที่ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2551

คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ งามตา วนินทานนท์)

..... ประธาน
(ศาสตราจารย์ ดร. จรรยา สุวรรณทัต)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อังคินันท์ อินทรกำแหง)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ งามตา วนินทานนท์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อังคินันท์ อินทรกำแหง)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. จรัส อุ่ณฐิติวัฒน์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างสูง จากรองศาสตราจารย์ งามตา วณิชทานนท์ ประธานที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อังคินันท์ อินทรกำแหง กรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ที่ได้สละเวลาอย่างมากในการให้ความรู้ คำแนะนำ ตลอดจนการตรวจแก้ไขทุกขั้นตอนของการทำวิจัยอย่างใกล้ชิด ขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร. จรรจา สุวรรณทัต และอาจารย์ ดร. จรัส อุ่ณฐิติวัฒน์ กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม ที่กรุณาให้คำแนะนำที่มีคุณค่ายิ่งในการปรับปรุงงานวิจัยนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ และคณาจารย์จากสถาบันฯ ทุกท่านที่ได้ถ่ายทอดความรู้ด้านต่าง ๆ แก่ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณผู้บริหารฝ่ายบุคคล ตลอดจนผู้บริหารสตรีทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ท้ายที่สุดขอโน้มรำลึกพระคุณของคุณพ่อ คุณแม่ พี่ ๆ น้อง ๆ หัวหน้างาน และเพื่อนร่วมงานทุกคน ที่ให้ความช่วยเหลือสนับสนุน เป็นกำลังใจตลอดมาในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้

วรรณภา กันยาวงศ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	5
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ตัวแปรที่ศึกษา.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
การปรับตัว : ตัวแปร ความหมายและวิธีวัด	8
รูปแบบการปรับตัวของรอย (The Roy Adaptation Model).....	10
การปรับตัวด้านสรีระ : ความหมาย และวิธีวัด.....	15
การปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ : ความหมาย และวิธีวัด.....	16
การปรับตัวด้านความสัมพันธ์พึ่งพากันและกันกับสามี: ความหมาย และวิธีวัด	21
แนวคิดเกี่ยวกับสาเหตุของพฤติกรรมของบุคคล.....	23
จิตลักษณะเดิมและพฤติกรรมเดิม กับการปรับตัว.....	25
ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน กับการปรับตัว.....	25
การมองโลกในแง่ดี กับการปรับตัว	27
บุคลิกภาพแบบเอ กับการปรับตัว	30
พฤติกรรมเดิมกับการปรับตัว กับการปรับตัว	32
วิถีชีวิตทางศาสนา กับการปรับตัว.....	32
ลักษณะสถานการณ์ทางสังคมกับการปรับตัว	35
ภาระงานอาชีพ กับการปรับตัว	35
การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน กับการปรับตัว.....	36
การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว กับการปรับตัว.....	40
การร่วมกิจกรรมในครอบครัวกับการปรับตัว.....	41

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2(ต่อ)	
จิตลักษณะตามสถานการณ์กับการปรับตัว.....	43
เจตคติต่อการปรับตัวกับการปรับตัว.....	43
ความสามารถในการจัดการกับความเครียดกับการปรับตัว	47
ลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังกับการปรับตัว	49
สรุปความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ที่ศึกษา	52
นิยามปฏิบัติการ	54
สมมติฐานของการวิจัย.....	59
3 วิธีดำเนินการวิจัย	60
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	60
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	61
การหาคุณภาพของเครื่องมือ	70
วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	71
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	72
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
ลักษณะเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง.....	73
ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการปรับตัว	
ของผู้บริหารสตรี ผู้ที่มีระดับของการสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน	
การมองโลกในแง่ดี และความสามารถในการจัดการกับความเครียด	
ที่แตกต่างกัน	75
ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการปรับตัว	
ด้านสรีระของผู้บริหารสตรี พิจารณาตามระดับของการสนับสนุนทางสังคม	
ในหน่วยงาน การมองโลกในแง่ดี และความสามารถในการจัดการกับ	
ความเครียดที่แตกต่างกัน.....	76

สารบัญ(ต่อ)

บทที่

หน้า

4 (ต่อ)	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการปรับตัว	
	ด้านอัตมโนทัศน์ของผู้บริหารสตรี พิจารณาตามระดับของ	
	การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน การมองโลกในแง่ดี	
	และความสามารถในการจัดการกับความเครียด	
	ที่แตกต่างกัน	79
	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการปรับตัว	
	ด้านความสัมพันธ์พึงพาซึ่งกันและกันกับสามี พิจารณาตามระดับของ	
	การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน การมองโลกในแง่ดี	
	และความสามารถในการจัดการกับความเครียด	
	ที่แตกต่างกัน	83
	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการปรับตัว	
	ของผู้บริหารสตรี ผู้ที่มีระดับของลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน	
	การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว	
	และวิถีชีวิตทางศาสนาที่แตกต่างกัน	86
	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการปรับตัว	
	ด้านสรีระของผู้บริหารสตรี พิจารณาตามระดับลักษณะ	
	มุ่งอนาคตและควบคุมตน การสนับสนุนด้านงานอาชีพ	
	จากครอบครัว และวิถีชีวิตทางศาสนาที่แตกต่างกัน.....	87
	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการปรับตัว	
	ด้านอัตมโนทัศน์ของผู้บริหารสตรี พิจารณาตามระดับของลักษณะ	
	มุ่งอนาคตและควบคุมตน การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว	
	และวิถีชีวิตทางศาสนาที่แตกต่างกัน.....	91
	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนน	
	การปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีของผู้บริหารสตรี	
	พิจารณาตามระดับของลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน	
	การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว	
	และวิถีชีวิตทางศาสนาที่แตกต่างกัน.....	95

สารบัญ(ต่อ)

บทที่

หน้า

4 (ต่อ) ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสามทางของคะแนนการปรับตัว	
ของผู้บริหารสตรี และจิตลักษณะเดิมและพฤติกรรมเดิม ลักษณะสถานการณ์	
จิตลักษณะตามสถานการณ์ ผู้ที่มีระดับของลักษณะของ	
ทางชีวสังคมและภูมิหลังที่แตกต่างกัน.....	99
ผลการทำนายการปรับตัวของผู้บริหารสตรีโดยการวิเคราะห์ถดถอย	
พหุคูณแบบมาตรฐานและแบบเป็นขั้น เมื่อใช้ตัวแปรในตัวแปร	
ชุดจิตลักษณะเดิม ชุดลักษณะสถานการณ์ และตัวแปร	
ชุดจิตลักษณะตามสถานการณ์ แต่ละกลุ่มเป็นตัวทำนาย	105
ผลการทำนายการปรับตัวด้านสรีระของผู้บริหารสตรี โดยใช้ตัว	
ทำนายจิตลักษณะเดิมและพฤติกรรมเดิม รวม 4 ด้าน ลักษณะสถานการณ์	
4 ด้าน และจิตลักษณะตามสถานการณ์ 2 ด้าน ที่ละกลุ่ม	
และโดยใช้ตัวทำนายทุกกลุ่มรวม 10 ตัวแปรร่วมกัน.....	106
ผลการทำนายการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ของผู้บริหารสตรี โดยใช้ตัว	
ทำนายจิตลักษณะเดิมและพฤติกรรมเดิม รวม 4 ด้าน	
ลักษณะสถานการณ์ 4 ด้าน และจิตลักษณะตามสถานการณ์ 2 ด้าน	
ที่ละกลุ่ม และโดยใช้ตัวทำนายทุกกลุ่มรวม 10 ตัวแปรร่วมกัน	111
ผลการทำนายการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี	
ของผู้บริหารสตรี โดยใช้ตัวทำนายจิตลักษณะเดิมและพฤติกรรมเดิม	
รวม 4 ด้าน ลักษณะสถานการณ์ 4 ด้าน และจิตลักษณะตามสถานการณ์	
2 ด้าน ที่ละกลุ่ม และโดยใช้ตัวทำนายทุกกลุ่มรวม 10 ตัวแปร	
ร่วมกัน	115
ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม	
และพฤติกรรมเดิม กลุ่มลักษณะสถานการณ์	
และกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ กับการปรับตัวของผู้บริหารสตรี.....	120

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 127
สรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 1.....	127
สรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 2.....	131
สรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 3.....	135
สรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 4.....	137
สรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 5.....	142
สรุปและอภิปรายผลในประเด็นสำคัญ.....	144
ลักษณะของผู้บริหารสตรีที่มีการปรับตัวได้ดีมาก.....	144
ผู้บริหารสตรีกลุ่มเสี่ยงและปัจจัยเชิงเหตุสำคัญที่เกี่ยวข้อง.....	145
สรุปปัจจัยเชิงเหตุและผลของการร่วมกิจกรรมในครอบครัว.....	146
ข้อดีและข้อจำกัดของการวิจัย.....	148
ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติเพื่อการพัฒนา.....	149
ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป.....	150
บรรณานุกรม.....	151
ภาคผนวก.....	163
ภาคผนวก ก เครื่องมือวัดที่ใช้ในการวิจัย.....	164
ภาคผนวก ข ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	196
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	216

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 การประเมินพฤติกรรมขององค์กรประกอบอัตมโนทัศน์ด้านร่างกาย.....	18
2 การประเมินพฤติกรรมขององค์กรประกอบอัตมโนทัศน์ส่วนบุคคล.....	19
3 สายงานที่ดำเนินการเก็บข้อมูล.....	61
4 แสดงเกณฑ์การให้คะแนนระดับเศรษฐกิจของครอบครัวผู้ตอบ.....	70
5 ค่าสถิติข้อมูลส่วนตัวของผู้ถูกศึกษา.....	74
6 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการปรับตัวด้านสรีระของ ผู้บริหารสตรี พิจารณาตามระดับของการสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว และความสามารถ ในการจัดการกับความเครียด ที่แตกต่างกันในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 6 กลุ่ม (ส่วนที่ 1) และค่าของการปรับตัวด้านสรีระตามระดับของตัวแปรอิสระ ที่ส่งผลแบบเดียว (ส่วนที่ 2).....	77
7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ของ ผู้บริหารสตรีพิจารณาตามระดับของการสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน การมองโลกในแง่ดี และความสามารถในการจัดการกับความเครียด ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 6 กลุ่ม (ส่วนที่1) และค่าของการปรับตัว ด้านอัตมโนทัศน์ตามระดับของตัวแปรอิสระที่ส่งผลแบบเดียว (ส่วนที่ 2)	80
8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนคะแนนการปรับตัวด้าน ความสัมพันธ์พึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี พิจารณาตามระดับของ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน การมองโลกในแง่ดี และความสามารถในการจัดการกับความเครียดที่แตกต่างกัน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 6 กลุ่ม (ส่วนที่ 1) และค่าของการปรับตัว ด้านสรีระตามระดับของตัวแปรอิสระที่ส่งผลแบบเดียว (ส่วนที่ 2).....	84
9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการปรับตัวด้านสรีระ ของผู้บริหารสตรี พิจารณาตามระดับลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว และวิถีชีวิตทางศาสนา ที่แตกต่างกัน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย (ส่วนที่ 1)และค่าของการปรับตัว ด้านสรีระตามระดับของตัวแปรอิสระที่ส่งผลแบบเดียว (ส่วนที่ 2).....	89

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง

หน้า

- 9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการปรับตัว
ด้านอัตมโนทัศน์ของผู้บริหารสตรี พิจารณาตามระดับของลักษณะ
มุ่งอนาคตและควบคุมตน การสนับสนุนด้านงานอาชีพ และวิถีชีวิตทางศาสนา
แตกต่างกัน ในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย (ส่วนที่ 1) และค่าของการปรับตัว
ด้านอัตมโนทัศน์ตามระดับของตัวแปรอิสระที่ส่งผลแบบเดียว (ส่วนที่ 2)..... 92
- 10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการปรับตัว
ด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีของผู้บริหารสตรีพิจารณาตาม
ระดับของลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การสนับสนุนด้านงาน
อาชีพจากครอบครัว และวิถีชีวิตทางศาสนาที่แตกต่างกัน ในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย
(ส่วนที่ 1) และค่าของการปรับตัวด้านความสัมพันธ์พึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี
ตามระดับของตัวแปรอิสระที่ส่งผลแบบเดียว (ส่วนที่ 2)..... 96
- 11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนจิตลักษณะเดิม
และพฤติกรรมเดิม ลักษณะสถานการณ์ปัจจุบัน จิตลักษณะตามสถานการณ์
และการปรับตัวของผู้บริหารสตรี พิจารณาตาม อายุ ลักษณะงานตรงความถนัด
และฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว แตกต่างกัน ใน กลุ่มรวมและกลุ่มย่อย
(ส่วนที่ 1) และค่าของจิตลักษณะเดิมและพฤติกรรมเดิม ลักษณะสถานการณ์ปัจจุบัน
จิตลักษณะตาม สถานการณ์ และการปรับตัวของผู้บริหารสตรี
ตามระดับของตัวแปรอิสระที่ส่งผลแบบเดียว (ส่วนที่ 2).....100
- 12 ปริมาณการทำนายและตัวทำนายสำคัญของการปรับตัวด้านสรีระในผู้บริหารสตรี
โดยมีกลุ่มจิตลักษณะเดิมและพฤติกรรมเดิม กลุ่มลักษณะสถานการณ์108
กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ เป็นตัวทำนายในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย
- 13 ปริมาณการทำนายและตัวทำนายสำคัญของการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ในผู้บริหารสตรี
โดยมีกลุ่มจิตลักษณะเดิมและพฤติกรรมเดิม กลุ่มลักษณะสถานการณ์
กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ เป็นตัวทำนาย ในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย.....113
- 14 ปริมาณการทำนายและตัวทำนายสำคัญของการปรับตัวด้านความสัมพันธ์พึ่งพา
ซึ่งกันและกันกับสามี ในผู้บริหารสตรี โดยมีกลุ่มจิตลักษณะเดิม
และพฤติกรรมเดิม กลุ่มลักษณะสถานการณ์ กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์
เป็นตัวทำนายในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....117

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง

หน้า

15	ค่าสถิติทดสอบของการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบหลายตัวแปรตาม ของแต่ละตัวแปรในกลุ่มตัวแปรอิสระโดยรวม ที่ส่งผลต่อกลุ่มตัวแปร การปรับตัวของผู้บริหารสตรี	121
17	แบบวัดและคุณภาพเครื่องมือวัดที่ใช้ในงานวิจัย.....	165
18	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	198
19	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ พิจารณาตามการมองโลกในแง่ดี และความสามารถในการจัดการกับ ความเครียด ในผู้บริหารสตรีกลุ่มรวม.....	199
20	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ พิจารณาตามการมองโลกในแง่ดี และความสามารถในการจัดการ กับความเครียด ในกลุ่มผู้บริหารสตรีที่มี ลักษณะงานตรงความถนัดมาก.....	199
21	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ พิจารณาตามการสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน และความสามารถ ในการจัดการกับความเครียดในกลุ่มผู้บริหารสตรี ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมาก.....	200
22	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปรับตัวด้านความสัมพันธ์ แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี พิจารณาตามการสนับสนุนทางสังคม ในหน่วยงานและการมองโลกในแง่ดี ในกลุ่มผู้บริหารสตรี ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดน้อย.....	200
23	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปรับตัวด้านสรีระ พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การสนับสนุนด้านงาน อาชีพจากครอบครัว และวิถีชีวิตทางศาสนาที่แตกต่างกันใน กลุ่มผู้บริหารสตรีโดยรวม.....	201
24	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการปรับตัวด้านสรีระ พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การสนับสนุน ด้านงานอาชีพจากครอบครัว และวิถีชีวิตทางศาสนาที่แตกต่างกัน ในกลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีอายุมาก.....	201

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง

หน้า

- 25 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการปรับตัวด้านสรีระ
พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การสนับสนุนด้าน
งานอาชีพจากครอบครัว และวิถีชีวิตทางศาสนาที่แตกต่างกันในกลุ่ม
ผู้บริหารสตรีผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง.....202
- 26 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการปรับตัว
ด้านอัตมโนทัศน์ พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน
การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว และวิถีชีวิตทางศาสนา
ที่แตกต่างกันในกลุ่มผู้บริหารสตรีผู้ที่มีอายุมาก.....202
- 27 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการปรับตัว
ด้านอัตมโนทัศน์ พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน
การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว และวิถีชีวิตทางศาสนา
ที่แตกต่างกันในกลุ่มผู้บริหารสตรีผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง.....203
- 28 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์
พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน และวิถีชีวิตทางศาสนา
ในกลุ่มผู้บริหารสตรีโดยรวม.....203
- 29 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์
พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน และวิถีชีวิตทางศาสนา
ในกลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมาก.....204
- 30 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์
พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน และวิถีชีวิตทางศาสนา
ในกลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง.....204
- 31 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการปรับตัว
ด้านความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันกับสามี พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคต
และควบคุมตน การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว และ
วิถีชีวิตทางศาสนาที่แตกต่างกันในกลุ่มผู้บริหารสตรีโดยรวม.....205

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง

หน้า

- 32 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปรับตัวด้านความสัมพันธ์
แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน
การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว และวิถีชีวิตทางศาสนา
ที่แตกต่างกันในกลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะงานตรงความถนัดน้อย.....205
- 33 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปรับตัวด้านความสัมพันธ์
พึ่งพาซึ่งกันและกัน พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน
การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว และวิถีชีวิตทางศาสนา
ที่แตกต่างกันในกลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง.....206
- 34 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปรับตัวด้านความสัมพันธ์
แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน
และวิถีชีวิตทางศาสนา ในกลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีอายุน้อย.....206
- 35 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปรับตัวด้านความสัมพันธ์
แบบพึ่งพาซึ่งกันและกัน พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน
และวิถีชีวิตทางศาสนา ในกลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีฐานะเศรษฐกิจ
ของครอบครัวปานกลาง.....207
- 36 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนวิถีชีวิตทางศาสนาของผู้บริหารสตรี
พิจารณาตามลักษณะงานตรงความถนัด และฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว
ในกลุ่มผู้บริหารสตรีโดยรวม.....207
- 37 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการร่วมกิจกรรมในครอบครัว
ของผู้บริหารสตรี พิจารณาตามอายุ และฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว
ในกลุ่มผู้บริหารสตรีโดยรวม.....208
- 38 ค่าสถิติทดสอบของการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบหลายตัวแปรตาม
ของกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิมและพฤติกรรมเดิม ที่ส่งผลต่อกลุ่มตัวแปร
การปรับตัวของผู้บริหารสตรี.....208
- 39 ค่าสถิติทดสอบของการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบหลายตัวแปรตาม
ของแต่ละตัวแปรในกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิมและพฤติกรรมเดิม
ที่ส่งผลต่อกลุ่มตัวแปรการปรับตัวของผู้บริหารสตรี.....208

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง

หน้า

- 40 คำสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณแบบมีหลายตัวแปรตามของ
กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิมและพฤติกรรมเดิมแบบรายตัวแปร
ที่ส่งผลต่อตัวแปรการปรับตัวด้านสรีระ209
- 41 คำสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณแบบมีหลายตัวแปรตามของ
กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิมและพฤติกรรมเดิมแบบรายตัวแปร
ที่ส่งผลต่อตัวแปรการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์.....209
- 42 คำสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณแบบมีหลายตัวแปรตามของ
แต่ละตัวแปรในกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิมและพฤติกรรมเดิม
ที่ส่งผลต่อตัวแปรการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบ
พึ่งพาซึ่งกันและกัน.....209
- 43 ค่าสถิติทดสอบของการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบหลายตัวแปรตาม
ของกลุ่มตัวแปรลักษณะสถานการณ์ ที่ส่งผลต่อกลุ่มตัวแปรการปรับตัว
ของผู้บริหารสตรี.....210
- 44 ค่าสถิติทดสอบของการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบหลาย
ตัวแปรตามของแต่ละตัวแปรในกลุ่มตัวแปรลักษณะสถานการณ์
ที่ส่งผลต่อกลุ่มตัวแปรการปรับตัวของผู้บริหารสตรี.....210
- 45 คำสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณแบบมีหลายตัวแปรตามของแต่ละตัวแปร
ในกลุ่มตัวแปรสถานการณ์ ที่ส่งผลต่อตัวแปรการปรับตัวด้านสรีระ210
- 46 คำสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณแบบมีหลายตัวแปรตามของแต่ละตัวแปร
ในกลุ่มตัวแปรสถานการณ์ ที่ส่งผลต่อตัวแปร
การปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์.....211
- 47 คำสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณแบบมีหลายตัวแปรตามของแต่ละตัวแปร
ในกลุ่มตัวแปรสถานการณ์ ที่ส่งผลต่อตัวแปรการปรับตัวด้านความสัมพันธ์
แบบพึ่งพาซึ่งกันและกัน.....211
- 48 ค่าสถิติทดสอบของการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบหลายตัวแปรตาม
ของแต่ละตัวแปรในกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ ที่ส่งผลต่อ
กลุ่มตัวแปรการปรับตัวของผู้บริหารสตรี.....211

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง

หน้า

49	ค่าสถิติทดสอบของการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบหลายตัวแปรตาม ของแต่ละตัวแปรในกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ ที่ส่งผลต่อกลุ่มตัวแปรการปรับตัวของผู้บริหารสตรี.....	212
50	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณแบบมีหลายตัวแปรตามของแต่ละตัวแปร ในกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ ที่ส่งผลต่อตัวแปร การปรับตัวด้านสรีระ.....	212
51	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณแบบมีหลายตัวแปรตามของแต่ละตัวแปร ในกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ที่ส่งผลต่อตัวแปร การปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์.....	212
52	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณแบบมีหลายตัวแปรตามของแต่ละตัวแปรใน กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ ที่ส่งผลต่อตัวแปรการปรับตัว ด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี.....	213
53	ค่าสถิติทดสอบของการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบหลายตัวแปรตาม ของแต่ละตัวแปรในกลุ่มตัวแปรอิสระโดยรวม ที่ส่งผลต่อกลุ่ม ตัวแปรการปรับตัวของผู้บริหารสตรี.....	213
54	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณแบบมีหลายตัวแปรตามของแต่ละตัวแปร ในกลุ่มตัวแปรอิสระโดยรวม ที่ส่งผลต่อตัวแปรการปรับตัวด้านสรีระ.....	213
55	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณแบบมีหลายตัวแปรตามของแต่ละตัวแปร ในกลุ่มตัวแปรอิสระโดยรวม ที่ส่งผลต่อตัวแปรการ ปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์.....	214
56	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณแบบมีหลายตัวแปรตามของแต่ละ ตัวแปรในกลุ่มตัวแปรอิสระโดยรวม ที่ส่งผลต่อตัวแปรการปรับตัว ด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี.....	214
57	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient).....	215

บัญชีภาพประกอบ(ต่อ)

ภาพประกอบ

หน้า

1	แสดงระบบการปรับตัวของบุคคล (Roy. 1999).....	14
2	รูปแบบการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ส่วนย่อยและ องค์ประกอบ (Roy. 1999 : 383).....	17
3	แสดงการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมด้วยรูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interaction Model).....	24
4	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ที่ศึกษา.....	58
5	แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยระหว่าง การมองโลกในแง่ดี และความสามารถ ในการจัดการกับความเครียด ที่ส่งผลต่อความแปรปรวนของคะแนนการ ปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ ในกลุ่มผู้บริหารสตรีที่มี ลักษณะงานตรงความถนัดมาก	81
6	แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยระหว่าง การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน และความสามารถในการจัดการกับความเครียดที่ส่งผลต่อความ แปรปรวนของคะแนนการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ ในกลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมาก	82
7	แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยระหว่าง การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน และการมองโลกในแง่ดี ที่ส่งผลต่อความแปรปรวนของคะแนนการปรับตัว ด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีในกลุ่มผู้บริหารสตรีที่มี ลักษณะงานตรงความถนัดน้อย	85
8	แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยระหว่าง ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ความสามารถในการจัดการกับความเครียด และวิถีชีวิตทางศาสนาที่ส่งผล ต่อความแปรปรวนของคะแนนการปรับตัวด้านสรีระใน กลุ่มผู้บริหารสตรีโดยรวม	90
9	แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยระหว่าง ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน และวิถีชีวิตทางศาสนาที่ส่งผลต่อความแปรปรวนของคะแนนการปรับตัว ด้านอัตมโนทัศน์ในกลุ่มผู้บริหารสตรีที่มี ลักษณะงานตรงความถนัดมาก	93

บัญชีภาพประกอบ(ต่อ)

ภาพประกอบ

หน้า

- 10 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยระหว่าง ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน
การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัวและวิถีชีวิตทางศาสนาที่ส่งผล
ต่อความแปรปรวนของคะแนนการปรับตัวด้านความสัมพันธ์
แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีในกลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีอายุน้อย 97
- 11 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยระหว่าง ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน
และวิถีชีวิตทางศาสนาที่ส่งผลต่อความแปรปรวนของคะแนนการปรับตัวด้าน
ความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีใน
กลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีอายุน้อย 98
- 12 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยระหว่าง ลักษณะงานตรงความถนัด
และฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวที่ส่งผลต่อความแปรปรวนของคะแนน
วิถีชีวิตทางศาสนาในกลุ่มผู้บริหารสตรีโดยรวม 103
- 13 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยระหว่าง อายุและฐานะเศรษฐกิจของ
ครอบครัวที่ส่งผลต่อความแปรปรวนของคะแนนการร่วมกิจกรรม
ในครอบครัว ในกลุ่มผู้บริหารสตรีโดยรวม104
- 14 ผลแสดงปฏิสัมพันธ์แบบสองทางของตัวแปรความสามารถในการจัด
การกับความเครียด และการมองโลกในแง่ดี
ที่สนับสนุนสมมติฐานที่ 1..... 129
- 15 ผลแสดงปฏิสัมพันธ์แบบสองทางของตัวแปรความสามารถในการจัด
การกับความเครียด และการสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน
ที่สนับสนุนสมมติฐานที่ 1..... 129
- 16 ผลแสดงปฏิสัมพันธ์แบบสามทางของตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน
วิถีชีวิตทางศาสนา และมีการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว
ที่สนับสนุนสมมติฐานที่ 2..... 133
- 17 ผลแสดงปฏิสัมพันธ์แบบสองทางของตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน
และวิถีชีวิตทางศาสนา ที่สนับสนุนสมมติฐานที่ 2 134
- 18 ผลการทำนายและตัวทำนายที่สำคัญของการปรับตัวด้านสรีระ
โดยใช้กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม กลุ่มสถานการณ์
และกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ เป็นตัวทำนาย
ในกลุ่มลักษณะงานตรงความถนัดมาก..... 138

บัญชีภาพประกอบ(ต่อ)

ภาพประกอบ

หน้า

- 19 ผลการทำนายและตัวทำนายที่สำคัญของการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์
โดยใช้กลุ่มสถานการณ์ กลุ่มจิตลักษณะเดิม และกลุ่มจิตลักษณะ
ตามสถานการณ์เป็นตัวทำนาย ในกลุ่มที่มีลักษณะงาน
ตรงความถนัดมาก 139
- 20 ผลการทำนายและตัวทำนายที่สำคัญของการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพา
ซึ่งกันและกันกับสามี โดยใช้ กลุ่มจิตลักษณะเดิม กลุ่มลักษณะสถานการณ์
และกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ เป็นตัวทำนาย
ในกลุ่มที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง 140
- 21 ปัจจัยเชิงเหตุและผลของการสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน
ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยต่างๆ..... 147

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

งานอาชีพและครอบครัว เป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากที่สุดในการดำเนินชีวิตของบุคคล เปรียบได้กับการถูกสั่นหลังของมนุษย์ (Tenbrunsel; et al. 1995 : 234 ; citing Howard. 1992) งาน มีอิทธิพลยิ่งต่อชีวิตมนุษย์ เพราะเกี่ยวพันกับการดำเนินชีวิต ด้านเศรษฐกิจ เป็นที่มาของรายได้ เกิดภัยพิบัติชื่อเสียง สถานะทางสังคม ตลอดจนความพึงพอใจของบุคคล (อรอนงค์ ธัญญะวิน. 2539 : 1) ปัจจุบันร้อยละ 80 ของการดำรงชีวิตถูกใช้ไปกับการทำงาน ส่วนครอบครัว เป็นสถาบันทางสังคมแห่งแรกของมนุษย์ เป็นแหล่งพื้นฐานของสังคมในการสร้างและวางรากฐานสำคัญด้านจิตใจและพฤติกรรมของบุคคลให้แก่สถาบันอื่น เป็นแหล่งผลิตและพัฒนาคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ให้แก่สังคม อีกทั้งเป็นเครื่องชี้ความเจริญของสังคม และประเทศชาติ ดังนั้นหากสถาบันครอบครัวสั่นคลอน ย่อมส่งผลกระทบไม่เพียงแต่บุคคลในครอบครัวเท่านั้น แต่จะส่งผลถึงชุมชน สังคม และประเทศชาติในที่สุด (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2541 : 19)

ในสภาพการณ์ทางสังคมที่มีการแข่งขันกันสูง การขยายตัวทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ทำให้บทบาทของสตรีไทยเปลี่ยนแปลงไปมาก จากเดิมสามีเป็นผู้รับผิดชอบเรื่องเศรษฐกิจของครอบครัว แต่ในปัจจุบันสตรีจำเป็นต้องออกไปทำงานหารายได้ เพื่อเลี้ยงดูครอบครัวอีกแรงหนึ่ง ประกอบกับปัจจุบันสตรีไทยได้รับการศึกษาที่ใกล้เคียงหรือเท่าเทียมกับบุรุษ สตรีไทยที่แต่งงานมีครอบครัวแล้ว จึงมีแนวโน้มยังคงอยู่ในตลาดแรงงาน และมีแนวโน้มเพิ่มจำนวนมากขึ้น จะเห็นได้จากอัตราส่วนของสตรีไทยที่แต่งงานแล้วและอยู่ในตลาดแรงงาน ในปี 2546 คิดเป็นร้อยละ 47 และเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 48.5 ในปี 2548 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2546, 2548) ในขณะเดียวกันสตรีเหล่านี้ยังต้องดูแลปรนนิบัติคนในครอบครัว ทำงานบ้าน รวมทั้งการดูแลบุตร กอปรกับภาระงานอาชีพที่สตรีต้องรับผิดชอบ ทำให้สตรีไทยตกอยู่ในสภาพที่ไม่แตกต่างจากสตรีที่ทำงานอาชีพในสากล กล่าวคือสตรีต้องรับภาระหนักขึ้นเป็นสองหรือสามเท่า (คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ (กสส.). 2537 : 7)

ยิ่งกว่านั้นสภาพการทำงานของสตรีในโลกปัจจุบันมีความก้าวหน้าเท่าเทียมกับฝ่ายบุรุษ มีสตรีจำนวนไม่น้อยที่ประสบความสำเร็จในงานอาชีพ สามารถดำรงตำแหน่งผู้บริหารของหน่วยงาน เช่น ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา และมัธยมศึกษาของภาครัฐบาลและเอกชน ผู้บริหารองค์การราชการ เช่น ในมหาวิทยาลัย ในกรม กองของกระทรวงต่าง ๆ ผู้บริหารในองค์การรัฐวิสาหกิจ และธุรกิจเอกชน เช่น ธนาคาร บริษัท เป็นต้น สตรีผู้บริหารเหล่านี้ หลายคนต้องทำงานหนักทั้ง 2 ด้าน คือ ด้านงานในอาชีพ และด้านงานในครอบครัว ผลงานวิจัยในต่างประเทศพบว่า ผู้หญิงที่ก้าวสู่งานวิชาชีพมากเท่าใด ความขัดแย้งระหว่างอาชีพการงานและบ้านจะมีมากขึ้นเท่านั้น

(จรรยา เศรษฐบุตร; และอุมาภรณ์ ภัทรวาณิชย์. 2537 : 1; อ้างอิงจาก Swiss; & Walker. 1993) แม้ในช่วงทศวรรษ 1980-1990 จะมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านค่านิยมและเจตคติต่อการรับผิดชอบงานบ้าน และการเลี้ยงดูบุตรของผู้ชายและผู้หญิง แต่กระแสการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเป็นเพียงแนวความคิด เพราะในการปฏิบัติผู้หญิงยังคงรับผิดชอบงานบ้าน และการดูแลลูกเช่นเดิม (จรรยา เศรษฐบุตร; และอุมาภรณ์ ภัทรวาณิชย์. 2537 : 4; อ้างอิงจาก Hoffarth. 1995) เป็นสาเหตุให้ผู้หญิงต้องทำงานหนักกว่าผู้ชาย เมื่อรับตำแหน่งผู้บริหาร ด้วยเหตุนี้ ภารกิจด้านครอบครัวอาจถูกกระทบได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งจำนวนเวลาที่จะอุทิศให้แก่สมาชิกในครอบครัว จากการวิจัยของนักวิชาการกลุ่มหนึ่ง (นวลฉวี ประเสริฐสุข. 2542 : 4; อ้างอิงจาก Stroth; Breet; & Reilly. 1992) ซึ่งทำการศึกษากับผู้บริหารทั้งชายและหญิง ที่ประกอบกิจการหลายประเภท เพื่อเปรียบเทียบความสำเร็จในอาชีพ โดยดูจากการขึ้นเงินเดือน และการเลื่อนตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหารหญิงมีความสำเร็จในงานอาชีพน้อยกว่าชาย ทั้ง ๆ ที่ระดับการศึกษา รายได้ของครอบครัว ประเภทขององค์กรที่ทำงาน อายุการทำงาน ความตั้งใจ และเจตคติต่อความก้าวหน้า คล้าย ๆ กันก็ตาม ดังนั้นนักวิชาการกลุ่มนี้จึงเสนอว่า การอธิบายถึงความสำเร็จในงานอาชีพของผู้หญิง โดยใช้โมเดลความสำเร็จในงานอาชีพเช่นเดียวกับผู้ชายนั้น ผู้หญิงจะต้องมีระดับการศึกษาที่สูงกว่า มีอายุการทำงานมากกว่า มีสภาพครอบครัวที่ทำให้เกิดความกังวลใจหรือขัดขวางการทำงานน้อยกว่าชาย นั่นคือ ผู้หญิงจะต้องให้เวลากับการทำงาน การพัฒนาความสามารถของตนเองให้มากกว่าผู้ชาย จึงจะได้รับการยอมรับจากหน่วยงาน ทำให้เวลาสำหรับนันทนาการ การทำกิจกรรมร่วมกับสมาชิกในครอบครัวน้อยลง เหล่านี้ล้วนเป็นเหตุในการเปลี่ยนวิถีชีวิตในครอบครัวของสตรีที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวเปลี่ยนไป สตรีมีความกดดันในชีวิตประจำวันทำให้มีปัญหาอื่น ๆ ตามมา (วิชัย เทียนถาวร; และทัศนภรณ์ ชำปัญญา. 2542 : 6) ไม่ว่าจะเป็นปัญหาในการหย่าร้าง ปัญหาสุขภาพ ทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิต ปัญหาความมั่นคงในชีวิตสมรส เช่น เกิดการหย่าร้าง มีงานวิจัยข้ามวัฒนธรรม (จรรยา เศรษฐบุตร; และอุมาภรณ์ ภัทรวาณิชย์. 2537 : 5; อ้างอิงจาก Davidson; & Cooper. 1992) พบว่า ผู้หญิงเก่ง (Super women) ซึ่งมีลูกเล็ก จะใช้เวลากับลูกมากกว่าผู้ชายที่ทำงานระดับบริหาร ซึ่งผู้หญิงเก่งเหล่านี้ไม่สามารถผ่อนคลายความเครียดในแต่ละวัน มีความรู้สึกขัดแย้งด้านบทบาท ต้องทำงานหนักเกินตัว ทำให้อ่อนเพลียและสุขภาพไม่ดี และยังรู้สึกว่าคุณค่าของตนเองมีความกดดันมากกว่าผู้บริหารชาย เป็นความกดดันที่เกิดจากความขัดแย้งจากการทำงานในบ้านและที่ทำงาน และรู้สึกว่าคุณค่าจากการทำงาน มีผลร้ายต่อชีวิตส่วนตัว การแต่งงาน ทำให้เธอเสียเปรียบด้านความก้าวหน้าในการงาน การเสียเปรียบเกิดจากการที่พวกเธอต้องจัดการงานบ้าน เลี้ยงดูลูก และยอมรับว่าได้แบกความเครียดจากที่ทำงานกลับไปบ้านด้วย สถานการณ์เหล่านี้ที่เกิดขึ้นก็ย้อนกลับมาที่ประสิทธิภาพและประสิทธิผลการทำงานของสตรีอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทั้งนี้เพราะชีวิตการทำงานของบุคคล ไม่อาจแยกกันได้อย่างเด็ดขาดกับชีวิตครอบครัว มีตัวอย่างงานวิจัยกับสตรีไทย เช่น ในการศึกษาของอังศินันท์ อินทรกำแหง และคนอื่น ๆ (2550) ได้วิจัยสตรีไทยวัยกลางคนที่สมรสแล้ว พบว่า สตรีไทยที่มีบุคลิกภาพ

แบบห่วงใหม่มาพร้อมกับมีการต่อครอบครัวมาก ได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว เพื่อนร่วมงาน และผู้บังคับบัญชาน้อย มีความผูกพันทางศาสนาในครอบครัวน้อยและมีบทบาทคลุมเครือในการทำงานมาก เป็นผู้มีภาวะวิกฤตชีวิตสูง

อย่างไรก็ตาม มีผู้บริหารสตรีอีกจำนวนหนึ่ง ที่สามารถปรับตัวได้ดี และประสบความสำเร็จทั้งชีวิตในครอบครัว และชีวิตการทำงาน ตัวอย่างเช่น งามตา วณิชทานนท์ และคนอื่น ๆ (2545) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของการปรับตัวระหว่างคู่สมรส ในกลุ่มภรรยา ที่ทำงานในภาครัฐ เช่น ครูพยาบาล และภาคเอกชน เช่น ธนาคารและบริษัทต่าง ๆ พบว่า จิตลักษณะด้านความใกล้ชิดผูกพัน เจตคติที่ดีต่อคู่สมรส วิธีการจัดการกับความขัดแย้งแบบบวก การสื่อสารระหว่างคู่สมรส การรับรู้ค่านิยมด้านชีวิตครอบครัว และการรับรู้การปฏิบัติทางพุทธศาสนาของคู่สมรส เป็นตัวแปรเชิงเหตุที่ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมเรียงลำดับจากมากถึงน้อย ต่อการปรับตัวกับสามี จากผลการวิจัยดังกล่าวชี้ว่า ปัจจัยเชิงเหตุของการปรับตัวได้มากหรือน้อยในครอบครัวขึ้นกับปัจจัยทั้งภายในตัวสตรีเองและปัจจัยด้านสังคมแวดล้อม

เป็นที่เข้าใจกันโดยทั่วไปว่า การดำรงชีวิตของมนุษย์ก็จำเป็นต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมทั้งด้านชีววิทยาและจิตวิทยา เพื่อให้สามารถอยู่ได้อย่างปลอดภัย และมีความสุข ซึ่งแต่ละคนมีรูปแบบของการปรับตัวแตกต่างกัน การปรับตัวที่เหมาะสม จะทำให้นุคคลมีสุขภาพจิตดี ส่วนบุคคลที่ไม่สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมก็จะเกิดความไม่สบายใจ เครียด หรือคับข้องใจ ทำให้การดำเนินชีวิตเป็นไปได้อย่างลำบาก (ลักขณา สิริวัฒน์. 2545 : 63) สตรีเองก็เช่นกันจำเป็นต้องมีการปรับตัวในทุกด้าน การปรับตัวเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้บุคคลประสบความสำเร็จทั้งในงานอาชีพและครอบครัว จะเห็นได้ว่า การที่บุคคลมีการปรับตัวที่ดี ที่เหมาะสม ถือเป็นสิ่งที่พึงปรารถนา จึงควรมีการเสริมสร้าง และอนุรักษ์พฤติกรรมนี้ไว้

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุทั้งด้านลักษณะทางจิตใจ และลักษณะสถานการณ์ ของผู้บริหารสตรี ตลอดจนลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังบางประการ ที่อาจเกี่ยวข้องอย่างสำคัญต่อการปรับตัวได้ดีมากถึงน้อยของผู้บริหารสตรี เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมผู้บริหารสตรีที่นับวันจะมีจำนวนมากขึ้น ให้ประสบความสำเร็จในการทำงานอาชีพ ขณะเดียวกันก็ยังคงสามารถปฏิบัติภารกิจและดำเนินชีวิตในครอบครัวได้อย่างมีความสุข

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกลุ่มจิตลักษณะ กับตัวแปรกลุ่มลักษณะสถานการณ์ ว่าเกี่ยวข้องกับการปรับตัวของผู้บริหารสตรีมากน้อยเพียงใด ในผู้บริหารสตรีประเภทต่าง ๆ
2. เพื่อศึกษาว่ากลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม จิตลักษณะตามสถานการณ์ และลักษณะสถานการณ์ร่วมกันทำนายการปรับตัวของผู้บริหารสตรีได้มากน้อยเพียงใดในผู้บริหารสตรีประเภทต่าง ๆ
3. เพื่อค้นหาประเภทของผู้บริหารสตรี ที่มีการปรับตัวได้น้อย และปัจจัยเชิงสาเหตุสำคัญที่เกี่ยวข้อง

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้ทราบว่ามีปัจจัยเชิงเหตุสำคัญด้านใด ในกลุ่มลักษณะสถานการณ์สังคม กลุ่มจิตลักษณะ และพฤติกรรมเดิม) ที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของผู้บริหารสตรีประเภทต่าง ๆ
2. ผลการวิจัยนี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการปรับตัวของผู้บริหารสตรีในขั้นสูงต่อไป
3. ผลการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นแนวทางให้หน่วยงาน องค์กรที่มีผู้บริหารสตรี ตลอดจนองค์กรภาคเอกชน (Private organization) ที่มีนโยบายระดับคุณภาพชีวิตของสตรีไทย นำไปประยุกต์ใช้เพื่อให้การส่งเสริม และพัฒนาการปรับตัวของบุคลากรระดับผู้บริหารสตรี ได้อย่างเหมาะสมและถูกทิศทางมากขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แนวการวิเคราะห์สาเหตุพฤติกรรมตามรูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) เป็นแนวทางเบื้องต้นในการประมวลเอกสาร และกำหนดตัวแปรเชิงเหตุ ที่จะอธิบายพฤติกรรมกรรมการปรับตัว โดยรูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม กล่าวถึงสาเหตุสำคัญในการเกิดพฤติกรรมของมนุษย์ไว้ 4 กลุ่มสาเหตุ (ดูเดือน พันธมนาวิน. 2547; อ้างอิงจาก Magnusson; & Endler. 1977; Tett; & Burnett. 2003) ได้แก่ 1) สาเหตุด้านสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งเป็นสาเหตุที่อยู่ภายนอกตัวบุคคล ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคลในเชิงเอื้ออำนวย หรือขัดขวาง (เช่น ภาระงานอาชีพ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว และการร่วมกิจกรรมในครอบครัว) 2) สาเหตุทางจิตลักษณะเดิม เป็นสาเหตุทางจิตใจ

ภายในตัวบุคคลที่ติดตัวมาแต่ดั้งเดิม มีการพัฒนาสั่งสมมาตั้งแต่วัยเด็ก เป็นลักษณะที่ค่อนข้างคงที่ไม่แปรเปลี่ยนไปตามสถานการณ์โดยง่าย ดังเช่น ตัวแปรจิตลักษณะเดิมที่ศึกษาในงานวิจัยนี้ ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การมองโลกในแง่ดี และบุคลิกภาพแบบเอ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคล และตัวแปรวิถีชีวิตทางศาสนา ซึ่งจัดให้พฤติกรรมเดิมที่รวมอยู่ในกลุ่มจิตลักษณะเดิมของบุคคลเช่นกัน เนื่องจากเป็นลักษณะของพฤติกรรมที่ได้รับการปลูกฝังถ่ายทอด มีการสั่งสมมาตั้งแต่อดีต 3) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะสถานการณ์ปัจจุบันกับจิตลักษณะเดิมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคลที่ศึกษา หรือที่เรียกว่า ปฏิสัมพันธ์แบบกลไก (Mechanical interaction) ที่ส่งผลต่อตัวแปรตาม (เช่น ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน กับลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน เป็นต้น) และ 4) จิตลักษณะตามสถานการณ์ คือลักษณะทางจิตใจที่อยู่ภายใต้อิทธิพลของสถานการณ์ปัจจุบันที่บุคคลเผชิญอยู่ เป็นจิตลักษณะที่อาจแปรเปลี่ยนไปตามสถานการณ์โดยง่าย หรือที่เรียกว่า ปฏิสัมพันธ์แบบในตน (Organismic interaction) ได้แก่ เจตคติต่อการปรับตัว ความสามารถในการจัดการกับความเครียด

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสตรีระดับต้นและระดับกลางของกลุ่มบริษัทการสื่อสารโทรคมนาคม ในภาคเอกชนแห่งหนึ่ง ที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งบริหารมาแล้วตั้งแต่ 6 เดือน ถึง 2 ปี สมรส และอยู่ร่วมกับสามีไม่น้อยกว่า 2 ปี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสตรีระดับต้นและระดับกลางของกลุ่มบริษัทการสื่อสารโทรคมนาคม ในองค์กรเอกชนแห่งหนึ่ง ที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งบริหารมาแล้วตั้งแต่ 6 เดือน ถึง ไม่เกิน 2 ปี สมรส และอยู่ร่วมกับสามีไม่น้อยกว่า 2 ปี (ใช้อัตราส่วนระหว่างหน่วยตัวอย่างและจำนวนพารามิเตอร์หรือตัวแปร 10 ต่อ 1) (ปริญา สิริอิตตะกุล. 2550 : 36; อ้างอิงจาก Tabachnick; & Fidell. 2001) จึงประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามข้อกำหนดนี้ไม่ควรต่ำกว่า 170 คน จากจำนวนพารามิเตอร์ 17 ตัวแปร ซึ่งในงานวิจัยนี้ จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 286 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษามีดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย 4 กลุ่มตัวแปรดังนี้
 - 1.1 กลุ่มตัวแปรลักษณะสถานการณ์ ได้แก่
 - 1.1.1 ภาระงานอาชีพ
 - 1.1.2 การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน
 - 1.1.3 การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว
 - 1.1.4 การร่วมกิจกรรมในครอบครัว
 - 1.2 กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม และพฤติกรรมเดิม ได้แก่
 - 1.2.1 ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน
 - 1.2.2 การมองโลกในแง่ดี
 - 1.2.3 บุคลิกภาพแบบเอ
 กลุ่มตัวแปรพฤติกรรมเดิม
 - 1.2.4 วิธีชีวิตทางศาสนา
 - 1.3 กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ ได้แก่
 - 1.3.1 เจตคติต่อการปรับตัว
 - 1.3.2 ความสามารถในการจัดการกับความเครียด
 - 1.4 ลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลัง ประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา ลักษณะงานตรงความถนัด และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การปรับตัว ที่แยกศึกษาพฤติกรรมเป็น 3 ด้าน
 - 2.1 การปรับตัวด้านสรีระ
 - 2.2 การปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์
 - 2.3 การปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ที่อยู่ในตำแหน่งหัวหน้า หรือนำของกลุ่มการทำงานอันประกอบด้วยลูกน้อง หรือที่เรียกว่าผู้ใต้บังคับบัญชาจำนวนหนึ่ง ซึ่งกลุ่มทำงานนี้มีงานที่หัวหน้าต้องดูแลให้ลูกน้องร่วมกันกระทำเพื่อให้เกิดผลตามที่ได้รับมอบหมาย หรือตามหน้าที่ที่กำหนดไว้

ผู้บริหารสตรี หมายถึง สตรีที่ทำงานในตำแหน่งผู้บริหารระดับต้น และระดับกลางของกลุ่มบริษัทการสื่อสารโทรคมนาคม ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดให้เป็นผู้บริหารสตรีที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งบริหารมาแล้วตั้งแต่ 6 เดือน ถึงไม่เกิน 2 ปี สมรส และอยู่ร่วมกับสามีไม่น้อยกว่า 2 ปี

ผู้บริหารระดับต้น หมายถึง สตรีที่ทำงานในตำแหน่ง หัวหน้างาน หัวหน้าแผนก (Senior) และผู้ช่วยผู้จัดการ (Supervisor)

ผู้บริหารระดับกลาง หมายถึง สตรีที่ทำงานในตำแหน่งผู้จัดการ (Manager) และผู้จัดการเขต (Area Manager)

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยเนื้อหา 3 ส่วน ส่วนแรก เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับตัวแปรตามที่ศึกษา คือ การปรับตัวของผู้บริหารสตรี ส่วนที่สอง กล่าวถึงกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์สาเหตุของการปรับตัว และส่วนที่สาม เป็นการประมวลเนื้อหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการปรับตัวกับตัวแปรเชิงเหตุกลุ่มต่าง ๆ 4 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิมและพฤติกรรมเดิม ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตและความมุ่งมั่น การมองโลกในแง่ดี บุคลิกภาพแบบเอ และกลุ่มตัวแปรพฤติกรรมเดิม ได้แก่ วิถีชีวิตทางศาสนา 2) กลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางสังคม ได้แก่ ภาระงานอาชีพ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว และการร่วมกิจกรรมในครอบครัว 3) กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ ได้แก่ เจตคติต่อการปรับตัว ความสามารถในการจัดการกับความเครียด และ 4) กลุ่มตัวแปรลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลัง ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ลักษณะงานตรงความถนัด และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ซึ่งผลการประมวลเอกสาร ทำให้ได้นิยามปฏิบัติการของตัวแปรตามและตัวแปรอิสระแต่ละตัวแปร และหลักฐานการวิจัยที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ซึ่งเป็นพื้นฐานและข้อสรุป สำหรับการกำหนดสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ต่อไป

การปรับตัว : ตัวแปร ความหมายและวิธีวัด

พฤติกรรม (Behavior) คือ การกระทำ (Action) เป็นการแสดงออกของสิ่งมีชีวิตเพื่อการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่ล้อมรอบตัวอยู่ พฤติกรรมที่นักจิตวิทยาสนใจศึกษาส่วนใหญ่คือ พฤติกรรมของมนุษย์ที่สามารถสังเกตได้ (Zimbardo; and Gerring. 1996 : 4)

ส่วนการให้ความหมายของพฤติกรรมในประเทศไทยได้มีผู้ให้ความหมายไว้อย่างหลากหลายด้วยกัน ดังเช่น พฤติกรรม (Behavior) หมายถึง การกระทำของบุคคลทุกลักษณะ ทั้งที่เป็นโดยธรรมชาติทางสรีระ และที่จงใจกระทำ ซึ่งอาจจะรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว และเป็นการกระทำที่สังเกตได้ โดยอาจใช้ประสาทสัมผัสธรรมดา หรือใช้เครื่องมือช่วยการสังเกต (ปราณี รามสูตร; และจำรัส ดวงสุวรรณ. 2545 : 2) นักจิตวิทยาแบ่งพฤติกรรมออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) พฤติกรรมภายใน (Covert behavior) หมายถึง การกระทำหรือปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล เจ้าตัวเท่านั้นที่รับรู้ เช่น การจำ การรับรู้ ความคิด ความรู้สึก เจตคติ ความเชื่อ ค่านิยม และ 2) พฤติกรรมภายนอก (Overt behavior) หมายถึง ปฏิกิริยาหรือการกระทำที่แสดงออกให้ผู้อื่นเห็นได้ ทั้งด้วยการพูด การกระทำ กิริยาท่าทางของบุคคล ดังนั้นพฤติกรรมจึงอยู่ภายใต้อิทธิพลของสถานการณ์ และลักษณะทางจิตใจของผู้กระทำไปพร้อม ๆ กัน จากการศึกษารวบรวมงานวิจัย เพื่อวิเคราะห์สาเหตุพฤติกรรมคนดี เก่ง และมีสุขของคนไทยที่มีอายุอยู่ในช่วง 6 ถึง 60 ปี ของดวงเดือน พันธุมนาวิน (2543) ได้สรุป

พฤติกรรมที่พึงปรารถนาไว้ 4 ประเภท คือ 1) พฤติกรรมการรับผิดชอบตนเองและครอบครัว หมายถึง พฤติกรรมการไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น 2) พฤติกรรมการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ หมายถึง พฤติกรรมการทำงานเพื่องานและเพื่อส่วนรวมเป็นสำคัญ 3) พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ หมายถึง พฤติกรรมการปรับตัวให้สามารถทำงานที่แปลกใหม่ สามารถพัฒนาตนให้ก้าวหน้าและสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ และสังคม และ 4) พฤติกรรมพลเมืองดี มีจริยธรรมสูง หมายถึง พฤติกรรมการทำตามกฎหมาย ยึดมั่นในศาสนาและวัฒนธรรมอันดีงาม ซึ่งพฤติกรรมที่พึงปรารถนาทั้ง 4 ประเภทนี้ เป็นตัวแทนของพฤติกรรมอีกมากมายที่จัดรวมเข้าเป็นพฤติกรรมของคนดี เก่ง และมีสุข พฤติกรรมการปรับตัว ก็จัดเป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมประเภทที่หนึ่ง

การปรับตัว (Adaptation) เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นจากการที่สิ่งมีชีวิตตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมปัจจุบันที่กำลังเผชิญอยู่ ในเริ่มแรกคำว่าปรับตัว เป็นคำศัพท์ที่ยืมมาจากวิชาการในสายวิวัฒนาการ (Evolution) (Frantz, 2001 : 16-17) มีความหมายเริ่มแรกมาจากวิชาชีววิทยา ชาลส์ ดาร์วิน (Charles Dawin) เป็นผู้เริ่มใช้คำว่า การปรับตัว (Adaptation) ในทฤษฎีว่าด้วยวิวัฒนาการในปี ค.ศ. 1859 โดยให้ความคิดเห็นว่า สิ่งมีชีวิตที่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาวะแวดล้อมของโลกที่เต็มไปด้วยภัยอันตรายได้เท่านั้นจึงจะดำรงชีวิตอยู่ได้ ต่อมานักจิตวิทยาได้นำคำว่า การปรับตัว (Adjustment) มาใช้ โดยมุ่งเน้นศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์ ในแง่จิตวิทยา คือ จะศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์ในด้านที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวให้เป็นไปตามแรงผลักดัน 2 อย่าง คือ 1) แรงผลักดันภายนอก หรือแรงกระตุ้นที่เกิดจากสภาพแวดล้อมและสังคม 2) แรงผลักดันภายใน หรือแรงกระตุ้นอันเกิดจากสภาพทางสรีระภายในร่างกาย และจากประสบการณ์ทางสังคมที่ได้เรียนรู้ในอดีต วอร์เชล (Worchel; & Goethols, 1989 : 6) กล่าวว่า การปรับตัวเป็นการเผชิญกับตนเองกับสภาพแวดล้อม กับบุคคลที่เราพบปะในแต่ละวัน การปรับตัวเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน กล่าวคือต้องประกอบไปด้วย 1) การเรียนรู้ และเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง และสภาพแวดล้อมทางสังคมและกายภาพของตนเอง 2) การใช้ความเข้าใจดังกล่าวเป็นตัวกำหนดเป้าหมายที่เป็นจริงของการแบ่งแยก 3) การใช้ความสามารถควบคุมสภาพแวดล้อมและจุดหมายปลายทางของการปรับตัว เพื่อจะได้สามารถบรรลุถึงจุดหมายที่ตั้งไว้ 4) การมีความจับใจต่อความต้องการของผู้อื่น เพื่อจะสามารถสร้างสรรค์ในทางบวกแก่คนอื่น

สรุปได้ว่า การปรับตัวเป็นจุดเน้นในการศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์ จากอดีตจนถึงปัจจุบัน การปรับตัวคือการเผชิญกับตนเอง บุคคลอื่นและสภาพแวดล้อมในชีวิตประจำวัน การปรับตัวเป็นกระบวนการที่ต้องประกอบด้วย การเรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง สภาพแวดล้อมทางสังคมและกายภาพของตนเอง มีลักษณะจับใจต่อความต้องการของผู้อื่น เพื่อจะสามารถสร้างสรรค์ในทางที่ดีกับผู้อื่น ในแนวพฤติกรรมศาสตร์ การปรับตัว คือการสร้างความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกันระหว่างความต้องการของตนเอง (ทั้งร่างกายและจิตใจ) และสภาพแวดล้อม

รูปแบบการปรับตัวของรอย (The Roy Adaptation Model)

รูปแบบการปรับตัวของรอย สร้างโดย ซิสเตอร์ คอลลิสตา รอย (Sister Callista Roy) นักทฤษฎีการพยาบาล ในปี ค.ศ. 1964 ซึ่ง รอย (Roy) ได้อธิบายว่า การปรับตัวเป็นพฤติกรรมการตอบสนองของบุคคลเมื่อเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมทั้งภายในหรือภายนอก เพื่อปรับตัวเองให้คงไว้ซึ่งภาวะสมดุล รอยเชื่อว่าบุคคลประกอบด้วยร่างกาย จิต สังคม โดยองค์ประกอบทั้ง 3 ส่วนจะมีความสัมพันธ์กัน เมื่อมีสิ่งใดมากระทบร่างกายย่อมมีผลกระทบไปยังจิตใจ และสังคมด้วย บุคคลเปรียบเสมือนเป็นระบบใหญ่ระบบหนึ่ง ซึ่งเป็นระบบเปิดจึงทำให้ต้องมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นเมื่อสิ่งแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลง บุคคลจึงจำเป็นต้องปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมนั้น โดยเป้าหมายของการปรับตัว คือ เพื่อการมีชีวิตรอด การเจริญเติบโต การสืบทอดเผ่าพันธุ์ และมีความสามารถต่อการเอาชนะอุปสรรค การปรับตัวที่เหมาะสมจะช่วยส่งเสริมความมั่นคงปลอดภัย และบรรลุตามเป้าหมายของการปรับตัว ซึ่งทำให้บุคคลมีภาวะสุขภาพที่ดี ส่วนการปรับตัวที่ไม่มีประสิทธิภาพจะก่อให้เกิดผลในทางตรงกันข้าม (นนุช เชาวน์ศิลป์, 2540; อ้างอิงจาก Andrews; & Roy, 1986,1991) ต่อมารอย (Roy, 1999) ได้ให้ความหมายของการปรับตัว (Adaptation) ว่าเป็นกระบวนการและผลผลิต ที่ปัจเจกชนหรือบุคคลในกลุ่มสร้างสรรค์ขึ้น (จากความคิด ความรู้สึก การตระหนักรู้) เพื่อบรรณาการการอยู่ร่วมกันอย่างสมดุล ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

รอยได้ประยุกต์ทฤษฎีระบบทั่วไป (General System Theory) ซึ่งมีเนื้อหาอธิบายถึงระบบว่าประกอบด้วย สิ่งนำเข้า กระบวนการควบคุม สิ่งนำออก และกระบวนการย้อนกลับ มาเป็นแนวทางอธิบายระบบการปรับตัวของบุคคล (Roy, 1999) (ดูภาพประกอบ 1) โดยสิ่งนำเข้าตามแนวคิดของรอย หมายถึง สิ่งเร้า และระดับการปรับตัว ซึ่งรอยได้นำแนวคิดนี้มาจากทฤษฎีระดับการปรับตัว (Adaptation Level Theory) และได้อธิบายองค์ประกอบในระบบการปรับตัวไว้ดังนี้

1) สิ่งนำเข้า (Input) สิ่งนำเข้าสู่ระบบการปรับตัวของมนุษย์ ประกอบด้วย

1.1) *สิ่งเร้า (Stimuli)* หมายถึง สิ่งที่กระตุ้นให้บุคคลแสดงปฏิกิริยาตอบสนองหรือมีการปรับตัว ซึ่งอาจมาจากสิ่งแวดล้อมที่อยู่ภายนอกหรือภายในตัวบุคคล และอาจจะเป็นสิ่งเร้าทางด้านกายภาพ สรีรภาพ จิตสังคม หรือหลายอย่างรวมกัน แบ่งเป็น 3 ชนิด *สิ่งเร้าตรง (Focal stimuli)* หมายถึง สิ่งเร้าภายในหรือภายนอกที่ใกล้ชิด บุคคลตระหนักรู้หรือกำลังเผชิญอยู่ และกระตุ้นให้เกิดการปรับตัว ตัวอย่างเช่น เพื่อจัดการกับสิ่งเร้า (เช่น เสียง) นั้น บุคคลมักจะหันกลับไปดูทันทีที่ได้ยินเสียงมาจากข้างหลัง สำหรับสภาพแวดล้อมในครอบครัว การเกิดความรุนแรงในครอบครัวอาจเป็นสิ่งเร้าที่กระตุ้นให้สมาชิกในครอบครัวใช้ความพยายามที่จะจัดการหรือรับมือกับเหตุการณ์นี้ *สิ่งเร้าร่วม (Contextual stimuli)* หมายถึง สิ่งเร้าอื่น ๆ ที่มีอยู่ในสถานการณ์ หรือสภาพแวดล้อม และมีอิทธิพลต่อการปรับตัวของบุคคล โดยอาจจะมีผลในทางบวกหรือลบต่อการปรับตัว กล่าวคือสิ่งเร้าร่วมที่มีผลต่อการปรับตัวในทางบวกจะช่วยเอื้อให้บุคคลมีพฤติกรรมปรับตัวที่เหมาะสม สามารถช่วยลดอิทธิพลของสิ่งเร้าตรง ทำให้ปัญหาการปรับตัวลดลง เช่น

เด็กหญิงเล็ก ๆ สามารถลดความคิดถึงบ้านได้บ้าง หากเธอนำของเล่นชิ้นโปรดติดตัวมาด้วย ส่วนสิ่งเร้าร่วมที่มีผลต่อการปรับตัวในทางลบจะมีผลในทิศทางเดียวกันกับสิ่งเร้าตรง จึงเป็นสิ่งที่เสริมความรุนแรงของสิ่งเร้าตรงส่งผลให้เกิดพฤติกรรมกรรมการปรับตัวที่ไม่มีประสิทธิภาพหรือมีปัญหาในการปรับตัวเพิ่มขึ้น ได้แก่ พันธุกรรม เพศ อายุ ช่วงต่าง ๆ ของพัฒนาการ ความเครียดทางร่างกายและอารมณ์ แบบแผนการดำเนินชีวิต และการสนับสนุนทางสังคม เป็นต้น และสิ่งเร้าแฝง (*Residual stimuli*) หมายถึง สิ่งเร้าที่เป็นผลมาจากประสบการณ์ในอดีต ความเชื่อ ค่านิยม เจตคติ และบุคลิกภาพของบุคคล เป็นปัจจัยที่อาจจะมีอิทธิพลต่อการปรับตัว ผลกระทบของสิ่งเร้าแฝงของการปรับตัวของบุคคลนั้นไม่ชัดเจนและตรวจสอบได้ยาก สิ่งเร้า 3 ประเภทดังกล่าวนี้สามารถแปรเปลี่ยนจากประเภทหนึ่งไปยังอีกประเภทหนึ่งได้ จึงเป็นเรื่องที่ต้องคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดกับพฤติกรรมของมนุษย์

1.2) *ระดับการปรับตัว (Adaptation level)* หมายถึง ระดับหรือขอบเขตที่แสดงถึงความสามารถของบุคคลที่จะตอบสนองสถานการณ์หนึ่ง ๆ ในทางบวก หรือปรับตัวต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งความสามารถของบุคคลในการตอบสนองในทางบวกนี้ขึ้นอยู่กับสิ่งเร้าทั้ง 3 ชนิด และผลกระทบของสิ่งเร้าที่มีอยู่ขณะนั้น ระดับความสามารถในการปรับตัวของแต่ละบุคคลในสถานการณ์หนึ่ง ๆ มีขอบเขตจำกัดไม่เหมือนกันและเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ กล่าวคือบุคคลสามารถเพิ่มระดับการปรับตัวได้โดยการเรียนรู้จากประสบการณ์ เพื่อให้มีความสามารถในการปรับตัวต่อสถานการณ์นั้น ๆ ได้

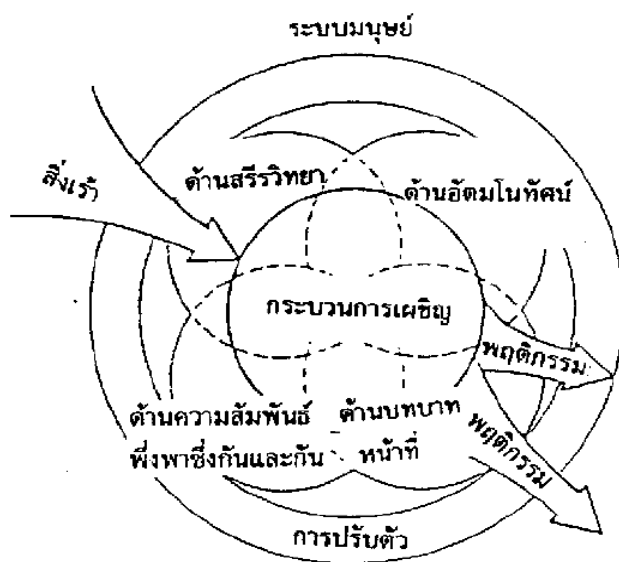
2) *กระบวนการควบคุม (Control process)* กระบวนการควบคุมระบบการปรับตัวคือ กลไกการเผชิญปัญหา เป็นกลไกการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย กลไกย่อยหรือระบบย่อย เป็นระบบแรกที่เกี่ยวข้องกับกลไกที่มีมาแต่กำเนิด (*Innate coping mechanism*) ซึ่งเป็นกระบวนการที่เกิดโดยอัตโนมัติไม่ต้องผ่านการคิดไตร่ตรอง และกลไกที่เกิดจากการเรียนรู้ (*Acquire coping mechanism*) รอย (Roy, 1999) จัดหมวดหมู่กลไกทั้งสองไว้ในระบบย่อย 2 ระบบ คือ ระบบการควบคุมอัตโนมัติ (*Regulator subsystem*) หมายถึง ระบบของการตอบสนองที่เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติซึ่งเป็นผลมาจากการทำงานร่วมกันของระบบประสาท สารเคมี และระบบต่อมไร้ท่อ เมื่อสิ่งเร้าเข้าสู่ระบบการควบคุม ระบบประสาทจะทำหน้าที่รับและส่งผ่านความรู้สึกไปมีผลกระทบต่องานของสารเคมี ได้แก่ สารน้ำและอิเล็กโตรไลต์ และระบบต่อมไร้ท่อ เพื่อที่จะควบคุมการทำงานที่ของระบบต่าง ๆ ภายในร่างกายให้อยู่ในภาวะสมดุล และ ระบบการรู้คิด (*Cognator subsystem*) หมายถึง ระบบการตอบสนองที่ผ่านช่องทางของอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด ซึ่งเกี่ยวข้องกับการรับข้อมูล การเรียนรู้ การตัดสินใจและการตอบสนองทางอารมณ์ โดยการรับข้อมูล คือ กิจกรรมการพิจารณาเลือก รวบรวม และจดจำในสิ่งที่บุคคลสนใจ ส่วนการเรียนรู้เป็นลักษณะของการเลียนแบบ การเสริมสร้างความรู้ และการมีความเข้าใจที่ลึกซึ้ง สำหรับการตัดสินใจเป็นกิจกรรมของการตัดสินใจแก้ปัญหาของบุคคล และการตอบสนองทางอารมณ์ คือ กลไกการป้องกันหรือกระบวนการทางจิตที่บุคคลใช้ในการลดความรู้สึกวิตกกังวล

3) สิ่งนำออก (Output) คือ ปฏิกริยาตอบสนองซึ่งเป็นพฤติกรรมที่สามารถสังเกตตรวจสอบได้ รูปแบบการปรับตัวตามทฤษฎีของรอย กล่าวว่า การปรับตัวของมนุษย์ มีความหมายรวมถึง ความสามารถ ความรู้ ทักษะและความทุ่มเทของบุคคลกับเรื่องหนึ่งเรื่องใด การตอบสนองดังกล่าวรวมเรียกว่า “พฤติกรรม” (Behavior) ดังนั้น พฤติกรรมตามทฤษฎีนี้จึงเป็นการกระทำทั้งภายในและภายนอกของบุคคลเพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์เฉพาะหนึ่ง ๆ ตัวอย่าง เช่น บุคคลอาจตอบสนองต่อเสียงที่ได้ยินมาจากข้างหลังด้วยการหันกลับ และเดินตรงไปยังแหล่งที่มาของเสียงนั้น การตอบสนองเช่นนี้เป็นการตอบสนองแบบภายนอก ขณะเดียวกัน จังหวะการเต้นของหัวใจเพิ่มขึ้น การตอบสนองเช่นนี้ เป็นการตอบสนองแบบภายใน พฤติกรรมการปรับตัว (Adaptive behavior) แบ่งเป็นพฤติกรรมปรับตัวได้ดี (Effective adaptive behavior) และพฤติกรรมปรับตัวอย่างไม่มีประสิทธิภาพ (Ineffective adaptive behavior) พฤติกรรมปรับตัวที่ดีหรือมีประสิทธิภาพจะสร้างความมั่นคงให้บุคคลสามารถบรรลุเป้าหมายในชีวิต และเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ ได้ เช่น การแสวงหาประสบการณ์ใหม่ทางการศึกษา การสร้างสรรค์งาน ในแง่มุมทางสังคม เช่น การปลูกฝังถ่ายทอดค่านิยมของชนเผ่าจากผู้เป็นผู้นำแก่บุตรหลาน จัดเป็นการปรับตัวอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อความคงอยู่ของเผ่าพันธุ์และวัฒนธรรม ตามแนวคิดเกี่ยวกับระบบการปรับตัวของมนุษย์ของรอย สำหรับศตวรรษที่ 21 กล่าวว่า ในระบบการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ปัจเจกชน ครอบครัว กลุ่มองค์กรหรือชุมชน ต้องมีความรู้ลึกซึ้งไวต่อการเปลี่ยนแปลงในสิ่งแวดล้อม และพยายามปรับตัวตามบทบาทหน้าที่เพื่อให้เหมาะสมกับคุณลักษณะของสิ่งแวดล้อมใหม่ รอย (Roy, 1999) กล่าวว่า ความรู้สามารถพัฒนาขึ้นได้จากความซับซ้อนของการจัดระบบของตนในบุคคล การตระหนักรู้ถึงความสามารถในการสร้างสรรค์ของมนุษย์ เป็นต้น ส่วนการปรับตัวอย่างไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้บุคคลไม่สามารถบรรลุเป้าหมายของชีวิต ตัวอย่างเช่น สถานการณ์ขัดแย้งในครอบครัวที่เกิดขึ้น อาจทำให้สมาชิกในครอบครัวมีเป้าหมายของชีวิตที่แตกต่างกันไปได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กรณีปัญหาการทำทารุณกรรมต่อบุตรซึ่งเป็นเรื่องคุกคามความมั่นคงในชีวิตของบุตร ส่วนระบบย่อยอีกสองระบบคือ ระบบย่อยด้านการสร้างความมั่นคง (Stabilizer subsystem) และการสร้างนวัตกรรม (Innovator subsystem) เป็นบทบาทหน้าที่ของปัจเจกบุคคลในระบบสังคมมนุษย์ (Human social system) หมายถึง การบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายมุ่งสร้างโครงสร้างค่านิยม หรือกิจกรรมในชีวิตประจำวัน ตัวอย่างเช่น ในครอบครัวหนึ่งสมาชิกครอบครัวฝ่ายหนึ่งถูกกำหนดให้เป็นผู้หารายได้มาเลี้ยงดูครอบครัว และสมาชิกอีกฝ่ายหนึ่ง ถูกกำหนดให้มีบทบาทในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาแก่บุตร เป็นต้น เกี่ยวข้องกับการสร้างโครงสร้างและกระบวนการเพื่อการเปลี่ยนแปลงและการเจริญเติบโตในระบบสังคมของมนุษย์ โดยใช้กลวิธีด้านการรู้การคิดและด้านอารมณ์ เพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสร้างกิจกรรม เช่น การจัดระบบ การสร้างกลวิธี การวางแผน เพื่อสร้างเป้าหมายใหม่ การเจริญเติบโตในแนวทางใหม่ในการควบคุมบุคคลและสิ่งแวดล้อมทางสังคม

4) **รูปแบบการปรับตัว (Adaptation Modes)** พฤติกรรมที่เป็นผลการตอบสนองจากกระบวนการควบคุม (Control processes) สามารถสังเกตเห็นได้ใน 4 รูปแบบได้แก่ การปรับตัวด้านสรีระกายภาพ ด้านอัตมโนทัศน์ ด้านบทบาทหน้าที่ และด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพากันซึ่งกันและกัน โดยพฤติกรรมการตอบสนองในแต่ละด้านนั้นเป็นผลมาจากการทำงานของระบบการควบคุมย่อย 2 ด้าน คือ ระบบการรู้การคิด-ระบบควบคุมอัตโนมัติ (Cognator and Regulator Coping Subsystems) และระบบความมั่นคงและนวัตกรรม (Stabilizer and Innovator Control Processes) (Roy. 1999) ดังนี้ 1) **รูปแบบการปรับตัวด้านสรีระกายภาพ (Physiologic-Physical mode)** เป็นการปรับตัวเพื่อมุ่งรักษาความมั่นคงด้านร่างกาย ซึ่งหมายถึงความสำเร็จในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในความต้องการด้านสรีระภาพ พฤติกรรมการสนองตอบต่อความต้องการพื้นฐานของบุคคล เช่น การกิน การขับถ่าย การออกกำลังกายและการพักผ่อน เป็นต้น 2) **รูปแบบการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ (Self-concept Mode)** เป็นการปรับตัวเพื่อความมั่นคงทางด้านจิตใจ ที่เน้นในประเด็นทางด้านจิตใจและจิตวิญญาณเกี่ยวข้องกับความรู้สึกนึกคิดของบุคคล อัตมโนทัศน์หมายถึง ความเชื่อหรือความรู้สึกนึกคิดที่บุคคลมีต่อตนเองทั้งด้านรูปร่างหน้าตา ความสามารถ เจตคติ ความรู้สึก และภูมิหลังต่าง ๆ การรับรู้เกี่ยวกับตนเองนี้มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ พฤติกรรม และการแสดงออกของบุคคลโดยตรง อัตมโนทัศน์แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ **อัตมโนทัศน์ด้านร่างกาย (Physical self)** เป็นความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อสภาพร่างกายของตนเอง ได้แก่ รูปร่าง หน้าตา ภาวะสุขภาพ และ**อัตมโนทัศน์ด้านส่วนตัว (Personal self)** เป็นความรู้สึกที่บุคคลประเมินถึงลักษณะเฉพาะของตนเองเกี่ยวกับความคาดหวัง ค่านิยม และความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง เช่น ความมั่นคงแห่งตน ปณิธานแห่งตน คุณธรรมจรรยาแห่งตน และความมีคุณธรรมแห่งตน 3) **รูปแบบการปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ (Role function mode)** เป็นการตอบสนองความต้องการและคงไว้ซึ่งความมั่นคงทางสังคม การแสดงบทบาทใด ๆ (Andrew; & Roy. 1991) เป็นการทำหน้าที่ของบุคคลในสังคมบทบาทจำแนกเป็น 3 ประเภท คือ **บทบาทปฐมภูมิ (Primary role)** บทบาทนี้เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของบุคคลเป็นส่วนใหญ่ตลอดช่วงระยะเวลาที่บุคคลเจริญเติบโตตามระดับพัฒนาการของบุคคล เช่น บทบาทในวัยเด็ก วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ วัยชรา เป็นต้น **บทบาททุติยภูมิ (Secondary role)** เป็นบทบาทที่สัมพันธ์กับบทบาทปฐมภูมิ ซึ่งมีอิทธิพลต่อชีวิตและพฤติกรรมในสังคม แต่ละบุคคลจะมีได้หลายบทบาท และมักเป็นบทบาทถาวร เช่น บทบาทการเป็นสามี ภรรยา บิดา มารดา บทบาทตามหน้าที่การงาน และ**บทบาทตติยภูมิ (Tertiary role)** เป็นบทบาทชั่วคราวซึ่งบุคคลอาจเลือกตามความสนใจ เพื่อเสริมบทบาทปฐมภูมิ และทุติยภูมิ เช่น การเป็นสมาชิกขององค์กรต่าง ๆ และ 4) **รูปแบบการปรับตัวด้านสัมพันธ์ภาพแบบพึ่งพากัน (Interdependence relations)** เป็นการปรับตัวเพื่อความมั่นคงทางสังคม ที่เน้นในประเด็นของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เมื่อบุคคลอยู่ร่วมกันย่อมต้องมีการพึ่งพาอาศัยกันและกัน มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันโดยการให้ความรัก ความเคารพ และให้เกียรติซึ่งกันและกัน ทั้ง 2 ฝ่ายต้องเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ ถ้าความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นไปอย่างสมดุลดังกล่าว การอยู่ร่วมกันในสังคมจะ

เป็นไปอย่างราบรื่น บุคคลใกล้ชิดแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ บุคคลสำคัญ (Significant other) หมายถึง ผู้ที่บุคคลรับรู้ว่ามีผลสำคัญหรือมีความหมายต่อชีวิตของเขามากที่สุด ส่วนใหญ่จะเป็นคนในครอบครัว ซึ่งมีความผูกพันอย่างแน่นแฟ้น เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อ - แม่ - ลูก สามี - ภรรยา เป็นต้น ระบบเกื้อหนุน (Supporting system) หมายถึง สิ่งที่มีความผูกพันกับชีวิตของบุคคล คล้ายคลึงกันกับบุคคลสำคัญ แต่ระดับความผูกพันน้อยกว่า ซึ่งอาจเป็นความผูกพันระหว่างเครือญาติ เพื่อนร่วมงาน สมาคม หรือองค์กรต่าง ๆ เป็นต้น

การปรับตัวแต่ละด้านมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันเสมอ และมีลักษณะเฉพาะสำหรับการปรับตัวแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นสิ่งที่สามารถสังเกต ตรวจสอบหรือวัดได้จากพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออก การตัดสินใจเกี่ยวกับประสิทธิภาพของพฤติกรรมปรับตัว ต้องคำนึงถึงการประเมินด้วยตนเอง หรือ การรับรู้ของบุคคลและสภาวะการณ์แวดล้อมในขณะนั้นด้วย การปรับตัวของบุคคลจัดเป็นสิ่งนำออกของระบบการปรับตัว ซึ่งอาจเป็นการปรับตัวที่เหมาะสมมั่นคงตามเป้าหมายของการปรับตัว หรืออาจเป็นการปรับตัวที่ไม่มีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม ทั้งการปรับตัวที่เหมาะสม และการปรับตัวที่ไม่มีประสิทธิภาพจะย้อนกลับไปเป็นสิ่งที่นำเข้าสู่ระบบ เพื่อดำรงไว้ซึ่งการปรับตัวที่เหมาะสม หรือเพื่อการปรับตัวที่เหมาะสมต่อไป โดยสามารถสรุปเป็นภาพแสดงระบบการปรับตัวของบุคคลได้ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 แสดงระบบการปรับตัวของบุคคล

(Roy, 1999)

ตามทฤษฎีการปรับตัวของ รอย (Roy. 1999) พฤติกรรมของบุคคลหรือกลุ่ม เป็นผลจากกิจกรรมการปรับตัวเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงเพื่อการดำรงอยู่ของชีวิต ที่สังเกตเห็นได้ หรือที่เรียกว่ารูปแบบการปรับตัว 4 ประเภท ซึ่งรูปแบบการปรับตัวทั้งสี่ประเภทนี้ รอย ใช้เป็นกรอบในการวัดพฤติกรรมบุคคล 2 ระดับ คือระดับปัจเจกบุคคล (Individual) และระดับกลุ่ม (Collectives) ประกอบด้วยรูปแบบการปรับตัว 1) ด้านสรีระ ใช้กับทั้งระดับบุคคลและกลุ่ม (Physiologic and physical for individuals collectives) 2) ด้านอัตมโนทัศน์ และการมีกลุ่มเทียบเคียง (Self-concept and group identity for collectives) 3) ด้านบทบาทหน้าที่ ใช้กับทั้งระดับบุคคลและกลุ่ม (Role function for individuals and collectives) และ ด้านการพึ่งพาซึ่งกันและกัน ใช้กับทั้งระดับบุคคลและกลุ่ม (Interdependence relations for individuals and collectives) ซึ่งต่อไปนี้จะกล่าวถึงรายละเอียดองค์ประกอบสำคัญของรูปแบบการปรับตัว และการวัดหรือการประเมิน (Assessment) การปรับตัวแต่ละรูปแบบในเชิงพฤติกรรม โดยในการวิจัยครั้งนี้เน้นการศึกษาพฤติกรรมของปัจเจกบุคคลมากกว่าพฤติกรรมกลุ่ม และศึกษาการปรับตัวของผู้บริหารสตรีใน 3 ด้าน คือ 1) การปรับตัวด้านสรีระ 2) การปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ และ 3) การปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี

การปรับตัวด้านสรีระ : ความหมาย และวิธีวัด

ความหมาย ร่างกายและจิตใจมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด มีผลต่อกันและกัน ควรดูแลควบคู่กัน การใส่ใจสุขภาพของตนทั้งทางร่างกายและทางจิตใจจะช่วยให้บุคคลสามารถอยู่ได้ในสังคมอย่างปกติสุข (พระไพศาล วิสาโล. 2535) *การปรับตัวด้านสรีระ* หมายถึง กระบวนการทำงานของสารเคมี ฮอร์โมน และสรีระส่วนต่างในร่างกายของมนุษย์ที่ทำหน้าที่ร่วมกันและสอดคล้องเป็นระบบ ส่งผลให้มนุษย์สามารถดำเนินกิจกรรมในชีวิตประจำวันได้อย่างปกติสุข การปรับตัวด้านสรีระจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด สามารถประเมินได้จากการปรับตัวเพื่อสนองตอบความต้องการทางร่างกายด้วยตัวบ่งชี้ 5 ด้าน คือ 1) ความต้องการก๊าซออกซิเจน (Oxygenation) ในการหายใจเพื่อการทำงานที่เป็นปกติของระบบแลกเปลี่ยนและการถ่ายโอนของก๊าซ ในระบบต่าง ๆ ของร่างกาย 2) ความต้องการอาหาร (Nutrition) ในการบริโภค เพื่อการทำงานอย่างเป็นปกติของระบบย่อยอาหารและระบบการเผาผลาญในร่างกาย 3) ความต้องการการขับถ่าย (Elimination) ขับถ่ายสิ่งที่ไม่ต้องการ หรือสารเคมีส่วนเกินต่าง ๆ ผ่านทางอวัยวะขับถ่าย เช่น ไต 4) การทำกิจกรรมและการพักผ่อน (Activity and rest) ความต้องการความสมดุลระหว่างปริมาณการเคลื่อนไหวในการดำเนินชีวิตประจำวันกับปริมาณการพักผ่อนและการนอนหลับเพื่อให้ร่างกายได้รับการซ่อมแซมส่วนที่สึกหรอ และ 5) ความต้องการการปกป้องทางร่างกาย (Protection) ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบด้านการปกป้องทั่วไป เช่น ผิวหนัง ฮอร์โมนต่าง ๆ และการปกป้องเฉพาะด้าน เช่น ภูมิคุ้มกันโรคต่าง ๆ ของร่างกาย ในการวัดการปรับตัวด้านสรีระ ผู้วิจัยเลือกวัดเฉพาะตัวบ่งชี้การปรับตัวด้านการ

บริโภคอาหาร การทำกิจกรรมของบุคคล และการพักผ่อน เนื่องจากเป็นลักษณะของความต้องการทางร่างกายขั้นพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อร่างกายอย่างยิ่ง แต่มักถูกมองข้ามความสำคัญไป (Roy.1999 : 148; citing Linton; Matleson; & Macbiuos. 1995; Marueb. 1989)

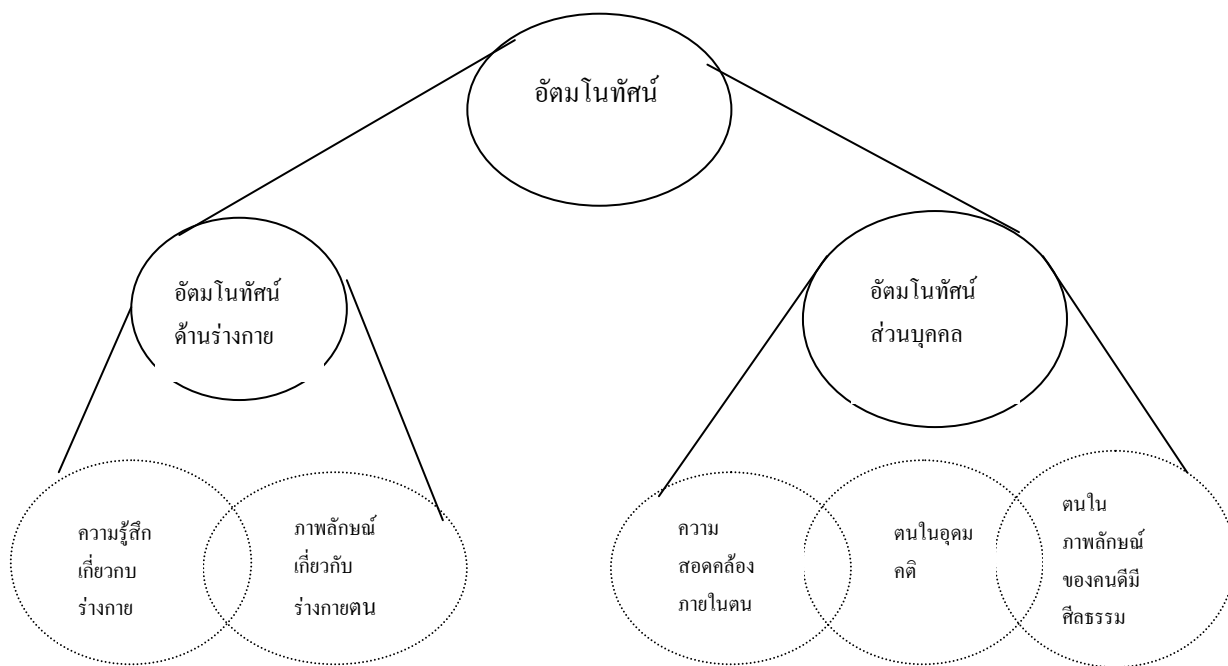
สรุปได้ว่า การปรับตัวด้านสรีระ (Physiological Adaptation) หมายถึง ปฏิกริยาที่บุคคลแสดงการตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความมั่นคงทางด้านร่างกาย เป็นพฤติกรรมการสนองตอบต่อความต้องการพื้นฐานของบุคคลในด้านการบริโภคอาหาร การทำกิจกรรมส่วนบุคคล และการพักผ่อน

การวัด การปรับตัวด้านสรีระ รอย (Roy. 1999) ได้เสนอให้มีการวัดประเภทของพฤติกรรมปรับตัวด้านนี้ เป็นสองส่วน คือ 1) ส่วนที่เกี่ยวกับกระบวนการย่อยอาหาร พฤติกรรมที่สามารถวัดได้ เช่น แบบแผนการกิน ความจับไวในรส และกลิ่นอาหาร อาการแพ้อาหารบางชนิด อาการเจ็บปวดจากระบบย่อยอาหาร เป็นต้น และ 2) ส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเผาผลาญพลังงานในร่างกาย ประเด็นที่สามารถวัดพฤติกรรมได้ เช่น น้ำหนักและส่วนสูงของบุคคล การเจริญอาหารและหิวกระหาย สุขภาพในช่องปาก การยอมรับรายการอาหารบางประเภท เป็นต้น ในการวัดการปรับตัวด้านสรีระของผู้บริหารสตรีในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งวัดการปรับตัวด้านการบริโภคอาหาร การทำกิจกรรมส่วนบุคคล และการพักผ่อน ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดการปรับตัวด้านสรีระตามนิยามปฏิบัติการ โดยใช้แนวความคิดของ รอย (Roy. 1999 : 149-168) ได้สร้างข้อคำถาม จำนวน 28 ประโยค แต่ละประโยคประกอบด้วยมาตราประเมิน 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” จากนั้นนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสตรี จำนวน 86 คน เพื่อหาคุณภาพของแบบวัด ก่อนนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง

การปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ : ความหมาย และวิธีวัด

ความหมาย การปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ เป็นการปรับตัวเพื่อความมั่นคงทางด้านจิตใจ ที่เน้นในประเด็นทางด้านจิตใจและจิตวิญญาณเกี่ยวข้องกับความรู้สึกนึกคิดของบุคคล อัตมโนทัศน์หมายถึง ความเชื่อหรือความรู้สึกนึกคิดที่บุคคลมีต่อตนเองทั้งด้านรูปร่างหน้าตา ความสามารถ เจตคติ ความรู้สึก และภูมิหลังต่าง ๆ การรับรู้เกี่ยวกับตนเองนี้มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ พฤติกรรม และการแสดงออกของบุคคลโดยตรง (Roy. 1999) รูปแบบการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ของบุคคลเกี่ยวข้องกับลักษณะภายในตนของระบบการดำรงชีวิตของมนุษย์ **อัตมโนทัศน์** หมายถึง องค์ประกอบของความเชื่อและความรู้สึกที่บุคคลยึดถืออยู่ในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ เกิดจากการรับรู้ว่าคุณค่าและสังคมแวดล้อมรอบข้างมองเห็นว่าตนเป็นเช่นไร อัตมโนทัศน์จัดเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคล ในรูปแบบการปรับตัวของรอย (Roy. 1999) แบ่งอัตมโนทัศน์ ออกเป็น 2 ส่วนย่อย คือ 1) อัตมโนทัศน์ด้านร่างกายของบุคคล ได้แก่ ความรู้สึกเกี่ยวกับร่างกาย และภาพลักษณ์เกี่ยวกับร่างกายของตน และ 2) อัตมโนทัศน์เกี่ยวกับลักษณะเฉพาะส่วนบุคคล ได้แก่ ความสอดคล้องภายในตน ตนในอุดมคติและตนในภาพลักษณ์ของคนดีมีศีลธรรม

(ดังภาพประกอบ 2) การประเมินอัตมโนทัศน์ด้านร่างกายในเชิงพฤติกรรมสามารถกระทำได้ตามตัว
 ปงชี้ในตาราง 1 และการประเมินอัตมโนทัศน์ส่วนบุคคลในเชิงพฤติกรรมสามารถกระทำได้ตามตัว
 ปงชี้ในตาราง 2

ภาพประกอบ 2 รูปแบบการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ส่วนย่อยและองค์ประกอบ

(Roy. 1999 : 383)

ตาราง 1 การประเมินพฤติกรรมขององค์ประกอบอัตมโนทัศน์ด้านร่างกาย

ลักษณะ	เชื่อมโยงมาเป็นพฤติกรรม	พฤติกรรมที่แสดงออกให้เห็น
ความรู้สึกเกี่ยวกับร่างกาย : คุณรู้สึกเกี่ยวกับร่างกายของคุณอย่างไร	คุณรู้สึกอย่างไรกับร่างกายของคุณ	ฉันรู้สึกว่าร่างกายของฉัน อ่อนเพลีย แข็งแรง เหนื่อยล้า ได้พักผ่อน เป็นต้น
ความไวต่อความรู้สึกช่วยทำให้บุคคลได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับตนในฐานะมนุษย์ที่มีความต้องการทางเพศ	1) คุณมีความรู้สึกทางเพศบ่อยเพียงใด 2) คุณจัดการกับความรู้สึกทางเพศอย่างไร 3) คุณรู้สึกพอใจในวิธีการจัดการความรู้สึกทางเพศของคุณเพียงใด	1) ฉันมีความรู้สึกทางเพศ (ทุกวัน ทุกสัปดาห์ ไม่เคยมีความรู้สึก) 2) โดยปกติฉันมัก (เพิกเฉยช่วยตนเอง มีเพศสัมพันธ์กับคู่สมรส เป็นต้น) 3) ฉันรู้สึก (พอใจมาก ไม่พอใจน้อยมาก เป็นต้น)
ภาพลักษณ์เกี่ยวกับร่างกายของตน - คุณรู้สึกอย่างไรกับรูปร่างหน้าตาของคุณ - ระดับของความพอใจในรูปร่างหน้าตาของตนเองที่ปรากฏ	ช่วยบรรยายภาพลักษณ์เกี่ยวกับร่างกายของคุณที่คุณมองเห็น - รูปลักษณ์ส่วนใดของร่างกายที่พึงพอใจ - คุณรู้สึกอย่างไรกับภาพลักษณ์ของคุณที่ปรากฏ	- ฉันเป็นคน (ผอม อ้วนสวย ชี้เหร่ เป็นต้น) - ฉันชอบ (ผมของฉัน ความสูงของฉัน รอยยิ้มของฉัน เป็นต้น) - ฉันรู้สึก (ดี น่าสงสาร เศร้าใจ เป็นต้น)

แหล่งที่มา: Roy (1999 : 389)

ตาราง 2 การประเมินพฤติกรรมขององค์ประกอบอัตมโนทัศน์ส่วนบุคคล

ลักษณะ	เชื่อมโยงมาเป็นพฤติกรรม	พฤติกรรมที่แสดงออกให้เห็น
1) ความสอดคล้องภายในตน :คุณมองตนเองว่าเป็นคนที่กระทำจริงหรือเป็นคนที่ตอบสนองต่อสภาพการณ์เพียงใด 2) ตนในอุดมคติ : บุคคลต้องการที่จะเป็นหรือกระทำสิ่งใดที่ตนมีความสามารถที่จะเป็นหรือกระทำได้จริง 3) ตนในภาพลักษณ์ของความดีมีศีลธรรม : คุณมองตนเองว่าเป็นคนอย่างไรในส่วนของเกี่ยวข้องกับระบบค่านิยม และความเชื่อเรื่อง “ความถูกต้อง” “ความผิด”	1) คุณจะพรรณนาเกี่ยวกับลักษณะส่วนตนของคุณอย่างไร 2.1) คุณใฝ่ฝันอยากจะเป็นคนเช่นใด 2.2) คุณจะเปลี่ยนแปลงอะไรเกี่ยวกับตัวคุณถ้าสามารถทำได้ 3) คุณยกระดับวิถีชีวิตให้ถูกต้องเหมาะสมมากขึ้นได้อย่างไร	1) ฉันเป็น (คนฉลาด คนที่มีเป้าหมายชัดเจน รักเด็ก หรือไม่มีคุณค่ามากมายนัก เป็นต้น) อ่อนเพลีย แข็งแรง เหนื่อยล้า ได้พักผ่อน เป็นต้น 2.1) ฉันต้องการเป็นคนมีชื่อเสียง เป็นคนเข้มแข็งเป็นคนที่ต่างไปจากคนอื่น เป็นต้น) 2.2) ฉันจะเปลี่ยนแปลงตัวฉัน (การไม่มีความสามารถทางคณิตศาสตร์ การเป็นคนขี้โมโห ความรู้สึกว่าเป็นที่ยอมรับในทีเดียว ๆ เป็นต้น) 3) ฉันชอบที่จะ(ปฏิบัติสมาธิ ออกกำลังกายด้วยวิธีโยคะ หรืออ่านหนังสือบางประเภท เป็นต้น)

แหล่งที่มา: Roy(1999 : 396)

สรุปได้ว่า การปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ (Self-Concept Adaptation) หมายถึง การรายงานของผู้บริหารสตรีเกี่ยวกับความเข้าใจว่าตนเป็นใคร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการแสดงออกในทางหนึ่งทางใดอย่างเหมาะสม ยอมรับความแตกต่างและความเหมือนของบุคคลในเรื่องต่าง ๆ โดยการเปรียบเทียบว่า ตนเองมีลักษณะสอดคล้องกับลักษณะที่สังคมและวัฒนธรรมคาดหวังเกี่ยวกับตนมากน้อยเพียงใด

การวัด การวัดการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ของผู้บริหารสตรีในการวิจัยครั้งนี้ วัดด้วยวิธีมาตรประเมินค่า ตามขอบเขตของเนื้อหาด้านอัตมโนทัศน์ของบุคคลที่ รอย (Roy. 1999) ซึ่งได้ให้ความหมายดังกล่าวไว้แล้วข้างต้น โดยผู้วิจัยมุ่งวัดที่เอกลักษณ์แห่งตนของผู้บริหารสตรี ได้มีนักจิตวิทยากลุ่มแรกที่สร้างแบบวัดการบรรลุเอกลักษณ์แห่งตน ในลักษณะที่เป็นแบบวัดปลายปิด และเป็นปรนัย คือ ออสซ์และพลัก (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2541 : 60; อ้างอิงจาก Ochse; & Plug. 1986) การสร้างแบบวัดมาตรฐานนี้ทำให้ง่ายต่อการวัด และเป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพ สามารถวัดได้โดยทางสถิติอย่างน่าเชื่อถือ เป็นแบบวัดที่มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อสูงตามมาตรฐาน และมีค่าความเชื่อมั่นสูง .86 ในประเทศไทย อูซา ศรีจินดารัตน์ (2533) ได้ทำการศึกษาพัฒนาการของเอกลักษณ์แห่งอีโก้ที่เกี่ยวกับการรับรู้คุณค่าของการทำงานและการรับรู้คุณค่าของศาสนาในวัยรุ่นไทยภาคใต้ (พัฒนาการขั้นที่ 5) กลุ่มตัวอย่างเป็นเยาวชนอายุ 15-21 ปี จำนวน 480 คน แบบวัดที่ใช้ อาศัยแนวการตั้งคำถามจากแบบวัดของออสซ์ และ พลัก (งามตา วนินทานนท์; และคณะ. 2545 : 61; อ้างอิงจาก Ochse; & Plug. 1986) ร่วมกับแบบวัดของ ฮามาเช็ค (งามตา วนินทานนท์; และคณะ. 2545 : 61; อ้างอิงจาก Hamachek. 1988) ซึ่งเป็นแบบวัดพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกตามประสบการณ์ในแต่ละขั้นพัฒนาการ ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดเอกลักษณ์แห่งตน (ขั้นที่ 5) จำนวน 23 ข้อ แต่ละประโยคคำถามของแบบวัดมีมาตรวัด 6 หน่วย แบบวัดมีค่าความเชื่อมั่นได้เท่ากับ .75 และจากงานวิจัยข้างต้นนั้น ดวงเดือน พันธุมนาวิน; และคณะ (2538) ได้ใช้แบบวัดของอูซา ศรีจินดารัตน์ (2533) ทำการศึกษาพัฒนาการทางอารมณ์สังคมของมารดา โดยศึกษาปริมาณการบรรลุเอกลักษณ์แห่งตน ด้วยการให้มารดารายงานเกี่ยวกับการรับรู้ตนเองใน 3 ด้าน คือ ด้านเป็นคนดีตามที่สังคมต้องการ ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง และด้านการมองเห็นคุณค่าในตนเอง วัดโดยแบบวัดที่มีประโยค 15 ประโยค และมาตรประเมิน 6 หน่วย มีพิสัยคะแนนระหว่าง 15 – 90 คะแนน แบบวัดมีค่าความเชื่อมั่นได้เท่ากับ .86 ต่อมางามตา วนินทานนท์; และคณะ (2545) ได้มีการปรับปรุงแบบวัดเอกลักษณ์แห่งตน ซึ่งเอกลักษณ์แห่งตนเป็นปัจจัยเชิงเหตุหนึ่งของความสัมพันธ์ในครอบครัว ในการศึกษากลุ่มตัวอย่างสามเฝ้าและภรรยาที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร 962 คน เป็นสามี 361 คน ภรรยา 601 คน อายุเฉลี่ย 35.05 ปี โดยอาศัยแนวความคิดจากแบบวัดพัฒนาการทางจิตสังคม ช่วงที่ 5 ตามทฤษฎีอีริกสันของออสซ์และพลัก (งามตา วนินทานนท์; และคณะ. 2545 : 62; อ้างอิงจาก Ochse; & Plug. 1986) แบบวัด "พฤติกรรมที่เด่นชัดที่เกี่ยวข้องกับการมีเอกลักษณ์แห่งอีโก้หรือการสับสนในเอกลักษณ์" ของฮามาเช็ค (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2541; อ้างอิงจาก Hamachek. 1988) และแบบวัดเอกลักษณ์แห่งตนของอูซา ศรีจินดารัตน์ (2533) เพื่อพัฒนาเป็นแบบวัดเอกลักษณ์แห่งตนสำหรับวัดสามีภรรยา จำนวนข้อคำถาม 15 ประโยค แต่ละประโยคคำถาม

ของแบบวัดมีมาตร 6 หน่วย แบบวัดนี้มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้ออยู่ระหว่าง .13 ถึง .46 ค่าความเชื่อมั่นได้แบบสัมประสิทธิ์แบบแอลฟาเท่ากับ .76 ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ตามนิยามปฏิบัติการ โดยใช้แนวความคิดของ รอย (Roy. 1999 149 -168) ได้สร้างข้อคำถาม จำนวน 28 ประโยค แต่ละประโยคประกอบด้วยมาตรประเมิน 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” จากนั้นนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสตรี จำนวน 86 คน เพื่อหาคุณภาพของแบบวัด ก่อนนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง

การปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี : ความหมายและวิธีวัด

ความหมาย การปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี เป็นการปรับตัวเพื่อความมั่นคงทางสังคม ที่เน้นในประเด็นของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เมื่อบุคคลอยู่ร่วมกัน ย่อมต้องมีการพึ่งพาอาศัยกันและกัน มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันโดยการให้ความรัก ความเคารพ และให้เกียรติซึ่งกันและกัน ทั้ง 2 ฝ่ายต้องเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ ถ้าความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นไปอย่างสมดุลดังกล่าว การอยู่ร่วมกันในสังคมจะเป็นไปอย่างราบรื่น บุคคลใกล้ชิดแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) บุคคลสำคัญ (Significant other) หมายถึง ผู้ที่บุคคลรับรู้ว่ามีค่าสำคัญหรือมีความหมายต่อชีวิตของเขามากที่สุด ส่วนใหญ่จะเป็นคนในครอบครัว ซึ่งมีความผูกพันอย่างแน่นแฟ้น เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อ-แม่-ลูก สามี-ภรรยา เป็นต้น 2) ระบบเกื้อหนุน (Supporting system) หมายถึง สิ่งที่มีความผูกพันกับชีวิตของบุคคลคล้ายคลึงกันกับบุคคลสำคัญ แต่ระดับความผูกพันน้อยกว่า ซึ่งอาจเป็นความผูกพันระหว่างเครือญาติ เพื่อนร่วมงาน สมาคม หรือองค์กรต่าง ๆ เป็นต้น

รูปแบบการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี มีจุดเน้นในเรื่องความสัมพันธ์ใกล้ชิดของบุคคล เพื่อสนองต่อความต้องการอย่างน้อย 3 ด้าน คือ ด้านความรัก ด้านพัฒนาการ และด้านการเกื้อหนุนเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่มั่นคง ความต้องการดังกล่าวจัดเป็นตัวบ่งชี้สำคัญของรูปแบบความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกัน การได้รับความรักอย่างเพียงพอ (Effective adequacy) เป็นหนึ่งในกระบวนการปรับตัวเพื่อสนองต่อความต้องการมีความสัมพันธ์ที่มั่นคงกับบุคคลหรือกลุ่มที่มีความสำคัญต่อบุคคลนั้น ๆ ได้แก่ ความต้องการที่จะรับและให้ความรัก ต้องการการยอมรับเป็นส่วนหนึ่งในกลุ่ม เป็นต้น ความต้องการเหล่านี้จะได้รับการตอบสนองจากการสร้างความสัมพันธ์ที่ลึกซึ้งกับบุคคลอื่น การมีพัฒนาการที่พอเพียงสำหรับการสร้างความสัมพันธ์แบบซึ่งกันและกันได้อย่างมั่นคง เช่น การได้รับการพัฒนา (Developmental adequacy) ให้เกิดการเรียนรู้และมีวุฒิภาวะ (Learning and maturation) ส่วนความพอเพียงในเรื่องทรัพยากร (Resource adequacy) เช่น ปัจจัยสี่ อย่างการมีความสัมพันธ์แบบซึ่งกันและกัน (Roy . 1999 : 81, 473-491) การวัดและประเมินผลการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันสามารถกระทำได้ด้วยวิธีการประเมินรวมค่าด้วยข้อคำถามจำนวนหนึ่งที่มีเนื้อหาครอบคลุมตัวบ่งชี้ดังกล่าวข้างต้น ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกวัดการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกัน

และกันในด้านความสัมพันธ์กับคู่สมรส เนื่องด้วยสามีและภรรยาเป็นจุดเริ่มต้นของสัมพันธภาพที่สำคัญที่สุดในครอบครัว เพราะถ้าคู่สามีภรรยามีความรักใคร่เข้าใจซึ่งกันและกัน มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน พยายามปรับตัวเข้าหากัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ตลอดจนรับผิดชอบและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ภายในครอบครัวร่วมกัน ย่อมทำให้ครอบครัวมีความสุขราบรื่นมั่นคง สมาชิกคนอื่น ๆ ในครอบครัวก็พลอยมีความสุขไปด้วย แต่ในทางตรงข้ามหากสามีภรรยามีสัมพันธภาพที่ไม่ดีต่อกัน ขาดความรักใคร่ ความเข้าใจกัน และขาดความรับผิดชอบในครอบครัวแล้ว ย่อมเกิดปัญหาความขัดแย้งภายในครอบครัว อันนำไปสู่ความล่มสลายของครอบครัว (วรภา ลำเจียกเทศ. 2530) จะเห็นได้ว่าความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคู่สมรสถือเป็นรากฐานที่จำเป็นของครอบครัวอบอุ่น คู่สมรสที่มีสัมพันธภาพที่ดีย่อมเป็นคู่ที่พร้อมจะเผชิญอุปสรรคต่าง ๆ อันอาจเกิดขึ้นภายในครอบครัว นำพาครอบครัวสู่ความสุขสงบได้ งามตา วณิชทานนท์ (2545 : 173) ได้ให้ความหมายความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรส หมายถึง การรายงานของฝ่ายสามีหรือภรรยาเกี่ยวกับปริมาณความสัมพันธ์ทางด้านดีหรือด้านไม่ดีระหว่างกัน ได้แก่ การเห็นอกเห็นใจ การช่วยเหลือ การสนับสนุนกันทางด้านอารมณ์และด้านวัตถุ สิ่งของ ตลอดจนการขัดแย้งกัน ความห่างเหิน ตลอดจนความไม่เข้าใจกันระหว่างสามีกับภรรยา

สรุปได้ว่า การปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี (Interdependent relation with spouse) หมายถึง การรายงานของผู้บริหารสตรีเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อกันระหว่างสามีภรรยาในทิศทางที่สอดคล้องกันในเรื่องต่างๆ จากการใช้ชีวิตร่วมกัน การเห็นอกเห็นใจกัน การช่วยเหลือกัน การสนับสนุนกันและกันด้านอารมณ์ ด้านวัตถุสิ่งของ และด้านข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนความขัดแย้งไม่เข้าใจกัน

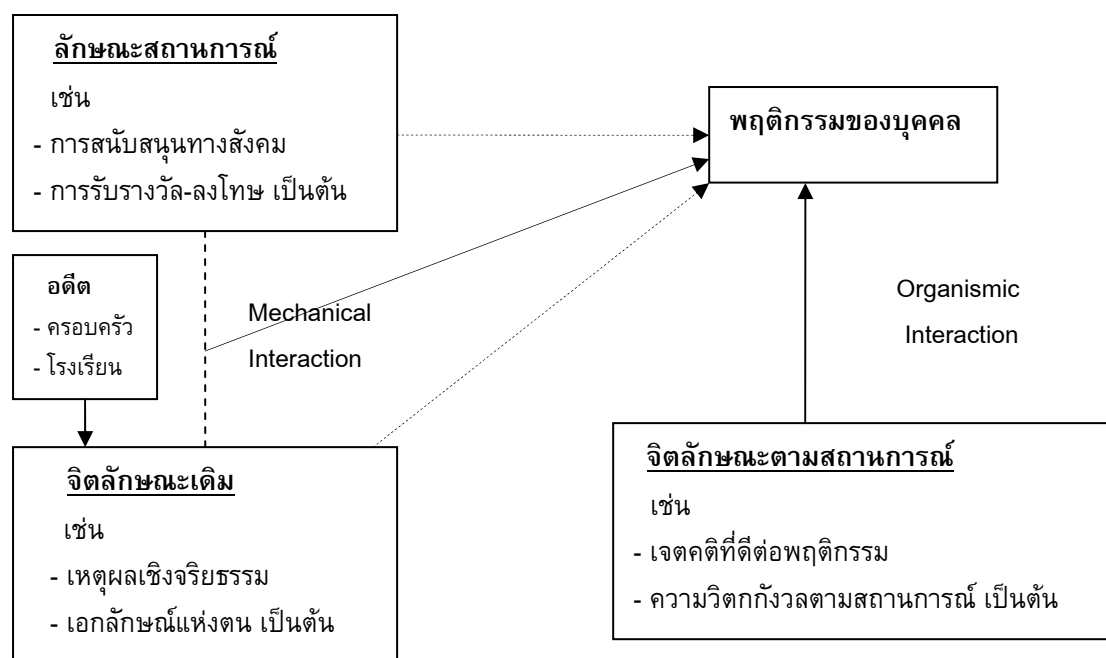
การวัด ดวงเดือน พันธุมนาวัน และคนอื่น ๆ (2536) ได้สร้างแบบวัดความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา ซึ่งให้เยาวชนเป็นผู้รายงานเกี่ยวกับปริมาณความสัมพันธ์ทั้งทางด้านดี และไม่ดีระหว่างบิดากับมารดา ประกอบด้วยข้อคำถาม 10 ประโยค ซึ่งแต่ละประโยคมีมาตร 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 10 ถึง 60 คะแนน มีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา .85 ต่อมา งามตา วณิชทานนท์ และคนอื่น ๆ (2545) ได้ปรับปรุงแบบวัดความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา มาเป็นแบบวัดความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรส ใช้วัดกลุ่มตัวอย่างที่สามีภรรยา จำนวน 962 คน อายุเฉลี่ย 35 ปี ประกอบด้วยข้อคำถาม 15 ประโยค ซึ่งแต่ละประโยคมีมาตร 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 15 ถึง 90 คะแนน มีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา .93 ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่า แสดงว่าผู้นั้นมีความสัมพันธ์กับคู่สมรสของตนมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนน้อยกว่า แบบวัดดังกล่าวมีความน่าเชื่อถือสูง ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี ตามนิยามปฏิบัติการโดยใช้แนวความคิดของ รอย (Roy. 1999 : 149 -168) ร่วมกับแบบวัดความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรสของงามตา วณิชทานนท์ และคนอื่น ๆ (2545) ได้สร้างข้อคำถาม จำนวน 22 ประโยค แต่ละประโยคประกอบด้วยมาตรประเมิน 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” จากนั้นนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสตรี จำนวน 86 คน เพื่อหาคุณภาพของแบบวัด ก่อนนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง

แนวคิดเกี่ยวกับสาเหตุของพฤติกรรมของบุคคล

การศึกษาด้านพฤติกรรมศาสตร์ เป็นการศึกษาในแนวสหวิทยาการ เพื่ออธิบาย ทำนาย และพัฒนาพฤติกรรมของมนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและครอบคลุม เหตุที่ต้องอาศัยศาสตร์มากกว่าหนึ่งสาขาวิชาในการศึกษานั้น เพราะไม่มีสาขาวิชาใดในโลกที่สามารถอธิบายสาเหตุ และผลของพฤติกรรมประเภทต่าง ๆ ของมนุษย์ได้อย่างครอบคลุมครบถ้วน ซึ่งความรู้จากสาขาวิชาต่าง ๆ ที่เลือกมาใช้นั้น มีความสำคัญไม่เท่าเทียมกัน ขึ้นอยู่กับปัญหาและพฤติกรรมที่ต้องการศึกษาวิจัย(งามตา วรินทร์านนท์. 2536 : 7; อ้างอิงจาก Berelson. 1968 : 41-45 ; ดวงเดือน พันธุมนาวัน. 2523 ข : 60-61)

รูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) คือรูปแบบประเภทหนึ่งของทฤษฎีต่าง ๆ ที่ศึกษาสาเหตุต่าง ๆ ของพฤติกรรมของมนุษย์ นักจิตวิทยาสังคมกลุ่มหนึ่ง (Magnusson; & Endler. 1977 : 18-21 ; Tett; & Burnett. 2003) ได้ประมวลทฤษฎีและงานวิจัยต่าง ๆ ที่ใช้รูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยมนี้เอาไว้ แล้วสรุปว่า การศึกษาสาเหตุต่าง ๆ ของพฤติกรรมมนุษย์จะต้องครอบคลุมสาเหตุ 4 ประเภท คือ 1) สาเหตุด้านสถานการณ์ปัจจุบัน หมายถึง สถานการณ์หรือสภาพแวดล้อมทางสังคมที่บุคคลประสบอยู่ปัจจุบัน ซึ่งเป็นลักษณะที่เอื้อหรือขัดขวางพฤติกรรมปัจจุบันหนึ่ง ๆ เช่น การสนับสนุนทางสังคมของบุคคลรอบข้าง วิธีการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง และปทัสถานทางสังคม เป็นต้น 2) สาเหตุด้านจิตลักษณะเดิม หมายถึง ลักษณะทางจิตใจที่ส่งผลผลักดันให้เกิดพฤติกรรมหนึ่ง ๆ เป็นลักษณะที่เกิดขึ้นสะสมในตัวบุคคลจากอดีตถึงปัจจุบัน มีลักษณะที่ค่อนข้างคงที่ ไม่อยู่ใต้อิทธิพลของสถานการณ์ปัจจุบัน เช่น ความเชื่ออำนาจในตน เหตุผลเชิงจริยธรรม เอกลักษณ์แห่งอีโก้ เป็นต้น 3) สาเหตุด้านจิตลักษณะร่วมกับสถานการณ์ หรือที่เรียกว่า ปฏิสัมพันธ์แบบกลไก (Mechanical interaction) เป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะสถานการณ์ปัจจุบันกับจิตลักษณะเดิมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคลที่ศึกษา (เช่น ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน กับลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน เป็นต้น) อาจวิเคราะห์ได้โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง โดยมีตัวแปรทางจิตและสถานการณ์เป็นตัวแปรอิสระ 2 ตัว และพฤติกรรมเป็นตัวแปรตาม เช่น ปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบหนึ่ง (สถานการณ์) กับความเชื่ออำนาจในตน (จิตลักษณะเดิม) ที่ส่งผลต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (ตัวแปรตาม) เป็นต้น และ 4) สาเหตุจิตลักษณะตามสถานการณ์ หรือที่เรียกว่า ปฏิสัมพันธ์แบบในตน (Organismic interaction) ซึ่งเป็นผลมาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะเดิมของบุคคล กับสถานการณ์ที่บุคคลนั้นกำลังเผชิญอยู่ ทำให้เกิดจิตลักษณะตามสถานการณ์ในบุคคลนั้นขึ้น เป็นจิตลักษณะประเภทที่ไวต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ เช่น ความเครียดในการทำงาน และเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง เป็นต้น ดังภาพประกอบ 3

อีกหนึ่งรูปแบบในการวิจัยเพื่อค้นหาปัจจัยเชิงเหตุของการปรับตัวตามแนวพฤติกรรมศาสตร์ (Worchel; & Gloethols. 1985) มีความสอดคล้องกับรูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม นั่นคือเป็น การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการของตนเอง (ปัจจัยภายใน) ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ กับสภาพแวดล้อมทางสังคม (ปัจจัยภายนอก) อย่างไรก็ตามรูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยมได้เสนอกรอบ แนวคิดที่ครอบคลุมถึง 4 สาขาสเหตุ ดังกล่าวข้างต้น

ภาพประกอบ 3 แสดงการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมด้วยรูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม

(Interaction Model)

(ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2541; อ้างอิงจาก Magnusson; & Endler. 1977)

ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จึงใช้แนวการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมตามรูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) เป็นแนวทางในการประมวลเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดตัวแปรเชิงเหตุในการอธิบายพฤติกรรมการปรับตัวของผู้บริหารสตรี โดยแบ่งเป็น 4 กลุ่มตัวแปร ได้แก่ 1) **กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม** เป็นกลุ่มลักษณะที่สะสมมาในตัวบุคคลตั้งแต่อดีต ถึงปัจจุบัน มีลักษณะค่อนข้างคงที่ ไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลของสถานการณ์ปัจจุบัน ประกอบด้วย ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การมองโลกในแง่ดี บุคลิกภาพแบบเอ และจัดให้พฤติกรรมเดิมเป็นจิตลักษณะเดิมของบุคคลประเภทหนึ่งด้วย เพราะเป็นลักษณะที่มีการสั่งสมมาจากอดีต โดยการวัดจากพฤติกรรมเดิม ได้แก่ วิถีชีวิตทางศาสนา 2) **ลักษณะสถานการณ์** หมายถึง สิ่งแวดล้อมทางสังคมที่บุคคลประสบอยู่จากอดีตสู่ปัจจุบัน ซึ่งลักษณะสถานการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นส่งผลต่อพฤติกรรมหรือการแสดงออกของ

บุคคล ประกอบด้วย ภาระงานอาชีพ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว และการร่วมกิจกรรมในครอบครัว 3) *กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์* เป็นลักษณะทางจิตใจที่อยู่ภายใต้อิทธิพลของสถานการณ์ปัจจุบัน และไวต่อการเปลี่ยนแปลงไปของสถานการณ์ที่บุคคลเผชิญอยู่ในปัจจุบัน ประกอบด้วย เจตคติต่อการปรับตัว ความสามารถในการจัดการกับความเครียด และ 4) *ลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังบางประการ* ประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา ลักษณะงานตรงความถนัด และฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว

จิตลักษณะเดิม กับพฤติกรรมการปรับตัวของผู้บริหารสตรี

จิตลักษณะเดิม หมายถึง ลักษณะทางจิตใจภายในตัวบุคคลที่ติดตัวมาแต่ดั้งเดิม จากการปลูกฝังถ่ายทอดในครอบครัวและโรงเรียน ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคล เป็นลักษณะค่อนข้างคงที่ ไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลของสถานการณ์ปัจจุบัน เช่น ความเชื่ออำนาจในตน เหตุผลเชิงจริยธรรม เป็นต้น (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2541) ซึ่งจิตลักษณะเดิมที่ผู้วิจัยคาดว่าจะมีความเกี่ยวข้องกับการปรับตัวของผู้บริหารสตรี ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตและความมุ่งมั่น การมองโลกในแง่ดี และบุคลิกภาพแบบเอ

ลักษณะมุ่งอนาคตและความมุ่งมั่นกับการปรับตัว

ความหมาย การมุ่งอนาคต (Future orientation) หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะคาดการณ์ไกล โดยคิดได้ว่าอะไรจะเกิดขึ้น ทั้งผลดีและผลเสีย และความสำคัญของสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต นอกจากนั้นผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตจะเป็นผู้ที่สามารถกำหนดเป้าหมายในชีวิตของตน วางแผนการปฏิบัติตนเพื่อรับผลดี หรือป้องกันผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยมีการกำหนดโครงการระยะสั้น และระยะยาวให้กับตนเอง ในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการงาน ด้านครอบครัว ด้านสุขภาพ และด้านจริยธรรม เป็นต้น ลักษณะมุ่งอนาคต คือ ส่วนต้นของปรากฏการณ์ ลักษณะมุ่งอนาคตนี้ มี 3 องค์ประกอบคือ 1) ความสามารถคาดการณ์ไกล ว่าอะไรจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้ และไกล และอาจกล่าวได้ว่า ผู้ที่สามารถคาดการณ์ไกลได้อย่างสมบูรณ์นั้น จะต้องเป็นผู้ที่มีสติปัญญาสูง โดยสามารถจะคิด และรับรู้ในสิ่งที่เป็นามธรรมได้อย่างชัดเจน 2) ความเชื่อในสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตนั้น อาจเกิดขึ้นกับตนได้เช่นเดียวกับที่จะเกิดกับผู้อื่น และ 3) สิ่งที่จะเกิดในอนาคตมีคุณค่า หรือความสำคัญของสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตมีปริมาณที่ไม่ลดลง

ความสามารถควบคุมตน (Self control) หรือวินัยในตนเอง หมายถึง การจัดระเบียบพฤติกรรมของตนเอง เป็นความสามารถในการที่จะละเว้นการกระทำผิดบางชนิด หรือความสามารถที่จะเริ่มกระทำพฤติกรรมที่ต้องใช้ความอดทน หรือเสียสละ และทำพฤติกรรมนั้นได้อย่างมีปริมาณ

และคุณภาพเหมาะสมเป็นเวลานานพอที่จะนำไปสู่ผลที่ต้องการในอนาคตได้ การควบคุมตนเองเป็นส่วนปลาย และควรเกิดควบคู่กับลักษณะมุ่งอนาคต (ดวงเดือน พันธมนาวิน. 2537 : 86-88)

จึงสรุปได้ว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเองนั้น เป็นผู้ที่มีความสามารถคาดการณ์ไกล เห็นความสำคัญของอนาคต และสามารถตัดสินใจเลือกกระทำ รู้จักแก้ปัญหาและวางแผน ดำเนินการเพื่อผลในอนาคต รู้จักการปฏิบัติให้เกิดการอดได้รอได้อย่างเหมาะสม สามารถให้รางวัลตนเองเมื่อทำดีและลงโทษตนเองเมื่อกระทำไม่เหมาะสม

การวัด ในงานวิจัยเรื่องการศึกษาและอาชีพที่เกี่ยวข้องกับจิตลักษณะและพฤติกรรมสุขภาพของชาวกรุงเทพฯ ของอุบล เลี้ยววาริณ (2534) ได้สร้างแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคต ประกอบด้วยประโยคบอกเล่าเกี่ยวกับความสามารถคาดการณ์ไกล การเห็นความสำคัญของสิ่งที่จะเกิดขึ้นกับตนในอนาคต และการอดได้ รอได้ของผู้ตอบในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสุขภาพ เมื่อใช้วัดกับผู้ปฏิบัติงานในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 358 คน อายุระหว่าง 20-40 ปี ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 18 ประโยค แต่ละประโยคมีมาตรวัด 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีพิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 18-108 คะแนน ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ อยู่ระหว่าง 1.78-6.64 มีค่าความเชื่อมั่นแบบแอลฟาเท่ากับ .72 ต่อมา พรรณราย พัทธกเจริญ (2543) ได้นำแบบวัดดังกล่าวมาปรับใช้เป็นแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเอง วัดในกลุ่มข้าราชการสูงวัย อายุระหว่าง 50-60 ปี จำนวน 18 ข้อ มีมาตรวัด 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีพิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 18-108 คะแนน ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ อยู่ระหว่าง .33-10.75 คะแนน มีค่าความเชื่อมั่นแบบแอลฟาเท่ากับ .71 ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเองสูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้นำแบบวัดดังกล่าวมาใช้ในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสตรีในครั้งนี้ด้วยเช่นกัน

ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในการศึกษาของสุพัตรา ธรรมวงษ์ (2544) ที่ทำการศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและการเคารพสิทธิมนุษยชนในงานพยาบาลผู้ป่วยในกลุ่มตัวอย่างเป็นพยาบาลที่ปฏิบัติงานที่ตึกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลของรัฐ จำนวน 330 คน พบผลวิจัยที่สำคัญคือ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเอง ร่วมกับตัวแปรพรหมวิหารสี่ เหตุผลเชิงจริยธรรม และการปฏิบัติทางศาสนา สามารถทำนายพฤติกรรมเคารพสิทธิผู้ป่วยของพยาบาลได้ร้อยละ 35.5 ในกลุ่มรวม ทำนายได้ร้อยละ 31.5 ถึง 48.9 ในกลุ่มย่อยต่างๆ และทำนายได้สูงสุดร้อยละ 48.9 ในกลุ่มพยาบาลที่มีประสบการณ์ในการทำงานมาก โดยลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเองมีบทบาทในการทำนายเป็นลำดับที่สองในพยาบาลกลุ่มรวม (เบต้า = .31) และเป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับแรกในกลุ่มพยาบาลอายุน้อย (เบต้า = .32) ส่วนสุทธาสินี ทองลิ่ม (2548) ได้ศึกษาจิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนของผู้ปกครอง ในผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 2 และ 3 จำนวน 105 คน พบว่าผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ดีมาก มีการปรับตัวทางจิตสังคมมากและลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเองมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนด้านการส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่าผู้ปกครองประเภทตรงข้าม และยังพบอีกว่า ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเอง เป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับแรก

ของพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งในกลุ่มรวม (เบต้า = .36) และกลุ่มย่อย โดยในผู้ปกครองหญิง ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสามารถทำนายพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ได้ถึงร้อยละ 14.2 (เบต้า = .33) ส่วนอุบล เลี้ยววาริณ (2534) ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาและอาชีพที่เกี่ยวข้องกับจิตลักษณะ และพฤติกรรมสุขภาพของชาวกรุงเทพ จำนวน 358 คน พบว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตมากเพียงใด ก็จะมีพฤติกรรมการกินที่เหมาะสมมากโดยเฉพาะในเพศหญิง และมีพฤติกรรมรักษาน้ำหนักส่วนบุคลิกมากขึ้นเพียงนั้น ส่วนพรรณราย พิทักษ์เจริญ (2543) ได้ศึกษาจิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพกายและจิตของข้าราชการสูงวัย อายุระหว่าง 50-60 ปี จำนวน 303 คน พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ค่านิยมด้านชีวิตและสุขภาพ และการปรับตัวด้านจิตสังคม สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการดูแลสุขภาพกายและจิต ด้านการปรับตัวด้านการกินในกลุ่มรวม ได้ร้อยละ 13.4 และทำนายได้สูงสุด คือ 21.0% ในผู้สูงอายุที่มีรายได้มาก โดยตัวทำนายที่สำคัญ คือ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน (เบต้า = .22)

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้สรุปได้ว่า บุคคลที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูงเพียงใด ก็จะมีการปรับตัว (เช่น พยายามปรับตัวในการทำงาน มารดาปรับตัวในการดูแลบุตร เป็นต้น) ที่มากเท่านั้น ผู้วิจัยจึงคาดว่า ผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง จะมีการปรับตัวในด้านส่วนตัว และด้านครอบครัวมากกว่าผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะตรงข้าม

การมองโลกในแง่ดีกับการปรับตัว

ความหมาย การมองโลกในแง่ดี (Optimism) เป็นลักษณะนิสัยในการอธิบาย หรือให้เหตุผลต่อสถานการณ์เลวร้ายที่เกิดขึ้นในชีวิต ว่ามาจากปัจจัยภายนอกไม่ได้เกิดขึ้นมาจากตน เป็นอุปสรรคหรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเพียงชั่วคราว และเป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเฉพาะกรณีเท่านั้น ไม่หมกมุ่นกับปัญหา หรือความพ่ายแพ้ แต่สถานการณ์ที่ดีที่เกิดขึ้น ผู้มองโลกในแง่ดีเชื่อว่าจะเกิดขึ้นอยู่เสมอ เกิดจากสาเหตุภายในตน และเป็นสิ่งที่แผ่ขยายไปยังสถานการณ์อื่น (Seligman. 1990) ซึ่งการมองโลกในแง่ดี ถูกจัดเป็นองค์ประกอบหนึ่งของปรีชาเชิงอารมณ์ (Emotional intelligence, EQ) โกลแมน (ออร์พินท์ ชูชม; และคนอื่น ๆ. 2546 : 16-17; อ้างอิงจาก Goleman. 1998) ได้กำหนดไว้ว่าการมองโลกในแง่ดีเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในการจูงใจตนเอง คนที่มองโลกในแง่ดีจะเห็นว่าทุกสิ่งทุกอย่างไม่ได้เลวร้าย บุคคลมีโอกาที่จะพลิกผันสถานการณ์ที่เลวร้ายให้กลับคืนดีได้ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคที่ขวางกั้น และยังเห็นว่าคนที่มองโลกในแง่ดีมีความยืดหยุ่น (Resilience) สามารถฟื้นตัวจากเหตุการณ์ที่เลวร้ายได้ และเริ่มต้นชีวิตได้อีก ทำให้บุคคลที่มองโลกในแง่ดีประสบความสำเร็จในชีวิต ในการทำงาน การเรียนและการแข่งขัน ตลอดจนมีสุขภาพกายและจิตที่ดี ส่วนงามดาว นินทานนท์ (2550) ได้ประมวลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดองค์ประกอบสำคัญของการมี

ภูมิคุ้มกันที่ดีในตนของคนไทย พบหลักฐานว่า การมองโลกในแง่ดีเป็นหนึ่งในองค์ประกอบสำคัญ และได้ให้ความหมายของการมองโลกในแง่ดีไว้ว่า หมายถึง วิธีการคิดหรือความคาดหวังของบุคคล ในการปรับตัวเมื่อเผชิญสถานการณ์ที่ทำนายหรือปัญหาในชีวิต บุคคลจะยังคงพยายามเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ トラบใดที่เขาเชื่อว่า จะมีความสำเร็จอย่างที่เขาตั้งเป้าไว้เกิดขึ้นตามมา บุคคลจะคิดในลักษณะมองโลกในแง่ดีมากน้อยเพียงใด เมื่อเผชิญกับอุปสรรคหรือปัญหา สามารถประเมินจากการตอบคำถามใน 3 ประเด็น คือ 1) ใครคือผู้ที่ควรรับผิดชอบ ถูกดำเนินในปัญหาที่เกิดขึ้น สาเหตุหลายด้านหรือตนเองเพียงผู้เดียว 2) ปัญหานั้นส่งผลกระทบในวงจำกัด หรือแผ่ขยายผลไปในหลายสถานการณ์ในชีวิต และ 3) ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องชั่วคราวหรือถาวร สรุปว่า บุคคลที่คิดแบบมองโลกในแง่ดีมาก คือ ผู้ที่คิดว่าปัญหาอาจเกิดจากหลายสาเหตุ เป็นเหตุการณ์ชั่วคราว และมีผลในวงแคบเฉพาะ หรือส่งผลกระทบในระยะสั้น

สรุปได้ว่า การมองโลกในแง่ดี หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่มีมุมมองชีวิตในด้านดี หรือ ในด้านบวก มีความหวังในชีวิตแม้จะเผชิญสถานการณ์เลวร้าย หรืออุปสรรคใด ๆ ก็ตาม ผู้ที่คิดว่าปัญหาอาจเกิดจากหลายสาเหตุ เป็นเหตุการณ์ชั่วคราว และมีผลในวงแคบเฉพาะ หรือส่งผลกระทบในระยะสั้น

การวัด อรพินทร์ ชูชม และคนอื่น ๆ (2546) ได้สร้างแบบวัดการมองโลกในแง่ดีขึ้นในการวิจัยรูปแบบการพัฒนาดนเพื่อเพิ่มพลังใจในการทำงานของครูประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพฯ จำนวน 547 คน แบบวัดนี้ใช้วัดความสามารถของบุคคลที่จะมีมุมมองต่อชีวิตในด้านดี มีความหวังในชีวิตแม้จะเผชิญกับอุปสรรค แบบวัดมีลักษณะเป็นข้อความ จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วยมาตรประเมินค่า 5 หน่วย มีค่าความเชื่อมั่น .77 ต่อมาพมาศ แซ่เสี้ยว (2550) ศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้ใหญ่วัยกลางคน ได้สร้างแบบวัดการมองโลกในแง่ดี ลักษณะข้อคำถามมีเนื้อหาทั่วไป ใช้ในกลุ่มผู้ใหญ่วัยกลางคน จำนวน 10 ประโยค แต่ละประโยคคำถามมีมาตรประเมินค่า 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 10-60 คะแนน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .81 ล่าสุด ดุจดเดือน พันธุมนาวัน และงามตา วรินทร์ (2551) ได้สร้างแบบวัดการมองโลกในแง่ดี เพื่อใช้เป็นองค์ประกอบทางจิตองค์ประกอบหนึ่งของ “การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตน” ปัจจัยหลักหนึ่งในสามด้านที่นำไปสู่การปรับตัวให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้อย่างมีคุณภาพท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ แบบวัดการมองโลกในแง่ดีฉบับนี้มีข้อคำถามทั้งในเนื้อหากรณีทั่วไปและกรณีประสบปัญหา 13 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรวัด 6 ระดับ ประกอบด้วย “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 13-78 คะแนน เป็นแบบวัดที่ผ่านการหาคุณภาพเครื่องมือวัดหลายขั้นตอน ได้แก่ การหาค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .19-.63 หาค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .81 และทำการวิเคราะห์องค์ประกอบ ผู้วิจัยจึงได้นำมาใช้ในการศึกษาวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทิวา มั่งน้อย (2534) ได้ศึกษาความสามารถในการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีรูปแบบการอธิบายแตกต่างกัน โดยศึกษานักเรียนที่มีรูปแบบการอธิบายแบบใด มีความสามารถในการปรับตัวกับเพื่อนสูงกว่ากัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน พบว่า นักเรียนที่มีรูปแบบการอธิบายในลักษณะการมองโลกในแง่ดี มีความสามารถในการปรับตัวกับเพื่อนสูงกว่านักเรียนที่มีรูปแบบการอธิบายในลักษณะการมองโลกในแง่ร้ายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ต่อมาอรพินทร์ ชูชม และคนอื่น ๆ (2546) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาตนเพื่อเพิ่มพลังใจในการทำงาน : กรณีข้าราชการครูประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการครูสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 547 คน พบว่า ปัจจัยทางจิตลักษณะที่มีผลโดยตรงต่อพลังใจในการทำงาน มี 3 ตัวแปร ได้แก่ การมองโลกในแง่ดี (เบต้า = .33) การเห็นคุณค่าในตนเอง (เบต้า = .23) และวิธีการเผชิญแบบถอยหนี (เบต้า = .09) โดยการมองโลกในแง่ดี เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลมากที่สุดทางบวกต่อพลังใจในการทำงาน ในต่างประเทศ เซลิกแมน และสคูลแมน (กรวรรธ สุปรรณวรรษา, 2544 : 32; อ้างอิงจาก Seligman; & Schulman, 1986) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอธิบายกับผลสัมฤทธิ์ทางการทำงาน และการใช้รูปแบบของการอธิบายทำนายการคงอยู่ในการประกอบอาชีพของตัวแทนขายประกันชีวิต เพราะตัวแทนเหล่านี้มักจะประสบกับเหตุการณ์เลวร้ายบ่อยครั้งในการศึกษาได้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวแทนขายประกันที่ทำงานอยู่ก่อนแล้ว จำนวน 94 คน และกลุ่มตัวแทนขายประกันที่เข้าทำงานใหม่ จำนวน 101 คน พบว่า ในกลุ่มที่เป็นตัวแทนขายประกันอยู่ก่อนแล้ว ผู้ที่มีลักษณะการมองโลกในแง่ดี ขายประกันชีวิตในช่วง 2 ปีแรกได้มากกว่าผู้ที่มีลักษณะการมองโลกในแง่ร้ายถึงร้อยละ 37 ส่วนในกลุ่มตัวแทนขายประกันที่เข้าทำงานใหม่ ภายหลังการเข้าทำงาน 1 ปี พบว่า ตัวแทนขายประกันที่ยังคงทำงานอยู่ร้อยละ 67 เป็นผู้ที่มีลักษณะการมองโลกในแง่ดี มีผลงานวิจัยในต่างประเทศอีกเรื่องหนึ่งชี้ว่า ในบรรดาสตรีผู้ป่วยด้วยโรคมะเร็งเต้านม ผู้ที่มองโลกในแง่ดีมากกว่า มีความพยายามในการจัดการกับปัญหาได้มากกว่าผู้ที่มองโลกในแง่ร้าย ส่งผลให้สตรีเหล่านี้สามารถปรับตัวได้ดีกว่าเมื่อต้องเผชิญกระบวนการตรวจสอบชิ้นเนื้อร้าย และอาการเจ็บป่วย (งามตา วนิทนานนท์, 2550; อ้างอิงจาก Holahan et al. 1996 : 32) ส่วนนพมาศ แซ่เสี้ยว (2550) ได้ศึกษาการปรับตัวทางจิตสังคมและลักษณะสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของผู้ใหญ่วัยกลางคน จำนวน 645 คน อายุเฉลี่ย 43 ปี พบว่า ในกลุ่มหญิง การมองโลกในแง่ดีร่วมกับตัวแปรในกลุ่มจิตลักษณะเดิม สามารถทำนายเอกลักษณ์แห่งตนได้ ร้อยละ 49 โดยการมองโลกในแง่ดีเป็นทำนายที่สำคัญอันดับ 3 (ค่าเบต้า = .26) นอกจากนี้ยังพบความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างการมองโลกในแง่ดีกับความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรส ($r = .13$)

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้สรุปได้ว่า บุคคลที่มีลักษณะการมองโลกในแง่ดีมากเพียงใด ก็จะมีการปรับตัว (เช่น นักเรียนปรับตัวกับเพื่อน พนักงานขายประกันปรับตัวในการทำงาน สตรีผู้ป่วยโรคมะเร็งปรับตัวเพื่อเผชิญกับโรคร้าย สตรีวัยกลางคนปรับตัวเข้ากับคู่สมรส เป็นต้น) ที่มากเท่านั้น ผู้วิจัยจึงคาดว่า ผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะการมองโลกในแง่ดีมาก จะมีการปรับตัวในด้านส่วนตัว และด้านครอบครัวที่มากกว่าผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะตรงข้าม

บุคลิกภาพแบบเอกับการปรับตัว

ความหมาย บุคลิกภาพแบบเอ (Type A personality) ได้กำเนิดขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1950 โดยผู้เชี่ยวชาญด้านระบบหัวใจ (Cardiologists) 2 ท่าน คือ ฟรายด์แมน และโรเซนแมน ที่ได้สังเกตคนไข้ของเขาว่ามีคุณสมบัติและพฤติกรรมที่คล้าย ๆ กันจึงเกิดข้อสรุปว่า คุณลักษณะเหล่านี้เป็นปัจจัยความเสี่ยงต่อโรคเส้นเลือดหัวใจตีบ (Coronary Heart Disease : CHD) หรือเป็นรูปแบบบุคลิกภาพที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดโรคเส้นเลือดหัวใจตีบ (วิสุทธิ์ อริยภิญโญ. 2539 : 18; อ้างอิงจาก O'Rourke; et al. 1988 : 313 ; Pervin. 1989 : 50) บุคลิกภาพแบบเอ (Type A personality) หมายถึง บุคลิกลักษณะ และการกระทำที่แสดงออกให้เห็นในลักษณะการต่อสู้แข่งขัน ความมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ ความรู้สึกเป็นศัตรู ความก้าวร้าว และความรู้สึกถูกเร่งรัดด้วยเวลา ซึ่งเห็นได้จากการพูดที่หนักแน่น และลักษณะที่กระทำบ่อยจนติดเป็นนิสัย (วิสุทธิ์ อริยภิญโญ. 2539 : 18; อ้างอิงจาก Rosenman; Swan; & Carmelli. 1998 : 8; Pervin. 1998 : 50; Suls and Swain. 1994 : 427) รูปแบบพฤติกรรมของบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบเอ คือ เร่งรีบ มุ่งมั่นเพื่อเอาชนะหรือทำให้สำเร็จ ก้าวร้าว อดทนรอไม่ได้ ผูกพันกับงานอย่างเต็มที่ จริงจัง ตื่นตัวตลอดเวลา และควบคุมดูแลงานอย่างเข้มงวด (บังอร โสภส และอัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล. 2539 : 11)

สรุปได้ว่า บุคลิกภาพแบบเอ หมายถึง ลักษณะการกระทำ และลักษณะอารมณ์ของบุคคลที่แสดงให้เห็นถึง ความมุ่งมั่นสู่เป้าหมาย มีมาตรฐานการทำงานสูง กระฉับกระเฉง รีบร้อน ก้าวร้าว และมีความรู้สึกเป็นศัตรูต่อผู้อื่น

การวัด วิธีวัดแรกที่ใช้วัดตัวแปรบุคลิกภาพแบบเอ คือ การสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง (Structured Interview : SI) เป็นแบบวัดที่ถามเกี่ยวกับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน ที่กำหนดขึ้นเพื่อให้ผู้ตอบเผยลักษณะของผู้มีบุคลิกภาพแบบเอ ต่อมาผู้พยายามที่จะวัดบุคลิกภาพแบบเออย่างเป็นปรนัยมากขึ้น ได้มีการพัฒนาแบบวัดชนิดการรายงานตนเอง (Self-report) ขึ้น เช่น แบบสำรวจกิจกรรมของเจนกินส์ (Jenkins Activity Survey : JAS) เป็นแบบวัดที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย มีเนื้อหาถามในเรื่องวิถีปฏิบัติต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เผยความใจร้อน ความเป็นศัตรู และการต่อสู้แข่งขัน แบบมาตราประเมินค่าของบอร์ทเนอร์ (Bortner Rating Scale) เป็นแบบวัดที่วัดโดยพิจารณาความสอดคล้องของการเลือกตอบบนมาตราประเภท 14 ประเภท ที่เป็นโครงสร้างที่แสดงถึงบุคลิกภาพแบบเอ และมาตราวัดบุคลิกภาพแบบเอของแฟรมมิงแฮม (Framingham Type A Scale : FTAS) ประกอบด้วยข้อคำถาม 10 ข้อ ที่กลั่นกรองมาจากข้อคำถามเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน 300 ข้อ (วิสุทธิ์ อริยภิญโญ. 2539 : 19; อ้างอิงจาก O'Rourke; et al. 1988 : 314-317 ; Rosenman; Swan, & Carmelli. 1988 : 10-15; Pervin. 1989 : 50; Suls; & Swain. 1994 : 427-429)

ส่วนในประเทศไทย อัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล (2533) ได้นำแนวทางในแบบสำรวจกิจกรรมของเจนกินส์ (JAS) มาปรับใช้เพื่อสร้างเครื่องมือวัดบุคลิกภาพแบบเอแบบมาตราประเมินค่า จำนวน 20 ประโยค มีมาตราประเมินค่า 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” พิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง

20-120 คะแนน มีค่าความเชื่อมั่น .82 ต่อมาวิสุทธิ อริยภิญโญ (2539) ได้นำแบบวัดดังกล่าวมาปรับใช้วัดผู้ขับขี่รถยนต์ส่วนบุคคล ประกอบด้วยแบบวัดแบบมาตรประเมินค่า 15 ประโยค มีมาตร 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” พิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 15-90 คะแนน มีค่าความเชื่อมั่น .76 ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบเอมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งแบบวัดดังกล่าวมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ผู้วิจัยจึงนำแบบวัดดังกล่าวมาใช้ในการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ชมพูนุช พงษ์ศิริ (2535) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย จำนวน 230 คน พบว่า นักศึกษาที่มีบุคลิกภาพแบบเอมีความวิตกกังวลสูงกว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบบี ส่วนนิกุล ประทีปพิชัย (2540) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความเครียดการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา 5 จำนวน 220 คน พบว่าตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ความเครียดของศึกษานิเทศก์ คือ เจตคติต่อการปฏิบัติงานกับบุคลิกภาพแบบเอ ซึ่งตัวแปรทั้งสองนี้สามารถร่วมกันทำนายความเครียดในการปฏิบัติงานได้ร้อยละ 34 โดยบุคลิกภาพแบบเอมีอำนาจการทำนายเป็นลำดับสอง (เบต้า = .14) ผลงานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง เช่น เคลลี และฮุสตัน (อัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล. 2533; อ้างอิงจาก Kelly; & Houston.1985) ศึกษาหญิงที่ทำงานนอกบ้านที่มีบุคลิกภาพแบบเอ และแบบบี พบว่า หญิงที่ทำงานนอกบ้านที่มีบุคลิกภาพแบบเอ มีระดับการศึกษาและสถานภาพทางอาชีพสูงกว่าหญิงที่ทำงานนอกบ้านที่มีบุคลิกภาพแบบบี และมีชั่วโมงการทำงานปริมาณงานที่ทำมากกว่า และรายงานว่ามีความสับสนในบทบาทการทำงาน ความตึงเครียดในการทำงาน และต้องการประสบการณ์การทำงานมากกว่าหญิงที่ทำงานนอกบ้านที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบบี ต่อมาวิสุทธิ อริยภิญโญ (2539) ได้ศึกษาตัวแปรทางจิต และสถานการณ์ในการขับขี่ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการขับขี่อย่างปลอดภัยของผู้ขับขี่รถยนต์ส่วนบุคคลในกรุงเทพมหานคร จำนวน 601 คน พบว่า บุคลิกภาพแบบเอมีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรม ขับขี่อย่างปลอดภัย นั่นคือ ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบเอต่ำจะมีพฤติกรรมการขับขี่อย่างปลอดภัยมากกว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบเอสูง และยังพบอีกว่า ตัวแปรลักษณะทางจิต ตัวแปรลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลัง และตัวแปรสถานการณ์ในการขับขี่ สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการขับขี่อย่างปลอดภัยได้ร้อยละ 49.1 โดยบุคลิกภาพแบบเอเป็นตัวทำนายพฤติกรรมการขับขี่อย่างปลอดภัยที่สำคัญลำดับที่ 3 ทั้งในกลุ่มรวม และกลุ่มผู้ขับขี่หญิง (เบต้า = .22, .19 ตามลำดับ)

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้สรุปได้ว่า บุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบเอน้อยเพียงใด ก็จะมีการปรับตัว (เช่น ในกลุ่มนักศึกษา ศึกษานิเทศก์ ผู้ขับขี่รถยนต์ส่วนบุคคล เป็นต้น) ที่มากเท่านั้น ผู้วิจัยจึงคาดว่า ผู้บริหารสตรีที่มีบุคลิกภาพแบบเอน้อย จะมีการปรับตัวในด้านส่วนตัว และด้านครอบครัวมากกว่าผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะตรงข้าม

พฤติกรรมเดิมกับการปรับตัวของผู้บริหารสตรี

พฤติกรรมเดิม จัดเป็นอุปนิสัยเดิมของบุคคลที่ติดตัวมาแต่ดั้งเดิมในอดีต โดยผ่านการปลูกฝังถ่ายทอดในครอบครัวและโรงเรียน เช่นเดียวกับจิตลักษณะเดิม คือมีลักษณะค่อนข้างคงที่ ไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลของสถานการณ์ปัจจุบัน พฤติกรรมเดิมที่ผู้วิจัยคาดว่าจะมีความเกี่ยวข้องกับการปรับตัวของผู้บริหารสตรี ได้แก่ วิถีชีวิตทางศาสนา ทั้งนี้เพราะศาสนาจะให้หลักการคิดและแนวทางการประพฤติปฏิบัติตนที่ช่วยให้มนุษย์ผ่อนคลายจากความทุกข์ เดือดร้อน หรือคลายจากความตึงเครียด สามารถแก้ปัญหาในชีวิตนำไปสู่ความสุข (ภุชญา บุญรอด. 2547)

ดังนั้นการยึดหลักศาสนาเป็นวิถีทางในการดำเนินชีวิต จึงเป็นปัจจัยเชิงเหตุ ที่คาดว่าจะเกี่ยวข้องกับการปรับตัวของผู้บริหารสตรี ซึ่งผู้วิจัยวัดในด้านวิถีชีวิตทางศาสนา

วิถีชีวิตทางศาสนากับการปรับตัว

ความหมาย วิถีชีวิต (Life style) หมายถึง การที่บุคคลเลือกดำเนินชีวิตประจำวันตามความเชื่อ เจตคติ ค่านิยม หรือแบบแผนพฤติกรรมอันเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของกลุ่มสังคมที่บุคคลเป็นสมาชิกอยู่ (งามตา วณิชทานนท์. 2536 : 27; อ้างอิงจาก Federico; & Schwartz : 1985. 245) ตัวอย่างเช่น วิถีชีวิตของคนไทยผูกพันอยู่กับพระพุทธศาสนามาเป็นเวลานาน การดำเนินชีวิต ประเพณี พิธีการต่าง ๆ ในแต่ละช่วงชีวิตก็มีความเกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาโดยตลอด เช่น คติการดำเนินชีวิต การแต่งงาน ทำบุญ พิธีศพ ตลอดจนประเพณี และเทศกาลประจำปี ซึ่งเป็นวันสำคัญทางพุทธศาสนา เช่น มาฆบูชา วิสาขบูชา เข้าพรรษา ออกพรรษา เป็นต้น พุทธศาสนิกชนจะร่วมทำบุญ ประกอบกิจกรรมทางศาสนาที่วัด แบบแผนตามหลักของพระพุทธศาสนา การบำเพ็ญกุศลหน้าที่ และการดำเนินชีวิตของคนในสังคมไทยทุกระดับตั้งแต่เกิดจนตาย สภาพดังกล่าวได้เป็นมาช้านาน จนฝังลึกในจิตของคนไทย กลายเป็นเครื่องหล่อหลอม กลั่นกรองนิสัยใจคอพื้นฐานจิตใจของคนไทยให้มีลักษณะเฉพาะตน จนเรียกว่า เป็นเอกลักษณ์ของสังคมไทย (พระธรรมปิฎก. 2537 : 1 - 4) วิถีชีวิตของคนไทยที่นับถือศาสนาอื่น ๆ ก็เช่นกันการดำเนินชีวิตย่อมผูกพันอยู่กับขนบธรรมเนียม ประเพณี และความเชื่อ ตามแนวศาสนา ดังนั้นแบบการดำเนินชีวิตตามหลักศาสนาที่บุคคลนับถือจึงมีส่วนอย่างยิ่งในการกำหนดพฤติกรรมของบุคคล (วิลาสลักษณ์ ชั่ววัลลี และคนอื่น ๆ. 2547 : 79)

สรุปได้ว่า วิถีชีวิตทางศาสนา หมายถึง การประพฤติในการดำเนินชีวิตประจำวันที่สอดคล้องตามหลักความเชื่อและการปฏิบัติทางศาสนาที่ตนนับถือ เช่น นำหลักความเชื่อและการปฏิบัติทางศาสนา มาประกอบการตัดสินใจในการเลือกอาชีพ วิธีการพักผ่อนหย่อนใจ นิสัยการให้ทาน การใช้เวลาว่าง เป็นต้น

การวัด ในงานวิจัยเรื่อง “ความเชื่อและการปฏิบัติทางพุทธศาสนาของคนไทย : การปลูกฝังอบรมและคุณภาพชีวิต” ดวงเดือน พันธุมนาวินและคนอื่น ๆ (2540) ได้สร้างแบบวัดวิถีชีวิตแบบพุทธขึ้นโดยลักษณะเนื้อหาเป็นการถามเกี่ยวกับปริมาณความเป็นไปได้ที่บุคคลจะเลือกปฏิบัติ ในการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างสอดคล้องตามหลักธรรมคำสอนทางพุทธศาสนาในเรื่องต่าง ๆ ตั้งแต่การเลือกอาชีพ การคบเพื่อน และวิธีการพักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งเป็นแบบวัดมาตราประมาณค่า จำนวน 10 ข้อความ แต่ละประโยคมีมาตรวัด 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีพิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 10-60 คะแนน ค่าความเชื่อมั่นแบบแอลฟา เท่ากับ .85 ปัจจุบันแบบวัดดังกล่าวได้ถูกนำไปใช้ในหลายงานวิจัย เช่น งามตา วณิชานนท์ (2536) ได้นำแบบวัดไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบิดา มารดาของเยาวชนที่มีอายุอยู่ระหว่าง 8-15 ปี ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบแอลฟา เท่ากับ .83 ต่อมา ณัฐสุดา สุนันทกุล (2541) ได้นำแบบวัดเดียวกันนี้ไปใช้กับพยาบาล พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นแบบแอลฟา เท่ากับ .80 และวิลาสลักษณ์ ชวัลลี และคนอื่น ๆ (2547) ได้นำแบบวัดดังกล่าวมาปรับใช้โดยเปลี่ยนแปลงข้อความบางส่วนให้มีเนื้อหาเหมาะสม เพื่อวัดวิถีชีวิตตามแนวศาสนาของข้าราชการ แบบวัดประกอบด้วยประโยคคำถาม 10 ประโยค แต่ละประโยคมีมาตรวัด 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” มีพิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 10-60 คะแนน ค่าความเชื่อมั่นแบบแอลฟา เท่ากับ .83 ซึ่งแบบวัดดังกล่าวมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ผู้วิจัยจึงได้นำมาใช้ในการศึกษาวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ณัฐสุดา สุนันทกุล (2541) ได้ศึกษาปัจจัยด้านครอบครัว การทำงาน และลักษณะส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานพยาบาลวิชาชีพ จำนวน 299 คน ผลการศึกษาพบว่า พยาบาลที่มีวิถีชีวิตแบบพุทธมาก หรือมีการปฏิบัติทางพุทธมาก มีพฤติกรรมการทำงานพยาบาลมากกว่าพยาบาลที่มีวิถีชีวิตแบบพุทธน้อย หรือมีการปฏิบัติทางพุทธน้อยในกลุ่มรวม และยังพบว่า พยาบาลที่มีวิถีชีวิตแบบพุทธมากและมีเจตคติที่ดีต่อการพยาบาลมาก จะมีพฤติกรรมการทำงานอย่างเหมาะสมมากที่สุดในทุกกลุ่มเปรียบเทียบ และการทำนายพฤติกรรมการทำงานพยาบาล พบว่า ลักษณะทางพุทธศาสนา ร่วมกับตัวแปรด้านปัจจัยครอบครัว ด้านสภาพการทำงาน ด้านจิตใจ สามารถทำนายพฤติกรรมการทำงานของพยาบาลในกลุ่มต่าง ๆ ได้มากกว่าร้อยละ 44 ขึ้นไป ส่วนกรณีศึกษา ศิลปพรหมมาศ (2547) ได้ศึกษาปัจจัยด้านจิตลักษณะ และสถานการณ์ทางสังคมของพยาบาลวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานจิตเวชที่มีจริยธรรม จำนวน 256 คน พบว่า พยาบาลที่มีวิถีชีวิตแบบพุทธมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการทำงานที่เคารพสิทธิผู้ป่วยที่เหมาะสมมากกว่าพยาบาลที่มีวิถีชีวิตแบบพุทธน้อย ในกลุ่มย่อยสำคัญ 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มพยาบาลโสต กลุ่มพยาบาลที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานในตำแหน่งวิชาชีพน้อย กลุ่มพยาบาลที่มีประสบการณ์ด้านการพยาบาลจิตเวชน้อย และกลุ่มพยาบาลที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และยังพบว่าวิถีชีวิตแบบพุทธและการปฏิบัติตามหลักพรหมวิหารสี่ ความสามารถร่วมรู้สึก และการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม สามารถร่วมกันทำนายเจตคติที่ดีต่อการพฤติกรรมการทำงานจิตเวชได้ร้อยละ 57 ตัวแปรการมีวิถีชีวิตแบบพุทธ ร่วมกับตัวแปรในกลุ่มจิตลักษณะเดิม 3 ตัวแปร กลุ่มสถานการณ์ทางสังคม 3 ตัวแปร และกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ อีก 3 ตัวแปร สามารถทำนาย

พฤติกรรมกรรมการพยาบาลที่เคารพสิทธิผู้ป่วยในกลุ่มย่อยต่างๆ โดยมีปริมาณการทำนายอยู่ระหว่างร้อยละ 45.7 ถึง 69.3 และเมื่อพิจารณาในกลุ่มรวม พบว่า การมีวิถีชีวิตแบบพุทธ เป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับสามของพฤติกรรมกรรมการพยาบาลตามกระบวนการพยาบาล พยาบาลที่มีวิถีชีวิตแบบพุทธมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมกรรมการพยาบาลที่เคารพสิทธิผู้ป่วยเหมาะสมมากกว่าพยาบาลที่มีวิถีชีวิตแบบพุทธน้อย ในทุกกลุ่มย่อย ส่วนนพมาศ แซ่เสี้ยว (2550) ได้ศึกษาการปรับตัวทางจิตสังคมและลักษณะสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของผู้ใหญ่วัยกลางคน ในกลุ่มหญิง พบว่า วิถีชีวิตตามแนวศาสนาร่วมกับตัวแปรในกลุ่มจิตลักษณะเดิม สามารถทำนายเอกลักษณ์แห่งตนได้ ร้อยละ 49 โดยวิถีชีวิตตามแนวศาสนาเป็นทำนายที่สำคัญลำดับ 2 (ค่าเบต้า = .27) และงามตา วรินทร์ และคนอื่น ๆ (2545) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ดัชนีเชิงเหตุและผลของคุณภาพชีวิตสมรสในครอบครัวไทย ในสามีหรือภรรยาที่อาศัยในกรุงเทพมหานคร จำนวน 962 คน เป็นสามี 361 คน ภรรยา 601 คน มีอายุระหว่าง 21 ถึง 49 ปี พบว่า ปัจจัยเชิงเหตุชุดปัจจัยเสริม 7 ด้าน ได้แก่ การรับรู้การสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลภายนอกครอบครัว การสื่อสารระหว่างคู่สมรส วิธีการจัดการกับความขัดแย้งแบบบวก จิตลักษณะด้านความใกล้ชิดผูกพัน การรับรู้ค่านิยมด้านชีวิตครอบครัวของคู่สมรส การรับรู้การปฏิบัติทางพุทธของคู่สมรส และเจตคติต่อคู่สมรส ร่วมกัน สามารถอธิบายคุณภาพชีวิตสมรสด้านความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรสได้ร้อยละ 72 ถึง 81 ในกลุ่มรวมและกลุ่มสามี ภรรยาประเภทต่าง ๆ โดยการรับรู้การปฏิบัติทางพุทธของคู่สมรส เป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับ 3 (เบต้า = .13) ในกลุ่มภรรยาที่ไม่มีบุตร และปัจจัยเสริมทั้ง 7 ด้านร่วมกัน ยังสามารถอธิบายการปรับตัวระหว่างคู่สมรสได้ร้อยละ 57 ถึง 70 ในกลุ่มรวมและกลุ่มสามีภรรยาประเภทต่าง ๆ

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้สรุปได้ว่า บุคคลที่มีวิถีชีวิตทางศาสนาเพียงใด ก็สามารถทำให้เกิดการปรับตัว (เช่น การปรับตัวในการทำงานของพยาบาล การปรับตัวด้านความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรส เป็นต้น) มากเท่านั้น ผู้วิจัยจึงคาดว่าสตรีผู้บริหารที่มีวิถีชีวิตทางศาสนาในปริมาณสูง จะมีการปรับตัวในด้านส่วนตัว และด้านครอบครัวที่มากกว่าผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะตรงข้าม

ลักษณะสถานการณ์ทางสังคมกับการปรับตัวของผู้บริหารสตรี

ลักษณะสถานการณ์ หมายถึง ลักษณะภายนอกจิตใจของบุคคลที่เอื้ออำนวย หรือ ขัดขวางการเกิดพฤติกรรมต่าง ๆ เช่น แบบอย่างการสนับสนุนจากคนรอบด้าน สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการกระทำ เป็นต้น (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2541) ซึ่งลักษณะของสถานการณ์ที่ผู้วิจัยคาดว่าจะมีความเกี่ยวข้องกับการปรับตัว ได้แก่ ภาระงานอาชีพ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว และการร่วมกิจกรรมในครอบครัว

ภาระงานอาชีพกับการปรับตัว

ความหมาย ภาระงานอาชีพ หมายถึง การรับรู้ของบุคคลเกี่ยวกับงานที่ตนเองทำนั้นว่า ต้องใช้ความรวดเร็ว ใช้ความพยายามสูง ยากลำบากเกินไป หนักเกินไป หรือต้องใช้สมาธิ ความรับผิดชอบสูง และมีปริมาณงานมากเกินไปจนเกินศักยภาพที่มีอยู่ (อังศิรินทร์ อินทรกำแหง; และคนอื่น ๆ. 2550 : 73) ซึ่งการทำงานที่หนักเกินไป สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) การทำงานที่หนักเกินไปในเรื่องของปริมาณงาน (Quantitative overload) การทำงานมีมากเกินไปทำให้ต้องใช้เวลายาวนานในการทำงาน หรือต้องทำในเวลาที่ยากทำให้เสร็จช้า 2) การทำงานที่หนักเกินไปในงานที่ยากเกินไป (Qualitative overload) ซึ่งจะเกิดเมื่อบุคคลขาดทักษะในการทำงาน (นุชรรัตน์ สิริประภาวรรณ. 2542 : 20)

สรุปได้ว่า ภาระงานอาชีพ หมายถึง การรับรู้ของสตรีผู้บริหารเกี่ยวกับงานที่อยู่ภายในความรับผิดชอบของตน ว่ามีปริมาณงานมาก น้อยเพียงใด ต้องใช้ความรวดเร็ว ความพยายามและสมาธิสูงเพียงใด

การวัด จากแบบสอบถามภาระงาน ของ อังศิรินทร์ อินทรกำแหง และคนอื่น ๆ (2550) ซึ่งใช้วัดในสตรีไทยวัยกลางคน จำนวน 1,375 คน เป็นแบบวัดมาตรประเมินรวมค่า จำนวน 14 ประโยค แต่ละประโยคมีมาตรวัด 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีพิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 14-84 มีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .84 ซึ่งแบบวัดดังกล่าวมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ผู้วิจัยจึงได้นำแบบวัดดังกล่าวมาใช้ในการศึกษาวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้

ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ชัยวัฒน์ เพชรกุล (2539) ได้ทำการศึกษา การรับรู้บรรยากาศองค์การและความเครียดของบุคลากรในโรงพยาบาลตากสิน พบว่า ปัจจัยด้านตัวงาน ทั้งสภาพการทำงานโดยตรง ลักษณะงาน ความยากง่าย ปริมาณงานที่มาก ล้วนเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเครียดในการทำงาน คลีมอนต์และซาคอฟสกา (นุชรรัตน์ สิริประภาวรรณ. 2542; อ้างอิงจาก Vlrnnydz; & Zarkowska. 1994) ศึกษาพบว่า ระดับความยากง่ายของงานเกินกว่าความสามารถของบุคคล และความพึงพอใจ อันตรายจากงาน ความหนักเบาของงาน ปริมาณงานที่มากหรือน้อย

เกินไป เป็นสิ่งมารบกวนในการทำงาน และข้อจำกัดในเรื่องเวลา รวมถึงระดับอำนาจในการตัดสินใจ และความรับผิดชอบต่อกัน งบประมาณ หรือเครื่องมือ เหล่านี้ล้วนเป็นเหตุให้บุคคลเกิดความเครียด และจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเหตุและดัชนีวัดภาวะวิกฤตชีวิตสตรีไทยสมรสวัยกลางคนที่ทำงานนอกบ้านในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ของ อังศิรินทร์ อินทรกำแหง และคนอื่น ๆ (2550) ที่ศึกษากับกลุ่มสตรีสมรสวัยกลางคนที่ทำงานนอกบ้าน จำนวน 1,375 คน พบว่า สตรีที่มีภาระงานมาก เป็นผู้ที่ภาวะวิกฤตชีวิตมากกว่าสตรีที่มีภาระงานน้อยในกลุ่มรวม นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ภาระงานเป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 3 (เบต้า = .16) ของภาวะวิกฤตชีวิตสตรีไทยสมรสวัยกลางคน และเป็นตัวแปรร่วมกับตัวแปรปัจจัยทั้งหมดทำนายภาวะวิกฤตชีวิตสตรีไทยสมรสในกลุ่มรวมได้ร้อยละ 79.2

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้สรุปได้ว่า บุคคลที่มีภาระงานอาชีพน้อยเพียงใด ก็ยังมีการปรับตัว (เช่น ในกลุ่มบุคลากรที่ทำงานในสถานพยาบาล สตรีที่ทำงานนอกบ้าน เป็นต้น) ที่มากเท่านั้น ผู้วิจัยจึงคาดว่า ผู้บริหารสตรีที่มีภาระงานอาชีพน้อย จะมีการปรับตัวในด้านส่วนตัว และด้านครอบครัวที่มากกว่าผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะตรงข้าม

การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานกับการปรับตัว

การสนับสนุนทางสังคม (Social support) เป็นปรากฏการณ์ของบุคคลใด ๆ ที่สามารถพึ่งพิงบุคคลที่เราสามารถรับรู้ว่าเขาเอาใจใส่ดูแล ให้คุณค่า และให้ความรักแก่เรา (Sarason; et al. 1983 : 127) ตามความหมายในบทความของ Bhanthumnavin (2000 : 155 -166) ได้ให้นิยามการสนับสนุนทางสังคมไว้ 3 ด้าน ได้แก่ 1) การสนับสนุนด้านอารมณ์ (Emotional support) เช่น การพูดปลอบโยน การพูดให้กำลังใจ ให้ความห่วงใย ความรัก ความอบอุ่น ความเห็นใจ หรือการยอมรับ เป็นต้น 2) การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสาร (Information support) เช่น การช่วยเหลือในการแก้ปัญหา ช่วยหาทางออกที่ดี ให้คำแนะนำ คำปรึกษา เมื่อเกิดปัญหา การให้รางวัลหรือการลงโทษ การให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อช่วยให้ความเข้าใจ หรือในการตัดสินใจที่ดี เป็นต้น และ 3) การสนับสนุนทางด้านวัสดุเครื่องใช้ รวมทั้งเงินและแรงงาน (Material support) นอกจากนี้ บริลฮาร์ท (กริณย์พิชญ์ โคตรประทุม. 2546 : 25; อ้างอิงจาก Brillhart. 1988) ได้กล่าวว่า ระบบการสนับสนุน ได้แก่ ครอบครัว ญาติ เพื่อน และกลุ่มบุคคลในชุมชน หรือ แหล่งบริการต่าง ๆ สามารถเป็นแหล่งประโยชน์ของการเผชิญความเครียดอันเป็นปัจจัยหนึ่งของการทำให้บุคคลสามารถมีการเผชิญความเครียดได้อย่างมีประสิทธิภาพ การได้รับการประคับประคองความรักความเข้าใจเป็นสิ่งที่ผู้ป่วยปรารถนาจะได้จากครอบครัวเมื่อเกิดการเจ็บป่วย กฤตยา อาชวนิจกุล และคนอื่น ๆ (2542) กล่าวว่า การสนับสนุนทางสังคมเป็นปรากฏการณ์ทางจิตวิทยาสังคมของบุคคล ที่เกิดขึ้นจากการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่บุคคลรับรู้ หรือประเมินว่าจะได้รับความช่วยเหลือ และได้รับการตอบสนองความต้องการของตนทางด้านร่างกาย จิตใจอารมณ์และสังคม เช่น การได้รับความรัก การยกย่อง การเห็นคุณค่า และเป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายทางสังคม และมีความผูกพันซึ่งกันและกัน ซึ่งมีผล

ทางบวกและลบต่อความเป็นอยู่ การตัดสินใจ และการปรับตัวกับความเครียดของบุคคล เมื่อได้ทำตามที่ต้องการอยู่ในสถานการณ์ที่ต้องการความช่วยเหลือการตอบสนองความต้องการของบุคคลมีทั้งแหล่งสนับสนุนด้านอารมณ์ ความผูกพัน และสิ่งที่มองเห็นได้รวมทั้งข้อมูลต่าง ๆ มีโครงสร้างหลายมิติประกอบด้วยการสื่อสารที่ดี ทำให้มีความรู้สึกผูกพัน มีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และมีการสื่อสารแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับแหล่งที่มาของการสนับสนุนทางสังคมด้วยความสัมพันธ์ของบุคคลในสังคมมีลักษณะเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้สึก อาจมีการพึ่งพาอาศัยกัน ให้ความช่วยเหลือ ให้ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน บุคคลเกิดความรู้สึกว่าตนเป็นที่ยอมรับในสังคม ชีวิตมีความหมายมากขึ้น และมีความสุข ซึ่งสามารถสรุปความหมายของการสนับสนุนทางสังคมได้ว่า การที่บุคคลได้รับการเอาใจใส่ ความช่วยเหลือ เป็นกำลังใจ โดยอาจได้รับการสนับสนุนจากญาติ เพื่อนบ้าน เพื่อนที่ทำงาน หรือหัวหน้างาน ของแต่ละบุคคลก็ได้ ทั้งนี้การสนับสนุนทางสังคมเป็นสภาพแวดล้อมภายนอกของครอบครัว การได้รับการสนับสนุนทางสังคมอย่างเพียงพอจะช่วยให้บุคคลปรับตัวได้อย่างเหมาะสม การได้รับการสนับสนุนทางสังคมเป็นความต้องการพื้นฐานของบุคคล ซึ่งจำเป็นต้องมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (ณัฐธินิชย์ สวัสดิ์มงคล. 2547 อ้างอิงจาก Brown. 1986 :4) ส่วนนิลาสลักษณ์ ชวัลลี และคนอื่น ๆ (2547) ได้ให้ความหมายของการสนับสนุนทางสังคม หมายถึง การรับรู้การสนับสนุน ช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านอารมณ์ ด้านสังคม ด้านวัตถุ และด้านข้อมูลข่าวสาร เป็นต้น

สรุปได้ว่า การรับรู้การสนับสนุนทางสังคมจากหน่วยงาน หมายถึง การรับรู้ของผู้บริหารสตรีถึงการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากบุคลากรในหน่วยงาน อันประกอบด้วย หัวหน้างาน และเพื่อนร่วมงาน ใน 3 ด้าน คือ 1) ด้านอารมณ์ 2) ด้านข้อมูลข่าวสาร และ 3) ด้านวัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งงบประมาณและแรงงาน

การวัด สาราชัน และคนอื่น ๆ (ณัฐสุตา สุจินันท์กุล. 2541 : 31; อ้างอิงจาก Sarason, et al. 1983 : 127-139) ได้สร้างแบบวัดการรับรู้การสนับสนุนทางสังคม เพื่อใช้กับนักศึกษามหาวิทยาลัยยวอชิงตัน จำนวน 602 คน แบบวัดมีจำนวน 27 ข้อ ลักษณะของแบบวัดประกอบด้วย 2 ส่วนคือ 1) ระดับตัวบุคคลที่ผู้ตอบรับรู้ว่าช่วยเหลือได้ในสถานการณ์ต่าง ๆ เมื่อเขาต้องการ 2) ระดับของความพึงพอใจของผู้ตอบที่มีต่อการสนับสนุนที่ได้รับ แบบวัดมีลักษณะเป็นมาตราประเมินรวมค่า 6 หน่วย จาก “พอใจมาก” ถึง “ไม่พอใจมาก” ค่าความเชื่อมั่นแอลฟา เท่ากับ .97 ส่วนในประเทศไทย ตักดีชัย นิรัญทวี (2532) ได้นำแบบวัดการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมของสาราชัน และคนอื่น ๆ มาดัดแปลงใช้กับกลุ่มครู จำนวน 150 คน ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 28 ข้อ ลักษณะของการวัดประกอบด้วย การรับรู้ความช่วยเหลือในด้านอารมณ์ ด้านข้อมูลข่าวสาร และการยอมรับว่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม คำถามแต่ละข้อประกอบด้วยมาตราวัด 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ค่าความเชื่อมั่นแบบแอลฟา เท่ากับ .87 ต่อมาอภิญา โพธิ์ศรีทอง (2536) ได้นำแบบวัดดังกล่าวมาปรับปรุงใช้กับกลุ่มพยาบาล จำนวน 150 คน ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 20 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นแอลฟา เท่ากับ .86 ต่อมาณัฐสุตา สุจินันท์กุล (2541) ได้นำแบบวัดมาปรับปรุงใช้กับกลุ่มพยาบาลวิชาชีพ จำนวน 299 คน ลักษณะของการวัดประกอบด้วย การรับรู้การสนับสนุนใน

ด้านอารมณ์ ด้านวัสดุสิ่งของ และด้านข้อมูลย้อนกลับและข้อมูลข่าวสารจากสมาชิกในครอบครัวและบุคคลในหน่วยงาน เป็นแบบวัดประเภทมาตรประเมินรวมค่า ประกอบด้วยประโยคคำถาม 7 ประโยค แต่ละประโยคแยกถามเกี่ยวกับแหล่งของการสนับสนุนทางสังคม 4 แหล่งย่อย คือ จากสามี ญาติ หัวหน้า และเพื่อนร่วมงาน รวมข้อคำถามจำนวน 28 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นแบบแอลฟา เท่ากับ .90 และน็อน พินประดิษฐ์ (2544) ได้สร้างแบบวัดการสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานใช้กับกลุ่มข้าราชการตำรวจ ประกอบด้วยข้อคำถาม 10 ประโยค แต่ละประโยคมีมาตรวัด 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” มีพิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 10-60 คะแนน ค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .41-.70 ค่าความเชื่อมั่นแบบแอลฟา เท่ากับ .88 ซึ่งแบบวัดดังกล่าวมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ผู้วิจัยได้นำแบบวัดมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับกลุ่มผู้บริหารสตรี จากนั้นนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสตรี จำนวน 86 คน เพื่อหาคุณภาพของแบบวัด ก่อนนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดุจเดือน พันธมนาวิน (2547) ได้ทำการศึกษาเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบลที่เป็นหัวหน้างานและลูกน้อง จำนวน 355 คู่จากสถานอนามัยตำบลในประเทศไทย ซึ่งศึกษาการสนับสนุนทางสังคมของหัวหน้า 3 ด้าน คือ 1) ด้านอารมณ์ 2) ด้านข้อมูลข่าวสาร และ 3) ด้านวัสดุอุปกรณ์ งบประมาณและแรงงาน กับผลการปฏิบัติงานของลูกน้อง ทั้งการประเมินตนเองและประเมินโดยหัวหน้า พบผลวิจัยที่สำคัญคือ ลูกน้องที่รายงานหัวหน้าของตนให้การสนับสนุนทางสังคมทั้ง 3 ด้านมาก เป็นผู้ที่หัวหน้าประเมินการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพผลมากด้วย โดยพบเฉพาะกลุ่มลูกน้องหญิง และยังพบว่า ลูกน้องที่รู้สึกได้รับการสนับสนุนทางสังคม 2 ด้านคือ ด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวัสดุอุปกรณ์จากหัวหน้ามาก เป็นลูกน้องที่รายงานหัวหน้าทำงานได้ผลดีมากกว่าลูกน้องประเภทตรงข้าม แต่การได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์กับด้านวัสดุอุปกรณ์มาก จะพบในลูกน้องที่หัวหน้าประเมินว่าทำงานได้ผลดีมากกว่าลูกน้องประเภทตรงข้าม ส่วนกรณีศึกษา ศิลปพรหมมาศ (2547) ได้ศึกษาปัจจัยด้านจิตลักษณะ และสถานการณ์ทางสังคมของพยาบาลวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการพยาบาลจิตเวชที่มีจริยธรรม พบผลวิจัยคือ เฉพาะในกลุ่มพยาบาลที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง การรับรู้การสนับสนุนทางสังคมจากบุคลากรในหน่วยงาน เป็นตัวทำนายที่สำคัญตัวเดียวที่สามารถทำนายพฤติกรรมการพยาบาลตามกระบวนการพยาบาลและพฤติกรรมการพยาบาลที่เคารพสิทธิผู้ป่วย ได้ร้อยละ 17.6 และ 10.4 ตามลำดับ ส่วนบงอร โสฬส และ อัจฉรา วงศ์พัฒนามงคล (2539) ได้ศึกษาความเครียดในการทำงานของผู้บริหารในวงราชการไทย จำนวน 174 คน พบว่า ผู้บริหารที่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานรวมไปถึงการได้รับมอบหมายให้อำนาจในตำแหน่งของตนเป็นตัวแปรเชิงเหตุที่มีอิทธิพลเด่นชัดต่อความรู้สึกและเจตคติที่มีต่องานอื่น ได้แก่ ความเครียด ความพึงพอใจในการทำงาน โดยการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชามีอำนาจทำนายความพึงพอใจในการทำงานได้ร้อยละ 34 นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้บริหารที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมมากที่สุด มีความพึงพอใจในการทำงานและมีประสิทธิภาพในการทำงานมากที่สุด

ส่วนอภิญา โพรศรีทอง (2536) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการพยาบาลผู้ป่วยสูงอายุ ของพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 293 คน พบว่า การรับรู้การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการพยาบาลผู้ป่วยสูงอายุ ($r = .31$) และยังเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำนายพฤติกรรมการพยาบาลผู้ป่วยสูงอายุทั้งในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย โดยมีอันดับการทำนายลำดับที่ 1 ในกลุ่มพยาบาลอายุมาก สถานภาพโสด สถานภาพสมรส และกลุ่มพยาบาลเทคนิค (เบต้า = .23, .20, .25, .21 ตามลำดับ) และเป็นตัวทำนายลำดับที่ 2 ในกลุ่มรวม กลุ่มอายุน้อย กลุ่มระยะเวลาในการทำงานน้อย กลุ่มระยะเวลาในการทำงานมาก และกลุ่มพยาบาลวิชาชีพ (เบต้า = .22, .21, .21, .22, .22 ตามลำดับ) ส่วนอัจฉรา อารณ (2544) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัว การสนับสนุนทางสังคมและปัจจัยทางชีวสังคม กับความสามารถในการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ โรงพยาบาลสังกัดสำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร จำนวน 235 คน พบว่า การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุ โดยผู้สูงอายุที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมมากเป็นผู้ที่สามารถดูแลสุขภาพตนเองได้ดีกว่า ผู้สูงอายุที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมน้อย นอกจากนี้ยังพบว่าการสนับสนุนทางสังคมยังสามารถทำนายการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุร่วมกับตัวแปรระดับการศึกษาได้ร้อยละ 20.6 และนพมาศ แซ่เลี้ยว (2550) ได้ศึกษาการปรับตัวทางจิตสังคมและลักษณะสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของผู้ใหญ่วัยกลางคน ในกลุ่มหญิง พบว่าการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนร่วมกับกลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางสังคมสามารถทำนายเอกลักษณ์แห่งตนได้ ร้อยละ 38.3 (ค่าเบต้า = .62) นอกจากนี้ยังพบว่าการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนยังเป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับแรกในกลุ่มรวม กลุ่มที่ทำงานเอกชน กลุ่มสุขภาพดี กลุ่มเศรษฐกิจปานกลาง และกลุ่มอายุปานกลาง (ค่าเบต้า = .56, .60, .57, .57 และ .59 ตามลำดับ) ส่วนงามตา วรินทร์ และคนอื่นๆ (2545) ได้วิเคราะห์ดัชนีเชิงเหตุและผลของคุณภาพชีวิตสมรสในครอบครัวไทยโดยศึกษาในกลุ่มสามีหรือภรรยาที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร 962 คน เป็นสามี 361 คน ภรรยา 601 คน อายุระหว่าง 21-49 ปี พบว่าในกลุ่มภรรยา ปัจจัยเชิงเหตุชุดปัจจัยเสริม 7 ด้าน สามารถร่วมกันทำนายความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรส ได้ถึงร้อยละ 76 และยังพบอีกว่าการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลภายนอกครอบครัวเป็นตัวทำนายลำดับที่ 4 (เบต้า = .04)

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้สรุปได้ว่าการสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานมากเพียงใด ก็จะมีการปรับตัว (เช่น การทำงาน การดูแลผู้ป่วย การคลายเครียด และความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรส เป็นต้น) ที่มากเท่านั้น ผู้วิจัยจึงคาดว่า ผู้บริหารสตรีที่รับรู้การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานมาก จะมีการปรับตัวในด้านส่วนตัว และด้านครอบครัวที่มากกว่าผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะตรงข้าม

การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัวกับการปรับตัว

งานอาชีพ มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อชีวิตมนุษย์ เพราะเกี่ยวพันกับการดำเนินชีวิต ด้านเศรษฐกิจ เป็นที่มาของรายได้ เกียรติยศชื่อเสียง สถานะทางสังคม ตลอดจนความพึงพอใจของบุคคล (อรอนงค์ รัญญะวิน. 2539 : 1) อีกทั้งการมีงานทำยังทำให้บุคคลมีความรู้สึกที่ตนเองมีคุณค่า เป็นประโยชน์ต่อครอบครัวและสังคม (ดวงสมร เหว่วิวัฒน์. 2542)

ความหมาย การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว หมายถึง การรับรู้การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว เช่น สามีและญาติ มีความสำคัญต่อภรรยามาก คือ เป็นผู้ส่งเสริมให้ภรรยามีความสุขในชีวิตสมรสและความสุขส่วนบุคคลมากขึ้น (Pina; & Bengtson. 1993)

สรุปได้ว่า การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว หมายถึง การรับรู้ของผู้บริหารสตรีถึงการได้รับการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว อันประกอบด้วย สามี และญาติ ใน 3 ด้าน คือ 1) ด้านอารมณ์ 2) ด้านข้อมูลข่าวสาร และ 3) ด้านวัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งงบประมาณและแรงงาน

การวัด ในงานวิจัยของศักดิ์ชัย นิรัญทวิ (2532) เรื่อง ความแปลกแยกกับพฤติกรรมการทำงานของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้นำแบบวัดการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมของสาราชน และคนอื่น ๆ มาดัดแปลงใช้กับกลุ่มครู จำนวน 150 คน ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 28 ข้อ ลักษณะของการวัดประกอบด้วย การรับรู้ความช่วยเหลือในด้านอารมณ์ ด้านข้อมูลข่าวสาร และการยอมรับว่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม คำถามแต่ละข้อประกอบด้วยมาตราวัด 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ค่าความเชื่อมั่นแบบแอลฟา เท่ากับ .87 ต่อมาณัฐสุตา สุจินันท์กุล (2541) ได้นำแบบวัดมาปรับปรุงใช้กับกลุ่มพยาบาลวิชาชีพ จำนวน 299 คน ลักษณะของการวัดประกอบด้วย การรับรู้การสนับสนุนในด้านอารมณ์ ด้านวัสดุสิ่งของ และด้านข้อมูลย้อนกลับและข้อมูลข่าวสารจากสมาชิกในครอบครัวและบุคคลในหน่วยงาน เป็นแบบวัดประเภทมาตราประเมินรวมค่า ประกอบด้วยประโยคคำถาม 7 ประโยค แต่ละประโยคแยกถามเกี่ยวกับแหล่งของการสนับสนุนทางสังคม 4 แหล่งย่อย คือ จากสามี ญาติ หัวหน้า และเพื่อนร่วมงาน รวมข้อคำถามจำนวน 28 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นแบบแอลฟา เท่ากับ .90 ซึ่งแบบวัดดังกล่าวมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ผู้วิจัยได้นำมาแบบวัดในส่วนของการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากสามีและญาติมาใช้ในการศึกษาวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้

ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในงานวิจัยของณัฐสุตา สุจินันท์กุล (2541) ได้ศึกษาปัจจัยด้านครอบครัว การทำงาน และลักษณะส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพ จำนวน 299 คน พบว่าปัจจัยด้านครอบครัว ด้านสภาพการทำงาน ด้านจิตใจและลักษณะทางพุทธศาสนา สามารถทำนายพฤติกรรมการทำงานในกลุ่มพยาบาลประเภทต่าง ๆ ได้มากกว่าร้อยละ 44 ขึ้นไป และทำนายได้มากที่สุดร้อยละ 56 ในกลุ่มพยาบาลมีระดับเงินเดือนสูง ส่วนการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลในหน่วยงาน และการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลในครอบครัว มีแนวโน้มจะสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการพยาบาลทางอ้อม โดยส่งผลกระทบต่อจิตใจทำให้มี

เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการทำงาน มากหรือน้อย และมีความเครียดมากหรือน้อย แล้วผลที่เกิดกับจิตใจนี้เองที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการทำงาน ส่วนชุดิมา เทศศิริ (2537) ได้ศึกษา ลักษณะทางพุทธศาสนาจิตลักษณะของบิณฑบาตที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการดูแลบุตรเจ็บป่วยเรื้อรังด้วยโรคหาลัสซิมีย ในกลุ่มบิณฑบาต ที่มีบุตรป่วยอายุ 7-11 ปี จำนวน 200 คน พบว่า บิณฑบาตที่รับรู้การสนับสนุนทางสังคม โดยเฉพาะจากบุคคลอื่น มีพฤติกรรมที่เหมาะสมในการดูแลบุตรเจ็บป่วยเรื้อรังมากกว่าบิณฑบาตที่มีการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมต่ำ จากการศึกษานี้ของพินา และเบงค์สัน (Pina; & Bengtson. 1993) เกี่ยวกับการรับรู้การสนับสนุนจากสามีกับความสุขของภรรยาในกลุ่มผู้หญิงที่สมรสแล้วทำงานอาชีพแบบเต็มเวลา จำนวน 287 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างยังไม่ได้ได้รับความเท่าเทียมกันในเรื่องการจัดการทำงานบ้าน สามียังให้การสนับสนุนช่วยเหลือแบ่งเบาภาระงานภายในบ้านน้อย ซึ่งส่งผลให้ภรรยาเหล่านี้มีความสุขในชีวิตสมรสและความสุขส่วนตัวน้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับภรรยาที่มีความเท่าเทียมกับสามีในเรื่องงานบ้าน ส่วนพรรณราย พัทธกิจเจริญ (2543) ได้ศึกษาจิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพกายและจิตของข้าราชการสูงอายุ จำนวน 303 คน พบว่า ผู้สูงอายุที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวมากเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองมากกว่าผู้ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวน้อย โดยพบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยบางกลุ่มคือ กลุ่มอายุน้อย กลุ่มรายได้มาก กลุ่มสมรส กลุ่มไม่มีโรคประจำตัวและกลุ่มมีโรคประจำตัว

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้สรุปได้ว่าการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัวมากเพียงใด ก็จะมีการปรับตัว (เช่น การพยาบาลผู้ป่วย การดูแลสุขภาพตนเอง และความสุขในชีวิตสมรส เป็นต้น) ที่มากเพียงนั้น ผู้วิจัยจึงคาดว่า ผู้บริหารสตรีที่ได้รับการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัวมาก จะมีการปรับตัวในด้านส่วนตัว และด้านครอบครัวที่มากกว่าผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะตรงข้าม

การร่วมกิจกรรมในครอบครัวกับการปรับตัว

ความหมาย ครอบครัว เป็นสถาบันทางสังคมแห่งแรกของมนุษย์ เป็นแหล่งพื้นฐานของสังคมในการสร้างและวางรากฐานสำคัญด้านจิตใจและพฤติกรรมของบุคคลให้แก่สถาบันอื่น เป็นแหล่งผลิตและพัฒนาคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ให้แก่สังคม อีกทั้งเป็นเครื่องชี้ความเจริญของสังคม และประเทศชาติ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2541 : 19) กิจกรรมครอบครัว เป็นกิจกรรมที่ต้องใช้เวลาเพื่อความสุขสมบูรณ์ สงบสุข ความมั่นคง ทั้งนี้รวมถึง การอบรมสั่งสอนสมาชิกในครอบครัวด้วย

สรุปได้ว่า การร่วมกิจกรรมในครอบครัว หมายถึง การที่ผู้บริหารสตรีทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับสมาชิกในครอบครัวทั้งภายในและภายนอกครอบครัว เช่น กิจกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ทานอาหาร ซื้อสินค้า และพูดคุยแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างกัน รวมถึงการอบรมสั่งสอนสมาชิกในครอบครัวด้วย

การวัด จากการศึกษาการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร ของบุญชู วิโรจน์ชูจันทร์ (2549) ได้สร้างแบบวัดการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ลักษณะของแบบวัดมุ่งวัดการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการใน 5 ด้าน คือ ด้านกีฬาและเกม ด้านดนตรีและเพลง ด้านการเสริมสร้างสมรรถภาพและสุขภาพร่างกาย ด้านพักผ่อนหย่อนใจ และด้านกิจกรรมทางสังคม วัฒนธรรมและประเพณี จำนวน 36 ข้อ แต่ละข้อประกอบด้วยมาตราประเมินค่า 5 หน่วย จาก “มากที่สุด” ถึง “น้อยที่สุด” พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 36-180 คะแนน ค่าความเชื่อมั่นแบบแอลฟา เท่ากับ .90 ส่วนงามตา วนิทานนท์ (2536) ได้สร้างแบบวัดความใกล้ชิดบุตร ประกอบด้วยข้อคำถาม 10 ประโยค มีมาตรวัด 6 หน่วย จาก “ทำเป็นประจำ” ถึง “ไม่เคยทำเลย” พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 10-60 คะแนน ค่าความเชื่อมั่นแบบแอลฟา เท่ากับ .83 และในปี 2545 งามตา วนิทานนท์ และคนอื่น ๆ (2545) ได้สร้างแบบวัดการสื่อสารระหว่างคู่สมรส โดยอาศัยแนวคิดของเบียนเวนนู ประกอบด้วยข้อคำถาม 10 ประโยค แต่ละประโยคมีมาตร 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 10-60 คะแนน ค่าความเชื่อมั่นแบบแอลฟา เท่ากับ .88 ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดการร่วมกิจกรรมในครอบครัว ตามนิยามปฏิบัติการ โดยนำแบบวัดความใกล้ชิดบุตร ของงามตา วนิทานนท์ (2536) มาเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม จำนวน 14 ประโยค แต่ละประโยคประกอบด้วยมาตราประเมิน 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” จากนั้นนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสตรี จำนวน 86 คน เพื่อหาคุณภาพของแบบวัด ก่อนนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ยูริค (กฤษณา บุญรอด. 2547; อ้างอิงจาก Yurick. 1984) กล่าวว่า ระดับการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวเข้าสู่กระบวนการสูงอายุ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าผู้ที่มีการเข้าร่วมกิจกรรมน้อยจะแสดงอาการสูงอายุเร็วกว่าปกติ และวรวรรณ อัสวกุล และคนอื่น ๆ (2546) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของมารดาในการดูแลทันตสุขภาพแก่บุตรก่อนวัยเรียน ศึกษามารดาที่มีบุตรอายุ 5 ปี เลี้ยงดูด้วยตนเอง และอยู่กับคู่สมรสจำนวน 843 คน พบผลว่า มารดาที่มีความใกล้ชิดบุตรมาก มีเจตคติที่ดีต่อการดูแลทันตสุขภาพของบุตรมาก มีประสบการณ์ดูแลทันตสุขภาพของตนเองแต่เดิมมาก มีเจตคติที่ดีต่อบุตรมาก และมีความเชื่ออำนาจภายในตนในการเลี้ยงบุตรให้มีสุขภาพดีมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมการดูแลรักษาความสะอาดช่องปากบุตรมาก โดยสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการดูแลรักษาความสะอาดช่องปากบุตรได้ร้อยละ 42 ในกลุ่มมารดาฐานะต่ำ และสามารถร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 38 ในกลุ่มมารดาการศึกษาต่ำ ส่วนยุวดี ดวงจินดา (2536) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาเป็น

กลุ่มและการร่วมกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวด้านสัมพันธภาพในครอบครัวของผู้สูงอายุในชมรม ผู้สูงอายุ ศูนย์บริการสาธารณสุขที่ 24 ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 20 คน อายุระหว่าง 60-70 ปี ที่มีการปรับตัวด้านสัมพันธภาพในครอบครัวต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 50 ลงมา แยกเป็น 2 กลุ่ม ทดลอง กลุ่มละ 10 คน พบว่า ผู้สูงอายุที่ได้รับการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม และผู้สูงอายุที่ได้รับการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มมีการปรับตัวด้านสัมพันธภาพในครอบครัวดีขึ้น ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรส งามตา วนิทานนท์ และคนอื่น ๆ (2545) ศึกษาปัจจัยเชิงเหตุด้านสถานการณ์ และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสามีกับภรรยา พบว่า การสื่อสารที่ดีต่อกันระหว่างคู่สมรส (ซึ่งมีความหมายรวมถึงการได้เข้าร่วมทำกิจกรรมในครอบครัวด้วย) ส่งผลอย่างเด่นชัดต่อการมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคู่สมรส โดยเฉพาะฝ่ายภรรยา (เบต้า = .20) กล่าวได้ว่า ยิ่งภรรยามีการสื่อสารและร่วมกิจกรรมในครอบครัวมากเท่าใดก็ยิ่งมีความสัมพันธ์ที่ดีกับสามีมากเท่านั้น

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้สรุปได้ว่า การเข้าร่วมกิจกรรมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัว (เช่น มารดาดูแลสุขภาพช่องปากบุตร ผู้สูงอายุมีการปรับตัวด้านสัมพันธภาพในครอบครัว และการปรับตัวด้านความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรส เป็นต้น) ผู้วิจัยจึงคาดว่า ผู้บริหารสตรีที่มีการเข้าร่วมกิจกรรมในครอบครัวมาก จะมีการปรับตัวในด้านส่วนตัว และด้านครอบครัวที่มากกว่าผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะตรงข้าม

จิตลักษณะตามสถานการณ์ กับการปรับตัวของผู้บริหารสตรี

จิตลักษณะตามสถานการณ์ หมายถึง ลักษณะทางจิตของบุคคลผู้กระทำที่เป็นผลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะเดิมของเขากับสถานการณ์ปัจจุบันที่ประสบอยู่ เป็นจิตลักษณะประเภทที่ไวต่อการแปรเปลี่ยนของสถานการณ์ หรืออยู่ใต้อิทธิพลของสถานการณ์ เช่น เจตคติต่อสถานการณ์หนึ่ง ๆ หรือต่อพฤติกรรมหนึ่ง ๆ ความวิตกกังวลตามสถานการณ์ ความเชื่ออำนาจในตนในเรื่องนั้น ๆ เป็นต้น (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2541) จิตลักษณะตามสถานการณ์ที่ผู้วิจัยคาดว่าจะมีความเกี่ยวข้องกับการปรับตัวของผู้บริหารสตรีนั้น ได้แก่ เจตคติต่อการปรับตัว และความสามารถในการจัดการกับความเครียด

เจตคติต่อการปรับตัวกับการปรับตัว

ความหมาย เจตคติหรือทัศนคติ (Attitude) จัดเป็นจิตลักษณะของบุคคลที่อยู่ในรูปของความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความรู้สึกนี้เกิดจากความรู้เชิงประเมินค่าของบุคคลเกี่ยวกับสิ่งนั้น คือ ถ้ารู้ว่าสิ่งนั้นมีประโยชน์ หรือมีโทษมากน้อยเพียงใด ก็มีความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจสิ่งนั้น และบุคคลจะมีความพร้อมที่จะกระทำสิ่งนั้นไปในทางที่สอดคล้องกับความชอบหรือไม่

ชอบของตนต่อสิ่งนั้น (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2538 : 125) อาจกล่าวได้ว่าเจตคติเป็นความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ โดยมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ โดยทั่วไปนักจิตวิทยาประเมินเจตคติของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดใน 3 องค์ประกอบ คือ การรู้การคิดเชิงประเมินค่า ความรู้สึกพอใจ ความพร้อมกระทำ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2538 : 38; อ้างอิงจาก McGuire. 1969 : 155)

1) องค์ประกอบทางการรู้การคิดเชิงประเมินค่า (Cognitive component) หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้เกี่ยวกับสิ่งหนึ่งสิ่งใดว่าดีมีประโยชน์ และ/หรือเลวมากน้อยเพียงใด จัดเป็นองค์ประกอบที่เป็นต้นกำเนิดของบุคคลต่อสิ่งต่าง ๆ เดิมทีเดิมมีผู้ใช้องค์ประกอบแรกของเจตคติในความหมายของการรู้การคิด ความเชื่อตลอดจนข้อสันนิษฐานทั่วไปเกี่ยวกับวัตถุทางเจตคตินั้น แต่องค์ประกอบนี้จะต้องมีลักษณะที่มีทิศทางประกอบด้วยคือ ทางด้านดีหรือเลว ประโยชน์หรือโทษ จึงไม่ใช่ข้อเท็จจริง (fact) ตามปกติเท่านั้น ได้มีการกล่าวถึงองค์ประกอบนี้อย่างชัดเจนในตำราที่สำคัญทางจิตวิทยาสังคมรุ่นแรก ๆ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2538 : 38; อ้างอิงจาก Krech, Crutchfield; & Ballachey. 1962 : 140) และในการสอนในชั้นเรียนของ ดร. บัลลาซซี โดยนักจิตวิทยาสังคมเหล่านี้ได้กล่าวว่า เนื้อหาที่สำคัญที่สุดในองค์ประกอบนี้คือ ความเชื่อเชิงประเมินค่า ว่าสิ่งนั้นดีหรือเลว มีประโยชน์หรือมีโทษอย่างไร ดังนั้นการวัดองค์ประกอบแรกของเจตคติอย่างถูกต้องจะต้องวัดการรู้การคิดเชิงประเมินค่าเกี่ยวกับวัตถุทางเจตคตินั้นของบุคคล

2) องค์ประกอบทางความรู้สึก (Affective component) เป็นความรู้สึกของบุคคลในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ พอใจหรือไม่พอใจต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด และสอดคล้องกับความรู้สึกเชิงประเมินค่าต่อสิ่งนั้นด้วย นั่นคืออารมณ์ของบุคคลเกี่ยวกับวัตถุทางเจตคตินั้น เช่นเดียวกับองค์ประกอบแรกความรู้สึกของบุคคลก็ต้องมีลักษณะที่เป็นทิศทางด้วย ซึ่งหมายถึงความชอบ ความไม่ชอบสิ่งหนึ่ง หรือความพอใจไม่พอใจ องค์ประกอบนี้ของเจตคติต่อสิ่งหนึ่งของบุคคลจะต้องสอดคล้องกับทิศทางขององค์ประกอบแรกของเขาด้วย กล่าวคือ ถ้าบุคคลเชื่อว่าสิ่งใดดีมีประโยชน์ บุคคลก็จะชอบและพอใจสิ่งนั้น ในทางตรงกันข้ามถ้าบุคคลเชื่อว่าสิ่งนั้นเลวหรือมีโทษบุคคลก็จะไม่ชอบไม่พอใจสิ่งนั้น องค์ประกอบนี้มีเนื้อหาที่อาจจะวัดได้ไม่หลากหลายเท่าองค์ประกอบแรก แต่ก็ใช้องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของเจตคติ

3) องค์ประกอบของความมุ่งกระทำ (Action tendency component) หมายถึง บุคคลมีความพร้อมที่จะช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริม สิ่งที่เขาชอบ พอใจ และพร้อมทำลายหรือเพิกเฉยสิ่งที่เขาไม่ชอบ ไม่พอใจ เป็นองค์ประกอบภายในจิตใจของบุคคล จะปรากฏออกมาเป็นพฤติกรรมหรือไม่ขึ้นกับลักษณะอื่นของบุคคลและสถานการณ์ประกอบกันด้วย เนื่องจากเจตคติเป็นลักษณะทางจิตใจที่ต้องศึกษาแยกต่างหากจากพฤติกรรมที่เกี่ยวข้อง ฉะนั้นองค์ประกอบนี้จึงเป็นการรายงานเกี่ยวกับพฤติกรรมหรือเป็นการวัดปริมาณของพฤติกรรมโดยตรงไม่ได้ แต่จะต้องเป็นลักษณะทางจิตใจที่เกี่ยวกับพฤติกรรม ลักษณะทางจิตใจนี้เดิมคือความโน้มน้าวที่จะกระทำ (Action tendency) (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2538 : 38; อ้างอิงจาก Krech; et. al. 1962 : 140) ต่อมาผู้ใช้คำว่า เจตนาที่จะกระทำ (behavioral intention) หรือความมุ่งกระทำ

สรุปว่าการวัดเจตคติของบุคคลนั้น นักวิจัยควรวัดตามองค์ประกอบทั้งสาม ของเจตคติโดยจะวัดที่องค์ประกอบเดียวหรือวัดมากกว่าหนึ่งองค์ประกอบก็ได้ ในการวิจัยนี้ จึงกำหนดให้เจตคติต่อพฤติกรรมการปรับตัวมีความหมายเป็น 3 ส่วนคือ 1) การรู้การคิดเชิงประเมินค่า เกี่ยวกับการปรับตัวของผู้บริหารสตรี ว่าเป็นสิ่งที่มีประโยชน์ต่อตนเองหรือส่วนรวมมากน้อยเพียงใด 2) ความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจ ชอบหรือไม่ชอบ ในการปรับตัวของตน และ 3) ความพร้อมที่จะสนับสนุน หรือการหลีกเลี่ยงการกระทำที่ทำให้เกิดการปรับตัวดังกล่าวมากน้อยเพียงใด

การวัด ฦัฐสุตา สุจินันท์กุล (2541) สร้างแบบวัดเจตคติต่อพฤติกรรมการพยาบาล โดยนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นพยาบาลวิชาชีพ ลักษณะของแบบวัดเป็นประโยคคำถามเกี่ยวกับความรู้เชิงประเมินค่าเกี่ยวกับการช่วยเหลือผู้ป่วย ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคมว่าเป็นเรื่องดี มีประโยชน์หรือโทษเพียงใด ซึ่งจะทำให้เกิดความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจ ตลอดจนเกิดความพร้อมที่จะสนับสนุนช่วยเหลือหรือหลีกเลี่ยงการกระทำ ประกอบด้วยข้อคำถาม 24 ประโยค แต่ละประโยคมีมาตร 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 24-144 คะแนน ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .87 สุพัตรา ธรรมวงษ์ (2547) ได้สร้างแบบวัดเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานอย่างมีจริยธรรม ใช้กับกลุ่มพยาบาลโรงพยาบาลศูนย์ จำนวน 330 คน ลักษณะของเนื้อหาเป็นการวัดเจตคติใน 3 ด้าน ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 15 ประโยค แต่ละประโยคมีมาตร 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 15-90 คะแนน ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ อยู่ระหว่าง .33 -.65 ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .79 และกรรณิกา ศิลปพรหมมาศ (2547) ได้สร้างแบบวัดเจตคติต่อพฤติกรรมพยาบาล ใช้กับกลุ่มพยาบาลวิชาชีพ โดยวัดเจตคติ 3 ด้าน คือ ความคิดเชิงประเมินค่า ความรู้สึก และความพร้อมที่จะกระทำ ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 25 ประโยค แต่ละประโยคมีมาตรประเมินรวมค่า 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 25-150 คะแนน ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ อยู่ระหว่าง .44 -.72 ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .93 ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะสร้างแบบวัดเจตคติต่อการปรับตัวตามนิยามปฏิบัติการ จำนวน 37 ประโยค แต่ละประโยคมีมาตร 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” จากนั้นนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสตรี จำนวน 86 คน เพื่อหาคุณภาพของแบบวัด ก่อนนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในงานวิจัยของ ฦัฐสุตา สุจินันท์กุล (2541) ได้ศึกษาปัจจัยด้านครอบครัว การทำงาน และลักษณะส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพ จำนวน 299 คน พบว่า ตัวแปรเจตคติต่อพฤติกรรมพยาบาลสามารถร่วมกันกับตัวแปรอื่นอีก 9 ตัว ทำนายพฤติกรรมพยาบาลของพยาบาลในกลุ่มรวมได้ ร้อยละ 47 โดยตัวแปรเจตคติต่อพฤติกรรมพยาบาลเป็นตัวแปรทำนายเด่นชัดลำดับแรกทั้งในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อยทุกกลุ่ม ส่วนกรรณิกา ศิลปพรหมมาศ (2547) ทำการศึกษาปัจจัยด้านจิตลักษณะและสถานการณ์ทางสังคมของพยาบาลวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมพยาบาลจิตเวชที่มีจริยธรรม โดยทำการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นพยาบาลวิชาชีพจำนวน 256 คน พบว่า เจตคติต่อ

พฤติกรรมกรรมการพยาบาลจิตเวช ร่วมกับการรับรู้ความสามารถของตนต่อพฤติกรรมพยาบาลจิตเวช และความเครียดจากสภาพงาน สามารถทำนายพฤติกรรมกรรมการพยาบาลตามกระบวนการพยาบาลได้ ร้อยละ 34.5 ในกลุ่มรวม โดยที่เจตคติต่อพฤติกรรมกรรมการพยาบาลจิตเวช เป็นตัวทำนายที่สำคัญ ลำดับแรก และยังพบผลอีกว่า เจตคติต่อพฤติกรรมกรรมการพยาบาลจิตเวช ร่วมกับการรับรู้ความสามารถของตนต่อพฤติกรรมกรรมการพยาบาลจิตเวช สามารถทำนายพฤติกรรมกรรมการพยาบาลที่ เคารพสิทธิผู้ป่วยได้ร้อยละ 48.9 ในกลุ่มรวม โดยที่เจตคติต่อพฤติกรรมกรรมการพยาบาลจิตเวช เป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับแรกในกลุ่มรวม (เบต้า = .55) วิสุทธิ์ อริยภิญโญ (2539) ได้ศึกษาตัวแปรทาง จิต และสถานการณ์ในการขับชี่ ที่เกี่ยวข้องกับการขับชี่อย่างปลอดภัยของผู้ขับชี่รถยนต์ ส่วนบุคคลในกรุงเทพมหานคร พบว่า ตัวแปรลักษณะทางจิต ตัวแปรลักษณะทางชีวสังคมและภูมิ หลัง และตัวแปรสถานการณ์ในการขับชี่ สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมกรรมการขับชี่อย่างปลอดภัยได้ ร้อยละ 49.1 ในกลุ่มรวม โดยตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมกรรมการขับชี่อย่างปลอดภัยได้ดีที่สุดคือ เจตคติต่อพฤติกรรมกรรมการขับชี่อย่างปลอดภัย ทั้งในกลุ่มรวมและในกลุ่มเพศหญิง (เบต้า = .45) ส่วนพรรณราย พัทธการเจริญ (2543) ได้ศึกษาจิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม สุขภาพกายและจิตของข้าราชการสูงวัย อายุระหว่าง 50-60 ปี จำนวน 303 คน พบว่า เจตคติที่ดีต่อ การดูแลสุขภาพ ความรู้ด้านการดูแลสุขภาพ และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน สามารถร่วมกัน ทำนายพฤติกรรมกรรมการดูแลสุขภาพและจิตด้านการปรับตัวในการกิน ได้ร้อยละ 49.4 และยังพบ อีกว่า เจตคติที่ดีต่อการดูแลสุขภาพ เป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับแรกทั้งในกลุ่มรวม และทุกกลุ่ม ย่อย โดยในกลุ่มข้าราชการสูงอายุเพศหญิง เจตคติที่ดีต่อการดูแลสุขภาพ สามารถทำนาย พฤติกรรมการปรับตัวด้านการกินได้ถึงร้อยละ 40.6 (เบต้า = .64) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว ในครอบครัว งามตา วนิทานนท์ และคนอื่น ๆ (2545 : 242) พบว่า ภรรยาที่มีเจตคติที่ดีต่อสามี มากเท่าใดก็ยิ่งมีความสัมพันธ์ที่ดีกับสามีมากเท่านั้น (ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลทางตรง .36) และยัง พบอีกว่าในกลุ่มภรรยา เจตคติที่ดีต่อสามีร่วมกับปัจจัยเสริม 7 ตัวแปร สามารถทำนายปริมาณ ความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรสได้ร้อยละ .76 โดยเจตคติที่ดีต่อสามีเป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 2 (เบต้า = .39)

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า บุคคลที่มีเจตคติที่ดีต่อ พฤติกรรมมากเพียงใด (เช่น การพยาบาลผู้ป่วย การดูแลสุขภาพตนเอง และความสัมพันธ์ระหว่างคู่ สมรส เป็นต้น) ก็จะมีการปรับตัวที่มากเท่านั้น ผู้วิจัยจึงคาดว่า ผู้บริหารสตรีที่มีเจตคติที่ดีต่อการ ปรับตัวมาก จะมีการปรับตัวในด้านส่วนตัว และด้านครอบครัวที่มากกว่าผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะ ตรงข้าม

ความสามารถในการจัดการกับความเครียดกับการปรับตัว

ความหมาย การเผชิญปัญหา เป็นความพยายามทางปัญญาและพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงอย่างไม่หยุดยั้งเพื่อจัดการกับความตึงเครียดและปัญหา ทั้งจากภายในและภายนอก ที่บุคคลประเมินว่าเป็นการคุกคามหรือเกินกว่าความสามารถที่ตนจะรับได้ (กนกวรรณ สุพรรณวรรษา. 2544 อ้างอิงจาก Lazarus; & Folkman. 1984) หรือเป็นวิธีที่บุคคลใช้บรรเทาหรือจัดภาวะคุกคามโดยการแสดงออกในรูปของพฤติกรรมต่าง ๆ และเป็นการที่บุคคลพยายามจัดการกับความตึงเครียดหรืออารมณ์ที่ได้รับจากความกดดันจากความตึงเครียด มิลเลอร์ (หทัยรัตน์ จรัสสุไรสิน. 2538; อ้างอิงจาก Miller. 1992 : 20) กล่าวว่า วิธีการเผชิญปัญหาคือการจัดการกับสถานการณ์ที่มีลักษณะคุกคามของบุคคล เพื่อจัดหรือแก้ไขความรู้สึกไม่สุขสบายต่าง ๆ เช่น ความวิตกกังวล ความกลัว ความโศกเศร้า หรือความรู้สึกผิด ซึ่งสามารถแบ่งวิธีการเผชิญปัญหาได้ 2 แบบ คือ 1) การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา เป็นความพยายามในการทำความเข้าใจกับปัญหา พิจารณาว่า ปัญหาคืออะไร สาเหตุอยู่ที่ไหน และหาทางออกที่เป็นไปได้ กลวิธีที่ใช้อาจมุ่งแก้ไขปรับเปลี่ยนที่สถานการณ์หรือพฤติกรรมของผู้อื่น หรือตนเอง 2) การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับอารมณ์ เป็นความพยายามที่จะจัดการกับอารมณ์ทางลบที่เกิดขึ้น เช่น ความกลัว ความโกรธ ความเศร้า กลวิธีที่ใช้ อาจจะเป็นการระบายออกทางอารมณ์ หาแหล่งสนับสนุนทางสังคมเพื่อให้ได้รับกำลังใจ การมองปัญหาในแงุ่มใหม่ในทางบวก โดยทั่วไปบุคคลจะใช่วิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาเมื่อเห็นว่าตนสามารถจัดการกับปัญหาได้ และมักใช้การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับอารมณ์ เมื่อเห็นว่าปัญหานั้นเกินกว่าจะแก้ไขได้ รูปแบบการเผชิญปัญหาที่ดีที่สุด คือการใช้วิธีการเผชิญปัญหาทั้ง 2 แบบร่วมกัน ซึ่งจะนำไปสู่การจัดการกับปัญหาได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ (กนกวรรณ สุพรรณวรรษา. 2544)

ความสามารถในการจัดการกับปัญหาหรือวิกฤติการณ์ต่าง ๆ เป็นลักษณะที่เข้มแข็งมั่นคงของบุคคลในการปรับตัว กระบวนการจัดการ (Copping processes) นับเป็นกลไกสำคัญของบุคคลในการต้านทานความตึงเครียดที่เกิดขึ้น จากการประมวลเอกสารที่เกี่ยวข้องของงามตา วณิชทานนท์ (2550) ได้ให้ความหมายของความสามารถในการจัดการกับความเครียดไว้ว่า หมายถึง ความสามารถหรือความพร้อมทางจิตของบุคคลในการปรับตัวและจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นใน 3 ด้าน คือ 1) ความสามารถในการจัดการกับความตึงเครียดของตนเอง หมายถึง การตระหนักรู้ศักยภาพของตนเองในการลดความเครียด และกลวิธีลดหรือจัดการกับความเครียดที่เกิดขึ้นกับตนเอง 2) ความสามารถทางด้านการจัดการกับความขัดแย้งระหว่างบุคคล หมายถึง ความสามารถในการจัดการกับความขัดแย้งระหว่างบิดามารดา ตัวเองกับบิดามารดา ตัวเองกับพี่หรือน้อง และตัวเองกับเพื่อน และ 3) ความสามารถด้านการแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมจากคนรอบข้าง หมายถึง การแสวงหาการสนับสนุนด้านอารมณ์ความรู้สึก ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านวัตถุสิ่งของ และเงิน

การวัด ดุจเดือน พันธมนาวิน และงามตา วนินทานนท์ (2551) ได้สร้างแบบวัดความสามารถในการจัดการกับความเครียด โดยอาศัยแนวคิดจากชุดแบบวัดชื่อ COPE ของนักจิตวิทยากลุ่มหนึ่ง (ดุจเดือน พันธมนาวิน และงามตา วนินทานนท์ (2551. อ้างอิงจาก; Carver; et al. 1986) ประกอบด้วยแบบวัด 10 แบบวัดย่อย แบบวัดย่อยแบบวัดเกี่ยวข้องกับวิธีการเผชิญปัญหาในรูปแบบมุ่งแก้ไขปัญหา (problem focus coping) และอีก 5 แบบวัดเป็นวิธีเผชิญปัญหาแบบมุ่งปรับอารมณ์ (emotional focus coping) โดยในแบบวัดที่สร้างขึ้นใหม่นี้กำหนดขอบเขตการวัดความสามารถในการจัดการกับความเครียดไว้ 3 ด้าน คือ 1) ความสามารถในการจัดการกับความเครียดของตนเอง 2) ความสามารถในการจัดการกับความขัดแย้งระหว่างบุคคล และ 3) ความสามารถในการแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมจากแหล่งต่าง ๆ วัดด้วยวิธีมาตราประเมินรวมค่า จำนวน 12 ประโยค แต่ละประโยคมีมาตราวัด 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 12-72 คะแนน ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ อยู่ระหว่าง .17-.46 ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .72 ซึ่งแบบวัดดังกล่าวมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ผู้วิจัยจึงได้นำมาใช้ในการศึกษาวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้

ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีผลวิจัยจำนวนหนึ่งที่ชี้ให้เห็นว่าบุคคลจะมีความสามารถในการจัดการกับความเครียดได้อย่างเข้มแข็งมากขึ้น ถ้าได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลสำคัญรอบข้าง เช่น การสนับสนุนด้านอารมณ์ การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร เป็นต้น มีผลงานวิจัยในต่างประเทศเรื่องหนึ่ง (งามตา วนินทานนท์. 2550; อ้างอิงจาก Holahan; et al. 1996) ศึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวในการฝึกงานของนักศึกษาพยาบาล พบว่า นักศึกษาพยาบาลที่เลือกใช้แนวการจัดการเผชิญปัญหาเพื่อตอบสนองต่อสภาพความเครียดในการทำงาน เมื่อรับรู้ว่าหัวหน้างานให้การสนับสนุนทางสังคมมาก สำหรับผลงานวิจัยกับคนไทยในประเด็นนี้พบในงานวิจัยของ นพมาศ แซ่เสี้ยว (2550) ได้ศึกษาการปรับตัวทางจิตสังคมและลักษณะสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของผู้ใหญ่วัยกลางคน จำนวน 645 คน อายุเฉลี่ย 43 ปี พบว่า ในกลุ่มเพศหญิง การรับรู้ความสามารถจัดการกับความเครียดที่เกิดจากการทำงาน ครอบครัวและสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรส ($r = .17$) ในการศึกษาการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงเหตุและดัชนีวัดภาวะวิกฤตชีวิตสตรีไทยสมรสวัยกลางคนที่ทำงานนอกบ้านในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลของอังศิรินทร์ อินทรกำแหง และคนอื่น ๆ (2550) กลุ่มตัวอย่างมีอายุ 35-55 ปี จำนวน 1,375 คน พบว่า การเผชิญปัญหาแบบมุ่งปรับอารมณ์มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของสตรี ($r = .59$) และยังพบความสัมพันธ์ระหว่างการเผชิญปัญหาแบบมุ่งปรับอารมณ์กับความสัมพันธ์ภาพระหว่างคู่สมรส ($r = .55$) ในกลุ่มรวม ส่วนในกลุ่มสตรีที่ทำงานเอกชน พบว่า การเผชิญปัญหาแบบมุ่งปรับอารมณ์มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของสตรี ($r = .69$) และยังพบความสัมพันธ์ระหว่างการเผชิญปัญหาแบบมุ่งปรับอารมณ์กับสัมพันธ์ภาพระหว่างคู่สมรส ($r = .57$) ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลที่พบในงานวิจัยของงามตา วนินทานนท์ และคนอื่น ๆ (2545 : 2551) ที่ศึกษาการปรับตัวระหว่างสามี

กับภรรยา พบว่า ภรรยาที่รายงานว่าได้ใช้วิธีการจัดการกับความขัดแย้งในครอบครัวด้านบวกมากเท่าใด ก็มีการปรับตัวที่ดีกับสามีมากเท่านั้น (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ = .21)

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้สรุปได้ว่า บุคคลที่มีความสามารถในการจัดการกับความเครียดมากเพียงใด ก็จะทำให้เกิดการปรับตัว (เช่น ในปัญหาด้านการทำงาน อาชีพ และความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรส เป็นต้น) ที่มากเท่านั้น ผู้วิจัยจึงคาดว่า ผู้บริหารสตรีที่มีความสามารถในการจัดการกับความเครียดมาก จะมีการปรับตัวในด้านส่วนตัว และด้านครอบครัวที่มากกว่า ผู้บริหารสตรีที่มีความสามารถในทิศทางตรงข้าม

ลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังกับการปรับตัว

จากการประมวลเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว พบว่า ลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลมีส่วนร่วมในการอธิบายการปรับตัว ด้วย ได้แก่ อายุ การศึกษา ลักษณะงานตรงความถนัด และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ดังต่อไปนี้

อายุกับการปรับตัว

อายุ เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญา และสังคมของแต่ละบุคคล ดังที่อรรถพรณ ลือบุญรัชชัย (2543) กล่าวว่าบุคคลที่มีพัฒนาการตามวัยที่เหมาะสม จะมีความสามารถในการปรับตัว มีความคิดริเริ่ม มีเหตุผล สุขุมรอบคอบ มีความรับผิดชอบต่องานหน้าที่เป็นอย่างดี ณัฐสุดา สุจินันท์กุล (2541) ได้ศึกษาปัจจัยด้านครอบครัว การทำงาน และลักษณะส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพ พบว่า ในกลุ่มพยาบาลที่มีความเครียดจากสภาพการทำงานน้อย มีพฤติกรรมของการพยาบาลอย่างเหมาะสมมากกว่าพยาบาลที่มีความเครียดจากสภาพการทำงานมาก โดยพบในกลุ่มพยาบาลที่มีอายุน้อย ส่วน สุพัทธา ธรรมวงษ์ (2547) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของการพยาบาลในชุมชนในงานพยาบาลผู้ป่วยใน พบว่า กลุ่มพยาบาลที่มีอายุมาก จะมีพฤติกรรมของการพยาบาลในชุมชน 2 ด้านคือ พฤติกรรมตามจรรยาพยาบาล และพฤติกรรมของการพยาบาลผู้ป่วย สูงกว่ากลุ่มพยาบาลที่มีอายุน้อย วิสุทธิ์ อริยภิญโญ (2539) ได้ศึกษาตัวแปรทางจิต และสถานการณ์ในการขับขีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของการขับขีอย่างปลอดภัยของผู้ขับขีรถยนต์ส่วนบุคคลในกรุงเทพมหานคร จำนวน 601 คน พบว่า ผู้ขับขีที่มีอายุมาก จะมีพฤติกรรมขับขีอย่างปลอดภัยมากกว่าผู้ที่มีอายุน้อย สัญญา ตันครองศิลป์ (2544) ได้ศึกษาพฤติกรรมของการดูแลสุขภาพตนเองและครอบครัวตามกิจกรรมการสาธารณสุขมูลฐาน พบว่า อายุมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมของการดูแลสุขภาพตนเองและครอบครัว และยังพบว่า ผู้ที่มีอายุมากจะมีพฤติกรรมของการดูแลสุขภาพตนเองและครอบครัวมากกว่าผู้ที่มีอายุน้อย

จากหลักฐานงานวิจัยข้างต้น จึงคาดได้ว่าตัวแปรอายุจะมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของผู้บริหารสตรีในงานวิจัยครั้งนี้

ระดับการศึกษากับการปรับตัว

การศึกษา เป็นสิ่งสำคัญในการดูแลตนเอง และยังเป็นปัจจัยที่ทำให้บุคคลได้รับข้อมูลข่าวสาร มีการพัฒนาการเรียนรู้ และสามารถตัดสินใจพิจารณาในการปฏิบัติกิจกรรมดูแลตนเองได้ (ฉัตรทอง อินทร์นอก. 2540) จากการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของระดับการศึกษา กับพฤติกรรม การปรับตัว พบว่า ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการปรับตัว โดยผู้ที่มีการศึกษาสูง จะมีการปรับตัวดีกว่าผู้ที่มีลักษณะตรงข้าม (พัชรา อิทธิยาภรณ์. 2540) สมศรี แสงสว่างชัย (2540) ได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับการปรับตัวต่อบทบาทการเป็นมารดาของมารดาที่มีบุตรกลุ่ม อากาศดาวน พบว่า มารดาที่มีบุตรกลุ่มอากาศดาวน ซึ่งมีการศึกษาระดับอุดมศึกษา มีการปรับตัวต่อ บทบาทการเป็นมารดาสูงกว่ามารดาที่มีบุตรกลุ่มอากาศดาวน ซึ่งมีการศึกษาระดับประถมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่าระดับการศึกษา ร่วมกับ ตัวแปรเพศ บุคลิกภาพที่ เข้มแข็ง และการศึกษา ทำนายการปรับตัวทางด้านบทบาทหน้าที่ได้ร้อยละ 38 และระดับการศึกษา ยังเป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 3 ในการทำนายการปรับตัวทางด้านบทบาทหน้าที่ (จริยาวัตร คม พยัคฆ์ และ ลดาวัลย์ อุ้นประเสริฐพงศ์. 2543) ส่วนคมสัน วัฒนทัพ (2549) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการบริโภคอาหารปลอดภัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกันจะมีพฤติกรรมการบริโภคอาหารปลอดภัยต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีพฤติกรรมการบริโภคอาหารปลอดภัยมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และสัญญา ต้นครองศิริ (2544) ได้ศึกษา พฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองและครอบครัวตาม กิจกรรมการสาธารณสุขมูลฐานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำครอบครัว ในจังหวัดนครปฐม จำนวน 400 คน พบว่า ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเอง และครอบครัว และยังพบว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองและ ครอบครัวมากกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำ

จากหลักฐานงานวิจัยข้างต้น จึงคาดได้ว่าตัวแปรระดับการศึกษาจะมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของผู้บริหารสตรีในงานวิจัยครั้งนี้

ลักษณะงานตรงความถนัดกับการปรับตัว

อ้อมเดือน สดมณี (2536) ได้ทำการทดลองเชิงฝึกอบรมจิตลักษณะด้านความเชื่ออำนาจภายในตนตามแนวพุทธศาสนาและแนวพฤติกรรมศาสตร์ โดยทำการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูพบว่า ครูที่ได้รับผลดีจากการฝึกความเชื่ออำนาจภายในตนตามแนวพฤติกรรมศาสตร์ เป็นครูที่มีการนับถือพุทธศานาต่ำ แต่ทำงานตรงกับอุปนิสัยของตนสูง และหลังการฝึกอบรม ครูที่ทำงานตรงกับอุปนิสัยสูง เป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนมากและมีเจตคติที่ดีต่องาน มากกว่าครูที่ทำงานตรงกับอุปนิสัยน้อย และในการศึกษาตัวบ่งชี้ทางจิตสังคมของพฤติกรรมการทำงานในข้าราชการตำรวจของเหนือ นพินประดิษฐ์ และคนอื่น ๆ (2546) พบว่า ลักษณะงานตรงกับอุปนิสัยของตำรวจ เป็นตัวแปรอิสระในกลุ่มสภาพแวดล้อมในการทำงานที่อาจส่งผลต่อพฤติกรรมการทำงาน ซึ่งพบว่า ในกลุ่มตำรวจชั้นสัญญาบัตร และชั้นประทวน และตำรวจสายงานป้องกันและปราบปราม ที่รายงานว่างานที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันตรงกับอุปนิสัยมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการทำงานทั่วไปสูงกว่าตำรวจที่รายงานว่า งานที่ทำตรงกับอุปนิสัยน้อย และในการศึกษา เรื่องกรณีศึกษาบุคคลตัวอย่างและเครื่องชี้วัดเพื่อนำไปสู่การพัฒนาพฤติกรรมข้าราชการยุคใหม่ ของวิลาสลักษณ์ ชั่ววัลลี และคนอื่น ๆ (2547) พบว่า ข้าราชการที่ทำงานตรงอุปนิสัยน้อย มีพฤติกรรมตามค่านิยมสร้างสรรค์ในปริมาณน้อยด้วย

จากหลักฐานงานวิจัยข้างต้น จึงคาดได้ว่าตัวแปรลักษณะงานตรงความถนัดจะมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของผู้บริหารสตรีในงานวิจัยครั้งนี้

ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวกับการปรับตัว

รายได้เป็นตัวบ่งชี้สถานภาพทางสังคมที่มีผลต่อพฤติกรรมปรับตัวของบุคคล ทั้งนี้ เพราะผู้มีรายได้ดีย่อมจะมีโอกาสแสวงหาสิ่งอำนวยความสะดวก หรือทางเลือกในการดูแลรักษาสุขภาพได้มากกว่า ตลอดจนมีการใช้แหล่งบริการทางสังคมได้ดีกว่า (พัชรี แซ่จิ่ง. 2549 : 27) และจากการศึกษา ปัจจัยด้านจิตลักษณะ และสถานการณ์ทางสังคมของพยาบาลวิชาชีพ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมพยาบาลจิตเวชที่มีจริยธรรม ของกรรณิกา ศิลปพรหมมาศ (2547) พบว่า พยาบาลในกลุ่มที่ครอบครัวมีระดับทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ รับรู้การสนับสนุนทางสังคมจากบุคลากรในหน่วยงานน้อย เป็นพยาบาลกลุ่มเสี่ยง ที่มีพฤติกรรมพยาบาลตามกระบวนการพยาบาล และพฤติกรรมพยาบาลที่เคารพสิทธิผู้ป่วยน้อย จริยวัตร คมพยัคฆ์ และ ลดาวัลย์ อุ่นประเสริฐพงศ์ (2543) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวทางด้านบทบาทหน้าที่ในผู้ติดเชื้อ HIV และผู้ป่วยเอดส์ พบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจเป็นตัวแปรร่วมกับ เพศ บุคลิกภาพที่เข้มแข็ง และ การศึกษา ทำนายการปรับตัวทางด้านบทบาทหน้าที่ได้ร้อยละ 38 และฐานะทางเศรษฐกิจยังเป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 3 ในการทำนายการปรับตัวทางด้านบทบาทหน้าที่ ส่วนสมศรี แสงสว่างชัย (2540) ได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับการปรับตัวต่อบทบาทการเป็นมารดาของมารดาที่มีบุตรกลุ่มอาการดาวน์ พบว่า มารดาที่มีบุตรกลุ่มอาการดาวน์ ซึ่งมีรายได้ของครอบครัวในระดับสูงและปาน

กลาง มีการปรับตัวต่อบทบาทการเป็นมารดาสูงกว่ามารดาที่มีบุตรกลุ่มอาการดาวน์ ซึ่งมีรายได้ของครอบครัวต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คมสัน วัฒนทัพ (2549) ได้ศึกษา ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคอาหารปลอดภัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่างกันจะมีพฤติกรรมการบริโภคอาหารปลอดภัยแตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือนสูงมีพฤติกรรมการบริโภคอาหารปลอดภัยมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่ำ และในงานวิจัยของ สัญญา ตันครองศิริ (2544) ได้ศึกษา พฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองและครอบครัวตามกิจกรรมการสาธารณสุขมูลฐาน พบว่า รายได้ของครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองและครอบครัว และยังพบว่า ผู้ที่มีรายได้ของครอบครัวมากจะมีพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองและครอบครัวมากกว่าผู้ที่มีรายได้ของครอบครัวน้อย ส่วนอัจฉรา อวรรณ (2544) ศึกษาความสามารถในการดูแลตนเองของผู้อายุ ในกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้สูงอายุที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน มีความสามารถในการดูแลตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังพบว่า ผู้สูงอายุที่มีฐานะทางเศรษฐกิจเพียงพอ และเหลือใช้ มีความสามารถในการดูแลตนเองดีกว่า ผู้สูงอายุที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่เพียงพอ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจากการศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้ใหญ่วัยกลางคนของนพมาศ แซ่เสี้ยว (2550) พบว่า ในกลุ่มเพศหญิง การรับรู้สภาพเศรษฐกิจของครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรส ($r = .15$)

จากหลักฐานงานวิจัยข้างต้น จึงคาดได้ว่าตัวแปรฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวจะมีสัมพันธ์กับการปรับตัวของผู้บริหารสตรีในงานวิจัยครั้งนี้

ดังนั้น ผู้วิจัยคาดว่า อายุ ระดับการศึกษา ลักษณะงานตรงความถนัด และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว จะมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของผู้บริหารสตรี จึงได้ใช้ตัวแปรชีวสังคมและภูมิหลังเหล่านี้ เป็นตัวแปรแบ่งกลุ่มย่อยในงานวิจัยครั้งนี้

สรุปความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ที่ศึกษา

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาลักษณะภายใน และภายนอกตัวบุคคล ที่เป็นปัจจัยเสริม และปัจจัยเสี่ยงของการปรับตัว โดยอาศัยรูปแบบการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมแบบปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) และงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว เพื่อศึกษา และกำหนดตัวแปรที่เป็นสาเหตุของพฤติกรรมดังกล่าว จากการประมวลเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จึงได้นำลักษณะสถานการณ์ ที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว ได้แก่ ภาระงานอาชีพ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว และการร่วมกิจกรรมในครอบครัว จิตลักษณะเดิม ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การมองโลกในแง่ดี บุคลิกภาพแบบเอ และพฤติกรรมเดิมด้านวิถีชีวิตทางศาสนา จิตลักษณะตามสถานการณ์ ได้แก่ เจตคติต่อปรับตัว และความสามารถในการจัดการกับความเครียด มาเป็นตัวแปรเชิงเหตุ นอกจากนี้ยังได้ศึกษาลักษณะทางชีวสังคมที่เกี่ยวข้องบางประการ ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ลักษณะงานตรงความถนัด และฐานะเศรษฐกิจ

ของครอบครัว เป็นตัวแปรแบ่งกลุ่ม เพื่อให้สามารถอธิบายการปรับตัวได้ชัดเจนยิ่งขึ้น พบหลักฐานจากการประมวลเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ (งามตา วรินทร์านนท์. 2550) ว่าบุคคล (เช่น นักศึกษาพยาบาล สตรีป่วยด้วยโรคมะเร็ง) ผู้ที่มีลักษณะมองโลกในแง่ดีสูง รับรู้วาทน์ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลรอบตัวมาก เป็นผู้ที่มีความสามารถในการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนได้อย่างเหมาะสมมาก และสามารถปรับตัวได้ดีเมื่อเผชิญปัญหานั้น นอกจากนี้ ยังพบหลักฐานจากงานวิจัยของสุพัตรา ธรรมวงษ์ (2547) ซึ่งศึกษากลุ่มพยาบาลวิชาชีพ และทิพย์สุดา จันทรแจ่มหล้า (2544) ศึกษาเกี่ยวกับญาติผู้ดูแลผู้ป่วยโรคเอดส์ ที่สอดคล้องกันว่า ผู้ใหญ่เหล่านี้ ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเองสูง รับรู้ว่าได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลรอบข้างมาก (จากบุคคลในหน่วยงาน หรือจากสมาชิกในครอบครัว) และเป็นผู้ที่ใกล้ชิดศาสนา (เช่น มีการปฏิบัติตามแนวศานามาก มีวิถีชีวิตตามแนวศานาที่ตนนับถือมาก) เป็นบุคคลที่มีพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติต่อผู้ป่วยอย่างเคารพต่อสิทธิมนุษยชนมาก (กรณีเป็นพยาบาลวิชาชีพ) และมีพฤติกรรมให้การสนับสนุนทางสังคมหลายด้านแก่ญาติผู้ป่วยโรคเอดส์ (กรณีเป็นผู้ดูแลผู้ป่วย) นอกจากนี้ยังได้ทำการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในกลุ่มชีวิตสังคมด้วยกัน เพื่อค้นหากลุ่มบุคคลประเภทเสี่ยงต่อการมีพฤติกรรมกรรมการปรับตัวอย่างเหมาะสมน้อย พบหลักฐานจากงานวิจัยของนืออน พิณประดิษฐ์ และคนอื่น ๆ (2546) ซึ่งศึกษาในข้าราชการตำรวจ และ วิลาสลักษณ์ ชวัลลีย์ และคนอื่น ๆ (2547) ซึ่งศึกษาในกลุ่มข้าราชการ ที่สอดคล้องกันว่า ข้าราชการตำรวจกลุ่มเสี่ยง ที่มีพฤติกรรมการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพน้อย พบในกลุ่มตำรวจที่ได้ทำงานตรงอุปนิสัยน้อย ได้รับการสนับสนุนทางสังคมน้อย และได้เห็นแบบอย่างที่ดีในการทำงานน้อย ส่วนข้าราชการกลุ่มเสี่ยง ที่มีพฤติกรรมตามค่านิยมสร้างสรรค์ในปริมาณน้อย พบใน ข้าราชการเพศชาย มีอายุราชการน้อย และทำงานตรงอุปนิสัยน้อย และยังพบหลักฐานในงานวิจัยของ พรรณราย พัทธเจริญ (2543) ว่า กลุ่มข้าราชการที่มีพฤติกรรมเสี่ยงทางด้านสุขภาพมากที่สุด คือ ข้าราชการเพศชายที่มีอายุน้อย ชีสูง และตำแหน่งสูง ส่วนกลุ่มข้าราชการที่มีพฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านการกินมาก ได้แก่ ข้าราชการที่มีเจตคติที่ดีต่อการรักษาสุขภาพตนเองมาก ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเองสูง สภาพการทำงานที่เหมาะสมกับสุขภาพมาก มีความรู้เกี่ยวกับสุขภาพมาก และมีรายได้สูง สมมติฐานที่ 1, 2 และ 3 ของการวิจัยนี้ จึงตั้งขึ้นตามหลักฐานดังกล่าว ส่วนสมมติฐานที่ 4 และ 5 ตั้งขึ้นตามกรอบแนวคิดของรูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม ที่กล่าวว่า พฤติกรรมใด ๆ ของมนุษย์ย่อมเกิดขึ้นจากสาเหตุหลายด้าน การจะอธิบายสาเหตุของพฤติกรรมของบุคคลและกลุ่มอย่างครอบคลุม ควรต้องอธิบายจากสาเหตุอย่างน้อย 4 สาเหตุดังกล่าวกว่าข้างต้น จากการประมวลเอกสารวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมดสามารถสรุปความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ดังแสดงในภาพประกอบ 4

นิยามเชิงปฏิบัติการ

การปรับตัวของผู้บริหารสตรี หมายถึง การกระทำของผู้บริหารสตรี ที่สามารถปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินชีวิตของตนเองให้สามารถมีชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข ในสภาพการณ์ปัจจุบันในระดับที่แต่ละบุคคลต้องการ ประกอบด้วย การปรับตัว 3 ด้าน คือ 1) ด้านสรีระ 2) ด้านอัตมโนทัศน์ และ 3) ด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี

การปรับตัวด้านสรีระ หมายถึง ปฏิกริยาที่บุคคลแสดงการตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความมั่นคงทางด้านร่างกาย เป็นพฤติกรรมการสนองตอบต่อความต้องการพื้นฐานของบุคคลในด้านการบริโภคอาหาร การทำกิจกรรมส่วนบุคคล และการพักผ่อน ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดการปรับตัวด้านสรีระ นิยามปฏิบัติการ โดยใช้แนวความคิดของ รอย (Roy, 1999 : 149 -168) โดยได้สร้างข้อคำถาม จำนวน 28 ประโยค แต่ละประโยคประกอบด้วยมาตราประเมิน 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” ผู้ที่ได้คะแนนจากแบบวัดสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง แสดงว่า เป็นผู้ที่มีการปรับตัวด้านสรีระมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

การปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ หมายถึง การรายงานของผู้บริหารสตรีเกี่ยวกับความเข้าใจว่าตนเป็นใคร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการแสดงออก ในทางหนึ่งทางใดอย่างเหมาะสม ยอมรับความแตกต่างและความเหมือนของบุคคลในเรื่องต่าง ๆ โดยการเปรียบเทียบว่า ตนเองมีลักษณะสอดคล้องกับลักษณะที่สังคมและวัฒนธรรมคาดหวังเกี่ยวกับตนมากน้อยเพียงใด ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ตามนิยามปฏิบัติการ โดยใช้แนวความคิดของ รอย (Roy, 1999 : 149 -168) ได้สร้างข้อคำถาม จำนวน 28 ประโยค แต่ละประโยคประกอบด้วยมาตราประเมิน 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” ผู้ที่ได้คะแนนจากแบบวัดสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง แสดงว่า เป็นผู้ที่มีการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์สูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

การปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี หมายถึง การรายงานของผู้บริหารสตรีเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อกันระหว่างสามีภรรยาในทิศทางที่สอดคล้องกัน ในเรื่องต่าง ๆ จากการใช้ชีวิตร่วมกัน เช่น การเห็นอกเห็นใจกัน การช่วยเหลือกันด้วยการสนับสนุนกันและกัน ด้านอารมณ์ ด้านวัตถุสิ่งของ และด้านข้อมูลข่าวสาร หรือความขัดแย้งไม่เข้าใจกัน ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี ตามนิยามปฏิบัติการ โดยใช้แนวความคิดของ รอย (Roy, 1999 : 149 -168) ร่วมกับแบบวัดความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรสของงามตา วนิทานนท์ และคนอื่น ๆ (2545) ได้สร้างข้อคำถาม จำนวน 22 ประโยค แต่ละประโยคประกอบด้วยมาตราประเมิน 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” ผู้ที่ได้คะแนนจากแบบวัดสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง แสดงว่า เป็นผู้ที่มีการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม ประกอบด้วยตัวแปร 4 ตัว ได้แก่

ลักษณะมุ่งอนาคตและความมุ่งมั่น หมายถึง ความสามารถคาดการณ์ไกล เห็นความสำคัญของอนาคต และสามารถตัดสินใจเลือกกระทำ รู้จักแก้ปัญหาและวางแผนดำเนินการเพื่อผลในอนาคต รู้จักการปฏิบัติให้เกิดการอดได้รอได้อย่างเหมาะสม ผู้วิจัยได้นำแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและความมุ่งมั่นของอุบล เลี้ยววาริณ (2534) มาใช้ มีข้อคำถามจำนวน 18 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรประเมินค่า 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 18-108 คะแนน ค่าความเชื่อมั่นแบบแอลฟา เท่ากับ .71 ผู้ที่ได้คะแนนจากแบบวัดสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง แสดงว่า เป็นผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและความมุ่งมั่นมากกว่าผู้ที่ตอบได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

การมองโลกในแง่ดี หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่มีมุมมองชีวิตในด้านดี หรือ ในด้านบวก มีความหวังในชีวิตแม้จะเผชิญสถานการณ์เลวร้าย หรืออุปสรรคใด ๆ ก็ตาม เป็นผู้ที่มีความคิดที่ปัญหาอาจเกิดจากหลายสาเหตุ เป็นเหตุการณ์ชั่วคราว และมีผลในวงแคบเฉพาะ หรือส่งผลกระทบต่อในระยะสั้น วัดด้วยแบบวัดการมองโลกในแง่ดีของดุกเดียน พันธุมนาวิณ และงามตา วรินทร์านนท์ (2551) ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 13 ประโยค แต่ละประโยคมีมาตรประเมินค่า 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 13 ถึง 78 คะแนน ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .81 ผู้ที่ได้คะแนนจากแบบวัดสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง แสดงว่า เป็นผู้ที่มีการมองโลกในแง่ดีมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

บุคลิกภาพแบบเอ หมายถึง ลักษณะการกระทำ หรือลักษณะอารมณ์ที่แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นสู่เป้าหมาย มีมาตรฐานการทำงานสูง กระฉับกระเฉง ความร่าเริง ความก้าวร้าว และความเป็นศัตรูของบุคคล วัดด้วยแบบวัดบุคลิกภาพแบบเอของอัจฉรา วงศ์พัฒนามงคล (2533) ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 15 ประโยค แต่ละประโยคมีมาตรประเมินค่า 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 15 ถึง 90 คะแนน ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .82 ผู้ที่ได้คะแนนจากแบบวัดสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง แสดงว่า เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบเอมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

วิถีชีวิตทางศาสนา หมายถึง การประพฤติในการดำเนินชีวิตประจำวันที่สอดคล้องตามหลักความเชื่อและการปฏิบัติทางศาสนาที่ตนนับถือ เช่น นำหลักความเชื่อและการปฏิบัติทางศาสนา มาประกอบการตัดสินใจในการเลือกอาชีพ วิธีการพักผ่อนหย่อนใจ การใช้เวลาว่าง เป็นต้น ผู้วิจัยได้นำแบบวัดวิถีชีวิตทางศาสนา ของวิลาสลักษณ์ ชั่ววัลลี และคนอื่น ๆ (2547) มาใช้ มีข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรประเมินค่า 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 10-60 คะแนน ค่าความเชื่อมั่นแบบแอลฟา เท่ากับ .84 ผู้ที่ได้คะแนนจากแบบวัดสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง แสดงว่า เป็นผู้ที่มีวิถีชีวิตทางศาสนามากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

กลุ่มตัวแปรลักษณะสถานการณ์ทางสังคม ประกอบด้วยตัวแปร 4 ตัว ได้แก่

ภาระงานอาชีพ หมายถึง การรับรู้ของสตรีผู้บริหารเกี่ยวกับงานที่อยู่ภายในความรับผิดชอบของตน มีปริมาณงานมากน้อยเพียงใด ต้องใช้ความรวดเร็ว ความพยายามและสมาธิสูงเพียงใด ผู้วิจัยได้นำแบบวัดภาระงานอาชีพของอังคินันท์ อินทรกำแหง และคนอื่น ๆ (2550) มาใช้ มีข้อคำถามจำนวน 14 ข้อ แต่ละข้อมีมาตราประเมินค่า 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” มีพิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 14-84 คะแนน ค่าความเชื่อมั่นแบบแอลฟา เท่ากับ .84 ผู้ที่ได้คะแนนจากแบบวัดสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง แสดงว่า เป็นผู้มีภาระงานอาชีพมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน หมายถึง การรับรู้ของผู้บริหารสตรีว่าได้รับการสนับสนุน ช่วยเหลือด้านอารมณ์ ด้านข้อมูลข่าวสาร และวัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งงบประมาณและแรงงาน จากหัวหน้าและบุคลากรในหน่วยงานของตน ผู้วิจัยได้นำแบบวัดของนีออน พิณประดิษฐ์ (2544) มาปรับใช้ให้สอดคล้องกับกลุ่มผู้บริหารสตรี ลักษณะของการวัดประกอบด้วย การรับรู้การสนับสนุนในด้านอารมณ์ ด้านวัสดุสิ่งของ และด้านข้อมูลย้อนกลับและข้อมูลข่าวสารจากบุคคลในหน่วยงาน เป็นแบบวัดประเภทมาตราประเมินรวมค่า ประกอบด้วยประโยคคำถาม 10 ประโยค แต่ละประโยคมีมาตรวัด 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” มีพิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 10 ถึง 60 คะแนน ค่าความเชื่อมั่นแบบแอลฟา เท่ากับ .88 ผู้ที่ได้คะแนนจากแบบวัดสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง แสดงว่า เป็นผู้ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน มากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว หมายถึง การรับรู้ของผู้บริหารสตรีถึงการได้รับการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว อันประกอบด้วย สามี และญาติ ใน 3 ด้าน คือ 1) ด้านอารมณ์ 2) ด้านข้อมูลข่าวสาร และ 3) ด้านวัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งงบประมาณและแรงงาน ผู้วิจัยได้นำแบบวัดของณัฐสุดา สุจินันท์กุล (2541) มาใช้จำนวน 14 ข้อ แต่ละประโยคมีมาตรวัด 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” มีพิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 14 ถึง 84 คะแนน ค่าความเชื่อมั่นแบบแอลฟา เท่ากับ .90 ผู้ที่ได้คะแนนจากแบบวัดสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง แสดงว่า เป็นผู้ที่ได้รับการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัวมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

การร่วมกิจกรรมในครอบครัว หมายถึง การที่ผู้บริหารสตรีทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับสมาชิกในครอบครัวทั้งภายในและภายนอกครอบครัว เช่น กิจกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ทานอาหาร ซื้อสินค้า และพูดคุยแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างกัน รวมถึงการอบรมสั่งสอนสมาชิกในครอบครัวด้วยวัดด้วย ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดการร่วมกิจกรรมในครอบครัว ตามนิยามปฏิบัติการ โดยนำแบบวัดความใกล้ชิดบุตร ของงามตา วณิชานนท์ (2536) มาเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถามจำนวน 14 ประโยค แต่ละประโยคประกอบด้วยมาตราประเมิน 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” ผู้ที่ได้คะแนนจากแบบวัดสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง แสดงว่า เป็นผู้ที่มีการร่วมกิจกรรมในครอบครัวมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ ประกอบด้วยตัวแปร 2 ตัว ได้แก่

เจตคติต่อการปรับตัว หมายถึง การรู้คิดเชิงประเมินค่าของผู้บริหารสตรีเกี่ยวกับการปรับตัวว่าเป็นสิ่งที่มีประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว มากน้อยเพียงใด มีความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจ ชอบหรือไม่ชอบ ในพฤติกรรมการปรับตัวของตน รวมทั้งแนวโน้ม หรือความพร้อมที่จะกระทำสนับสนุนการกระทำพฤติกรรมดังกล่าว ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างแบบวัดขึ้นเอง จากนิยามปฏิบัติการ มีข้อคำถาม 37 ข้อ ใช้มาตราประเมินค่า 6 หน่วย วัดจาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” ผู้ที่ได้คะแนนจากแบบวัดสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง แสดงว่า เป็นผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อการปรับตัว มากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

ความสามารถในการจัดการกับความเครียด หมายถึง ความสามารถหรือความพร้อมทางจิตของบุคคลในการปรับตัวและจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นใน 3 ด้าน คือ 1) ความสามารถในการจัดการกับความตึงเครียดของตนเอง หมายถึง การตระหนักรู้ศักยภาพของตนในการลดความเครียด และกลวิธีการลด/จัดการกับความเครียดที่เกิดขึ้นกับตนเอง 2) ความสามารถทางด้านการจัดการกับความขัดแย้งระหว่างบุคคล หมายถึง ความสามารถในการจัดการกับความขัดแย้งระหว่างบิดามารดา ตัวเองกับบิดามารดา ตัวเองกับพี่หรือน้อง และตัวเองกับเพื่อน และ 3) ความสามารถด้านการแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมจากคนรอบข้าง หมายถึง ความสามารถในการแสวงหาการสนับสนุนด้านอารมณ์ความรู้สึก ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านวัตถุสิ่งของ เงิน ผู้วิจัยได้นำแบบวัดของดุจเดือน พันธุมนาวัน และงามตา วณิชทานนท์ (2551) ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 12 ประโยค แต่ละประโยคมีมาตรวัดประเมินค่า 6 หน่วย วัดจาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” จาก พิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 12-72 คะแนน ค่าความเชื่อมั่นแบบแอลฟา เท่ากับ .84 ผู้ที่ได้คะแนนจากแบบวัดสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง แสดงว่า เป็นผู้ที่มีความสามารถในการจัดการกับความเครียด มากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

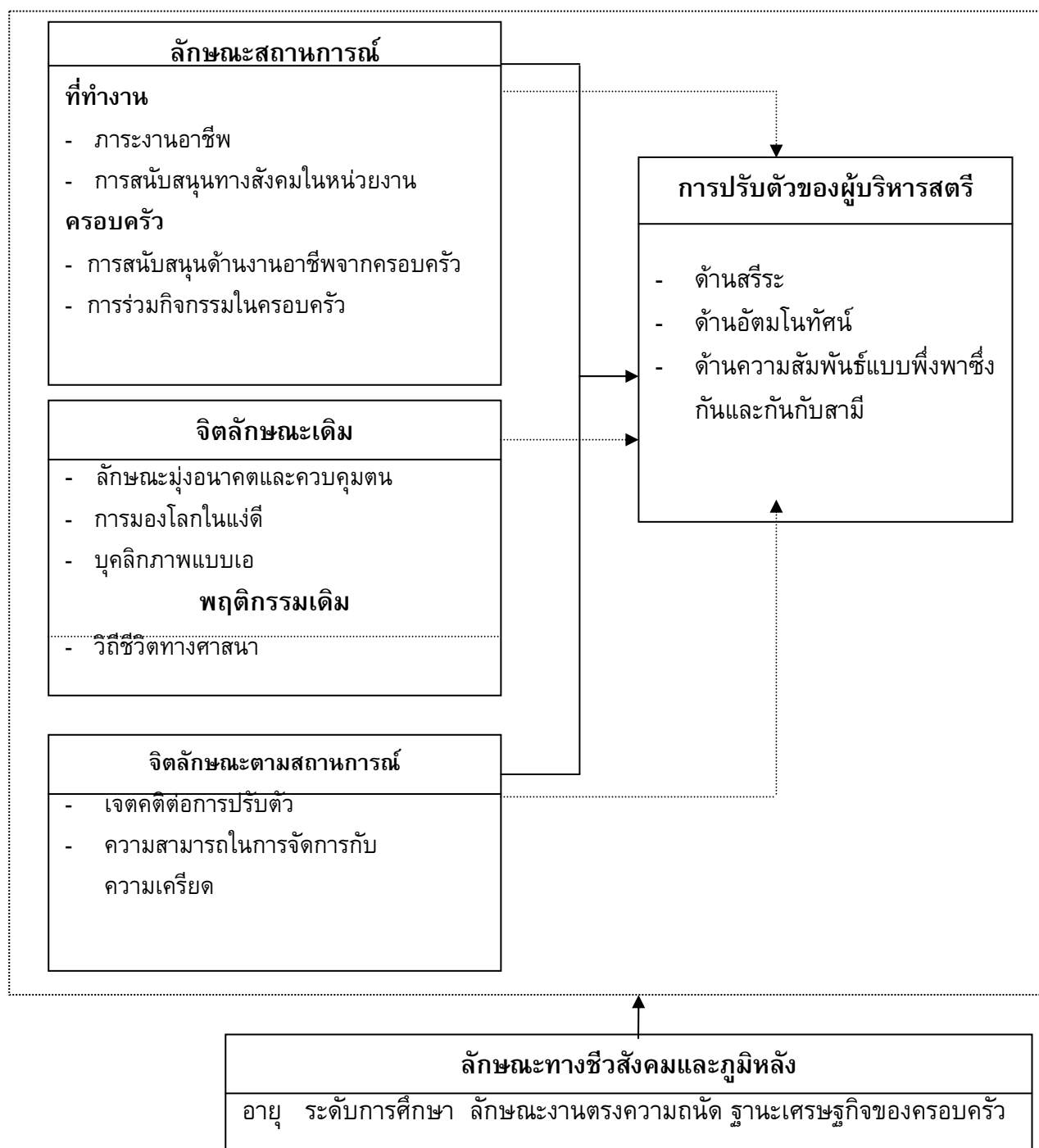
กลุ่มตัวแปรลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลัง

อายุ หมายถึง อายุปฏิบัติของผู้บริหารสตรี แบ่งเป็น 2 ระดับคือ อายุน้อย หมายถึง ผู้บริหารสตรีที่มีอายุปฏิบัติน้อยกว่าอายุเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง อายุมาก หมายถึง ผู้บริหารสตรีที่มีอายุปฏิบัติมากกว่าอายุเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้บริหารสตรี แบ่งออกเป็น 2 ระดับคือ ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

ลักษณะงานตรงความถนัด หมายถึง งานที่ทำตรงกับสาขาวิชาที่ศึกษา ตรงกับความถนัดและตรงกับความสนใจ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบวัดลักษณะงานตรงความถนัดของ วิลาสลักษณ์ ชั่ววัลลี และคนอื่น ๆ (2547) มาใช้ ลักษณะของแบบวัดเป็นแบบมาตราประเมินรวมค่า จำนวน 3 ข้อ แต่ละข้อมีมาตราประเมิน 3 หน่วย จาก “ตรง” “ใกล้เคียง” “ไม่ตรง” พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 3-9 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่า

ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว หมายถึง ปริมาณรายได้ทั้งหมดของครอบครัวต่อเดือน พิจารณาร่วมกับจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ใช้จ่ายเงินจากเงินรายได้ดังกล่าว ในกลุ่มครอบครัวที่มีรายได้น้อยหากมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ใช้จ่ายเงินน้อยก็แสดงว่ามีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวที่ดีกว่าครอบครัวที่มีรายได้เท่ากันแต่มีจำนวนสมาชิกที่ใช้จ่ายเงินมากกว่า

ภาพประกอบ 4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ที่ศึกษา

สมมติฐานในการวิจัย

1. ผู้บริหารสตรีที่มีการสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานมาก มีการมองโลกในแง่ดีมาก และมีความสามารถในการจัดการกับความเครียดมาก เป็นผู้บริหารสตรีที่มีการปรับตัวมากกว่าผู้บริหารสตรีในกลุ่มที่มีลักษณะตรงข้าม

2. ผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเอง มีการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัวมาก และมีวิถีชีวิตทางศาสนามาก เป็นผู้บริหารสตรีที่มีการปรับตัวมากกว่าผู้บริหารสตรีในกลุ่มที่มีลักษณะตรงข้าม

3. ผู้บริหารสตรีที่มีอายุน้อย มีลักษณะงานตรงความถนัดน้อย และมีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวน้อย เป็นผู้บริหารสตรีที่มีพฤติกรรมการปรับตัวน้อยกว่าผู้บริหารสตรีในกลุ่มที่มีลักษณะตรงข้าม

4. ตัวแปรชุดลักษณะสถานการณ์ 4 ตัวแปร ตัวแปรชุดจิตลักษณะเดิม 4 ตัวแปร และตัวแปรชุดจิตลักษณะตามสถานการณ์ 2 ตัวแปร รวม 10 ตัวแปรร่วมกัน สามารถทำนายการปรับตัวแต่ละด้านได้มากกว่าชุดตัวทำนายชุดใดชุดหนึ่งเพียงชุดเดียว (โดยใช้เกณฑ์ความแตกต่างตั้งแต่ 5 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป)

5. กลุ่มตัวแปรอิสระ (ได้แก่ ภาระงานอาชีพ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว การร่วมกิจกรรมในครอบครัว ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเอง การมองโลกในแง่ดี บุคลิกภาพแบบเอ วิถีชีวิตทางศาสนา เจตคติต่อการปรับตัว และความสามารถในการจัดการกับความเครียด) ส่งผลต่อกลุ่มตัวแปรตาม (การปรับตัวด้านสรีระ การปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ และการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี) พร้อมกัน อย่างมีนัยสำคัญ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ลักษณะสถานการณ์ในงานอาชีพ และลักษณะจิตใจที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของผู้บริหารสตรี เป็นการวิจัยเพื่อการศึกษาความสัมพันธ์เปรียบเทียบ (Correlational-Comparative Study) โดยการวิจัยครั้งนี้ ได้มีการกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การหาคุณภาพเครื่องมือ และสถิติที่ใช้ในการวิจัย ดังต่อไปนี้

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสตรีระดับต้นและระดับกลางของกลุ่มบริษัทการสื่อสารโทรคมนาคม ในภาคเอกชน ที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งบริหารมาแล้วตั้งแต่ 6 เดือน ถึง ไม่เกิน 2 ปี สมรส และอยู่ร่วมกับสามีไม่น้อยกว่า 2 ปี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสตรีระดับต้นและระดับกลางของกลุ่มบริษัทการสื่อสารโทรคมนาคม ในองค์กรเอกชนแห่งหนึ่ง ที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งบริหารมาแล้วตั้งแต่ 6 เดือน ถึง ไม่เกิน 2 ปี สมรส และอยู่ร่วมกับสามีไม่น้อยกว่า 2 ปี สุ่มด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratify Random Sampling) ใช้อัตราส่วนระหว่างหน่วยตัวอย่างและจำนวนพารามิเตอร์หรือตัวแปร 10 ต่อ 1 (ปริญา สิริอิตตะกุล. 2550 : 36; อ้างอิงจาก Tabachnick; & Fidell. 2001) จึงประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามข้อกำหนดนี้ไม่ควรต่ำกว่า 170 คน จากจำนวนพารามิเตอร์ 17 ตัวแปร ซึ่งในงานวิจัยนี้ จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 286 คน โดยมีการสุ่มตัวอย่าง อย่างเป็นขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ทำการสุ่มบริษัทโดยวิธีการจับสลาก สุ่มบริษัทในเครือทรู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) จากทั้งหมด 18 บริษัท สุ่มมาจำนวน 4 บริษัท คือ 1) บริษัททรู จำกัด 2) บริษัท ทรูมูฟ จำกัด 3) บริษัท ทรูมูฟ รีเทล จำกัด และ 4) บริษัท ทรูดีสทริบิวชั่น แอนด์ เซลล์ จำกัด

ขั้นตอนที่ 2 ทำการสุ่มสายงานโดยวิธีการจับสลาก สุ่มมาจำนวน 3 สายงาน จาก 4 สายงาน ดังตาราง 3

ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้บริหารสตรีที่ให้คำตอบครบถ้วน จำนวน 286 คน

ตาราง 3 รายงานที่ดำเนินการเก็บข้อมูล

แผนก	กลุ่มตัวอย่าง
Retail Shop Development	171
Wholesale Channel Partner Management	54
Network Channel Partner Management	61
รวม	286

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือวัดในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นเครื่องมือวัดประเภทมาตราประมินรวมค่า (Summated Rating Scale) จำนวน 13 แบบวัด และแบบสอบถามลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลัง โดยมีรายละเอียดของเครื่องมือในแต่ละชุด ดังต่อไปนี้

แบบวัดการปรับตัวของผู้บริหารสตรี

แบบวัดที่ใช้ประกอบด้วยแบบวัดการปรับตัว 3 ด้าน คือ 1) การปรับตัวด้านสรีระ 2) การปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ และ 3) การปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีกับสามี

แบบวัดการปรับตัวด้านสรีระ ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดการปรับตัวด้านสรีระ นิยามปฏิบัติการ โดยใช้แนวความคิดของ รอย (Roy, 1999 : 149 -168) โดยได้สร้างข้อคำถาม จำนวน 28 ประโยค แต่ละประโยคประกอบด้วยมาตราประมิน 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” เมื่อนำแบบวัดนี้ ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสตรี จำนวน 86 คน ผู้วิจัยได้คัดข้อคำถามไว้ จำนวน 12 ประโยค มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item total Correlation) ระหว่าง .10-.70 ค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟา .84 เมื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง 286 คน ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item total Correlation) ระหว่าง .10-.46 ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .67

ตัวอย่างแบบวัดการปรับตัวด้านสรีระ

(0) ฉันมักหาโอกาสไปออกกำลังกาย

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนน เมื่อเป็นข้อความทางบวก ให้คะแนน 6 ถึง 1 จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” ถ้าเป็นข้อความทางลบ ให้คะแนนตรงกันข้าม

แบบวัดการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ตามนิยามปฏิบัติการ โดยใช้แนวความคิดของ รอย (Roy. 1999 149 -168) ได้สร้างข้อคำถาม จำนวน 28 ประโยค แต่ละประโยคประกอบด้วยมาตราประเมิน 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” เมื่อนำแบบวัดนี้ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสตรี จำนวน 86 คน ผู้วิจัยได้คัดข้อคำถามไว้ จำนวน 12 ประโยค มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item total Correlation) ระหว่าง .14-.63 ค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟา .78 เมื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง 286 คน ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item total Correlation) ระหว่าง .17-.51 ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .59

ตัวอย่างแบบวัดการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์

(0) ฉันรู้สึกว่าคุณภาพจันทร์ทรุดโทรมลง

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนน เมื่อเป็นข้อความทางบวก ให้คะแนน 6 ถึง 1 จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” ถ้าเป็นข้อความทางลบ ให้คะแนนตรงกันข้าม

แบบวัดการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพากันและกันกับสามี ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีตามนิยามปฏิบัติการ โดยใช้แนวความคิดของ รอย (Roy. 1999 149 -168) ร่วมกับแบบวัดความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรสของงามตา วนิทานนท์ และคนอื่น ๆ (2545) ได้สร้างข้อคำถาม จำนวน 22 ประโยค แต่ละประโยคประกอบด้วยมาตราประเมิน 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” เมื่อนำแบบวัดนี้ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสตรี จำนวน 86 คน ผู้วิจัยได้คัดข้อคำถามไว้ จำนวน 14 ประโยค มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item total Correlation) ระหว่าง .14-.63 ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา .80 เมื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง 286 คน ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item total Correlation) ระหว่าง .23-.63 ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .63

ตัวอย่างแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวด้านความสัมพันธ์กับคู่สมรส

(0) ฉันไว้วางใจในตัวสามีของฉันมากขึ้น

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนน เมื่อเป็นข้อความทางบวก ให้คะแนน 6 ถึง 1 จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” ถ้าเป็นข้อความทางลบ ให้คะแนนตรงกันข้าม

แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและความมุ่งมั่น ผู้วิจัยได้นำแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและความมุ่งมั่นของอุบล เลี้ยววาริน (2534) ลักษณะของแบบวัดใช้วัดเกี่ยวกับความสามารถคาดการณ์ไกล การเห็นความสำคัญของสิ่งที่จะเกิดขึ้นกับตนในอนาคตและการอดได้รอได้ของผู้ตอบในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสุขภาพ ประกอบด้วยประโยคคำถาม จำนวน 18 ประโยค แต่ละประโยคมีมาตรวัด 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” มีพิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 18-108 คะแนน ค่าอำนาจจำแนก (t-test) ระหว่าง 1.78-6.64 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .71 เมื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง 286 คน ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item total Correlation) ระหว่าง .11-.51 ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .61

ตัวอย่างแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและความมุ่งมั่น

(0) ข้าพเจ้ามักจะทำงานให้เสร็จทันเวลาที่กำหนด

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนน เมื่อเป็นข้อความทางบวก ให้คะแนน 6 ถึง 1 จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” ถ้าเป็นข้อความทางลบ ให้คะแนนตรงกันข้าม

แบบวัดการมองโลกในแง่ดี ผู้วิจัยได้นำแบบวัดการมองโลกในแง่ดีของ

ดุจเดือน พันธุมนาวิน และงามตา วรินทร์านนท์ (2551) ลักษณะแบบวัดนี้ใช้วัดความสามารถของบุคคลที่จะมีมุมมองต่อชีวิตในด้านดี มีความหวังในชีวิตแม้จะเผชิญกับอุปสรรค จำนวน 13 ประโยค แต่ละประโยคคำถามมีมาตรประเมินค่า 6 ระดับ ประกอบด้วย “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 13-78 คะแนน ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item total correlation)

อยู่ระหว่าง .19 -.63 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .81 เมื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง 286 คน ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item total Correlation) ระหว่าง .16-.40 ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .58

ตัวอย่างแบบวัดการมองโลกในแง่ดี

(0) ฉันคิดว่าฉันจะมีอนาคตที่สดใส

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนน เมื่อเป็นข้อความทางบวก ให้คะแนน 6 ถึง 1 จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” ถ้าเป็นข้อความทางลบ ให้คะแนนตรงกันข้าม

แบบวัดบุคลิกภาพแบบเอ ผู้วิจัยได้นำแบบวัดบุคลิกภาพแบบเอของวิสุทธิ อริยภิญโญ (2539) มาใช้ลักษณะของแบบวัดมีเนื้อหาเกี่ยวกับ ลักษณะการกระทำ หรือลักษณะอารมณ์ที่บุคคลแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นสู่เป้าหมาย มีมาตรฐานการทำงานสูง กระฉับกระเฉง แต่มักกระทำด้วยความรีบร้อน ความก้าวร้าว และอาจมีความรู้สึกเป็นศัตรูต่อผู้อื่น ประกอบด้วยแบบวัดแบบมาตรประเมินรวมค่า ประกอบด้วยประโยคคำถามจำนวน 15 ประโยค แต่ละประโยคมีมาตรประเมินค่า 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 15-90 คะแนน เมื่อใช้ในงานของวิสุทธิ อริยภิญโญ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item total Correlation) ระหว่าง .35-.60 ค่าความเชื่อมั่นแอลฟา เท่ากับ .82 เมื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง 286 คน ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item total Correlation) ระหว่าง .10-.31 ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .25

ตัวอย่างแบบวัดบุคลิกภาพแบบเอ

(0) ฉันเป็นคนไม่ยอมล้มเลิกอะไรง่าย ๆ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนน เมื่อเป็นข้อความทางบวก ให้คะแนน 6 ถึง 1 จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” ถ้าเป็นข้อความทางลบ ให้คะแนนตรงกันข้าม

แบบวัดวิถีชีวิตทางศาสนา ผู้วิจัยได้นำแบบวัดวิถีชีวิตทางศาสนาของ วิลาสลักษณ์ ชวัลลี และคนอื่น ๆ (2547) มาใช้ ลักษณะของแบบวัดมีเนื้อหาเกี่ยวกับปริมาณการเลือกประพฤติปฏิบัติในการดำเนินชีวิตประจำวันที่สุดคล้องตามหลักความเชื่อและการปฏิบัติทางศาสนา เช่น การเลือกอาชีพ การใช้เวลาวาง วิธีการพักผ่อนหย่อนใจของบุคคล นิสัยการให้ทาน เป็นต้น มีจำนวนข้อคำถาม 10 ประโยค แต่ละข้อมีมาตราประเมิน 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 10 ถึง 60 คะแนน เมื่อใช้ในงานของ วิลาสลักษณ์ ชวัลลี และคนอื่น ๆ (2547) มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item total Correlation) ระหว่าง .39-.66 ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .83 เมื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง 286 คน ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item total Correlation) ระหว่าง .11-.55 ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .62

ตัวอย่างแบบวัดวิถีชีวิตทางศาสนา

(0) การหมกมุ่นอยู่กับศาสนา ทำให้คนเราไม่มีความก้าวหน้าในชีวิตเท่าที่ควร

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนน เมื่อเป็นข้อความทางบวก ให้คะแนน 6 ถึง 1 จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” ถ้าเป็นข้อความทางลบ ให้คะแนนตรงกันข้าม

แบบวัดภาระงานอาชีพ ผู้วิจัยได้นำแบบวัดภาระงานอาชีพของอังศินันท์ อินทรกำแหง และคนอื่น ๆ (2550) มาใช้ ลักษณะของแบบวัดมีเนื้อหาเกี่ยวกับการรับรู้ของสตรีเกี่ยวกับงานที่อยู่ภายในความรับผิดชอบของตน ว่ามีปริมาณงานมาก น้อยเพียงใด ต้องใช้ความรวดเร็ว ความพยายามและสมาธิสูง เพียงใด ด้วยประโยคคำถาม จำนวน 14 ประโยค แต่ละประโยคมีมาตราวัด 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” มีพิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 14-84 คะแนน เมื่อใช้ในงานของอังศินันท์ อินทรกำแหง และคนอื่น ๆ (2550) ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item total Correlation) ระหว่าง .28-.61 ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .84 เมื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง 286 คน ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item total Correlation)ระหว่าง .17-.71 ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .82

ตัวอย่างแบบวัดภาระงานอาชีพ

(0) ฉันมีภาระงานรับผิดชอบมากจนล้นมือ

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนน เมื่อเป็นข้อความทางบวก ให้คะแนน 6 ถึง 1 จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” ถ้าเป็นข้อความทางลบ ให้คะแนนตรงกันข้าม

แบบวัดการสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน ผู้วิจัยได้นำแบบวัดของนีออน พิน ประดิษฐ์ (2544) มาปรับใช้ให้สอดคล้องกับกลุ่มผู้บริหารสตรี ลักษณะของแบบวัดมุ่งวัดการรับรู้การสนับสนุนในด้านอารมณ์ ด้านวัสดุสิ่งของ และด้านข้อมูลย้อนกลับและข้อมูลข่าวสารจากบุคคลในหน่วยงาน เป็นแบบวัดประเภทมาตรประเมินรวมค่า ประกอบด้วยประโยคคำถาม 10 ประโยค แต่ละประโยคมีมาตรวัด 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” มีพิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 10-60 คะแนน เมื่อใช้ในงานวิจัยของนีออน พินประดิษฐ์ (2544) มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item total Correlation) ระหว่าง .41-.70 ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .88 เมื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง 286 คน ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item total Correlation) ระหว่าง .23-.53 ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .80

ตัวอย่างแบบวัดการสนับสนุนทางสังคมจากหน่วยงาน

(0) เพื่อนร่วมงานไม่ช่วยดูแลอุปกรณ์สำนักงานที่ต้องใช้ร่วมกัน

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนน เมื่อเป็นข้อความทางบวก ให้คะแนน 6 ถึง 1 จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” ถ้าเป็นข้อความทางลบ ให้คะแนนตรงกันข้าม

แบบวัดการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว ผู้วิจัยได้นำแบบวัดของ ฌ็องส์ดา สุจินันท์กุล (2541) มาใช้ ลักษณะของการวัดมุ่งวัดการรับรู้การสนับสนุนในด้านอารมณ์ ด้านวัสดุสิ่งของ ด้านข้อมูลย้อนกลับ และข้อมูลข่าวสารจากสมาชิกในครอบครัวอันประกอบด้วย สามีและญาติ วัดด้วยแบบวัดประเภทมาตราประเมิณรวมค่า ประกอบด้วยประโยคคำถาม 14 ประโยค แต่ละประโยคมีมาตราวัด 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” มีพิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 14-84 คะแนน เมื่อใช้ในงานของฌ็องส์ดา สุจินันท์กุล (2541) มีค่าอำนาจจำแนก (t-test) ระหว่าง 7.88-12.64 ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .90 เมื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง 286 คน ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item total Correlation) ระหว่าง .39-.61 ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .83

ตัวอย่างแบบวัดการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว

(0) บุคคลต่อไปนี้มักปลอบโยนฉันเมื่อฉันมีเรื่องกลุ้มใจ

สามี						
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด
ญาติ						
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนน เมื่อเป็นข้อความทางบวก ให้คะแนน 6 ถึง 1 จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” ถ้าเป็นข้อความทางลบ ให้คะแนนตรงกันข้าม

แบบวัดการร่วมกิจกรรมในครอบครัว ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดการร่วมกิจกรรมในครอบครัว ตามนิยามปฏิบัติการ โดยนำแบบวัดความใกล้ชิดบุตร ของงามตา วณิชานนท์ (2536) มาเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม จำนวน 14 ประโยค แต่ละประโยคประกอบด้วยมาตราประเมิณ 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” เมื่อนำแบบวัดนี้ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสตรี จำนวน 86 คน ผู้วิจัยได้คัดข้อคำถามไว้ จำนวน 12 ประโยค มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item total Correlation) ระหว่าง .34 -.81 ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา .86 เมื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง 286 คน ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item total Correlation) ระหว่าง .40-.59 ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .79

ตัวอย่างแบบวัดการร่วมกิจกรรมในครอบครัว

(0) ฉันร่วมรับประทานอาหารค่ำกับสมาชิกในครอบครัวพร้อมหน้ากัน

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนน เมื่อเป็นข้อความทางบวก ให้คะแนน 6 ถึง 1 จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” ถ้าเป็นข้อความทางลบ ให้คะแนนตรงกันข้าม

แบบวัดเจตคติต่อการปรับตัว ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดตามนิยามปฏิบัติการณ์ โดยวัดองค์ประกอบทั้ง 3 ส่วน คือ 1) การรู้คิดเชิงประเมินค่า เกี่ยวกับพฤติกรรมการปรับตัวของผู้บริหารสตรี ว่าเป็นพฤติกรรมการปรับตัวที่มีประโยชน์ต่อตนเองหรือส่วนรวมมากน้อยเพียงใด 2) ความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจ ชอบหรือไม่ชอบ ในพฤติกรรมการปรับตัวของตน และ 3) ความพร้อมที่จะสนับสนุน หรือการหลีกเลี่ยงในการกระทำพฤติกรรมการปรับตัวดังกล่าวมากน้อยเพียงใด โดยได้สร้างข้อคำถาม จำนวน 37 ประโยค แต่ละประโยคประกอบด้วยมาตราประเมิน 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” เมื่อนำแบบวัดนี้ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสตรี จำนวน 86 คน ผู้วิจัยได้คัดข้อคำถามไว้ จำนวน 15 ประโยค มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item total Correlation) ระหว่าง .02-.38 ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา .86 เมื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง 286 คน ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item total Correlation) ระหว่าง .10-.49 ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .62

ตัวอย่างแบบวัดเจตคติต่อการปรับตัว

ด้านการรู้คิดเชิงประเมินค่า

(0) ฉันเชื่อว่าฉันเป็นคนที่มีความรู้ในสายตาของสามี

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

ด้านความรู้สึก

(0) ฉันรู้สึกไม่พอใจในรูปร่างของตนเอง

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

ด้านความพร้อมกระทำ

(0) ฉันตั้งใจอ่านหนังสือเกี่ยวกับสุขภาพเพื่อดูแลตนเอง

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนน เมื่อเป็นข้อความทางบวก ให้คะแนน 6 ถึง 1 จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” ถ้าเป็นข้อความทางลบ ให้คะแนนตรงกันข้าม

แบบวัดความสามารถในการจัดการกับความเครียด ผู้วิจัยได้นำแบบวัดของ

ดุจเดือน พันธมนาวิน และงามตา วณิชทานนท์ (2551) มาใช้ ลักษณะของแบบวัดมุ่งวัดที่ความสามารถหรือความพร้อมทางจิตของบุคคลในการปรับตัวและจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นใน 3 ด้าน คือ 1) ความสามารถในการจัดการกับความตึงเครียดของตนเอง 2) ความสามารถทางด้านการจัดการกับความขัดแย้งระหว่างบุคคล และ 3) ความสามารถด้านการแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมจากคนรอบข้าง เป็นแบบวัดประเภทมาตรประเมินรวมค่า จำนวน 12 ประโยค แต่ละประโยคมีมาตรวัด 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 12-72 คะแนน ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item total correlation) อยู่ระหว่าง .18 ถึง.61 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .84 เมื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง 286 คน ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item total Correlation) ระหว่าง .10-.33 ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .47

ตัวอย่างแบบวัดความสามารถในการจัดการกับปัญหาด้วยวิธีการที่เหมาะสม

(0) ฉันกล่าวขอโทษเพื่อนเมื่อทราบว่าฉันเป็นฝ่ายผิด

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนน เมื่อเป็นข้อความทางบวก ให้คะแนน 6 ถึง 1 จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” ถ้าเป็นข้อความทางลบ ให้คะแนนตรงกันข้าม

แบบสอบถามลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลัง เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลและภูมิหลังบางประการของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยเติมค่าลงในช่องว่าง และเลือกตอบข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของผู้ตอบ ได้แก่ อายุ การศึกษา ลักษณะงานตรงความถนัด และฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว

ในส่วนของแบบสอบถามฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว พิจารณาจากคำตอบเกี่ยวกับปริมาณรายได้ทั้งหมดของครอบครัวต่อเดือน ร่วมกับจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ใช้จ่ายจากเงินรายได้ดังกล่าว ครอบครัวที่มีปริมาณรายได้น้อยแต่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวใช้จ่ายเงินรายได้มาก จัดเป็นครอบครัวที่มีระดับเศรษฐกิจต่ำ ครอบครัวที่มีปริมาณรายได้มากแต่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวใช้จ่ายเงินรายได้น้อย จัดเป็นครอบครัวที่มีฐานะเศรษฐกิจสูง ฐานะเศรษฐกิจต่ำสุดมีคะแนนเป็น 1 และฐานะเศรษฐกิจสูงสุดมีคะแนนเป็น 9 ดังรายละเอียดแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 แสดงเกณฑ์การให้คะแนนระดับเศรษฐกิจของครอบครัวผู้ตอบ

รายได้รวมต่อเดือน	จำนวนสมาชิกในครอบครัว		
	2-3 คน	4-5 คน	6 คนขึ้นไป
น้อยกว่า 50,000 บาท	3	2	1
50,001 ถึง 100,000 บาท	6	5	4
100,001 บาทขึ้นไป	9	8	7

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบวัดตัวแปรไปหาคุณภาพเครื่องมือ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity)

การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัด (Content validity) ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความเข้าใจในด้านที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่ต้องการจะวัดเป็นอย่างดี เป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาในแบบวัดแต่ละฉบับให้แบบวัดสามารถวัดได้ถูกต้องตรงตามจุดประสงค์ของเนื้อหาที่จะวัด โดยมีเนื้อหาครอบคลุมตามนิยามปฏิบัติการหรือไม่ ภาษาและสำนวนถ้อยคำของข้อความมีความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างหรือไม่ แล้วจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้แบบวัดสมบูรณ์มากที่สุดก่อนที่จะนำไปทดลองใช้

2. การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination)

การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบวัด โดยผู้วิจัยนำแบบวัดแต่ละฉบับที่ได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มสตรีกลุ่มอื่น ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 86 คน จากนั้นนำมาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item – Total Correlation) แล้วเลือกเฉพาะข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ไว้ใช้เป็นข้อคำถามในแบบวัด

3. การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดที่ใช้ ได้ทำภายหลังจากการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อแล้ว จากนั้นเลือกเฉพาะข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติและได้รับการปรับปรุงจนมีเนื้อหาที่ครอบคลุมสิ่งที่ต้องการจะวัด นำมาหาค่าความเชื่อมั่นชนิดความสอดคล้องภายในด้วยวิธีหาค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient)

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะเป็นผู้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ติดต่อกับทางหน่วยงานที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมแบบสอบถามภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้อำนวยการหรือหัวหน้าหน่วยงาน ที่ใช้เป็นสถานที่เก็บข้อมูล เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล
2. จัดเตรียมแบบสอบถามให้เพียงพอกับจำนวนกลุ่มตัวอย่าง
3. นำแบบวัดไปดำเนินการเก็บข้อมูลโดยผ่านหัวหน้าหน่วยงาน พร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียดของการเก็บข้อมูลให้ทราบ เพื่อแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ และนัดหมายระยะเวลา เก็บคืน
4. ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ในวันและเวลาที่นัดหมายไว้ ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบวัดแต่ละชุด จากผู้ตอบแต่ละคน
5. จัดระเบียบข้อมูล นำข้อมูลเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อการวิเคราะห์ผลตามสมมติฐานด้วย โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science) version 11.5

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science) version 11.5 มีขั้นตอนการวิเคราะห์ตามลำดับดังนี้

1. การหาคุณสมบัติพื้นฐานของบุคคล วิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐาน เช่น ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
2. การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง (Three-Way ANOVA) สำหรับการทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1-3
3. การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมาตรฐานและแบบเป็นขั้น (Standard & Stepwise Multiple Regression Analysis) สำหรับการทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4
4. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีหลายตัวแปรตาม (Multivariate Multiple Regression Analysis : MMR) สำหรับการทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 5

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง “ ลักษณะสถานการณ์ในงานอาชีพ และลักษณะจิตใจที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของผู้บริหารสตรี ในองค์กรเอกชน” ครั้งนี้เป็นการวิจัย เพื่อศึกษาความสัมพันธ์และเปรียบเทียบ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสตรีระดับต้นและระดับกลางของกลุ่มบริษัทเอกชน ที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งบริหารมาแล้วตั้งแต่ 6 เดือน ถึง ไม่เกิน 2 ปี สมรส และอยู่ร่วมกับสามีไม่น้อยกว่า 2 ปี โดยมีการทดสอบสมมติฐานในการวิจัย 5 ข้อ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาว่า ปัจจัยด้านสถานการณ์ในงานอาชีพ จิตลักษณะเดิมและจิตลักษณะตามสถานการณ์มีความสำคัญเกี่ยวข้องกับการปรับตัวของผู้บริหารสตรีมากเพียงใด

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ลักษณะเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังของผู้บริหารสตรีผู้ถูกศึกษา เพื่อให้เข้าใจลักษณะภูมิหลังที่สำคัญของกลุ่มตัวอย่างนี้ ตามด้วยผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน 5 ประการ ซึ่งกระทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปทั้งในกลุ่มตัวอย่างโดยรวม และในกลุ่มที่แยกย่อยตามลักษณะชีวสังคมและภูมิหลังของผู้ถูกศึกษา ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 ลักษณะเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังของผู้ถูกศึกษา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา กลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะเฉพาะดังนี้ เป็นผู้บริหารสตรีระดับต้น และระดับกลางของบริษัทเอกชนที่ดำเนินธุรกิจด้านโทรคมนาคม ที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งบริหารมาแล้วตั้งแต่ 6 เดือน ถึง ไม่เกิน 2 ปี สมรส และอยู่ร่วมกับสามีไม่น้อยกว่า 2 ปี สามารถรวบรวมผู้ตอบแบบสอบถามนี้มีคุณลักษณะดังกล่าวข้างต้นได้ จำนวน 286 คน โดยมีลักษณะเบื้องต้นดังนี้ (ตาราง 5) มีอายุระหว่าง 28-50 ปี อายุเฉลี่ย 33.61 ปี แบ่งเป็นกลุ่มอายุน้อย (28-32 ปี) จำนวน 143 คน (ร้อยละ 50) และ กลุ่มอายุมาก (33-50 ปี) จำนวน 143 คน (ร้อยละ 50) ระดับการศึกษาแบ่งเป็นกลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 263 คน (ร้อยละ 92) และกลุ่มการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีจำนวน 23 คน (ร้อยละ 8) ลักษณะงานตรงความถนัดมีค่าคะแนนอยู่ในช่วง 3-9 คะแนน ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย 6.08 แบ่งเป็นกลุ่มที่มีลักษณะงานตรงความถนัดน้อย (3-6 คะแนน) จำนวน 173 คน (ร้อยละ 60.5) และกลุ่มที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมาก (7-9 คะแนน) จำนวน 113 คน (ร้อยละ 39.5) และฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว เมื่อพิจารณาใน 2 มิติ คือ เงินรายได้ของครอบครัวต่อเดือนร่วมกับจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ใช้รายได้ พบว่า มีคะแนนฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวเฉลี่ย 3.90 ซึ่งเป็นช่วงที่มีรายได้ตั้งแต่ 50,000 บาทขึ้นไป สำหรับสมาชิกตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป (ตาราง 5) แบ่งเป็นกลุ่มที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง ซึ่งต่ำกว่า ค่าเฉลี่ย 3.90

จำนวน 155 คน (ร้อยละ 54.2) และกลุ่มที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ย 3.90 จำนวน 131 คน (ร้อยละ 45.8)

ตาราง 5 ค่าสถิติข้อมูลส่วนตัวของผู้ถูกศึกษา

ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง		จำนวน (286 คน)	ร้อยละ (100.00)	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
การศึกษา	ปริญญาตรี	263	92.0		
	สูงกว่าปริญญาตรี	23	8.0		
อายุ	น้อย (28-32 ปี)	143	50.0	33.60	4.56
	มาก (33-50 ปี)	143	50.0		
ลักษณะงาน	น้อย	173	60.5	6.08	1.39
ตรงความถนัด	มาก	113	39.5		
ฐานะเศรษฐกิจ	ปานกลาง	155	54.2	3.90	2.02
ของครอบครัว	สูง	131	45.8		

หมายเหตุ สำหรับตัวแปรที่คะแนนมีค่าต่อเนื่อง ใช้ค่าเฉลี่ยในการแบ่งกลุ่มสูง กลุ่มต่ำ

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนต่อไป เป็นการเสนอผลตามสมมติฐานตามลำดับ ดังนี้ 1) ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง (Three-Way Analysis of Variance) ของคะแนนการปรับตัวด้านสรีระ ด้านอัตมโนทัศน์ และด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันแต่ละด้าน พิจารณาตามตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน การมองโลกในแง่ดี และความสามารถในการจัดการกับความเครียด 2) ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง (Three-Way Analysis of Variance) ของคะแนนการปรับตัวด้านสรีระ ด้านอัตมโนทัศน์ และด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามิแต่ละด้าน พิจารณาตามตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว และวิถีชีวิตทางศาสนา 3) ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง (Three-Way Analysis of Variance) ของคะแนนการปรับตัวด้านสรีระ ด้านอัตมโนทัศน์ และด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันแต่ละด้าน พิจารณาตามตัวแปรอายุ ลักษณะงานตรงความถนัด และฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว 4) ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมาตรฐานและแบบเป็นขั้น (Standard and Stepwise Multiple Regression Analysis) ของตัวแปรการปรับตัวด้านสรีระ ด้านอัตมโนทัศน์ และด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามิแต่ละด้าน ด้วยตัวทำนายกลุ่มสถานการณ์ 4 ตัวแปร (ได้แก่ ภาระงานอาชีพ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว และการร่วมกิจกรรมในครอบครัว) กลุ่มจิตลักษณะเดิม 4 ตัวแปร (ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การมองโลกในแง่ดี บุคลิกภาพแบบเอ และวิถีชีวิตทางศาสนา) และกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ 2 ตัวแปร (ได้แก่ เจตคติต่อการปรับตัว และความสามารถในการจัดการกับความเครียด) ร่วมกัน

และ 5) ผลการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณแบบมีตัวแปรตามหลายตัว (Multivariate Multiple Regression Analysis:MMR) (ได้แก่ การปรับตัวด้านสรีระ ด้านอัตมโนทัศน์ และด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี) กับกลุ่มตัวแปรอิสระ 3 กลุ่ม (ได้แก่ กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม กลุ่มตัวแปรลักษณะสถานการณ์ และกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์) ตามลำดับ

4.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการปรับตัวของผู้บริหารสตรี ผู้ที่มีระดับของการสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน การมองโลกในแง่ดี และความสามารถในการจัดการกับความเครียดที่แตกต่างกัน

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการปรับตัวของผู้บริหารใน 3 ด้าน ได้แก่ สรีระ อัตมโนทัศน์ และความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีแต่ละด้าน โดย พิจารณาตามตัวแปรอิสระ 3 ด้าน คือ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน การมองโลกในแง่ดี และความสามารถในการจัดการกับความเครียดมากน้อยแตกต่างกัน

การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน หมายถึง การรับรู้ของผู้บริหารสตรีว่าได้รับการสนับสนุน ช่วยเหลือด้านอารมณ์ ด้านข้อมูลข่าวสาร และวัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งงบประมาณและแรงงาน จากหัวหน้าและบุคลากรในหน่วยงานของตน พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 14-84 คะแนน ซึ่งถูกแบ่งออกเป็น 2 ระดับ โดยใช้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 59.64, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 9.96 เป็นเกณฑ์แบ่งกลุ่ม ผู้บริหารสตรีที่มีคะแนนน้อยกว่าค่าเฉลี่ย (36 ถึง 59) จัดเป็นกลุ่มที่รับรู้การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานน้อย จำนวน 129 คน และผู้บริหารสตรีที่มีคะแนนมากกว่าค่าเฉลี่ย (60 ถึง 84) จัดเป็นกลุ่มที่รับรู้การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานมาก จำนวน 157 คน (ตาราง 18 ภาคผนวก ข)

การมองโลกในแง่ดี หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่มีมุมมองชีวิตในด้านดี หรือ ในด้านบวก มีความหวังในชีวิตแม้จะเผชิญสถานการณ์เลวร้าย หรืออุปสรรคใด ๆ ก็ตาม เป็นผู้ที่มีความเชื่อว่าปัญหาอาจเกิดจากหลายสาเหตุ เป็นเหตุการณ์ชั่วคราว และมีผลในวงแคบเฉพาะ หรือส่งผลกระทบในระยะสั้น พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 13- 78 คะแนน ซึ่งถูกแบ่งออกเป็น 2 ระดับโดยใช้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 60.60, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.09 เป็นเกณฑ์แบ่งกลุ่ม ผู้บริหารสตรีที่มีคะแนนน้อยกว่าค่าเฉลี่ย (42 ถึง 60) จัดเป็นกลุ่มที่มีการมองโลกในแง่ดีน้อย จำนวน 135 คน และผู้บริหารสตรีที่มีคะแนนมากกว่าค่าเฉลี่ย (61 ถึง 78) จัดเป็นกลุ่มที่มีการมองโลกในแง่ดีมาก จำนวน 151 คน (ตาราง 18 ภาคผนวก ข)

ความสามารถในการจัดการกับความเครียด หมายถึง ความสามารถหรือความพร้อมทางจิตของบุคคลในการปรับตัวและจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นใน 3 ด้าน คือ 1) ความสามารถในการจัดการกับความตึงเครียดของตนเอง หมายถึง การตระหนักถึงศักยภาพของตนในการลดความเครียด และกลวิธีการลด/จัดการกับความเครียดที่เกิดขึ้นกับตนเอง 2) ความสามารถทางด้านการจัดการกับ

ความขัดแย้งระหว่างบุคคล หมายถึง ความสามารถในการจัดการกับความขัดแย้งระหว่างบิดามารดา ตัวเองกับบิดามารดา ตัวเองกับพี่หรือน้อง และตัวเองกับเพื่อน และ 3) ความสามารถด้านการแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมจากคนรอบข้าง หมายถึง ความสามารถในการแสวงหาการสนับสนุนด้านอารมณ์ความรู้สึก ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านวัตถุประสงค์ของ เงิน พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 12- 72 คะแนน ซึ่งถูกแบ่งออกเป็น 2 ระดับ โดยใช้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 56.56, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.06 เป็นเกณฑ์แบ่งกลุ่ม ผู้บริหารสตรีที่ได้คะแนนน้อยกว่าค่าเฉลี่ย (38 ถึง 56) จัดเป็นกลุ่มที่มีความสามารถในการจัดการกับความเครียดน้อย จำนวน 142 คน และผู้บริหารสตรีที่มีคะแนนมากกว่าค่าเฉลี่ย (57 ถึง 71) จัดเป็นกลุ่มที่มีความสามารถในการจัดการกับความเครียดมาก จำนวน 144 คน (ตาราง 18 ภาคผนวก ข)

การวิเคราะห์ข้อมูลกระทำทั้งในกลุ่มตัวอย่างโดยรวม และในกลุ่มที่แยกย่อยตามลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลัง 3 ตัวแปร ได้แก่ อายุ ลักษณะงานตรงความถนัด และฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว ได้เป็นกลุ่มย่อย 6 กลุ่ม (วิธีการแบ่งกลุ่มย่อยดูจากตาราง 5) โดยแยกวิเคราะห์ตามตัวแปรตามได้ดังนี้

4.2.1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการปรับตัวด้านสรีระของผู้บริหารสตรี พิจารณาตามระดับของการสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน การมองโลกในแง่ดี และความสามารถในการจัดการกับความเครียดที่แตกต่างกัน

การปรับตัวด้านสรีระ หมายถึง ปฏิกริยาที่บุคคลแสดงการตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความมั่นคงทางด้านร่างกาย เป็นพฤติกรรมการสนองตอบต่อความต้องการพื้นฐานของบุคคลในด้านการบริโภคอาหาร การทำกิจกรรมส่วนบุคคล และการพักผ่อน พิสัยคะแนนที่ได้มีค่าระหว่าง 12 ถึง 72 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 45.66 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 8.37 ผู้ที่ได้คะแนนจากแบบวัดนี้มาก เป็นผู้ที่มีการปรับตัวด้านสรีระได้มาก

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการปรับตัวด้านสรีระของผู้บริหารสตรี พิจารณาตัวแปรอิสระที่ละ 3 ตัวแปรพร้อมกัน คือ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน การมองโลกในแง่ดี และความสามารถในการจัดการกับความเครียด ทั้งในกลุ่มผู้บริหารสตรีโดยรวม และในกลุ่มที่แยกย่อยตามลักษณะชีวสังคมและภูมิหลัง 6 กลุ่ม ผลการวิเคราะห์ (ตาราง 6 ส่วนที่1) พบว่า คะแนนการปรับตัวด้านสรีระไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่ละ 3 ตัว และตัวแปรอิสระที่ละ 2 ตัว ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

ตาราง 6 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการปรับตัวด้านสรีระของ

ผู้บริหารสตรี พิจารณาตามระดับของการสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว และความสามารถในการจัดการกับความเครียด ที่แตกต่างกัน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 6 กลุ่ม (ส่วนที่ 1) และค่าของการปรับตัวด้านสรีระตามระดับของตัวแปรอิสระที่ส่งผลแบบเดียว (ส่วนที่ 2)

(ส่วนที่ 1)

กลุ่ม	จำนวนคน	ค่าเอฟ (F)							% ทำนาย
		การสนับสนุนในหน่วยงาน (ก)	การมองโลกในแง่ดี (ข)	ความสามารถในการจัดการกับความเครียด (ค)	กxข	กxค	ขxค	กxขxค	
กลุ่มรวม	286	14.65***	<1	4.13*	2.21	<1	1.74	<1	10.6
อายุน้อย (28-33ปี)	163	15.07***	1.01	5.75*	3.12	<1	<1	<1	17.8
อายุมาก (34-50ปี)	123	2.09	<1	<1	<1	<1	3.57	<1	5.3
ลักษณะงานตรงความถนัดน้อย	173	8.157*	<1	2.96	<1	<1	<1	<1	9.4
ลักษณะงานตรงความถนัดมาก	113	5.74*	2.09	1.83	1.75	<1	1.27	<1	15.3
ฐานะเศรษฐกิจครอบครัวปานกลาง	184	22.59***	1.82	13.68***	<1	<1	<1	<1	22.1
ฐานะเศรษฐกิจครอบครัวสูง	102	2.7	<1	1.83	<1	<1	1.71	1.76	5.3

*ค่านัยสำคัญที่ระดับ.05, ** ที่ระดับ .01, *** ที่ระดับ .001

(ส่วนที่ 2)

กลุ่ม	การเปรียบเทียบ					
	ตัวแปรอิสระ		ค่าเฉลี่ยการปรับตัวด้านสรีระ			
กลุ่มรวม	การสนับสนุนในหน่วยงาน	น้อย	=	47.78	มาก	= 43.85
	ความสามารถจัดการความเครียด	น้อย	=	46.86	มาก	= 44.77
อายุน้อย	การสนับสนุนในหน่วยงาน	น้อย	=	48.42	มาก	= 42.96
	ความสามารถจัดการความเครียด	น้อย	=	47.38	มาก	= 44.01
ลักษณะงานตรงความถนัดน้อย	การสนับสนุนในหน่วยงาน	น้อย	=	46.92	มาก	= 43.23
ลักษณะงานตรงความถนัดมาก	การสนับสนุนในหน่วยงาน	น้อย	=	49.08	มาก	= 44.98
ฐานะเศรษฐกิจครอบครัวปานกลาง	การสนับสนุนในหน่วยงาน	น้อย	=	49.46	มาก	= 43.61
	ความสามารถจัดการความเครียด	น้อย	=	48.81	มาก	= 44.26

เมื่อพิจารณาตามตัวแปรอิสระที่ละตัว ในกลุ่มรวม พบว่า คะแนนการปรับตัวด้านสรีระแปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระที่ละด้าน คือ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน หรือความสามารถในการจัดการกับความเครียด กล่าวคือ ผู้บริหารสตรีที่รับรู้การสนับสนุนทางสังคมน้อย มีการปรับตัวด้านสรีระมากกว่าผู้บริหารสตรีที่รับรู้การสนับสนุนทางสังคมมาก อย่างเชื่อมั่นได้ ค่าเฉลี่ย 47.78 และ 43.85 ตามลำดับ (ตาราง 6 ส่วนที่2) หรือผู้บริหารสตรีที่มีความสามารถในการจัดการกับความเครียดน้อย มีการปรับตัวด้านสรีระมากกว่าผู้บริหารสตรีที่มีความสามารถในการจัดการกับความเครียดมาก อย่างเชื่อมั่นได้ โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย 46.86 และ 44.77 ตามลำดับ

ในกลุ่มย่อย พบว่า คะแนนการปรับตัวด้านสรีระแปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระที่ละตัว เช่นเดียวกัน คือ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน หรือความสามารถในการจัดการกับความเครียด (ตาราง 6 ส่วนที่2) กล่าวคือ ผู้บริหารสตรีที่รับรู้การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานน้อย มีการปรับตัวด้านสรีระมากกว่าผู้บริหารสตรีที่รับรู้การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานมาก อย่างเชื่อมั่นได้ พบผลในหมู่ย่อย 4 จาก 6 กลุ่ม ที่สำคัญ คือ กลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีอายุน้อย และกลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง และยังพบอีกว่า ผู้บริหารสตรีที่มีความสามารถในการจัดการกับความเครียดน้อย มีการปรับตัวด้านสรีระมากกว่าผู้บริหารสตรีที่มีความสามารถในการจัดการกับความเครียดมาก พบผลสำคัญในกลุ่มย่อย 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีอายุน้อย และกลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ สรุปได้ว่า ลักษณะของผู้บริหารสตรีที่มีการปรับตัวด้านสรีระมาก ได้แก่ 1) ผู้บริหารสตรีที่รับรู้การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานน้อย พบทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยสำคัญ 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีอายุน้อย และกลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง และ2) ผู้บริหารสตรีที่มีความสามารถจัดการกับปัญหาด้วยวิธีการที่เหมาะสมน้อย พบทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยสำคัญ 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้ที่มีอายุน้อย และกลุ่มผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง

4.2.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ของผู้บริหารสตรี พิจารณาตามระดับของการสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน การมองโลกในแง่ดี และความสามารถในการจัดการกับความเครียดที่แตกต่างกัน

การปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ หมายถึง การรายงานของผู้บริหารสตรีเกี่ยวกับความเข้าใจว่าตนเป็นใคร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการแสดงออก ในทางหนึ่งทางใดอย่างเหมาะสม ยอมรับความแตกต่างและความเหมือนของบุคคลในเรื่องต่าง ๆ โดยการเปรียบเทียบว่า ตนเองมีลักษณะสอดคล้องกับลักษณะที่สังคมและวัฒนธรรมคาดหวังเกี่ยวกับตนมากน้อยเพียงใด มีพิสัยของคะแนนระหว่าง 12 ถึง 72 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 43.63 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 7.39 ผู้ที่ได้คะแนนจากแบบวัดนี้มาก เป็นผู้ที่มีการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ได้มาก

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ พิจารณาตามตัวแปรอิสระที่ละ 3 ตัวแปรพร้อมกัน คือ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน การมองโลกในแง่ดี และความสามารถในการจัดการกับความเครียด ทั้งในกลุ่มผู้บริหารสตรีโดยรวมและในกลุ่มที่แยกย่อยตามลักษณะชีวิตสังคมและภูมิหลัง 6 กลุ่ม ผลการวิเคราะห์ (ตาราง 7 ส่วนที่1) พบว่า คะแนนการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ ไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่ละ 3 ตัวพร้อมกัน ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

เมื่อพิจารณาตามตัวแปรอิสระที่ละ 2 ตัว (ตาราง 7 ส่วนที่1) พบว่า คะแนนการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างการมองโลกในแง่ดี และความสามารถในการจัดการกับความเครียด อย่างเชื่อมั่นได้ ในกลุ่มรวมและกลุ่มผู้ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมาก ดังแสดงในภาพประกอบ 5 ซึ่งลักษณะของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัว เป็นแบบ ordinal interaction และเมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' พบว่า (ตาราง 19 ภาคผนวก ข) ในกลุ่มรวม พบผลว่า 1) ในหมู่ผู้ที่มีความสามารถจัดการกับปัญหาด้วยวิธีการที่เหมาะสมมาก ถ้ามองโลกในแง่ดีมาก เป็นผู้ที่มีการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์มากกว่า ผู้ที่มีการมองโลกในแง่ดีน้อย 2) ในหมู่ผู้ที่มีการมองโลกในแง่ดีน้อย ถ้ามีความสามารถจัดการกับปัญหาด้วยวิธีการที่เหมาะสมน้อย เป็นผู้ที่มีการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์มากกว่าผู้ที่มีความสามารถจัดการกับปัญหาด้วยวิธีการที่เหมาะสมมาก และ 3) กล่าวได้ว่า กลุ่มผู้ที่มีการมองโลกในแง่ดีน้อย แต่มีความสามารถจัดการกับปัญหาด้วยวิธีการที่เหมาะสมมาก เป็นผู้ที่มีการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์น้อยที่สุด ในกลุ่มผู้ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมาก (ตาราง 20 ภาคผนวก ข) พบว่า ในหมู่ผู้ที่มีความสามารถในการจัดการกับความเครียดมาก ถ้ามีการมองโลกในแง่ดีมาก เป็นผู้ที่มีการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์มากกว่าผู้ที่มีมองโลกในแง่ดีน้อย

ตาราง 7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ของ
ผู้บริหารสตรีพิจารณาตามระดับของการสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน การมองโลกในแง่ดี
และความสามารถในการจัดการกับความเครียด ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 6 กลุ่ม (ส่วนที่ 1) และ
ค่าของการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ตามระดับของตัวแปรอิสระที่ส่งผลแบบเดียว (ส่วนที่ 2)

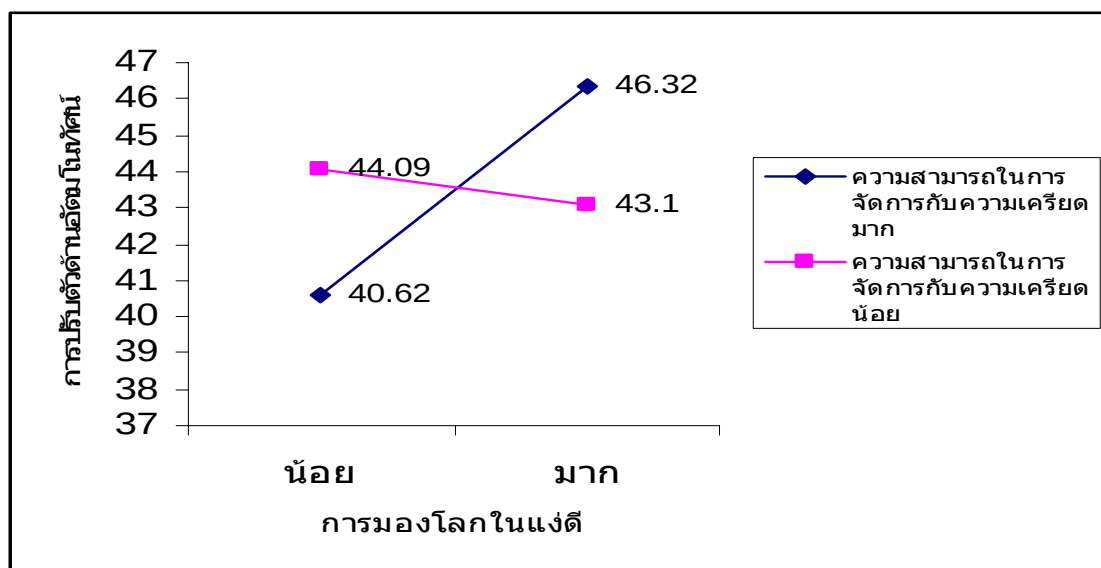
(ส่วนที่ 1)

กลุ่ม	จำนวน คน	ค่าเอฟ (F)							% ทำนาย
		การ สนับสนุน ใน หน่วยงาน (ก)	การมอง โลกในแง่ ดี (ข)	ความสามารถใน การจัดการกับ ความเครียด (ค)	กxข	กxค	ขxค	กxขxค	
กลุ่มรวม	286	14.13***	6.54*	<1	1.62	1.16	3.87*	<1	11.5
อายุน้อย (28-33ปี)	163	6.25*	2.62	<1	2.88	<1	1.33	1.41	12.6
อายุมาก (34-50ปี)	123	7.76**	2.94	<1	<1	1.24	2.94	<1	12.2
ลักษณะงานตรงความ ถนัดน้อย	173	1.59	3.23	2.43	<1	<1	1.25	1.58	7.6
ลักษณะงานตรงความ ถนัดมาก	113	24.27***	2.43	2.48	<1	5.64*	4.23*	<1	29.4
ฐานะเศรษฐกิจ ครอบครัวปานกลาง	184	10.39**	1.4	<1	1.58	<1	1.82	<1	10.5
ฐานะเศรษฐกิจ ครอบครัวสูง	102	1.01	7.31**	<1	<1	<1	1.18	<1	14.7

*ค่านัยสำคัญที่ระดับ.05, ** ที่ระดับ .01, *** ที่ระดับ .001

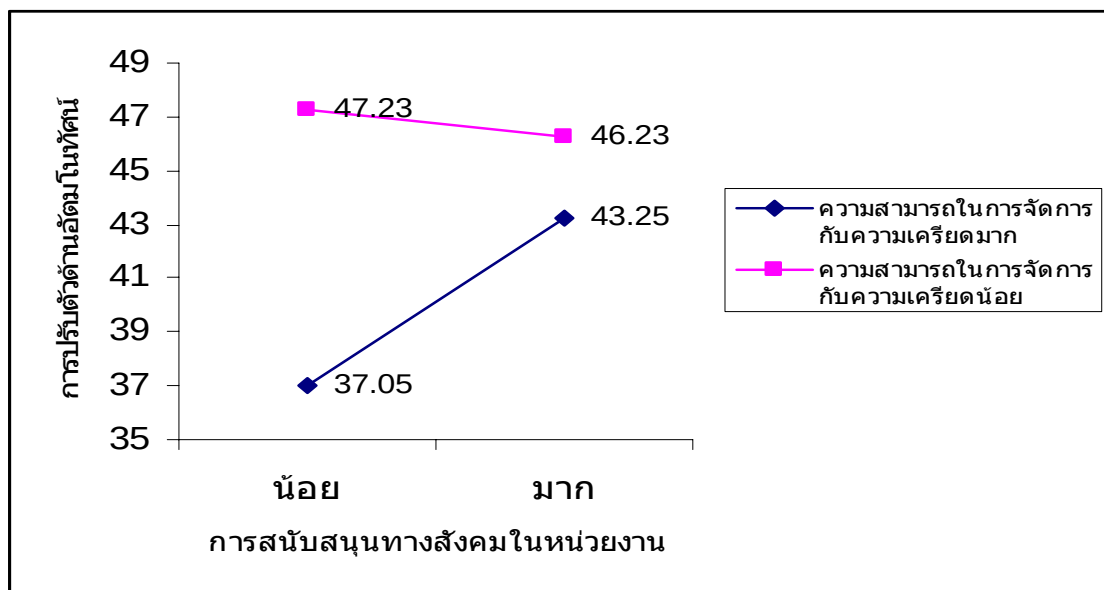
(ส่วนที่ 2)

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยของการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์			
		น้อย	=	มาก	=
กลุ่มรวม	การสนับสนุนทางสังคม	น้อย	=	45.09	มาก = 41.70
	การมองโลกในแง่ดี	มาก	=	44.55	น้อย = 42.24
อายุน้อย	การสนับสนุนในหน่วยงาน	น้อย	=	44.97	มาก = 42.01
อายุมาก	การสนับสนุนในหน่วยงาน	น้อย	=	45.23	มาก = 41.13
ลักษณะงานตรงความถนัดมาก	การสนับสนุนในหน่วยงาน	น้อย	=	46.51	มาก = 39.77
ฐานะเศรษฐกิจครอบครัว ปานกลาง	การสนับสนุนในหน่วยงาน	น้อย	=	44.88	มาก = 41.72
ฐานะเศรษฐกิจครอบครัวสูง	การมองโลกในแง่ดี	มาก	=	46.49	น้อย = 41.75

ภาพประกอบ 5 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยระหว่าง การมองโลกในแง่ดี และความสามารถในการจัดการกับความเครียด ที่ส่งผลต่อความแปรปรวนของคะแนนการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ ในกลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมาก

และยังพบอีกว่า คะแนนการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานและความสามารถในการจัดการกับความเครียด อย่างเชื่อมั่นได้ ในกลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมาก ดังแสดงในภาพประกอบ 6 ซึ่งลักษณะของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัว เป็นแบบ disordinal interaction และเมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' (ตาราง 21 ภาคผนวก ข) พบว่า คือ 1) ในหมู่ผู้ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานน้อย ถ้ามีความสามารถจัดการกับปัญหาด้วยวิธีการที่เหมาะสมน้อย เป็นผู้ที่มีการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์มากกว่าผู้ที่มีความสามารถในการจัดการกับความเครียดมาก 2) ในหมู่ผู้ที่มีความสามารถในการจัดการกับความเครียดมาก ถ้าได้รับการสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานมาก เป็นผู้ที่มีการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์มากกว่าผู้ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานน้อย 3) ในหมู่ผู้ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานน้อย และมีความสามารถในการจัดการกับความเครียดน้อยพร้อมกันสองด้าน เป็นผู้ที่มีการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์มากกว่า ผู้ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานมาก และมีความสามารถในการจัดการกับความเครียดมากพร้อมกันทั้งสองด้าน

ภาพประกอบ 6 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยระหว่าง การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน และความสามารถในการจัดการกับความเครียด ที่ส่งผลต่อความแปรปรวนของคะแนนการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ ในกลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมาก

เมื่อพิจารณาตามตัวแปรอิสระที่ละตัว ในกลุ่มรวม (ตาราง 7 ส่วนที่2) พบว่า คะแนนการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระที่ละตัวคือ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน หรือการมองโลกในแง่ดี อย่างเชื่อมั่นได้ กล่าวคือ ผู้บริหารสตรีที่รับรู้การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานน้อย มีการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์มากกว่าผู้บริหารสตรีที่รับรู้การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานมาก ค่าเฉลี่ย 45.09 และ 41.70 ตามลำดับ หรือผู้ที่มีการมองโลกในแง่ดีมาก มีการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์มากกว่าผู้บริหารสตรีที่มีการมองโลกในแง่ดีน้อย ค่าเฉลี่ย 44.55 และ 42.24 ตามลำดับ ในกลุ่มย่อย (ตาราง 7 ส่วนที่2) พบว่า คะแนนการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระที่ละตัวเช่นเดียวกัน คือ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน หรือการมองโลกในแง่ดี อย่างเชื่อมั่นได้ กล่าวคือ ผู้บริหารสตรีที่รับรู้การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานน้อย มีการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์มากกว่าผู้บริหารสตรีที่รับรู้การสนับสนุนทางสังคมมาก พบผลในหมู่ย่อย 4 จาก 6 กลุ่มที่สำคัญ คือ กลุ่มผู้ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมาก กลุ่มผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง และยังพบอีกว่า ผู้บริหารสตรีที่มีการมองโลกในแง่ดีมาก มีการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์มากกว่าผู้บริหารสตรีที่มองโลกในแง่ดีน้อย พบผลสำคัญในกลุ่มผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ สรุปได้ว่าลักษณะของผู้บริหารสตรีที่มีการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์มาก ได้แก่ 1) เป็นผู้บริหารสตรีที่มีการสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานน้อย พบผลทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยสำคัญ คือ กลุ่มผู้ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมาก และกลุ่มผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง 2) เป็นผู้ที่รับรู้การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานมาก พบในกลุ่มผู้ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมาก ซึ่งเป็นผู้ที่มีความสามารถในการจัดการกับความเครียดมาก 3) ผู้บริหารสตรีที่มีการมองโลกในแง่ดีมาก พบผลในกลุ่มรวม และกลุ่มผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง และยิ่งว่าในสตรีกลุ่มรวม และกลุ่มผู้ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมาก ซึ่งเป็นผู้ที่มีความสามารถในการจัดการกับความเครียดมาก และ 4) เป็นผู้ที่มีความสามารถในการจัดการกับความเครียดน้อย พบในกลุ่มรวม ที่มองโลกในแง่ดีน้อย และกลุ่มผู้ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมาก แต่รับรู้การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานน้อย

4.2.3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี พิจารณาตามระดับของพิการสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน การมองโลกในแง่ดี และความสามารถในการจัดการกับความเครียด ที่แตกต่างกัน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 6 กลุ่ม (ส่วนที่ 1) และค่าของการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีตามระดับของตัวแปรอิสระที่ส่งผลแบบเดียว (ส่วนที่ 2)

การปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี หมายถึง การรายงานของผู้บริหารสตรีเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อกันระหว่างสามีภรรยาในทิศทางที่สอดคล้องกัน ในเรื่องต่างๆ จากการใช้ชีวิตร่วมกัน เช่น การเห็นอกเห็นใจกัน การช่วยเหลือกันด้วยการสนับสนุนกันและกัน ด้านอารมณ์ ด้านวัตถุสิ่งของ และด้านข้อมูลข่าวสาร หรือความขัดแย้งไม่เข้าใจกัน พิสัยคะแนนที่ได้มีค่าระหว่าง 14 ถึง 84 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 59.75 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 10.15 ผู้ที่ได้คะแนนจากแบบวัดนี้มาก เป็นผู้ที่มีการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีได้มาก

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีของผู้บริหารสตรี พิจารณาตัวแปรอิสระที่ละ 3 ตัวแปรพร้อมกัน คือ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน การมองโลกในแง่ดี และฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว ทั้งในกลุ่มผู้บริหารสตรีโดยรวมและในกลุ่มที่แยกย่อยตามลักษณะชีวิตสังคมและภูมิหลัง 6 กลุ่ม ผลการวิเคราะห์ (ตาราง 8 ส่วนที่ 1) พบว่า คะแนนการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่ละ 3 ตัวพร้อมกัน ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

เมื่อพิจารณาตามตัวแปรอิสระที่ละ 2 ตัว (ตาราง 8 ส่วนที่ 1) พบว่า คะแนนการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานและการมองโลกในแง่ดี อย่างเชื่อมั่นได้ ในกลุ่มผู้ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดน้อยเพียงกลุ่มเดียว ดังแสดงในภาพประกอบ 7 ซึ่งลักษณะของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัว เป็นแบบ ordinal interaction และเมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' (ตาราง 22 ภาคผนวก ข) พบว่า 1) ในหมู่ผู้ที่รับรู้การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานมาก และถ้ามีการมองโลกในแง่ดีน้อย เป็นผู้ที่มีการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีมากกว่า ผู้ที่มีการมองโลกในแง่ดีมาก และ 2) ในหมู่ผู้ที่มีการมองโลกในแง่ดีน้อย และถ้ารับรู้การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานน้อย เป็นผู้ที่มีการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีมากกว่าผู้ที่รับรู้การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานน้อย

ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนคะแนนการปรับตัวด้าน

ความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี พิจารณาตามระดับของการสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน การมองโลกในแง่ดี และความสามารถในการจัดการกับความเครียด ที่แตกต่างกัน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 6 กลุ่ม (ส่วนที่ 1) และค่าของการปรับตัวด้านสี่ระดับของตัวแปรอิสระที่ ส่งผลแบบเดียว (ส่วนที่ 2)

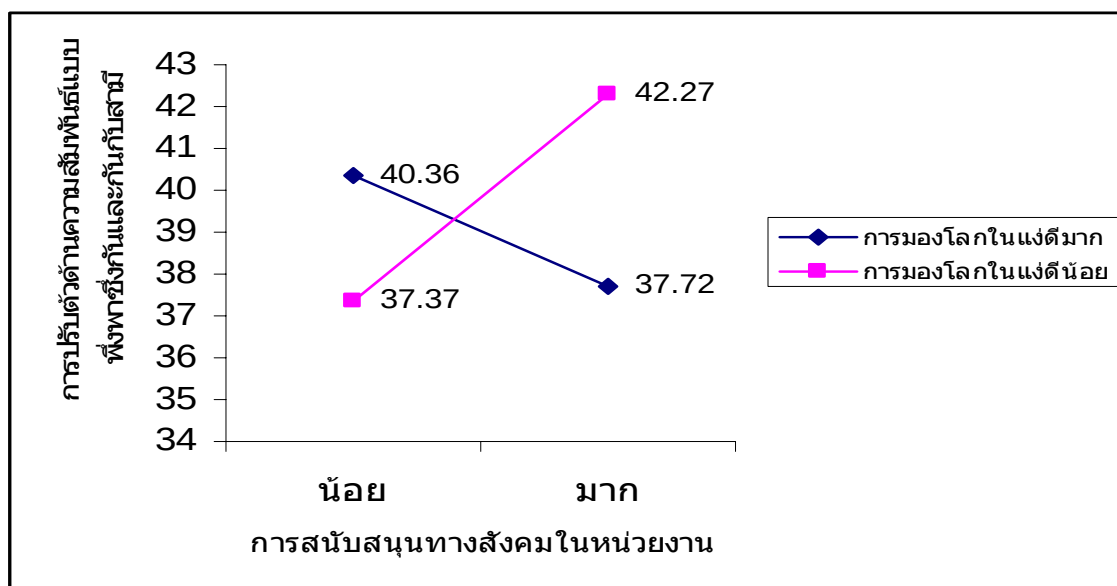
(ส่วนที่ 1)

กลุ่ม	จำนวนคน	ค่าเอฟ (F)							% ทำนาย
		การสนับสนุนในหน่วยงาน (ก)	การมองโลกในแง่ดี (ข)	ความสามารถในการจัดการกับความเครียด (ค)	กxข	กxค	ขxค	กxขxค	
กลุ่มรวม	286	2.71	2.63	<1	2.30	<1	<1	2.85	6.1
อายุน้อย (28-33ปี)	163	5.66*	2.80	<1	1.75	2.42	<1	2.40	10.8
อายุมาก (34-50ปี)	123	<1	<1	5.56*	<1	<1	<1	<1	7.2
ลักษณะงานตรงความถนัดน้อย	173	7.12**	2.81	<1	4.63*	2.09	<1	<1	12.2
ลักษณะงานตรงความถนัดมาก	113	<1	<1	<1	<1	<1	<1	1.64	4.3
ฐานะเศรษฐกิจครอบครัวปานกลาง	184	4.71*	1.43	<1	<1	1.46	<1	<1	6.9
ฐานะเศรษฐกิจครอบครัวสูง	102	<1	2.28	<1	3.42	<1	<1	1.09	11.5

*ค่านัยสำคัญที่ระดับ .05, ** ที่ระดับ .01, *** ที่ระดับ .001

(ส่วนที่ 2)

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยการปรับตัวด้านความสัมพันธ์ แบบพึ่งพาซึ่งกันและกัน			
อายุน้อย	การสนับสนุนในหน่วยงาน	น้อย	= 60.81	มาก	= 56.38
อายุมาก	ความสามารถในการกับความเครียด	น้อย	= 62.95	มาก	= 59.06
ลักษณะงานตรงความถนัด	การสนับสนุนในหน่วยงาน	น้อย	= 61.12	มาก	= 57.12
น้อย					
ฐานะเศรษฐกิจครอบครัวปานกลาง	การสนับสนุนในหน่วยงาน	น้อย	= 61.33	มาก	= 57.75

ภาพประกอบ 7 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยระหว่าง การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน และการมองโลกในแง่ดี ที่ส่งผลต่อความแปรปรวนของคะแนนการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามิในกลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะงานตรงความถนัดน้อย

เมื่อพิจารณาตามตัวแปรอิสระที่ละตัว ในกลุ่มรวม (ตาราง 8 ส่วนที่2) พบว่า คะแนนการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามิไม่แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระ 3 ตัว ที่ละตัว ส่วนในกลุ่มย่อย (ตาราง 8 ส่วนที่2) พบว่า คะแนนการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันแปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระที่ละตัว คือ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน หรือความสามารถในการจัดการกับความเครียด อย่างเชื่อมั่นได้ กล่าวคือ ผู้บริหารสตรีที่รับรู้การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานน้อย มีการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันกับ

สามีมักกว่าผู้บริหารสตรีที่รับรู้การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน พบผลสำคัญในกลุ่มย่อย 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหารสตรีอายุน้อย กลุ่มผู้มีลักษณะงานตรงความถนัดน้อย และกลุ่มฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง และยังพบอีกว่า ผู้ที่มีความสามารถในการจัดการกับความเครียดน้อย มีการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีมักกว่าผู้บริหารสตรีที่มีความสามารถในการจัดการกับความเครียดมาก พบผลสำคัญในกลุ่มผู้มีอายุมาก

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ สรุปได้ว่า ลักษณะของผู้บริหารสตรีที่มีการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีมัก ได้แก่ 1) เป็นผู้บริหารสตรีที่รับรู้การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานน้อย พบผลสำคัญในกลุ่มย่อย 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้มีอายุน้อย กลุ่มลักษณะงานตรงความถนัดน้อย และกลุ่มผู้มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง 2) เป็นผู้ที่มีการมองโลกในแง่ดีน้อย พบในกลุ่มผู้มีลักษณะงานตรงความถนัดน้อย ซึ่งเป็นผู้รับรู้การสนับสนุนทางสังคมมาก และ 3) เป็นผู้บริหารสตรีที่มีความสามารถในการจัดการกับความเครียดน้อย พบในกลุ่มผู้มีอายุมาก และยังพบว่าผู้ที่รับรู้การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานต่ำ พบในกลุ่มที่มีลักษณะงานตรงความถนัดน้อย ผู้ซึ่งมีการมองโลกในแง่ดีน้อย

สรุปผลโดยรวมได้ว่า การวิเคราะห์ความแปรปรวนของการปรับตัวผู้บริหารสตรี ทั้ง 3 ด้าน (ด้านสรีระ ด้านอัตมโนทัศน์ และด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี) ได้มาก พบผลที่สอดคล้องกัน คือ ผู้บริหารสตรีที่รับรู้การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานน้อย พบในกลุ่มผู้มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง ส่วนผู้บริหารสตรีที่ปรับตัวด้านสรีระ และด้านอัตมโนทัศน์ ได้มาก คือ ผู้บริหารสตรีที่รับรู้การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานน้อย พบในสตรีโดยรวม (ตาราง 6 – ตาราง 8)

4.3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการปรับตัวของผู้บริหารสตรี ผู้ที่มีระดับของลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว และวิถีชีวิตทางศาสนาที่แตกต่างกัน

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการปรับตัวของผู้บริหารสตรีใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านสรีระ ด้านอัตมโนทัศน์ และด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี โดยพิจารณาตามตัวแปรอิสระ 3 ด้าน คือ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว และวิถีชีวิตทางศาสนาที่แตกต่างกัน

ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน หมายถึง ความสามารถคาดการณ์ไกล เห็นความสำคัญของอนาคต และสามารถตัดสินใจเลือกกระทำ รู้จักแก้ปัญหาและวางแผนดำเนินการเพื่อผลในอนาคต รู้จักการปฏิบัติให้เกิดการอดได้รอได้อย่างเหมาะสม พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 18-108 คะแนน ซึ่งถูกแบ่งออกเป็น 2 ระดับ โดยใช้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 70.73, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 8.84 เป็นเกณฑ์แบ่งกลุ่ม ผู้บริหารสตรีที่มีคะแนนน้อยกว่าค่าเฉลี่ย (40 ถึง 70) จัดเป็นกลุ่มที่มีลักษณะมุ่ง

อนาคตและควบคุมตนเองน้อย จำนวน 122 คน และผู้บริหารสตรีที่มีคะแนนมากกว่าค่าเฉลี่ย (71 ถึง 93) จัดเป็นกลุ่มที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนมาก จำนวน 164 คน (ตาราง 18 ภาคผนวก ข)

การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว หมายถึง การรับรู้ของผู้บริหารสตรีถึงการได้รับการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว อันประกอบด้วย สามิและญาติ ใน 3 ด้าน คือ 1) ด้านอารมณ์ 2) ด้านข้อมูลข่าวสาร และ 3) ด้านวัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งงบประมาณและแรงงาน พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 14-84 คะแนน ซึ่งถูกแบ่งออกเป็น 2 ระดับโดยใช้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 66.30, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 9.60 เป็นเกณฑ์แบ่งกลุ่ม ผู้บริหารสตรีที่มีคะแนนน้อยกว่าค่าเฉลี่ย (37 ถึง 66) จัดเป็นกลุ่มที่มีการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัวน้อย จำนวน 131 คน และผู้บริหารสตรีที่มีคะแนนมากกว่าค่าเฉลี่ย (67 ถึง 84) จัดเป็นกลุ่มที่มีการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัวมาก จำนวน 155 คน (ตาราง 18 ภาคผนวก ข)

วิถีชีวิตทางศาสนา หมายถึง การประพฤติในการดำเนินชีวิตประจำวันที่สอดคล้องตามหลักความเชื่อและการปฏิบัติทางศาสนาที่ตนนับถือ เช่น นำหลักความเชื่อและการปฏิบัติทางศาสนา มาประกอบการตัดสินใจในการเลือกอาชีพ วิธีการพักผ่อนหย่อนใจ การใช้เวลาว่าง เป็นต้น พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 10-60 คะแนน ซึ่งถูกแบ่งออกเป็น 2 ระดับ โดยใช้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 42.24, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.53 เป็นเกณฑ์แบ่งกลุ่ม ผู้บริหารสตรีที่มีคะแนนน้อยกว่าค่าเฉลี่ย (28 ถึง 42) จัดเป็นกลุ่มที่มีวิถีชีวิตทางศาสนา น้อย จำนวน 144 คน และผู้บริหารสตรีที่มีมากกว่าค่าเฉลี่ย (43 ถึง 59) จัดเป็นกลุ่มที่มีวิถีชีวิตทางศาสนา มาก จำนวน 142 คน (ตาราง 18 ภาคผนวก ข)

การวิเคราะห์ข้อมูลกระทำทั้งในกลุ่มตัวอย่างโดยรวม และในกลุ่มที่แยกย่อยตามลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลัง 3 ตัวแปร ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว และวิถีชีวิตทางศาสนา ได้เป็นกลุ่มย่อย 6 กลุ่ม (วิธีการแบ่งกลุ่มย่อยดู ตาราง 5) โดยแยกวิเคราะห์ตามตัวแปรตามได้ดังนี้

4.3.1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการปรับตัวด้านสรีระของผู้บริหารสตรี พิจารณาตามระดับลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว และวิถีชีวิตทางศาสนาที่แตกต่างกัน

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการปรับตัวด้านสรีระของผู้บริหารสตรี พิจารณาตัวแปรอิสระที่ละ 3 ตัวแปรพร้อมกัน คือ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว และวิถีชีวิตทางศาสนา ทั้งในกลุ่มผู้บริหารสตรีโดยรวม และในกลุ่มที่แยกย่อยตามลักษณะชีวสังคมและภูมิหลัง 6 กลุ่ม ผลการวิเคราะห์ (ตาราง 9 ส่วนที่ 1) พบว่า คะแนนการปรับตัวด้านสรีระแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่ละ 3 ตัวพร้อมกัน ในกลุ่มรวมเมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' (ตาราง 23

ภาคผนวก ข และภาพประกอบ 8) พบว่า 1) ในหมู่ผู้บริหารสตรีที่ได้รับการสนับสนุนด้านอาชีพจากครอบครัวมาก ในขณะที่เดียวกันเป็นผู้มีวิถีชีวิตทางศาสนาน้อย ถ้ามีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง เป็นผู้ที่มีการปรับตัวด้านสรีระมากกว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนน้อย 2) ในหมู่ผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง ในขณะที่เดียวกันเป็นผู้ที่ได้รับการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัวมาก ถ้ามีวิถีชีวิตทางศาสนาน้อย เป็นผู้ที่มีการปรับตัวด้านสรีระมากกว่า ผู้ที่มีวิถีชีวิตทางศาสนาสูง 3) ในหมู่ผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง ในขณะเดียวกันเป็นผู้มีวิถีชีวิตทางศาสนาสูง ถ้าได้รับการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัวน้อย เป็นผู้ที่มีการปรับตัวด้านสรีระมากกว่าผู้ที่ได้รับการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัวมาก และ 4) ในหมู่ผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนต่ำ ในขณะเดียวกันเป็นผู้ที่ได้รับการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัวน้อย ถ้ามีวิถีชีวิตทางศาสนาน้อย พร้อมกันสามด้าน เป็นผู้ที่มีการปรับตัวด้านสรีระมากกว่า ผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง ในขณะเดียวกันเป็นผู้ที่ได้รับการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัวมาก ถ้ามีวิถีชีวิตทางศาสนาสูง พร้อมกันสามด้าน ในกลุ่มย่อย พบว่า คะแนนการปรับตัวด้านสรีระแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่ละ 3 ตัวพร้อมกัน ใน 2 กลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีอายุมาก (ตาราง 24 ภาคผนวก ข) และกลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ตาราง 25 ภาคผนวก ข) แต่กลุ่มตัวอย่างไม่เพียงพอที่จะวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 3 ทางได้ ผู้วิจัยจึงนำผลการวิเคราะห์แสดงไว้ในภาคผนวก ทั้งนี้เพื่อจะเกิดประโยชน์ในการวิจัยเรื่องต่อ ๆ ไป

เมื่อพิจารณาตามตัวแปรอิสระที่ละ 2 ตัว (ตาราง 9) พบว่า คะแนนการปรับตัวด้านสรีระไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่ละ 2 ตัว ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการปรับตัวด้านสรีระของ

ผู้บริหารสตรี พิจารณาตามระดับลักษณะมุ่งอนาคตและความมุ่งมั่น การสนับสนุนด้านงานอาชีพ จากครอบครัว และวิถีชีวิตทางศาสนาที่แตกต่างกัน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย (ส่วนที่ 1) และค่าของการปรับตัวด้านสรีระตามระดับของตัวแปรอิสระที่ส่งผลแบบเดียว (ส่วนที่ 2)

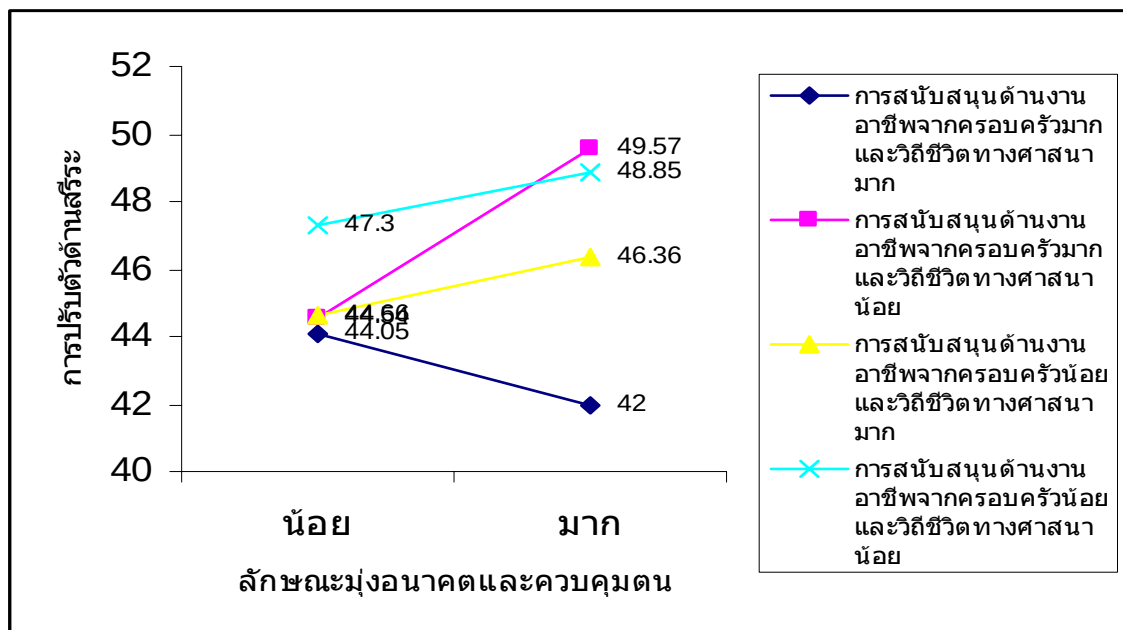
(ส่วนที่ 1)

กลุ่ม	จำนวน คน	ค่าเอฟ (F)							% ทำนาย
		ลักษณะมุ่ง อนาคตฯ (ก)	การ สนับสนุน จาก ครอบครัว (ข)	วิถีชีวิต ทางศาสนา (ค)	กxข	กxค	ขxค	กxขxค	
กลุ่มรวม	286	2.3	2.93	8.90**	<1	3.75	<1	4.03*	9.60
อายุน้อย (28-33ปี)	163	1.63	3.36	12.45***	<1	2.44	<1	<1	16.70
อายุมาก (34-50 ปี)	123	<1	1.59	<1	1.99	<1	<1	8.81*	11.00
ลักษณะงานตรงความ ถนัดน้อย	173	<1	2.24	4.79*	<1	2.90	<1	3.69	10.70
ลักษณะงานตรงความ ถนัดมาก	113	6.70*	2.25	4.34*	<1	<1	1.59	<1	14.00
ฐานะเศรษฐกิจ ครอบครัวปานกลาง	184	<1	2.14	4.57*	<1	3.36	<1	<1	11.30
ฐานะเศรษฐกิจ ครอบครัวสูง	102	2.87	<1	1.11	<1	<1	<1	4.59*	9.30

*ค่านี้สำคัญที่ระดับ.05, ** ที่ระดับ .01, *** ที่ระดับ .001

(ส่วนที่ 2)

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยการปรับตัวด้านสรีระ			
		น้อย	=	มาก	=
รวม	วิถีชีวิตทางศาสนา	น้อย	=	47.44	มาก = 44.39
อายุน้อย	วิถีชีวิตทางศาสนา	น้อย	=	47.48	มาก = 42.28
ลักษณะงานตรงความถนัดน้อย	ลักษณะมุ่งอนาคตฯ	ต่ำ	=	46.43	สูง = 43.59
ลักษณะงานตรงความถนัดมาก	ลักษณะมุ่งอนาคตฯ	สูง	=	49.23	ต่ำ = 44.74
	วิถีชีวิตทางศาสนา	น้อย	=	48.79	มาก = 45.18
ฐานะเศรษฐกิจครอบครัวปานกลาง	วิถีชีวิตทางศาสนา	น้อย	=	48.13	มาก = 44.92

ภาพประกอบ 8 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยระหว่าง ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ความสามารถในการจัดการกับความเครียด และวิถีชีวิตทางศาสนาที่ส่งผลต่อความแปรปรวนของคะแนนการปรับตัวด้านสรีระในกลุ่มผู้บริหารสตรีโดยรวม

เมื่อพิจารณาตามตัวแปรอิสระที่ละตัว ในกลุ่มรวม พบว่า คะแนนการปรับตัวด้านสรีระแปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระที่ละด้าน คือ วิถีชีวิตทางศาสนา กล่าวคือ ผู้บริหารสตรีที่มีวิถีชีวิตทางศาสนา น้อย มีการปรับตัวด้านสรีระมากกว่าผู้บริหารสตรีที่มีวิถีชีวิตทางศาสนา มาก อย่างเชื่อมั่นได้ โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย 47.44 และ 44.39 ตามลำดับ (ตาราง 9 ส่วนที่2) ในกลุ่มย่อย พบว่า คะแนนการปรับตัวด้านสรีระแปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระที่ละตัว คือ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน หรือวิถีชีวิตทางศาสนา (ตาราง 9 ส่วนที่2) กล่าวคือ ผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง มีการปรับตัวด้านสรีระมากกว่าผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนต่ำ พบผลสำคัญในกลุ่มผู้ที่ลักษณะงานตรงความถนัดมาก และยังพบอีกว่า ผู้บริหารสตรีที่มีวิถีชีวิตทางศาสนา น้อย มีการปรับตัวด้านสรีระมากกว่าผู้บริหารสตรีที่มีวิถีชีวิตทางศาสนา มาก อย่างเชื่อมั่นได้ พบผลในกลุ่มย่อย 4 จาก 6 กลุ่มสำคัญ คือ กลุ่มที่มีอายุน้อย และกลุ่มผู้ที่มีเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ สรุปได้ว่า ลักษณะของผู้บริหารสตรีที่มีการปรับตัวด้านสรีระได้มาก ได้แก่ 1) ผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะมุงอนาคตและควบคุมตนสูง พบในกลุ่มผู้ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดน้อย และยังพบในกลุ่มรวม ผู้ซึ่งมีวิถีชีวิตทางศาสนาน้อย แต่ได้รับการสนับสนุนด้านงานอาชีพมาก 2) ผู้บริหารสตรีที่มีวิถีชีวิตทางศาสนาน้อย พบในกลุ่มรวม กลุ่มผู้มีอายุน้อย และกลุ่มผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง และยังพบว่าในกลุ่มรวม ผู้ซึ่งมีลักษณะมุงอนาคตและควบคุมตนสูง และได้รับการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว

4.3.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ของผู้บริหารสตรี พิจารณาตามระดับของลักษณะมุงอนาคตและควบคุมตน การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว และวิถีชีวิตทางศาสนาที่แตกต่างกัน

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ของผู้บริหารสตรี พิจารณาตัวแปรอิสระที่ละ 3 ตัวแปรพร้อมกัน คือลักษณะมุงอนาคตและควบคุมตน การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว และวิถีชีวิตทางศาสนา ทั้งในกลุ่มผู้บริหารสตรีโดยรวม และในกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวิตสังคมและภูมิหลัง 6 กลุ่ม ผลการวิเคราะห์ (ตาราง 10 ส่วนที่ 1) ในกลุ่มรวม พบว่า คะแนนการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ไม่แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระที่ละ 3 ตัวพร้อมกัน แต่พบผลในกลุ่มย่อย 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีอายุมาก (ตาราง 26 ภาคผนวก ข) และกลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ตาราง 27 ภาคผนวก ข) แต่กลุ่มตัวอย่างไม่เพียงพอที่จะวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 3 ทางได้ ผู้วิจัยจึงนำผลการวิเคราะห์แสดงไว้ในภาคผนวก ทั้งนี้เพื่อจะเกิดประโยชน์ในการวิจัยเรื่องต่อ ๆ ไป

ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์
ของผู้บริหารสตรี พิจารณาตามระดับของลักษณะมุ่งอนาคตและความมุ่งมั่น การสนับสนุนด้าน
งานอาชีพ และวิถีชีวิตทางศาสนา แตกต่างกัน ในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย (ส่วนที่ 1) และค่าของ
การปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ตามระดับของตัวแปรอิสระที่ส่งผลแบบเดียว (ส่วนที่ 2)

(ส่วนที่ 1)

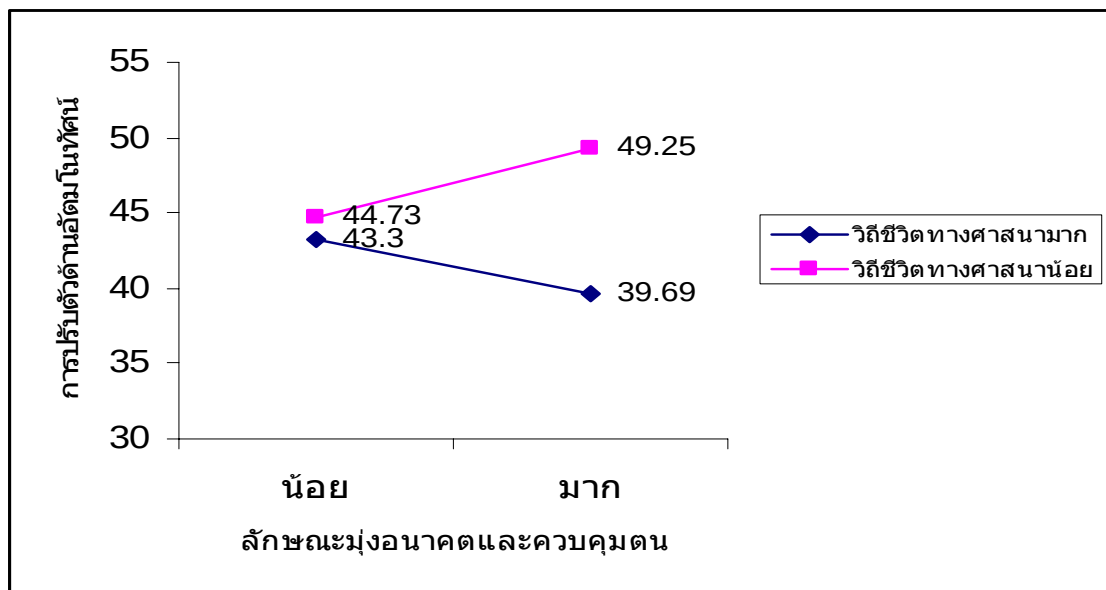
กลุ่ม	จำนวน คน	ค่าเอฟ (F)							% ทำนาย
		ลักษณะมุ่ง อนาคต (ก)	การ สนับสนุน จาก ครอบครัว (ข)	วิถีชีวิต ทางศาสนา (ค)	กxข	กxค	ขxค	กxขxค	
กลุ่มรวม	286	1.34	<1	6.73**	<1	11.25***	1.15	3.37	10.4
อายุน้อย (28-33ปี)	163	<1	<1	4.87*	<1	3.77	<1	<1	9.7
อายุมาก (34-50 ปี)	123	<1	<1	3.45	<1	3.45	1.92	7.04**	11.0
ลักษณะงานตรงความ ถนัดน้อย	173	2.32	<1	<1	<1	3.13	1.70	1.26	7.3
ลักษณะงานตรงความ ถนัดมาก	113	<1	<1	15.18***	<1	8.11**	<1	1.05	24.5
ฐานะเศรษฐกิจ ครอบครัวปานกลาง	184	<1	<1	6.01*	<1	1.62	<1	<1	7.0
ฐานะเศรษฐกิจ ครอบครัวสูง	102	2.08	<1	5.33*	<1	7.18**	<1	13.07***	27.0

*ค่านัยสำคัญที่ระดับ.05, ** ที่ระดับ .01, *** ที่ระดับ .001

(ส่วนที่ 2)

กลุ่ม	การเปรียบเทียบ ตัวแปรอิสระ ค่าเฉลี่ยปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์					
	วิถีชีวิตทางศาสนา	น้อย	=	มาก	=	
รวม	วิถีชีวิตทางศาสนา	น้อย	=	45.11	มาก	= 42.78
อายุน้อย	วิถีชีวิตทางศาสนา	น้อย	=	45.07	มาก	= 42.31
ลักษณะงานตรงความถนัดมาก	วิถีชีวิตทางศาสนา	น้อย	=	47.11	มาก	= 41.57
ฐานะเศรษฐกิจครอบครัวปานกลาง	วิถีชีวิตทางศาสนา	น้อย	=	44.69	มาก	= 41.43
ฐานะเศรษฐกิจครอบครัวสูง	วิถีชีวิตทางศาสนา	น้อย	=	46.19	มาก	= 43.27

*

ภาพประกอบ 9 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยระหว่าง ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน และวิถีชีวิตทางศาสนาที่ส่งผลต่อความแปรปรวนของการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ในกลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมาก

เมื่อพิจารณาตามตัวแปรอิสระที่ละ 2 ตัวพร้อมกัน (ตาราง 10 ส่วนที่1) พบว่า คะแนนการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนและวิถีชีวิตทางศาสนา อย่างเชื่อมั่นได้ ในกลุ่มรวม และกลุ่มผู้ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมาก ดังแสดงในภาพประกอบ 9 ซึ่งลักษณะของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัว เป็นแบบ disordinal interaction และเมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' (ตาราง 28 ภาคผนวก ข) ในกลุ่มรวม พบผลว่า 1) ในหมู่ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนมาก ถ้ามีวิถีชีวิตทางศาสนา น้อย เป็นผู้ที่มีการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์มากกว่าผู้ที่มีวิถีชีวิตทางศาสนา มาก 2) ในหมู่ผู้ที่มีวิถีชีวิตทางศาสนา มาก ถ้ามีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนน้อย เป็นผู้ที่มีการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์มากกว่าผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนมาก และ 3) ในหมู่ผู้ที่มีวิถีชีวิตทางศาสนา น้อย ถ้ามีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนน้อย พร้อมกันสองด้าน เป็นผู้ที่มีการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์มากกว่าผู้ที่มีวิถีชีวิตทางศาสนา มาก และมีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนมาก พร้อมกันสองด้าน ในกลุ่มผู้ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมาก (ตาราง 29 ภาคผนวก ข) พบผลว่า 1) ในหมู่ผู้ที่มีวิถีชีวิตทางศาสนา น้อย ถ้ามีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง เป็นผู้ที่มีการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์มากกว่าผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนต่ำ 2) ในหมู่ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง และมีวิถีชีวิตทางศาสนา น้อย เป็นผู้ที่มีการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์มากกว่าผู้ที่มีวิถีชีวิตทางศาสนา มาก และ 3) ในหมู่ผู้ที่มีผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุม

ตนต่ำ ถ้ามีวิถีชีวิตทางศาสนาน้อย พร้อมกันสองด้าน เป็นผู้ที่มีการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์มากกว่า ผู้ที่มีวิถีชีวิตทางศาสนามาก และมีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง พร้อมกันสองด้าน ในกลุ่มผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ตาราง 30 ภาคผนวก ข) พบผลว่า 1) ในหมู่ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง แต่มีวิถีชีวิตทางศาสนาน้อย เป็นผู้ที่มีการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์มากกว่าผู้ที่มีวิถีชีวิตทางศาสนามาก 2) ในหมู่ผู้ที่มีวิถีชีวิตทางศาสนามาก แต่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนต่ำ เป็นผู้ที่มีการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์มากกว่าผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง และ 3) ในหมู่ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนต่ำ ถ้ามีวิถีชีวิตตามแนวศาสนาน้อย พร้อมกันสองด้าน มีการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ มากกว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง และมีวิถีชีวิตตามแนวศาสนามาก พร้อมกันสองด้าน

เมื่อพิจารณาตามตัวแปรอิสระทีละตัว ในกลุ่มรวม พบว่า คะแนนการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระทีละด้าน คือ วิถีชีวิตทางศาสนา กล่าวคือ ผู้บริหารสตรีที่มีวิถีชีวิตทางศาสนาน้อย มีการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์มากกว่าผู้บริหารสตรีที่มีวิถีชีวิตทางศาสนา มาก อย่างเชื่อมั่นได้ โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย 45.11 และ 42.78 ตามลำดับ (ตาราง 10 ส่วนที่2) ในกลุ่มย่อย พบว่า คะแนนการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระทีละตัว คือ วิถีชีวิตทางศาสนา (ตาราง 10 ส่วนที่2) กล่าวคือ ผู้บริหารสตรีที่มีวิถีชีวิตทางศาสนาน้อย มีการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์มากกว่าผู้บริหารสตรีที่มีวิถีชีวิตทางศาสนา มาก อย่างเชื่อมั่นได้ พบผลในกลุ่มย่อย 4 จาก 6 กลุ่มสำคัญ คือ กลุ่มผู้มีอายุน้อย และกลุ่มผู้ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมาก

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ สรุปได้ว่า ลักษณะของผู้บริหารสตรีที่มีการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์มาก คือ 1) เป็นผู้บริหารสตรีที่มีวิถีชีวิตทางศาสนาน้อย พบในกลุ่มรวม กลุ่มผู้มีอายุน้อย และกลุ่มผู้ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมาก และยังพบในผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง ในกลุ่มรวม กลุ่มลักษณะงานตรงความถนัดมาก และกลุ่มผู้มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง 2) เป็นผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง พบในกลุ่มผู้ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมาก ผู้ซึ่งมีวิถีชีวิตทางศาสนาน้อย และ 3) เป็นผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนต่ำ พบในกลุ่มรวม และกลุ่มผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง ผู้ซึ่งมีวิถีชีวิตทางศาสนา

4.3.3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามิของผู้บริหารสตรี พิจารณาตามระดับของลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว และวิถีชีวิตทางศาสนาที่แตกต่างกัน

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามิของผู้บริหารสตรี พิจารณาตัวแปรอิสระที่ละ 3 ตัวแปรพร้อมกัน คือ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว และวิถีชีวิตทางศาสนา ทั้งในกลุ่มผู้บริหารสตรีโดยรวมและในกลุ่มที่แยกย่อยตามลักษณะชีวสังคมและภูมิหลัง 6 กลุ่ม ผลการวิเคราะห์ (ตาราง 11 ส่วนที่1) พบว่า ในกลุ่มรวม พบว่า คะแนนการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามิแปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระที่ละ 3 ตัวพร้อมกัน เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' (ตาราง 31 ภาคผนวก ข และภาพประกอบ 10)

ในกลุ่มรวมพบผลว่า 1) ในหมู่ผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง ในขณะที่เดียวกันเป็นผู้ที่ได้รับการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัวมาก ถ้ามีวิถีชีวิตทางศาสนา น้อย เป็นผู้ที่มีการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามิมากกว่าผู้ที่มีวิถีชีวิตทางศาสนา มาก 2) ในหมู่ผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง ขณะที่เดียวกันเป็นผู้ที่มีวิถีชีวิตทางศาสนา น้อย ถ้าได้รับการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัวมาก เป็นผู้ที่มีการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามิมากกว่าผู้ที่ได้รับการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว น้อย 3) ในหมู่ผู้บริหารสตรีที่ได้รับการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว ขณะที่เดียวกันเป็นผู้ที่มีวิถีชีวิตทางศาสนา น้อย ถ้ามีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง เป็นผู้ที่มีการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามิมากกว่าผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนต่ำ และ 4) ในหมู่ผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง ขณะที่เดียวกันเป็นผู้ที่มีวิถีชีวิตทางศาสนา มาก ถ้าได้รับการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัวมาก เป็นผู้ที่มีการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามิมากกว่าผู้ที่ได้รับการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว น้อย

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีของผู้บริหารสตรีพิจารณาตามระดับของลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว และวิถีชีวิตทางศาสนาที่แตกต่างกัน ในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย (ส่วนที่ 1) และค่าของการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันตามระดับของตัวแปรอิสระที่ส่งผลแบบเดียว (ส่วนที่ 2)

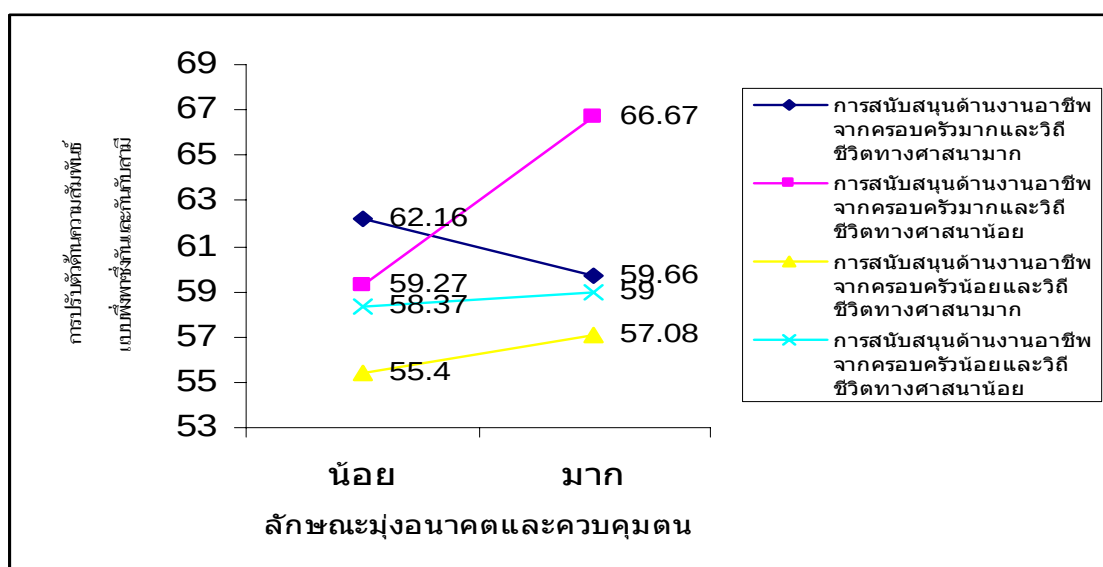
(ส่วนที่ 1)

กลุ่ม	จำนวน คน	ค่าเอฟ (F)							% ทำนาย
		ลักษณะมุ่ง อนาคตฯ (ก)	การ สนับสนุน จาก ครอบครัว (ข)	วิถีชีวิต ทางศาสนา (ค)	กxข	กxค	ขxค	กxขxค	
กลุ่มรวม	286	2.06	12.77***	3.23	<1	3.10	<1	4.76*	7.4
อายุน้อย (28-33ปี)	163	<1	2.86	<1	<1	7.43**	<1	2.8 5	8.0
อายุมาก (34-50ปี)	123	7.04**	15.27***	4.99*	<1	<1	1.82	3.81	18.7
ลักษณะงานตรงความ ถนัดน้อย	173	<1	10.45***	2.83	<1	<1	1.59	5.7**	9.9
ลักษณะงานตรงความ ถนัดมาก	113	1.99	3.19	<1	<1	3.56	<1	<1	8.8
ฐานะเศรษฐกิจ ครอบครัวปานกลาง	184	<1	3.86	<1	1.24	5.00*	1.02	<1	7.4
ฐานะเศรษฐกิจ ครอบครัวสูง	102	4.23*	5.71*	5.79*	<1	<1	2.34	4.46*	16.3

*ค่านี้สำคัญที่ระดับ.05, ** ที่ระดับ .01, *** ที่ระดับ .001

(ส่วนที่ 2)

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย			
		การปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันกับสามี			
รวม	การสนับสนุนจากครอบครัว	มาก	= 61.94	น้อย	= 57.46
อายุมาก	ลักษณะมุ่งอนาคตฯ	มาก	= 62.11	น้อย	= 58.13
	การสนับสนุนจากครอบครัว	มาก	= 63.05	น้อย	= 57.19
	วิถีชีวิตทางศาสนา	น้อย	= 61.79	มาก	= 58.44
ลักษณะงานตรงความถนัดน้อย	การสนับสนุนจากครอบครัว	มาก	= 61.97	น้อย	= 57.02
ฐานะเศรษฐกิจครอบครัวสูง	ลักษณะมุ่งอนาคตฯ	มาก	= 61.59	น้อย	= 57.97
	การสนับสนุนจากครอบครัว	มาก	= 61.89	น้อย	= 57.68
	วิถีชีวิตทางศาสนา	น้อย	= 61.90	มาก	= 57.67

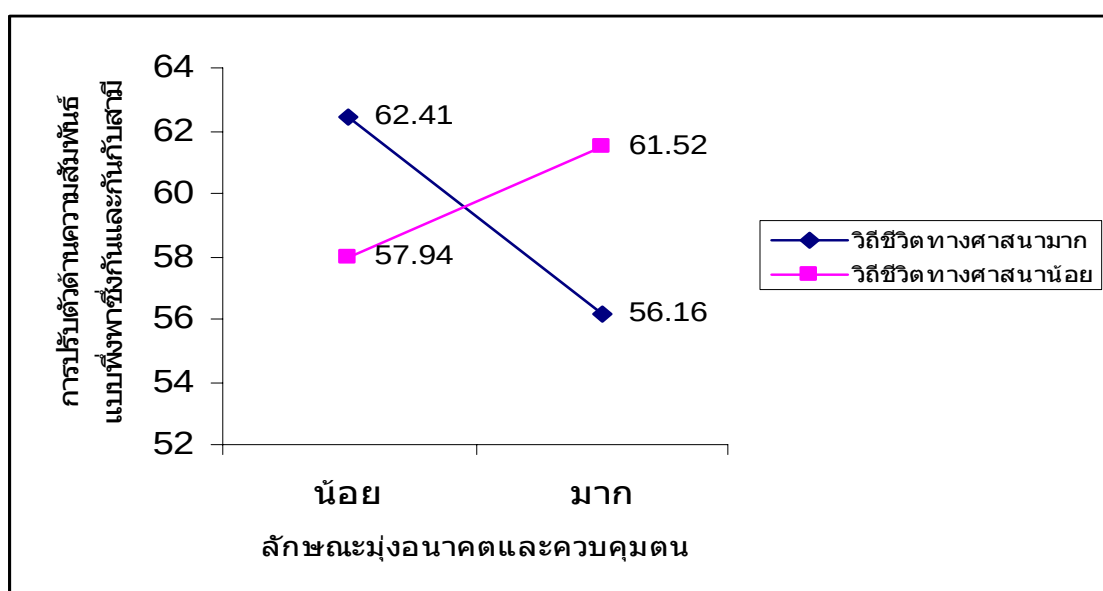
ภาพประกอบ 10 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยระหว่าง ลักษณะมุงอนาคตและความคุมตน

การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัวและวิถีชีวิตทางศาสนาที่ส่งผลต่อความแปรปรวนของคะแนนการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีในกลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีอายุน้อย

และในกลุ่มย่อย พบว่า คะแนนการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระที่ละ 3 ตัว และพบปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่ละ 3 ตัวพบผลเช่นนี้ในกลุ่มย่อย 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะงานตรงความถนัดน้อย (ตาราง 32 ภาคผนวก ข) และกลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ตาราง 33 ภาคผนวก ข) แต่กลุ่มตัวอย่างไม่เพียงพอที่จะวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 3 ทางได้ ผู้วิจัยจึงนำผลการวิเคราะห์แสดงไว้ในภาคผนวก ทั้งนี้เพื่อจะเกิดประโยชน์ในการวิจัยเรื่องต่อ ๆ ไป

เมื่อพิจารณาตามตัวแปรอิสระที่ละ 2 ตัวพร้อมกัน (ตาราง 11 ส่วนที่ 1) ในกลุ่มรวม พบว่า คะแนนการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่ละ 2 ตัวพร้อมกัน ในกลุ่มย่อย พบว่า คะแนนการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะมุงอนาคตและความคุมตน และวิถีชีวิตทางศาสนา อย่างเชื่อมั่นได้ ดังแสดงในภาพประกอบ 11 ซึ่งลักษณะของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัว เป็นแบบ ordinal interaction ในกลุ่มผู้มีอายุน้อย และกลุ่มผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง และเมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' (ตาราง 34 ภาคผนวก ข) ในกลุ่มผู้มีอายุน้อย พบผลว่า ในหมู่ผู้ที่มีวิถีชีวิตทางศาสนา มาก ถ้ามีลักษณะมุงอนาคตและความคุมตนต่ำ เป็นผู้ที่มีการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีมากกว่าผู้ที่มีลักษณะมุงอนาคตและความคุมตนสูง ใน

กลุ่มผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง (ตาราง 35 ภาคผนวก ข) พบผลว่า คะแนนการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน และวิถีชีวิตทางศาสนา แต่เนื่องด้วยผลการวิเคราะห์ข้อมูลไม่เป็นไปตามเงื่อนไขจึงไม่สามารถแปลผลในส่วนนี้ได้

ภาพประกอบ 11 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยระหว่าง ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน และวิถีชีวิตทางศาสนาที่ส่งผลต่อความแปรปรวนของคะแนนการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีในกลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีอายุน้อย

เมื่อพิจารณาตามตัวแปรอิสระที่ละตัว ในกลุ่มรวม พบว่า คะแนนการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีแปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระที่ละด้าน คือ การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว กล่าวคือ ผู้บริหารสตรีที่มีการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัวมาก มีการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีมากกว่าผู้บริหารสตรีที่มีการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัวน้อย อย่างเชื่อมั่นได้ ค่าเฉลี่ย 61.94 และ 57.46 ตามลำดับ (ตาราง 11 ส่วนที่2) ในกลุ่มย่อย พบว่า คะแนนการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีแปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระที่ละตัว คือ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว และวิถีชีวิตทางศาสนา (ตาราง 11 ส่วนที่2) กล่าวคือ 1) ผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง มีการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีมากกว่าผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนต่ำ อย่างเชื่อมั่นได้ พบผลสำคัญในกลุ่มย่อย 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้มีอายุมาก และกลุ่มผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง 2) ผู้บริหารสตรีที่มีการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัวมาก มีการปรับตัวด้าน

ความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีมากกว่าผู้บริหารสตรีที่มีการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัวน้อย อย่างเชื่อมั่นได้ พบผลสำคัญในกลุ่มย่อย 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ที่มีอายุมาก กลุ่มผู้ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดน้อย และกลุ่มผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง และ 3) ผู้บริหารสตรีที่มีวิถีชีวิตทางศาสนาน้อย มีการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีมากกว่าผู้บริหารสตรีที่มีวิถีชีวิตทางศาสนา มาก อย่างเชื่อมั่นได้ พบผลสำคัญในกลุ่มย่อย 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ที่มีอายุมาก และกลุ่มผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ สรุปได้ว่า ลักษณะของผู้บริหารสตรีที่มีการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีมาก ได้แก่ 1) เป็นผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง พบในกลุ่มผู้ที่มีอายุมาก และกลุ่มผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง โดยเฉพาะสตรีกลุ่มรวม ผู้ซึ่งได้รับการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัวมาก แต่มีวิถีชีวิตทางศาสนาน้อย 2) เป็นผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนน้อย พบในกลุ่มผู้ที่มีอายุน้อยที่มีวิถีชีวิตทางศาสนา มาก 3) เป็นผู้บริหารสตรีที่ได้รับการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัวมาก พบใน กลุ่มรวม กลุ่มอายุมาก กลุ่มลักษณะงานตรงความถนัดน้อย และกลุ่มผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง โดยเฉพาะสตรีกลุ่มรวม ผู้ซึ่งมีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนต่ำ แต่มีวิถีชีวิตทางศาสนาสูง และ 4) เป็นผู้บริหารสตรีที่มีวิถีชีวิตทางศาสนาน้อย พบใน กลุ่มผู้ที่มีอายุมาก และกลุ่มผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง นอกจากนี้ยังพบในสตรีกลุ่มรวม ผู้ซึ่งมีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง และได้รับการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัวสูง

สรุปผลโดยรวมได้ว่า การวิเคราะห์ความแปรปรวนของการปรับตัวผู้บริหารสตรีด้านสรีระและด้านอัตมโนทัศน์ที่สอดคล้องกัน ดังนี้ 1) ผู้บริหารสตรีที่มีวิถีชีวิตทางศาสนาน้อย พบผลในกลุ่มรวม และกลุ่มผู้ที่มีอายุน้อย ส่วนความแปรปรวนของการปรับตัวผู้บริหารสตรีด้านสรีระ และด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีที่สอดคล้องกัน 1) ผู้บริหารที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง พบผลในกลุ่มรวม ผู้ซึ่งมีวิถีชีวิตทางศาสนาน้อยแต่ได้รับการสนับสนุนด้านงานอาชีพมาก และ 2) ผู้บริหารสตรีที่มีวิถีชีวิตทางศาสนาน้อย พบในกลุ่มรวม ผู้ซึ่งมีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนมากและได้รับการสนับสนุนด้านงานอาชีพมาก (ตาราง 9 – ตาราง 11)

4.4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสามทางของคะแนนการปรับตัวของผู้บริหารสตรี และจิตลักษณะเดิมและพฤติกรรมเดิม ลักษณะสถานการณ์ จิตลักษณะตามสถานการณ์ ผู้ที่มีระดับของลักษณะของทางชีวสังคมและภูมิหลังที่แตกต่างกัน

การวิเคราะห์ในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการปรับตัวด้านของผู้บริหารสตรี 3 ด้าน (ได้แก่ สรีระ อัตมโนทัศน์ และความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี) ตัวแปรกลุ่มจิตลักษณะเดิมและพฤติกรรมรวมเดิม 4 ตัวแปร (ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การมองโลกในแง่ดี บุคลิกภาพแบบเอ และวิถีชีวิตทางศาสนา) ลักษณะสถานการณ์ 4 ตัวแปร

(ได้แก่ ภาระงานอาชีพ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว

ตาราง 12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนจิตลักษณะเดิมและพฤติกรรม

เดิม ลักษณะสถานการณ์ปัจจุบัน จิตลักษณะตามสถานการณ์ และการปรับตัวของผู้บริหารสตรี พิจารณาตาม อายุ ลักษณะงานตรงความถนัด และฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว แตกต่างกัน ใน กลุ่มรวมและกลุ่มย่อย (ส่วนที่ 1) และค่าของจิตลักษณะเดิมและพฤติกรรมเดิม ลักษณะสถานการณ์ปัจจุบัน จิตลักษณะตามสถานการณ์ และการปรับตัวของผู้บริหารสตรี ตาม ระดับของตัวแปรอิสระที่ส่งผลแบบเดียว (ส่วนที่ 2)

(ส่วนที่1)

ตัวแปรตาม	จำนวนคน	ค่าเอฟ (F)						
		อายุ (ก)	ลักษณะงานตรงความถนัด (ข)	ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว (ค)	กxข	กxค	ขxค	กxขxค
การปรับตัวด้านสรีระ	285	5.41*	5.38*	6.03*	<1	<1	<1	2.66
การปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์	285	1.16	<1	4.98*	<1	2.64	<1	1.46
การปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี	285	1.74	<1	<1	1.66	1.49	1.71	2.14
ลักษณะมุ่งอนาคตฯ	286	1.06	<1	14.89*	<1	1.77	<1	<1
การมองโลกในแง่ดี	285	<1	<1	9.62*	<1	<1	<1	<1
บุคลิกภาพแบบเอ	285	<1	3.74	14.18*	<1	<1	1.33	1.91
วิถีชีวิตทางศาสนา	285	5.44*	<1	<1	<1	<1	5.89*	<1
ภาระงานอาชีพ	285	1.39	<1	15.53*	<1	3.81	<1	1.12
การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน	285	2.38	<1	<1	1.42	1.06	<1	3.84
การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว	285	12.07*	1.82	1.05	<1	1.49	<1	<1
การร่วมกิจกรรมในครอบครัว	285	<1	4.95*	<1	1.05	9.25*	<1	<1
เจตคติต่อการปรับตัว	285	<1	2.65	<1	<1	<1	<1	<1
ความสามารถในการจัดการกับความเครียด	285	3.45	<1	<1	<1	2.82	<1	<1

*ค่านี้สำคัญที่ระดับ .05 ** ที่ระดับ .01 *** ที่ระดับ .001

(ส่วนที่ 2)

ตัวแปรตาม	ตัวแปรอิสระ		การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย			
การปรับตัวด้านสรีระ	อายุ	มาก	= 46.93	น้อย	= 44.23	
	ลักษณะงานตรงความถนัด	มาก	= 46.93	น้อย	= 44.24	
	ฐานะเศรษฐกิจ	ปานกลาง	= 47.0	สูง	= 44.16	
การปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์	ฐานะเศรษฐกิจ	สูง	= 45.52	ปานกลาง	= 43.21	
ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน	ฐานะเศรษฐกิจ	ปานกลาง	= 72.23	สูง	= 67.53	
การมองโลกในแง่ดี	ฐานะเศรษฐกิจ	สูง	= 62.39	ปานกลาง	= 59.75	
บุคลิกภาพแบบเอ	ฐานะเศรษฐกิจ	สูง	= 61.38	ปานกลาง	= 58.33	
วิถีชีวิตทางศาสนา	อายุ	มาก	= 43.44	น้อย	= 41.32	
ภาระงานอาชีพ	ฐานะเศรษฐกิจ	สูง	= 51.52	ปานกลาง	= 45.36	
การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว	อายุ	มาก	= 68.57	น้อย	= 63.96	
การร่วมกิจกรรมในครอบครัว	ลักษณะงานตรงความถนัด	มาก	= 40.93	น้อย	= 38.30	

และการร่วมกิจกรรมในครอบครัว) จัดลักษณะตามสถานการณ์ 2 ตัวแปร (ได้แก่ เจตคติต่อการปรับตัว และความสามารถในการจัดการกับความเครียด) ว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร โดยพิจารณาตามลักษณะทางชีวสังคมของผู้บริหารสตรี คือ อายุ ลักษณะงานตรงความถนัด และฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวมากน้อยแตกต่างกัน โดยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างรวม พบผลดังต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการปรับตัวด้านสรีระ พิจารณาตามอายุ ลักษณะงานตรงความถนัด และฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว ปรากฏว่าคะแนนของตัวแปรการปรับตัวด้านสรีระ ไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่ละ 3 ตัวแปร หรือที่ละ 2 ตัวแปรแต่อย่างใด แต่คะแนนของตัวแปรการปรับตัวด้านสรีระแปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระที่ละตัวแปร (ตาราง 12 ส่วนที่ 2) พบว่า 1) ในหมู่ผู้บริหารสตรี ที่มีอายุมากมีการปรับตัวด้านสรีระมากกว่าผู้ที่มีอายุน้อย (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 46.93 และ 44.23 ตามลำดับ) 2) ในหมู่ผู้ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมาก มีการปรับตัวด้านสรีระมากกว่าผู้ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดน้อย (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 46.93 และ 44.24 ตามลำดับ) และ 3) ในหมู่ผู้บริหารสตรีที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง มีการปรับตัวด้านสรีระมากกว่าผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ พิจารณาตามอายุ ลักษณะงานตรงความถนัด และฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว ปรากฏว่า คะแนนของการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่ละ 3 ตัวแปร หรือที่ละ 2 ตัวแปรแต่อย่างใด แต่คะแนนของตัวแปรการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระที่ละตัวแปร (ตาราง 12 ส่วนที่2) พบว่า ในหมู่ผู้บริหารสตรี ที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง มีการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์มากกว่าผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 45.52 และ 43.21 ตามลำดับ)

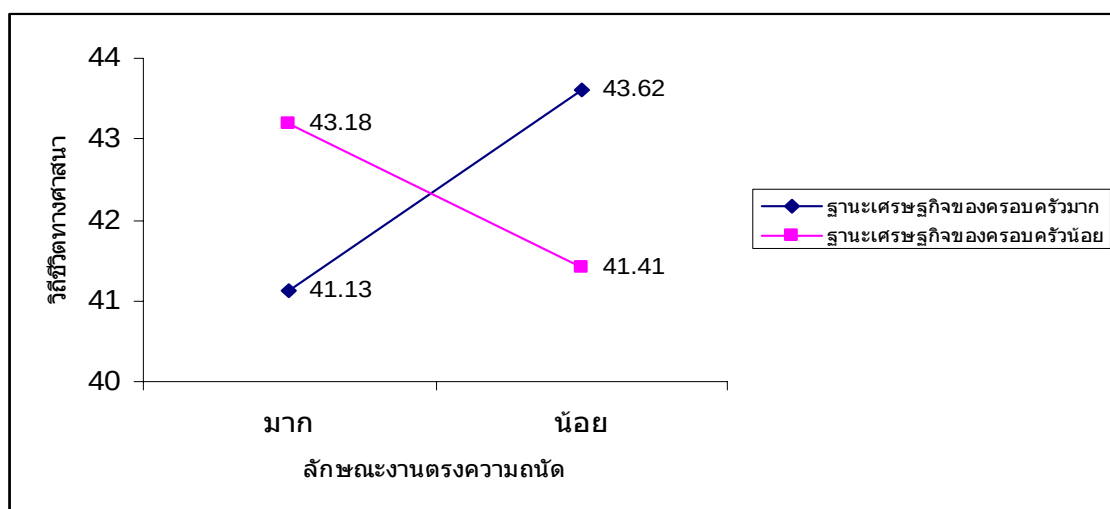
ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน พิจารณาตามอายุ ลักษณะงานตรงความถนัด และฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว ปรากฏว่า คะแนนของลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่ละ 3 ตัวแปร หรือที่ละ 2 ตัวแปรแต่อย่างใด แต่คะแนนลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนแปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระที่ละตัวแปร (ตาราง 12 ส่วนที่2) พบว่า ในหมู่ผู้บริหารสตรี ที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนมากกว่าผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 72.23 และ 67.53 ตามลำดับ)

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการมองโลกในแง่ดี พิจารณาตามอายุ ลักษณะงานตรงความถนัด และฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว ปรากฏว่า คะแนนของการมองโลกในแง่ดีไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่ละ 3 ตัวแปร หรือที่ละ 2 ตัวแปรแต่อย่างใด แต่คะแนนของตัวแปรการมองโลกในแง่ดีแปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระที่ละตัวแปร (ตาราง 12 ส่วนที่2) พบว่า ในหมู่ผู้บริหารสตรีที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง มีการมองโลกในแง่ดีมากกว่าผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 62.39 และ 59.75 ตามลำดับ)

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนบุคลิกภาพแบบเอ พิจารณาตามอายุ ลักษณะงานตรงความถนัด และฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว ปรากฏว่า คะแนนของการมองโลกในแง่ดีไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่ละ 3 ตัวแปร หรือที่ละ 2 ตัวแปรแต่อย่างใด แต่คะแนนของตัวแปรบุคลิกภาพแบบเอแปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระที่ละตัวแปร (ตาราง 12 ส่วนที่2) พบว่า ในหมู่ผู้บริหารสตรีที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง มีบุคลิกภาพแบบเอมากกว่าผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 61.38 และ 58.33 ตามลำดับ)

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนวิถีชีวิตตามแนวศาสนา พิจารณาตามอายุ ลักษณะงานตรงความถนัด และฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว ปรากฏว่า คะแนนของตัวแปรวิถีชีวิตทางศาสนาไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่ละ 3 ตัวแปร แต่คะแนนของตัวแปรวิถีชีวิตทางศาสนาแปรปรวนปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่ละ 2 ตัวแปร คือ ลักษณะงานตรงความถนัด และฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว ดังแสดงใน

ภาพประกอบ 12 ซึ่งลักษณะของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัว เป็นแบบ ordinal interaction และเมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' (ตาราง 36 ภาคผนวก ข.) พบว่า ในหมู่ผู้บริหารสตรีที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง ถ้ามีลักษณะงานตรงความถนัดน้อย เป็นผู้มีวิถีชีวิตทางศาสนามากกว่าผู้ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมาก และยังพบว่า คะแนนของตัวแปรวิถีชีวิตทางศาสนาแปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระที่ละตัวแปร (ตาราง 12 ส่วนที่2) พบว่า ในหมู่ผู้บริหารสตรี ที่มีอายุมาก มีวิถีชีวิตทางศาสนามากกว่าผู้ที่มีอายุน้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 43.44 และ 41.32 ตามลำดับ)

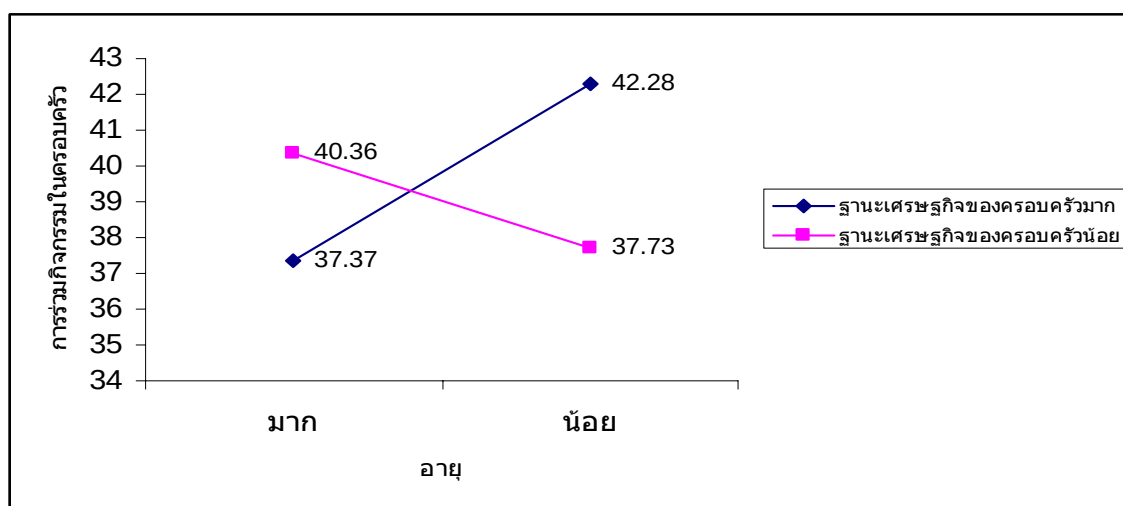
ภาพประกอบ 12 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยระหว่าง ลักษณะงานตรงความถนัด และฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวที่ส่งผลต่อความแปรปรวนของคะแนนวิถีชีวิตทางศาสนา ในกลุ่มผู้บริหารสตรีโดยรวม

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนภาระงานอาชีพ พิจารณาตามอายุ ลักษณะงานตรงความถนัด และฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว ปรากฏว่า คะแนนของตัวแปรภาระงานอาชีพไม่แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละ 3 ตัวแปร หรือที่ละ 2 ตัวแปรแต่อย่างใด แต่คะแนนของตัวแปรภาระงานอาชีพแปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระที่ละตัวแปร (ตาราง 12 ส่วนที่2) พบว่า ในหมู่ผู้บริหารสตรีที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง มีภาระงานอาชีพมากกว่าผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 51.52 และ 45.36 ตามลำดับ)

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว พิจารณาตามอายุ ลักษณะงานตรงความถนัด และฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว ปรากฏว่า คะแนนของตัวแปรการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัวไม่แปรปรวน

ไปตามตัวแปรอิสระที่ละ 3 ตัวแปร หรือที่ละ 2 ตัวแปรแต่อย่างใด แต่คะแนนของตัวแปรการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัวแปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระที่ละตัวแปร (ตาราง 12 ส่วนที่2) พบว่า ในหมู่ผู้บริหารสตรีที่มีอายุมาก มีการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัวมากกว่าผู้ที่มีอายุน้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 68.57 และ 63.96 ตามลำดับ)

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการร่วมกิจกรรมในครอบครัว พิจารณาตามอายุ ลักษณะงานตรงความถนัด และฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว ปรากฏว่า คะแนนของการร่วมกิจกรรมในครอบครัวไม่แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละ 3 ตัวแปร แต่คะแนนของตัวแปรการร่วมกิจกรรมในครอบครัวแปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละ 2 ตัวแปร คือ อายุและฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว ดังแสดงในภาพประกอบ 13 ซึ่งลักษณะของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัว เป็นแบบ ordinal interaction และเมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' (ตาราง 37 ภาคผนวก ข.) พบว่า 1) ในหมู่ผู้ที่มีอายุน้อย ถ้ามีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง เป็นผู้ที่มีการร่วมกิจกรรมในครอบครัวมากกว่าผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง และ 2) ในหมู่ผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง ถ้ามีอายุน้อย เป็นผู้ที่มีการร่วมกิจกรรมในครอบครัวมากกว่าผู้ที่มีอายุมาก และยังพบว่า คะแนนของตัวแปรการร่วมกิจกรรมในครอบครัวแปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระที่ละตัวแปร (ตาราง 12 ส่วนที่2) พบว่า ในหมู่ ผู้ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมาก มีการร่วมกิจกรรมในครอบครัวมากกว่าผู้ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดน้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 40.93 และ 38.30 ตามลำดับ)

ภาพประกอบ 13 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยระหว่าง อายุและฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวที่ส่งผลต่อความแปรปรวนของคะแนนการร่วมกิจกรรมในครอบครัว ในกลุ่มผู้บริหารสตรีโดยรวม

สรุปผลโดยรวม ได้ว่า 1) ด้านการปรับตัวของผู้บริหารสตรี พบว่า 1.1) ผู้บริหารสตรีที่มีการปรับตัวด้านสรีระได้มาก ได้แก่ เป็นผู้บริหารสตรีที่มีอายุมาก ลักษณะงานตรงความถนัดมาก หรือมีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง 1.2) ผู้บริหารสตรีที่มีการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ได้มาก ได้แก่ เป็นผู้มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง 2) กลุ่มจิตลักษณะเดิมของผู้บริหารสตรี พบว่า เป็นผู้มีวิถีชีวิตทางศาสนาสูง คือ สตรีที่มีอายุมาก ซึ่งทำงานตรงความถนัดมาก 3) กลุ่มลักษณะสถานการณ์ พบว่า เป็นผู้มีการร่วมกิจกรรมในครอบครัวมาก คือ สตรีที่มีอายุน้อย ที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ตาราง 12)

4.5 ผลการทำนายการปรับตัวของผู้บริหารสตรี เมื่อใช้ตัวแปรในตัวแปรชุดจิตลักษณะเดิมและพฤติกรรมเดิม ชุดลักษณะสถานการณ์ และชุดจิตลักษณะตามสถานการณ์ แต่ละกลุ่มเป็นตัวทำนาย

การวิเคราะห์ในส่วนนี้ เป็นการแสวงหาตัวทำนายสำคัญและปริมาณการทำนายการปรับตัวของผู้บริหารสตรี 3 ด้าน คือ ด้านสรีระ ด้านอัตมโนทัศน์ และด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี สถิติที่ใช้คือ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมาตรฐานและแบบเป็นขั้น (Standard and Stepwise Multiple Regression Analysis) โดยใช้ตัวทำนาย 4 ชุด **ตัวทำนายชุดที่ 1** คือ กลุ่มจิตลักษณะเดิมและพฤติกรรมเดิม 4 ตัวแปร (ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเอง การมองโลกในแง่ดี บุคลิกภาพแบบเอ และวิถีชีวิตทางศาสนา) **ตัวทำนายชุดที่ 2** กลุ่มสถานการณ์ 4 ตัวแปร (ได้แก่ ภาระงานอาชีพ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว และการร่วมกิจกรรมในครอบครัว) **ตัวทำนายชุดที่ 3** กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ 2 ตัวแปร (ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อการปรับตัว และความสามารถในการจัดการกับความเครียด) และ**ตัวทำนายชุดที่ 4** เป็นการรวมตัวทำนายชุดที่ 1 ชุดที่ 2 และชุดที่ 3 เข้าด้วยกัน รวมเป็นตัวทำนาย 10 ตัวแปร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบปริมาณการทำนายในชุดที่ 4 ว่าสามารถทำนายได้มากกว่า ตัวทำนายชุดที่ 1 ชุดที่ 2 หรือชุดที่ 3 ตามลำดับ ได้มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 5 หรือไม่ โดยใช้เครื่องหมาย * แสดงความแตกต่างของปริมาณการทำนายตั้งแต่ 5% ขึ้นไป ระหว่างตัวทำนายชุดที่ 4 กับตัวทำนายชุดที่ 1 ชุดที่ 2 และชุดที่ 3 (Cohen, 1977) การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้กระทำทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 6 กลุ่ม ที่แบ่งตามลักษณะชีวิตสังคมและภูมิหลัง 3 ลักษณะ ได้แก่ อายุ ลักษณะงานตรงความถนัด และฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว (ตาราง 5) และมีการเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ทำนายระหว่างกลุ่มผู้บริหารสตรีที่แบ่งตามลักษณะชีวิตสังคมและภูมิหลังลักษณะเดียวกันออกเป็นสองระดับ และสามารถดูความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษาได้ในตาราง 57 ภาคผนวก ข

4.5.1 ผลการทำนายการปรับตัวด้านสรีระของผู้บริหารสตรี โดยใช้ตัวทำนายจิตลักษณะเดิมและพฤติกรรมเดิม รวม 4 ด้าน ลักษณะสถานการณ์ 4 ด้าน และจิตลักษณะตามสถานการณ์ 2 ด้าน ทีละกลุ่ม และโดยใช้ตัวทำนายทุกกลุ่มรวม 10 ตัวแปรร่วมกัน

เมื่อนำคะแนนการปรับตัวด้านสรีระของผู้บริหารสตรี มาวิเคราะห์ด้วยวิธีถดถอยพหุคูณแบบมาตรฐานและแบบเป็นขั้น (Standard and Stepwise Multiple Regression Analysis) โดยใช้ตัวทำนายชุดที่ 1 คือ กลุ่มจิตลักษณะเดิมและพฤติกรรมเดิม 4 ตัวแปร (ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การมองโลกในแง่ดี บุคลิกภาพแบบเอ และวิถีชีวิตทางศาสนา) (ตาราง 13) พบว่าในกลุ่มรวม กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิมและพฤติกรรมเดิม ร่วมกันทำนายการปรับตัวด้านสรีระได้ร้อยละ 4.6 มีวิถีชีวิตทางศาสนา เป็นตัวทำนายสำคัญอันดับแรก (ค่าเบต้า -.18) (ตาราง 13) รองลงมา คือ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน (ค่าเบต้า .15) หมายความว่า ผู้บริหารสตรีที่มีวิถีชีวิตทางศาสนา น้อย แต่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูงเท่าใด ก็มีการปรับตัวด้านสรีระมากเท่านั้น

พิจารณาการทำนายของตัวทำนายชุดที่ 1 ในกลุ่มย่อย 6 กลุ่ม พบผลว่า ตัวทำนายชุดที่ 1 ร่วมกันทำนายการปรับตัวด้านสรีระของผู้บริหารสตรี โดยทำนายได้ระหว่างร้อยละ 3.0 ถึง ร้อยละ 11.3 ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ค่าเบต้า .29) ทำนายได้ต่ำสุดในกลุ่มผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจปานกลาง ตัวทำนายสำคัญ คือ วิถีชีวิตทางศาสนา (ค่าเบต้า .15)

พิจารณาการทำนายของตัวแปรชุดที่ 1 โดยเปรียบเทียบปริมาณการทำนายในระหว่างกลุ่มผู้บริหารสตรีที่แบ่งตามตัวแปรลักษณะชีวสังคมและภูมิหลังลักษณะเดียวกัน ออกเป็นสองกลุ่มย่อย และใช้ปริมาณความแตกต่างมากกว่าร้อยละ 5 เป็นเกณฑ์ พบว่า ตัวทำนายในชุดที่ 1 ร่วมกันสามารถทำนายการปรับตัวด้านสรีระของผู้บริหารสตรีได้ในกลุ่มผู้ที่มีเศรษฐกิจของครอบครัวสูง ได้มากกว่าผู้ที่มีเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง (ทำนายได้ร้อยละ 11.3 กับ 3.0 ตามลำดับ)

พิจารณาการทำนายของตัวทำนายชุดที่ 2 คือ กลุ่มสถานการณ์ปัจจุบัน 4 ตัวแปร (ได้แก่ ภาระงานอาชีพ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว และการร่วมกิจกรรมในครอบครัว) (ตาราง 13) พบว่า ในกลุ่มรวม การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน การร่วมกิจกรรมในครอบครัว ภาระงานอาชีพ และการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว เป็นตัวทำนายสำคัญที่สามารถทำนายการปรับตัวด้านสรีระของผู้บริหารสตรีได้ร้อยละ 37.6 (ค่าเบต้า -.45, .40, -.31, -.12 ตามลำดับ) หมายความว่า ผู้บริหารสตรีที่มีการสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานน้อย มีการร่วมกิจกรรมในครอบครัวมาก ภาระงานอาชีพน้อย และการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัวน้อยเท่าใด ก็มีการปรับตัวด้านสรีระมากเท่านั้น

พิจารณาการทำนายของตัวทำนายชุดที่ 2 ในกลุ่มย่อย 6 กลุ่ม พบผลว่า ตัวทำนายชุดที่ 2 ร่วมกันทำนายการปรับตัวด้านสรีระในกลุ่มย่อยต่างๆ ได้ในปริมาณการทำนายอยู่ระหว่างร้อยละ 32.2 ถึง ร้อยละ 39.6 โดยทำนายได้สูงสุดในกลุ่มอายุน้อย มีตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การสนับสนุนด้านสังคมในหน่วยงาน การร่วมกิจกรรมในครอบครัว ภาระงานอาชีพ และการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว (ค่าเบต้า -.48,.38,-.22 และ-.17 ตามลำดับ) ทำนายได้ต่ำสุดในกลุ่มลักษณะงานตรงความถนัดมาก โดยมีตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อยคือ การสนับสนุนด้านสังคมในหน่วยงาน การร่วมกิจกรรมในครอบครัว และภาระงานอาชีพ (ค่าเบต้า -.44,.35 และ-.32 ตามลำดับ)

ตาราง 13 ปริมาณการทำนายและตัวทำนายสำคัญของการปรับตัวด้านสรีระในผู้บริหารสตรี โดยมีกลุ่มจิตลักษณะเดิมและพฤติกรรมเดิม กลุ่มลักษณะสถานการณ์ กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ เป็นตัวทำนายในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	ชุดที่ 1 (1,2,3,4)				ชุดที่ 2 (5,6,7,8)				ชุดที่ 3 (9,10)			ชุดที่ 4 (1,2,3,4,5,6,7,8,9,10)					% แตกต่าง
	จำนวน (คน)	%	ตัว ทำนาย ²	ค่าเบต้า ²	%	ตัว ทำนาย ²	ค่าเบต้า ²	%	ตัว ทำนาย ²	ค่าเบต้า ²	%	ตัว ทำนาย ²	ค่าเบต้า ²				
รวม	286	4.6	4,1	-.18, .15	37.6	6,8,5,7	-.45, .40, -.31, -.12	5.5	10	-.22	44.0	6,8,5,10,1,9,2	-.44, .37, -.27, -.19, .20, -.13, .11	6.4*			
อายุน้อย	163	7.2	4	-.24	39.6	6,8,5,7	-.48, .38, -.22, -.17	10.9	10	-.32	45.6	6,8,5,10,7	-.43, .38, -.30, -.18, -.15	6.0*			
อายุมาก	123	7.5	1	.25	37.1	8,5,6	.44, -.37, -.37	0.5	ไม่พบตัวทำนาย			-	47.3	8,6,5,1	.44, -.47, -.26, .30	10.2*	
ลักษณะงานตรงความถนัดน้อย	173	4.8	4	-.19	32.2	6,8,5,7	-.46, .40, -.31, -.14	5.7	10	-.23	43.1	6,8,5,10,7	-.42, .40, -.31, -.14, -.12	10.9*			
ลักษณะงานตรงความถนัดมาก	113	7.2	1	.20	33.8	6,8,5	-.44, .35, -.32	7.2	10	-.23	50.7	6,8,10,5,9,1	-.39, -.23, -.23, -.16, .13	16.9*			
ฐานะเศรษฐกิจปานกลาง	184	3.0	4	.15	39.4	6,8,5,7	-.46, .41, -.25, .02	14.0	10	-.36	47.5	6,8,5,1	-.46, .36, -.34, .26	8.1*			
ฐานะเศรษฐกิจสูง	102	11.3	1	.29	36.0	5,6,8	-.47, -.41, .36	1.0	9	.20	46.2	6,8,10,5,9,1	-.43, .39, -.23, -.23, -.16, .13	10.2*			

ค่าเบต้ามีนัยสำคัญที่ระดับ .05 %ทำนาย¹ = เปอร์เซนต์ทำนายที่ได้จากการวิเคราะห์แบบมาตรฐาน ตัวทำนาย² ค่าเบต้า² = ตัวทำนายและค่าเบต้าที่ได้จากการวิเคราะห์แบบเป็นขั้น

* มีความแตกต่างตามเกณฑ์ตั้งแต่ 5% ระหว่างตัวทำนายชุดที่ 4 กับตัวทำนายชุดที่ 1 ชุดที่ 2 หรือ ชุดที่ 3

ค่าเบต้า = ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน

หมายเหตุ : ตัวทำนาย

1 หมายถึง ลักษณะมุ่งอนาคตและความมุ่งมั่น

2 หมายถึง การมองโลกในแง่ดี

3 หมายถึง บุคลิกภาพแบบเอ

4 หมายถึง วิธีชีวิตทางศาสนา

5 หมายถึง ภาระงานอาชีพ

6 หมายถึง การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน

7 หมายถึง การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว

8 หมายถึง การร่วมกิจกรรมในครอบครัว

9 หมายถึง เจตคติต่อการปรับตัว

10 หมายถึง ความสามารถในการจัดการกับความเครียด

พิจารณาการทำนายของตัวทำนาย **ชุดที่ 2** โดยเปรียบเทียบปริมาณการทำนายในระหว่างกลุ่มผู้บริหารสตรีที่แบ่งตามตัวแปรลักษณะชีวสังคมและภูมิหลังลักษณะเดียวกัน ออกเป็นสองกลุ่มย่อย และใช้ปริมาณความแตกต่างอย่างน้อยร้อยละ 5 เป็นเกณฑ์ ไม่พบว่า ตัวทำนายในชุดที่ 2 ร่วมกันสามารถทำนายการปรับตัวด้านสรีระได้แตกต่างกันเกินกว่าร้อยละ 5

พิจารณาการทำนายของตัวทำนาย **ชุดที่ 3** คือ กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ 2 ตัวแปร (ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อการปรับตัว และความสามารถในการจัดการกับความเครียด) (ตาราง 13) พบว่า ใน**กลุ่มรวม** ความสามารถในการจัดการกับความเครียด เป็นตัวทำนายสำคัญเพียงตัวเดียวที่สามารถทำนายการปรับตัวด้านสรีระ ได้ร้อยละ 5.5 (ค่าเบต้า -.22) หมายความว่า ผู้บริหารสตรีที่มีความสามารถในการจัดการกับความเครียดน้อย เท่าใดก็มีการปรับตัวด้านสรีระมากเท่านั้น

พิจารณาการทำนายตัวทำนาย**ชุดที่ 3** ใน**กลุ่มย่อย** 6 กลุ่ม พบผลว่า ตัวทำนายชุดที่ 3 ร่วมกันทำนายการปรับตัวด้านสรีระของผู้บริหารสตรีในกลุ่มย่อยต่างๆ ได้ในปริมาณการทำนายระหว่างร้อยละ .5 ถึง ร้อยละ 14.0 โดยทำนายได้สูงสุดในกลุ่มผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง มีตัวทำนายที่สำคัญคือ ความสามารถในการจัดการกับความเครียด (ค่าเบต้า -.36) ทำนายได้ต่ำสุด ในกลุ่มผู้ที่มีอายุมาก ซึ่งไม่ปรากฏตัวทำนายสำคัญ

พิจารณาการทำนายของตัวทำนาย**ชุดที่ 3** โดยเปรียบเทียบปริมาณการทำนายในระหว่างกลุ่มผู้บริหารสตรีที่แบ่งตามตัวแปรลักษณะชีวสังคมและภูมิหลังลักษณะเดียวกัน ออกเป็นสองกลุ่มย่อย และใช้ปริมาณความแตกต่างอย่างน้อยร้อยละ 5 เป็นเกณฑ์ พบว่า ตัวทำนายในชุดที่ 3 ร่วมกันสามารถทำนายการปรับตัวด้านสรีระได้ ในกลุ่มผู้ที่มีอายุน้อยได้มากกว่ากลุ่มที่มีอายุมาก (ร้อยละ 10.9 กับ .5 ตามลำดับ) และในกลุ่มผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลางได้มากกว่ากลุ่มผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง (ร้อยละ 14.0 กับ 1.0 ตามลำดับ)

พิจารณาการทำนายของตัวทำนาย **ชุดที่ 4** กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม ลักษณะสถานการณ์ และจิตลักษณะตามสถานการณ์ รวม 10 ตัวแปร (ตาราง 13) พบว่า ใน**กลุ่มรวม** กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม ลักษณะสถานการณ์ และจิตลักษณะตามสถานการณ์ร่วมกันทำนายได้ ร้อยละ 44.0 ตัวทำนายสำคัญเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย คือ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน การร่วมกิจกรรมในครอบครัว ภาระงานอาชีพ ความสามารถในการจัดการกับความเครียด ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน เจตคติต่อการปรับตัว และการมองโลกในแง่ดี (ค่าเบต้า -.44, .37, -.27, -.19, .20, -.13 และ .11 ตามลำดับ) หมายความว่า ผู้บริหารสตรีที่มีการสนับสนุนด้านงานอาชีพในหน่วยงานน้อย มีการร่วมกิจกรรมในครอบครัวมาก ภาระงานอาชีพน้อย ความสามารถในการจัดการกับความเครียดน้อย ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนมาก เจตคติที่ดีต่อการปรับตัวน้อย และการมองโลกในแง่ดีมากเท่าใด ก็มีการปรับตัวด้านสรีระมากเท่านั้น

พิจารณาการทำนายตัวทำนายชุดที่ 4 ในกลุ่มย่อย 6 กลุ่ม พบผลว่า ตัวทำนายชุดที่ 4 ร่วมกันทำนายการปรับตัวด้านสรีระในกลุ่มย่อยต่าง ๆ ได้ในปริมาณการทำนายระหว่างร้อยละ 50.7 ถึง ร้อยละ 43.1 โดยทำนายได้สูงสุดในกลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมาก มีตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน การร่วมกิจกรรมในครอบครัว ความสามารถในการจัดการกับความเครียด ภาระงานอาชีพ เจตคติต่อการปรับตัว และลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน (ค่าเบต้า .39,-.23,-.23,-.16 และ .13 ตามลำดับ) และทำนายได้ต่ำสุด ในกลุ่มผู้ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดน้อย มีตัวทำนายที่สำคัญคือ ภาระงานอาชีพ การสนับสนุนด้านสังคมในหน่วยงาน การร่วมกิจกรรมในครอบครัว และลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน (ค่าเบต้า -.34,-.46,.36 และ .26 ตามลำดับ)

พิจารณาการทำนายของตัวทำนายชุดที่ 4 โดยเปรียบเทียบปริมาณการทำนายในระหว่างกลุ่มผู้บริหารสตรีที่แบ่งตามตัวแปรลักษณะชีวิตสังคมและภูมิหลังลักษณะเดียวกัน ออกเป็นสองกลุ่มย่อย และใช้ปริมาณความแตกต่างอย่างน้อยร้อยละ 5 เป็นเกณฑ์ พบว่า ตัวทำนายในชุดที่ 4 ร่วมกันสามารถทำนายการปรับตัวด้านสรีระได้ในกลุ่มผู้ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมาก ได้มากกว่ากลุ่มผู้ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดน้อย (ร้อยละ 50.7 กับ 43.1 ตามลำดับ)

จึงสรุปได้ว่า ตัวทำนายในชุดที่ 1 กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิมและพฤติกรรมเดิมร่วมกันสามารถทำนายการปรับตัวด้านสรีระได้ระหว่าง ร้อยละ 3.0 ถึง ร้อยละ 11.3 ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง ตัวทำนายสำคัญ คือ วิถีชีวิตทางศาสนา และลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ตัวทำนายชุดที่ 2 กลุ่มตัวแปรลักษณะสถานการณ์ร่วมกันสามารถทำนายการปรับตัวด้านสรีระได้ระหว่าง ร้อยละ 32.2 ถึง ร้อยละ 39.6 ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มผู้ที่มีอายุน้อย ตัวทำนายที่สำคัญเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน การร่วมกิจกรรมในครอบครัว ภาระงานอาชีพ และการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว ตามลำดับ ตัวทำนายชุดที่ 3 กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ร่วมกันสามารถทำนายการปรับตัวด้านสรีระ ได้ระหว่าง ร้อยละ .5 ถึง ร้อยละ 14.0 ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง ตัวทำนายที่สำคัญเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ความสามารถในการจัดการกับความเครียด และเจตคติต่อการปรับตัว ตามลำดับ ตัวทำนายชุดที่ 4 กลุ่มตัวแปรโดยรวมร่วมกันสามารถทำนายการปรับตัวด้านสรีระได้ระหว่าง ร้อยละ 43.1 ถึง ร้อยละ 50.7 ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มผู้ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมาก ตัวทำนายที่สำคัญ 3 ลำดับแรกเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ การสนับสนุนด้านงานอาชีพในหน่วยงาน การร่วมกิจกรรมในครอบครัว และภาระงานอาชีพ

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ปริมาณการทำนายชุดรวม 10 ตัวทำนาย สามารถทำนายการปรับตัวด้านสรีระได้มากกว่าชุดอื่นๆ ชุดใดชุดหนึ่งอย่างน้อย 5% (ตาราง 13) ในกลุ่มตัวอย่างโดยรวมและกลุ่มย่อย 6 กลุ่ม โดยมีพิสัยเปอร์เซ็นต์ที่แตกต่างกันในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยเกินเกณฑ์คือ 6.0% ถึง 16.9% โดยมีกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์แตกต่างมากที่สุดคือ กลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมาก รองลงมาคือ กลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะงานตรงความถนัดน้อย และกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์แตกต่างน้อยที่สุดคือ กลุ่มผู้ที่มีอายุน้อย

4.5.2 ผลการทำนายการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ของผู้บริหารสตรี โดยใช้ตัวทำนายจิตลักษณะเดิมและพฤติกรรมเดิม รวม 4 ด้าน ลักษณะสถานการณ์ 4 ด้าน และจิตลักษณะตามสถานการณ์ 2 ด้าน ที่ละกลุ่ม และโดยใช้ตัวทำนายทุกกลุ่มรวม 10 ตัวแปร ร่วมกัน

เมื่อนำคะแนนการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ของผู้บริหารสตรี มาวิเคราะห์ด้วยวิธีถดถอยพหุคูณแบบมาตรฐานและแบบเป็นขั้น (Standard and Stepwise Multiple Regression Analysis) โดยใช้ตัวทำนายชุดที่ 1 คือ กลุ่มจิตลักษณะเดิมและพฤติกรรมเดิม 4 ตัวแปร (ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การมองโลกในแง่ดี บุคลิกภาพแบบเอ และวิถีชีวิตทางศาสนา) (ตาราง 14) พบว่า ในกลุ่มรวม กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิมและพฤติกรรมเดิมร่วมกันทำนายการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ ได้ร้อยละ 13.8 มีตัวทำนายสำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การมองโลกในแง่ดี และวิถีชีวิตทางศาสนา (ค่าเบต้า .30 และ -.29 ตามลำดับ) (ตาราง 14) หมายความว่า ผู้บริหารสตรีที่มีการมองโลกในแง่ดีมาก มีวิถีชีวิตทางศาสนาน้อยเท่าใด ก็มีการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์มากเท่านั้น

พิจารณาการทำนายของตัวทำนายชุดที่ 1 ในกลุ่มย่อย 6 กลุ่ม พบผลว่า ตัวทำนายชุดที่ 1 ร่วมกันทำนายการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ในกลุ่มย่อยต่างๆ ได้ในปริมาณการทำนายอยู่ระหว่างร้อยละ 7.7 ถึง ร้อยละ 24.7 โดยทำนายได้สูงสุดในกลุ่มผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง มีตัวทำนายที่สำคัญเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ วิถีชีวิตทางศาสนา และการมองโลกในแง่ดี (ค่าเบต้า -.28 และ .22 ตามลำดับ) ทำนายได้ต่ำสุดในกลุ่มผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง โดยมีตัวทำนายที่สำคัญเรียงลำดับจากมากไปน้อยคือ การมองโลกในแง่ดี และวิถีชีวิตทางศาสนา (ค่าเบต้า .39, -.28 ตามลำดับ)

พิจารณาการทำนายของตัวแปรชุดที่ 1 โดยเปรียบเทียบปริมาณการทำนายในระหว่างกลุ่มผู้บริหารสตรีที่แบ่งตามตัวแปรลักษณะชีวสังคมและภูมิหลังลักษณะเดียวกัน ออกเป็นสองกลุ่มย่อย และใช้ปริมาณความแตกต่างอย่างน้อยร้อยละ 5 เป็นเกณฑ์ พบว่า ตัวทำนายในชุดที่ 1 ร่วมกันสามารถทำนายการปรับตัวด้านสรีระของผู้บริหารสตรีได้ ในกลุ่มผู้ที่มีอายุมาก ได้มากกว่าผู้ที่มีอายุน้อย (ทำนายได้ร้อยละ 18.9 กับ 12.6 ตามลำดับ) ในกลุ่มผู้ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมาก ได้มากกว่าผู้ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดน้อย (ทำนายได้ร้อยละ 24.0 กับ 11.1 ตามลำดับ)

และในกลุ่มผู้ที่มีเศรษฐกิจของครอบครัวสูง ได้มากกว่าผู้ที่มีเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง (ทำนายได้ร้อยละ 24.7 กับ 7.7 ตามลำดับ)

พิจารณาการทำนายของตัวทำนายชุดที่ 2 คือ กลุ่มสถานการณ์ 4 ตัวแปร (ได้แก่ ภาระงานอาชีพ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว และการร่วมกิจกรรมในครอบครัว) (ตาราง 14) พบว่า ในกลุ่มรวม กลุ่มตัวแปรสถานการณ์ร่วมกันทำนายการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ ได้ร้อยละ 14.7 มีตัวทำนายสำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน การร่วมกิจกรรมในครอบครัว และภาระงานอาชีพ

(ค่าเบต้า -.28, .27 และ -.15 ตามลำดับ) หมายความว่า ผู้บริหารสตรีที่รับรู้การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานน้อย มีการร่วมกิจกรรมในครอบครัวมาก และมีภาระงานอาชีพน้อยเท่าใด ก็มีการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์มากเท่านั้น

พิจารณาการทำนายของตัวทำนายชุดที่ 2 ในกลุ่มย่อย 6 กลุ่ม พบผลว่า ตัวทำนายชุดที่ 2 ร่วมกันทำนายการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ในกลุ่มย่อยต่างๆ ได้ในปริมาณการทำนายอยู่ระหว่างร้อยละ 3.3 ถึง 27.5 โดยทำนายได้สูงสุดในกลุ่มผู้ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมาก มีตัวทำนายที่สำคัญเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ การสนับสนุนด้านสังคมในหน่วยงาน ภาระงาน และการร่วมกิจกรรมในครอบครัว (ค่าเบต้า -.43, -.32 และ .19 ตามลำดับ) ทำนายได้ต่ำสุดในกลุ่มผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง ซึ่งไม่พบตัวทำนายที่สำคัญ

พิจารณาการทำนายของตัวทำนาย ชุดที่ 2 โดยเปรียบเทียบปริมาณการทำนายในระหว่างกลุ่มผู้บริหารสตรีที่แบ่งตามตัวแปรลักษณะชีวสังคมและภูมิหลังลักษณะเดียวกัน ออกเป็นสองกลุ่มย่อย และใช้ปริมาณความแตกต่างอย่างน้อยร้อยละ 5 เป็นเกณฑ์ พบว่า ตัวทำนายในชุดที่ 2 ร่วมกันสามารถทำนายการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ของผู้บริหารสตรีได้ ในกลุ่มผู้ที่มีอายุน้อย ได้มากกว่าผู้ที่มีอายุมาก (ทำนายได้ร้อยละ 20.8 กับ 13.0 ตามลำดับ) ในกลุ่มผู้ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมาก ได้มากกว่าผู้ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดน้อย (ทำนายได้ร้อยละ 27.5 กับ 14.0 ตามลำดับ) และในกลุ่มผู้ที่มีเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง ได้มากกว่าผู้ที่มีเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ทำนายได้ร้อยละ 24.6 กับ 3.3 ตามลำดับ)

พิจารณาการทำนายของตัวทำนาย ชุดที่ 3 คือ กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ 2 ตัวแปร (ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อการปรับตัว และความสามารถในการจัดการกับความเครียด) (ตาราง 14) พบว่า ในกลุ่มรวม กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ร่วมกันสามารถทำนายการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ของผู้บริหารสตรีได้ ได้ร้อยละ .90 ซึ่งไม่พบตัวทำนายที่สำคัญ

พิจารณาการทำนายตัวทำนายชุดที่ 3 ในกลุ่มย่อย 6 กลุ่ม พบผลว่า ตัวทำนายชุดที่ 3 ร่วมกันทำนายการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ของผู้บริหารสตรีในกลุ่มย่อยต่างๆ ได้ในปริมาณการทำนายระหว่างร้อยละ .3 ถึง ร้อยละ 6.7 โดยทำนายได้สูงสุดในกลุ่มผู้ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมาก ซึ่งไม่พบตัวทำนายที่สำคัญ ทำนายได้ต่ำสุด ในกลุ่มผู้ที่มีอายุน้อย ซึ่งไม่พบตัวทำนายที่สำคัญ

พิจารณาการทำนายของตัวทำนายชุดที่ 3 โดยเปรียบเทียบปริมาณการทำนายในระหว่างกลุ่มผู้บริหารสตรีที่แบ่งตามตัวแปรลักษณะชีวสังคมและภูมิหลังลักษณะเดียวกัน ออกเป็นสองกลุ่มย่อย และใช้ปริมาณความแตกต่างอย่างน้อยร้อยละ 5 เป็นเกณฑ์ พบว่า ตัวทำนายในชุดที่ 3 ร่วมกันสามารถทำนายการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ได้ ในกลุ่มผู้ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดน้อย ได้มากกว่ากลุ่มผู้ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมาก (ร้อยละ 6.7 กับ 2.7 ตามลำดับ)

ตาราง 14 ปริมาณการทำนายและตัวทำนายสำคัญของการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ในผู้บริหารสตรี โดยมีกลุ่มจิตลักษณะเดิมและพฤติกรรมเดิม กลุ่มลักษณะสถานการณ์ กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ เป็นตัวทำนาย ในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย

กลุ่ม	ชุดที่ 1 (1,2,3,4)														ชุดที่ 2 (5,6,7,8)				ชุดที่ 3 (9,10)				ชุดที่ 4 (1,2,3,4,5,6,7,8,9,10)				%
	จำนวน (คน)	ทำนาย ¹	ตัวทำนาย ²	ค่าเบต้า ²	ทำนาย ¹	ตัวทำนาย ²	ค่าเบต้า ²	ทำนาย ¹	ทำนาย ²	ค่าเบต้า ²	ทำนาย ¹	ทำนาย ²	ค่าเบต้า ²	ทำนาย ¹	ทำนาย ²	ค่าเบต้า ²											
แตกต่าง																											
รวม	286	13.8	2,4	.30,-.29	14.7	6,8,5	-.28,.27,-.15	.9	ไม่พบตัวทำนาย	-	24.3	10 6,4,8,5	.28,-.26,-.19,.21,-.13	9.6*													
อายุน้อย	163	12.6	4,2	-.28,.27	20.8	8,6,5	.38,-.25,-.21	.3	ไม่พบตัวทำนาย	-	27.6	8,5,6, 2,1	.33,-.29,-.24, .22,-.20	6.8*													
อายุมาก	123	18.9	2,4	.34,-.30	13.0	6	-.26	4.6	9	.21	33.1	6,2,4,3,1	.40,.35,-.30,.25,.20	14.2*													
ลักษณะงานตรงความถนัดน้อย	173	11.1	2,4,3	.26,-.22,-.17	14.0	8,6	.33,-.14	2.7	ไม่พบตัวทำนาย	-	21.4	8,2,6	.29,.18,-.16	10.3*													
ลักษณะงานตรงความถนัดมาก	113	24.0	4,2	-.42,.29	27.5	6,5,8	-.43,-.32,-.19	6.7	ไม่พบตัวทำนาย	-	42.1	6,2,4,5	-.38,.33,-.25,-.20	14.6*													
ฐานะเศรษฐกิจปานกลาง	184	7.7	4,2	-.28,-.22	24.6	6,8,5	-.33,.33,-.28	2.8	ไม่พบตัวทำนาย	-	29.1	6,5,8,1	-.46,-.34,.36,.26	4.5													
ฐานะเศรษฐกิจสูง	102	24.7	2,4	.39,-.28	3.3	ไม่พบตัวทำนาย	-	4.4	9	.20	29.0	2,4	.39,-.28	4.3													

ค่าเบตามีนัยสำคัญที่ระดับ .05 %ทำนาย¹ = เปอร์เซนต์ทำนายที่ได้จากการวิเคราะห์แบบมาตรฐาน ตัวทำนาย² ค่าเบต้า² = ตัวทำนายและค่าเบต้าที่ได้จากการวิเคราะห์แบบเป็นขั้น

* มีความแตกต่างตามเกณฑ์ตั้งแต่ 5% ระหว่างตัวทำนายชุดที่ 4 กับตัวทำนายชุดที่ 1 ชุดที่ 2 หรือ ชุดที่ 3

ค่าเบต้า = ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน

หมายเหตุ : ตัวทำนาย

1 หมายถึง ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน

2 หมายถึง การมองโลกในแง่ดี

3 หมายถึง บุคลิกภาพแบบเอ

4 หมายถึง วิธีชีวิตทางศาสนา

5 หมายถึง ภาระงานอาชีพ

6 หมายถึง การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน

7 หมายถึง การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว

8 หมายถึง การร่วมกิจกรรมในครอบครัว

9 หมายถึง เจตคติต่อการปรับตัว

10 หมายถึง ความสามารถในการจัดการกับความเครียด

พิจารณาการทำนายของตัวทำนาย ชุดที่ 4 จากกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม ลักษณะสถานการณ์ และจิตลักษณะตามสถานการณ์ รวม 10 ตัวแปร (ตาราง 14) พบว่า ในกลุ่มรวม กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม ลักษณะสถานการณ์ และจิตลักษณะตามสถานการณ์ร่วมกันทำนายการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ ได้ร้อยละ 24.3 มีตัวทำนายสำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ความสามารถในการจัดการกับความเครียด การสนับสนุนด้านงานอาชีพในหน่วยงาน วิธีชีวิตทางศาสนา การร่วมกิจกรรมในครอบครัว และภาระงานอาชีพ (ค่าเบต้า .28-.26,-.19,.21 และ-.13 ตามลำดับ) หมายความว่า ผู้บริหารสตรีที่ได้รับการสนับสนุนด้านงานอาชีพในหน่วยงานน้อยความสามารถในการจัดการกับความเครียดมาก มีวิธีชีวิตทางศาสนาน้อย การร่วมกิจกรรมในครอบครัวมาก และมีภาระงานอาชีพน้อยเท่าใด ก็มีการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ได้มากเท่านั้น

พิจารณาการทำนายตัวทำนายชุดที่ 4 ในกลุ่มย่อย 6 กลุ่ม พบผลว่า ตัวทำนายชุดที่ 4 ร่วมกันทำนายการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ในกลุ่มย่อยต่างๆ ได้ในปริมาณการทำนายระหว่างร้อยละ 21.4 ถึง ร้อยละ 33.1 โดยทำนายได้สูงสุดในกลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีอายุมาก มีตัวทำนายที่สำคัญเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน การมองโลกในแง่ดี วิธีชีวิตทางศาสนา และภาระงานอาชีพ (ค่าเบต้า -.38,.33,-.25 และ -.20 ตามลำดับ) ทำนายได้ต่ำสุด ในกลุ่มผู้ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดน้อย มีตัวทำนายที่สำคัญคือ การร่วมกิจกรรมในครอบครัว การมองโลกในแง่ดี และการสนับสนุนด้านสังคมในหน่วยงาน (ค่าเบต้า .29,.18 และ -.16 ตามลำดับ)

พิจารณาการทำนายของตัวทำนายชุดที่ 4 โดยเปรียบเทียบปริมาณการทำนายในระหว่าง กลุ่มผู้บริหารสตรีที่แบ่งตามตัวแปรลักษณะชีวสังคมและภูมิหลังลักษณะเดียวกัน ออกเป็นสองกลุ่มย่อย และใช้ปริมาณความแตกต่างอย่างน้อยร้อยละ 5 เป็นเกณฑ์ พบว่า ตัวทำนายในชุดที่ 4 ร่วมกันสามารถทำนายการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ได้ ในกลุ่มผู้ที่มีอายุมาก ได้มากกว่ากลุ่มผู้ที่มีอายุน้อย (ร้อยละ 33.1 กับ 27.6 ตามลำดับ) และในกลุ่มผู้ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมากได้มากกว่ากลุ่มผู้ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดน้อย (ร้อยละ 42.1 กับ 24.4 ตามลำดับ)

จึงสรุปได้ว่า ตัวทำนายในชุดที่ 1 กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิมและพฤติกรรมเดิม ร่วมกันสามารถทำนายการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ ได้ระหว่าง ร้อยละ 7.7 ถึง ร้อยละ 24.7 ทำนายได้สูงสุดได้สูงสุดในกลุ่มผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง ตัวทำนายที่สำคัญเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ การมองโลกในแง่ดี วิธีชีวิตทางศาสนา และบุคลิกภาพแบบเอ ตามลำดับ ตัวทำนายชุดที่ 2 กลุ่มตัวแปรลักษณะสถานการณ์ร่วมกันสามารถทำนายการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ ได้ระหว่างร้อยละ 3.3 ถึง ร้อยละ 27.5 ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มผู้ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมาก ตัวทำนายที่สำคัญเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน การร่วมกิจกรรมในครอบครัว และภาระงานอาชีพ ตามลำดับ ตัวทำนายชุดที่ 3 กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ร่วมกันสามารถทำนายการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ ได้ระหว่างร้อยละ 2.7 ถึง ร้อยละ 6.7 ได้สูงสุดในกลุ่มผู้ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมาก ตัวทำนายที่สำคัญ คือ เจตคติต่อการปรับตัว และตัวทำนายชุดที่ 4 กลุ่มตัวแปรโดยรวมร่วมกันสามารถทำนายการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ ได้ระหว่างร้อยละ 21.4 ถึง ร้อยละ 42.1 ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มผู้ที่มีอายุมาก ตัวทำนายที่

สำคัญ 3 ลำดับแรกเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน การร่วมกิจกรรมในครอบครัว และการมองโลกในแง่ดี ตามลำดับ

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ปริมาณการทำนายชุดรวม 10 ตัวทำนาย สามารถทำนายการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ได้มากกว่าชุดอื่นๆ ชุดใดชุดหนึ่งอย่างน้อย 5% (ตาราง 14) ในกลุ่มตัวอย่างโดยรวมและกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม โดยมีพิสัยเปอร์เซ็นต์ที่แตกต่างในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยเกินเกณฑ์คือ 6.8% ถึง 14.6% โดยมีกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์แตกต่างมากที่สุดคือ กลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมาก รองลงมา คือ กลุ่มผู้ที่มีอายุมาก และกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์แตกต่างน้อยที่สุดคือ กลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีอายุน้อย

4.5.3 ผลการทำนายการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีของผู้บริหารสตรี โดยใช้ตัวทำนายจิตลักษณะเดิมและพฤติกรรมเดิม รวม 4 ด้าน ลักษณะสถานการณ์ 4 ด้าน และจิตลักษณะตามสถานการณ์ 2 ด้าน ทีละกลุ่ม และโดยใช้ตัวทำนายทุกกลุ่มรวม 10 ตัวแปรร่วมกัน

เมื่อนำคะแนนการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีของผู้บริหารสตรี มาวิเคราะห์ด้วยวิธีถดถอยพหุคูณแบบมาตรฐานและแบบเป็นขั้น (Standard and Stepwise Multiple Regression Analysis) โดยใช้ตัวทำนายชุดที่ 1 คือ กลุ่มจิตลักษณะเดิมและพฤติกรรมเดิม 4 ตัวแปร (ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การมองโลกในแง่ดี บุคลิกภาพแบบเอและวิถีชีวิตทางศาสนา) (ตาราง 15) พบว่า ในกลุ่มรวม กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิมและพฤติกรรมเดิม ร่วมกันทำนายการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี ได้ร้อยละ 5.7 มีการมองโลกในแง่ดี เป็นตัวทำนายสำคัญ (ค่าเบต้า .23) (ตาราง 15) หมายความว่า ผู้บริหารสตรีที่มีการมองโลกในแง่ดีมากเท่าใด ก็มีการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีมากเท่านั้น

พิจารณาการทำนายของตัวทำนายชุดที่ 1 ในกลุ่มย่อย 6 กลุ่ม พบผลว่า ตัวทำนายชุดที่ 1 ร่วมกันทำนายการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีในกลุ่มย่อยต่างๆ ได้ในปริมาณการทำนายระหว่างร้อยละ 3.5 ถึง ร้อยละ 25.9 โดยทำนายได้สูงสุดในกลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง มีตัวทำนายสำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การมองโลกในแง่ดี และ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน (ค่าเบต้า .38 และ .23 ตามลำดับ) ทำนายได้ต่ำสุดในกลุ่มผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง ซึ่งไม่พบตัวทำนายที่สำคัญ

พิจารณาการทำนายของตัวแปรชุดที่ 1 โดยเปรียบเทียบปริมาณการทำนายในระหว่างกลุ่มผู้บริหารสตรีที่แบ่งตามตัวแปรลักษณะชีวสังคมและภูมิหลังลักษณะเดียวกัน ออกเป็นสองกลุ่มย่อย และใช้ปริมาณความแตกต่างอย่างน้อยร้อยละ 5 เป็นเกณฑ์ พบว่า ตัวทำนายในชุดที่ 1 ร่วมกันสามารถทำนายการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีของผู้บริหารสตรีได้ ในกลุ่มผู้ที่มีอายุมาก ได้มากกว่าผู้ที่มีอายุน้อย (ทำนายได้ร้อยละ 13.1 กับ 7.4 ตามลำดับ)

ในกลุ่มผู้ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมาก ได้มากกว่าผู้ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดน้อย (ทำนายได้ร้อยละ 9.0 กับ 3.6 ตามลำดับ) และในกลุ่มผู้ที่มีเศรษฐกิจของครอบครัวสูง ได้มากกว่าผู้มีเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง (ทำนายได้ร้อยละ 25.9 กับ 3.5 ตามลำดับ)

พิจารณาการทำนายของตัวทำนายชุดที่ 2 คือ กลุ่มลักษณะสถานการณ์ 4 ตัวแปร (ได้แก่ ภาระงานอาชีพ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว และการร่วมกิจกรรมในครอบครัว) (ตาราง 16) พบว่า ในกลุ่มรวม กลุ่มตัวแปรลักษณะสถานการณ์ ร่วมกันทำนายการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีของผู้บริหารสตรีได้ร้อยละ 24.9 มีการร่วมกิจกรรมในครอบครัว เป็นตัวทำนายสำคัญอันดับแรก (ค่าเบต้า .39) รองลงมาคือ การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน และภาระงานอาชีพ (ค่าเบต้า .25, -.15, -.11 ตามลำดับ) หมายความว่า ผู้บริหารสตรีที่มีการร่วมกิจกรรมในครอบครัวมาก ได้รับการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัวมาก รับรู้การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานน้อย และมีภาระงานอาชีพน้อยเท่าใด ก็มีการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีมากเท่านั้น

พิจารณาการทำนายของตัวทำนายชุดที่ 2 ในกลุ่มย่อย 6 กลุ่ม พบผลว่า ตัวทำนายชุดที่ 2 ร่วมกันทำนายการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีของผู้บริหารสตรีในกลุ่มย่อยต่างๆ ได้ในปริมาณการทำนายระหว่างร้อยละ .21.1 ถึง ร้อยละ 38.2 ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มผู้ที่มีอายุมาก มีตัวทำนายสำคัญเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ การร่วมกิจกรรมในครอบครัว และการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว (ค่าเบต้า -.52 และ .30 ตามลำดับ) ทำนายได้ต่ำสุดในกลุ่มผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง มีตัวทำนายสำคัญเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ การร่วมกิจกรรมในครอบครัว การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว และภาระงานอาชีพ (ค่าเบต้า .34, .29, และ -.21 ตามลำดับ)

พิจารณาการทำนายของตัวทำนาย ชุดที่ 2 โดยเปรียบเทียบปริมาณการทำนายในระหว่างกลุ่มผู้บริหารสตรีที่แบ่งตามตัวแปรลักษณะชีวสังคมและภูมิหลังลักษณะเดียวกัน ออกเป็นสองกลุ่มย่อย และใช้ปริมาณความแตกต่างอย่างน้อยร้อยละ 5 เป็นเกณฑ์ พบว่า ตัวทำนายในชุดที่ 2 ร่วมกันสามารถทำนายการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีของผู้บริหารสตรีได้ ในกลุ่มผู้ที่มีอายุมาก ได้มากกว่าผู้มีอายุน้อย (ทำนายได้ร้อยละ 38.2 กับ 21.7 ตามลำดับ) ในกลุ่มผู้ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดน้อย ได้มากกว่าผู้ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมาก (ทำนายได้ร้อยละ 30.6 กับ 24.7 ตามลำดับ) และในกลุ่มผู้ที่มีเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง ได้มากกว่าผู้มีเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ทำนายได้ร้อยละ 30.9 กับ 21.1 ตามลำดับ)

ตาราง 15 ปริมาณการทำนายและตัวทำนายสำคัญของการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันในผู้บริหารสตรี โดยมีกลุ่มจิตลักษณะเดิมและพฤติกรรมเดิม กลุ่มลักษณะสถานการณ์ กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ เป็นตัวทำนายในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	ชุดที่ 1 (1,2,3,4)														ชุดที่ 2 (5,6,7,8)				ชุดที่ 3 (9,10)				ชุดที่ 4 (1,2,3,4,5,6,7,8,9,10)				%
	จำนวน		%		ตัว		ค่าเบต้า ²		%		ตัว		ค่าเบต้า ²		%		ตัว		ค่าเบต้า ²								
	(คน)	ทำนาย ¹	ทำนาย ²			ทำนาย ¹	ทำนาย ²			ทำนาย ¹	ทำนาย ²			ทำนาย ¹	ทำนาย ²			ทำนาย ¹	ทำนาย ²								
																						แตกต่าง					
รวม	286	5.7	2	.23	24.9	8,7,6,5	.39,.25,-.15,-.11	9.5	9	.30	31.4	8,9,6,7	37,.24,-.17,.13	6.5*													
อายุน้อย	163	7.4	2	.22	21.7	8,7,6	.28,.22,-.19	9.6	9	.31	28.0	9,8,6	.30,.28,-.24	6.3*													
อายุมาก	123	13.1	1,2	.26,.21	38.2	8,7	.52,.30	10.8	9	.31	57.7	8,1,9,7,10,3	.57,.37,-.14,-.30,-.21,-.15	19.5*													
ลักษณะงานตรงความถนัดน้อย	173	3.6	2	.18	30.6	8,7,6	.38,.26,-.22	11.9	9	.33	35.4	8,9,6	.38,.32,-.27	4.8													
ลักษณะงานตรงความถนัดมา	113	9.0	2	-.28	24.7	8,7,5	.40,.24,-.20	9.1	9	.28	32.8	8,9,6,7	.37,.24,-.17,.13	8.1*													
ฐานะเศรษฐกิจปานกลาง	184	3.5	ไม่พบตัวทำนาย	-	30.9	8,7,6	.36,.27,-.22	10.5	9,10	.32,-.15	36.4	8,6,7,9	.35,-.24,-.20,.18	5.5*													
ฐานะเศรษฐกิจสูง	102	25.9	2,1	.38,.23	21.1	8,7,5	.34,.29,-.21	12.3	9	.35	46.8	8,1,2,-.10,9,3	.42,.34,.29,-.23,.21,-.18	20.9*													

ค่าเบตามีนัยสำคัญที่ระดับ .05 %ทำนาย¹ = เปอร์เซนต์ทำนายที่ได้จากการวิเคราะห์แบบมาตรฐาน ตัวทำนาย² ค่าเบต้า² = ตัวทำนายและค่าเบต้าที่ได้จากการวิเคราะห์แบบเป็นชั้น

* มีความแตกต่างตามเกณฑ์ตั้งแต่ 5% ระหว่างตัวทำนายชุดที่ 4 กับตัวทำนายชุดที่ 1 ชุดที่ 2 หรือ ชุดที่ 3

ค่าเบต้า = ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน

หมายเหตุ : ตัวทำนาย

- 1 หมายถึง ลักษณะมุ่งอนาคตและความมุ่งมั่น
- 2 หมายถึง การมองโลกในแง่ดี
- 3 หมายถึง บุคลิกภาพแบบเอ
- 4 หมายถึง วิธีชีวิตทางศาสนา
- 5 หมายถึง ภาระงานอาชีพ

- 6 หมายถึง การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน
- 7 หมายถึง การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว
- 8 หมายถึง การร่วมกิจกรรมในครอบครัว
- 9 หมายถึง เจตคติต่อการปรับตัว
- 10 หมายถึง ความสามารถในการจัดการกับความเครียด

พิจารณาการทำนายของตัวทำนาย **ชุดที่ 3** คือ กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ 2 ตัวแปร (ได้แก่ เจตคติต่อการปรับตัว และความสามารถในการจัดการกับความเครียด) (ตาราง 15) พบว่า **ในกลุ่มรวม** กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ร่วมกันสามารถทำนายการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีของผู้บริหารสตรีได้ร้อยละ 9.5 มี เจตคติต่อการปรับตัว (ค่าเบต้า .30) เป็นตัวทำนายที่สำคัญ

พิจารณาการทำนายตัวทำนาย **ชุดที่ 3** ใน **กลุ่มย่อย 6** กลุ่ม พบผลว่า ตัวทำนายชุดที่ 3 ร่วมกันทำนายการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีของผู้บริหารสตรีในกลุ่มย่อยต่าง ๆ ได้ในปริมาณการทำนายระหว่างร้อยละ 9.1 ถึง ร้อยละ 12.3 ทำนายได้สูงสุดในกลุ่ม ผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง ตัวทำนายที่สำคัญคือ เจตคติต่อการปรับตัว (ค่าเบต้า .35) ทำนายได้ดีที่สุด ในกลุ่มผู้ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมาก ตัวทำนายที่สำคัญคือ เจตคติต่อการปรับตัว (ค่าเบต้า .28)

พิจารณาการทำนายของตัวทำนาย **ชุดที่ 3** โดยเปรียบเทียบปริมาณการทำนายในระหว่างกลุ่มผู้บริหารสตรีที่แบ่งตามตัวแปรลักษณะชีวิตสังคมและภูมิหลังลักษณะเดียวกัน ออกเป็นสองกลุ่มย่อย และใช้ปริมาณความแตกต่างอย่างน้อยร้อยละ 5 เป็นเกณฑ์ ไม่พบว่า ตัวทำนายในชุดที่ 3 ร่วมกันสามารถทำนายการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีได้แตกต่างกัน เกินกว่าร้อยละ 5

พิจารณาการทำนายของตัวทำนาย **ชุดที่ 4** จากกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิมและพฤติกรรมเดิม ลักษณะสถานการณ์ และจิตลักษณะตามสถานการณ์ รวม 10 ตัวแปร (ตาราง 15) พบว่า ใน **กลุ่มรวม** ตัวทำนายชุดที่ 4 ร่วมกันทำนายการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีได้ร้อยละ 31.4 มีการร่วมกิจกรรมในครอบครัว เป็นตัวทำนายสำคัญอันดับแรก (ค่าเบต้า .37) รองลงมาคือ เจตคติต่อการปรับตัว การสนับสนุนด้านงานอาชีพในหน่วยงาน และการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว (ค่าเบต้า .24, -.17 และ .13 ตามลำดับ) หมายความว่า ผู้บริหารสตรีที่มีการร่วมกิจกรรมในครอบครัวมาก เจตคติที่ดีต่อการปรับตัวมาก รับรู้การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานน้อย และได้รับการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัวมากเท่าใด ก็มีการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีมากเท่านั้น

พิจารณาการทำนายตัวทำนาย **ชุดที่ 4** ใน **กลุ่มย่อย 6** กลุ่ม พบผลว่า ตัวทำนายชุดที่ 4 ร่วมกันทำนายการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีของผู้บริหารสตรีในกลุ่มย่อยต่าง ๆ ได้ในปริมาณการทำนายระหว่างร้อยละ .28.0 ถึง ร้อยละ 57.7 โดยทำนายได้สูงสุดในกลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีอายุมาก มีตัวทำนายที่สำคัญคือ การร่วมกิจกรรมในครอบครัว ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว ความสามารถในการจัดการกับความเครียด บุคลิกภาพแบบเอ และเจตคติต่อการปรับตัว (ค่าเบต้า .57, .37, .30, .21, -.15 และ .14 ตามลำดับ) ทำนายได้ดีที่สุด ในกลุ่มผู้ที่มีอายุน้อย มีตัวทำนายที่สำคัญคือ เจตคติต่อการปรับตัว การร่วมกิจกรรมในครอบครัว และการสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน (ค่าเบต้า .30, .28, และ -.24 ตามลำดับ)

พิจารณาการทำนายของตัวทำนายชุดที่ 4 โดยเปรียบเทียบปริมาณการทำนายในระหว่างกลุ่มผู้บริหารสตรีที่แบ่งตามตัวแปรลักษณะชีวสังคมและภูมิหลังลักษณะเดียวกัน ออกเป็นสองกลุ่มย่อย และใช้ปริมาณความแตกต่างอย่างน้อยร้อยละ 5 เป็นเกณฑ์ พบว่า ตัวทำนายในชุดที่ 4 ร่วมกันสามารถทำนายการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีได้ ในกลุ่มผู้ที่มีอายุมาก ได้มากกว่ากลุ่มผู้ที่มีอายุน้อย (ร้อยละ 57.7 กับ 28.0 ตามลำดับ) และในกลุ่มผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูงได้มากกว่ากลุ่มผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง (ร้อยละ 46.8 กับ 36.4 ตามลำดับ)

จึงสรุปได้ว่า จากตัวทำนายในชุดที่ 1 กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิมและพฤติกรรมเดิม ร่วมกันสามารถทำนายการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีได้ระหว่างร้อยละ 3.5 ถึง ร้อยละ 25.9 ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง ตัวทำนายสำคัญ คือ การมองโลกในแง่ดี รองลงมาคือลักษณะมุ่งอนาคตและความมุ่งมั่น ตัวทำนายชุดที่ 2 กลุ่มตัวแปรลักษณะสถานการณ์ร่วมกันสามารถทำนายการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีได้สูงสุดได้ระหว่างร้อยละ ถึง ร้อยละ 21.1 ถึง ร้อยละ 38.2 ในกลุ่มอายุมาก ตัวทำนายสำคัญ คือ การร่วมกิจกรรมในครอบครัว การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน และภาระงานอาชีพ ตามลำดับ ตัวทำนายชุดที่ 3 กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ร่วมกันสามารถทำนายการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีได้ระหว่างร้อยละ 9.1 ถึง ร้อยละ 12.3 ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มอายุมาก ตัวทำนายสำคัญ คือ เจตคติต่อการปรับตัว และความสามารถในการจัดการกับความเครียด ตามลำดับ และตัวทำนายชุดที่ 4 กลุ่มตัวแปรโดยรวมร่วมกันสามารถทำนายการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีได้ระหว่างร้อยละ 28.0 ถึง ร้อยละ 57.7 ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มผู้ที่มีอายุมาก ตัวทำนายสำคัญ 3 ลำดับแรกเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ การร่วมกิจกรรมในครอบครัว เจตคติต่อการปรับตัว และการมองโลกในแง่ดี ตามลำดับ

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ปริมาณการทำนายชุดรวม 10 ตัวทำนาย สามารถทำนายการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี ได้มากกว่าชุดอื่นๆ ชุดใดชุดหนึ่งอย่างน้อย 5% (ตาราง 15) ในกลุ่มตัวอย่างกลุ่มย่อย 5 กลุ่ม โดยมีพิสัยเปอร์เซ็นต์ที่แตกต่างในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยเกินเกณฑ์คือ 5.5% ถึง 20.9% โดยมีกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์แตกต่างมากที่สุดคือ กลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง รองลงมา คือ กลุ่มผู้ที่มีอายุมาก กลุ่มผู้ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมาก กลุ่มผู้ที่มีอายุน้อย และ กลุ่มผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลางตามลำดับ

4.6 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิมและพฤติกรรมเดิม กลุ่มลักษณะสถานการณ์ และกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์กับการปรับตัวของผู้บริหารสตรี

การวิเคราะห์ในส่วนนี้ เป็นการศึกษาค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรอิสระ คือ กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิมและพฤติกรรมเดิม จำนวน 4 ตัวแปร (ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การมองโลกในแง่ดี บุคลิกภาพแบบเอ และวิถีชีวิตทางศาสนา) กลุ่มตัวแปรลักษณะสถานการณ์ จำนวน 4 ตัวแปร (ได้แก่ ภาระงานอาชีพ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว และการร่วมกิจกรรมในครอบครัว) และกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ จำนวน 2 ตัวแปร (ได้แก่ เจตคติต่อการปรับตัว และความสามารถในการจัดการกับความเครียด) กับกลุ่มตัวแปรตาม คือ การปรับตัวของผู้บริหารสตรี จำนวน 3 ด้าน (ได้แก่ ด้านสรีระ ด้านอัตมโนทัศน์ และด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี) สถิติที่ใช้คือ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีหลายตัวแปรตาม (Multivariate Multiple Regression Analysis: MMR) ซึ่งในการวิเคราะห์ข้อมูลกระทำทั้งในกลุ่มตัวแปรอิสระโดยรวม 10 ตัวแปร กลุ่มตัวแปรอิสระแยกย่อย 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิมและพฤติกรรมเดิม กลุ่มตัวแปรลักษณะสถานการณ์ และกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ และตัวแปรอิสระรายตัว พิจารณาในกลุ่มผู้บริหารสตรีโดยรวม (ตาราง 38 ภาคผนวก ข - ตาราง 56 ภาคผนวก ข)

ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีหลายตัวแปรตามของกลุ่มตัวแปรอิสระโดยรวม (กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิมและพฤติกรรมเดิม ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การมองโลกในแง่ดี บุคลิกภาพแบบเอ และวิถีชีวิตทางศาสนา กลุ่มตัวแปรลักษณะสถานการณ์ ได้แก่ ภาระงานอาชีพ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว และการร่วมกิจกรรมในครอบครัว และกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ ได้แก่ เจตคติต่อการปรับตัวและความสามารถในการจัดการกับความเครียด) จำนวน 10 ตัวแปร ที่ส่งผลต่อกลุ่มตัวแปรการปรับตัวของผู้บริหารสตรี ทั้ง 3 ด้านพร้อมกัน (ได้แก่ ด้านสรีระ ด้านอัตมโนทัศน์ และด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี) (ตาราง 52 ภาคผนวก ข) พบว่า ตัวแปรในกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิมและพฤติกรรมเดิม กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ กลุ่มตัวแปรลักษณะสถานการณ์ ทั้ง 10 ตัวแปร ร่วมกันส่งผลต่อการปรับตัวของผู้บริหารสตรีทั้ง 3 ด้านพร้อมกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 16 ค่าสถิติทดสอบของการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบหลายตัวแปรตามของแต่ละตัวแปรในกลุ่มตัวแปรอิสระโดยรวม ที่ส่งผลต่อกลุ่มตัวแปรการปรับตัวของผู้บริหารสตรี

ตัวแปรอิสระ	Test name	Value	F	Hypoth.df	Error df	p.	Eta Sq.
ลักษณะมุ่งอนาคตและ	Pillais	.05	4.61	3	273	.00	.05
ควบคุมตน	Hotelings	.05	4.61	3	273	.00	.05
	Wilks ($\wedge$)	.95	4.61	3	273	.00	.05
การมองโลกในแง่ดี	Pillais	.08	7.76	3	273	.00	.08
	Hotelings	.09	7.76	3	273	.00	.08
	Wilks ($\wedge$)	.92	7.76	3	273	.00	.08
บุคลิกภาพแบบเอ	Pillais	.02	1.36	3	273	.25	.02
	Hotelings	.02	1.36	3	273	.25	.02
	Wilks ($\wedge$)	.99	1.36	3	273	.25	.02
วิถีชีวิตทางศาสนา	Pillais	.04	3.73	3	273	.00	.04
	Hotelings	.04	3.73	3	273	.00	.04
	Wilks ($\wedge$)	.96	3.73	3	273	.00	.04
ภาระงานอาชีพ	Pillais	.09	9.37	3	273	.00	.09
	Hotelings	.10	9.37	3	273	.00	.09
	Wilks ($\wedge$)	.91	9.37	3	273	.00	.09
การสนับสนุนจากครอบครัว	Pillais	.04	3.75	3	273	.01	.04
	Hotelings	.04	3.75	3	273	.01	.04
	Wilks ($\wedge$)	.94	5.42	3	273	.01	.04
การร่วมกิจกรรมในครอบครัว	Pillais	.24	28.40	3	273	.00	.28
	Hotelings	.31	28.40	3	273	.00	.28
	Wilks ($\wedge$)	.76	28.40	3	273	.00	.28
การสนับสนุนในหน่วยงาน	Pillais	.23	27.42	3	273	.00	.24
	Hotelings	.30	27.42	3	273	.00	.24
	Wilks ($\wedge$)	.77	27.42	3	273	.00	.24
เจตคติต่อการปรับตัว	Pillais	.05	5.17	3	273	.00	.23
	Hotelings	.05	5.17	3	273	.00	.23
	Wilks ($\wedge$)	.95	5.17	3	273	.00	.23
ความสามารถในการจัดการ	Pillais	.96	5.42	3	273	.00	.06
กับปัญหาด้วยวิธีการ	Hotelings	.06	5.42	3	273	.00	.06
ที่เหมาะสม	Wilks ($\wedge$)	.94	5.42	3	273	.00	.06

* มีนัยสำคัญที่ .05

เมื่อวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีหลายตัวแปรตามของแต่ละตัวแปรในกลุ่มตัวแปรอิสระโดยรวม ที่ส่งผลต่อการปรับตัวของผู้บริหารสตรีทั้ง 3 ด้านพร้อมกัน (ตาราง 16) พบว่า ตัวแปรการร่วมกิจกรรมในครอบครัว สามารถอธิบายความแปรปรวนของกลุ่มตัวแปรการปรับตัวของผู้บริหารสตรีทั้ง 3 ด้านพร้อมกันได้สูงสุด ร้อยละ 28 รองลงมาคือ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน สามารถอธิบายความแปรปรวนของกลุ่มตัวแปรการปรับตัวของผู้บริหารสตรีทั้ง 3 ด้านพร้อมกันได้ ร้อยละ 24 และเจตคติต่อการปรับตัว สามารถอธิบายความแปรปรวนของกลุ่มตัวแปรการปรับตัวของผู้บริหารสตรีทั้ง 3 ด้านพร้อมกันได้ร้อยละ 23 ตามลำดับ และยังพบว่าตัวแปรวิถีชีวิตทางศาสนา และตัวแปรการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว สามารถอธิบายความแปรปรวนของกลุ่มตัวแปรการปรับตัวของผู้บริหารสตรีทั้ง 3 ด้านพร้อมกันได้ต่ำสุด ร้อยละ 4

เมื่อพิจารณาการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีหลายตัวแปรตามของแต่ละตัวแปรในกลุ่มตัวแปรอิสระโดยรวม ที่ส่งผลต่อการปรับตัวด้านสรีระของผู้บริหารสตรี (ตาราง 53 ภาคผนวก ข) พบว่า ตัวแปรที่ส่งผลทางบวกต่อการปรับตัวด้านสรีระของผู้บริหารสตรี ได้แก่ ตัวแปรการร่วมกิจกรรมในครอบครัว ลักษณะมุ่งอนาคตและความมุ่งมั่น และการมองโลกในแง่ดี (ค่าเบต้า .36, .20 และ .13 ตามลำดับ) หมายความว่า ผู้ที่มีการร่วมกิจกรรมในครอบครัวมาก ลักษณะมุ่งอนาคตและความมุ่งมั่นสูง และการมองโลกในแง่ดีมากเท่าใด ก็จะมีการปรับตัวด้านสรีระมากเท่านั้น ส่วนตัวแปรที่ส่งผลทางลบต่อการปรับตัวด้านสรีระของผู้บริหารสตรี ได้แก่ ตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน ภาระงานอาชีพ และความสามารถในการจัดการกับความเครียด (ค่าเบต้า -.46 -.29 และ -.20) หมายความว่า ผู้ที่รับรู้การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานน้อย ภาระงานอาชีพน้อย และมีความสามารถในการจัดการกับความเครียดน้อยเท่าใด ก็จะมีการปรับตัวด้านสรีระมากเท่านั้น

เมื่อพิจารณาการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีหลายตัวแปรตามของแต่ละตัวแปรในกลุ่มตัวแปรอิสระโดยรวม ที่ส่งผลต่อการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ของผู้บริหารสตรี (ตาราง 54 ภาคผนวก ข) พบว่า ตัวแปรที่ส่งผลทางบวกต่อการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ ได้แก่ ตัวแปรการร่วมกิจกรรมในครอบครัว และการมองโลกในแง่ดี (ค่าเบต้า .20 และ .29 ตามลำดับ) หมายความว่า ผู้ที่มีการมองโลกในแง่ดีมาก และมีการร่วมกิจกรรมในครอบครัวมากเท่าใด ก็จะมีการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์มากเท่านั้น ส่วนตัวแปรที่ส่งผลทางลบต่อการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ของผู้บริหารสตรี ได้แก่ ตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน และภาระงานอาชีพ (ค่าเบต้า -.27 และ -.18 ตามลำดับ) หมายความว่า ผู้ที่รับรู้การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานน้อย และมีภาระงานอาชีพน้อยเท่าใด ก็จะมีการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์มากเท่านั้น

เมื่อพิจารณาการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีหลายตัวแปรตามของแต่ละตัวแปรในกลุ่มตัวแปรอิสระโดยรวม ที่ส่งผลต่อการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีของผู้บริหารสตรี (ตาราง 55 ภาคผนวก ข) พบว่าตัวแปรที่ส่งผลทางบวกต่อการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีของผู้บริหารสตรี ได้แก่ ตัวแปรการร่วมกิจกรรมในครอบครัว เจตคติต่อการปรับตัว และการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว (ค่าเบต้า .39, .20 และ .15 ตามลำดับ)

หมายความว่า ผู้ที่มีการร่วมกิจกรรมในครอบครัวมาก มีเจตคติที่ดีต่อการปรับตัวมาก และได้รับการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัวมากเท่าใด ก็จะมีการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีมากเท่านั้น ส่วนตัวแปรที่ส่งผลทางลบต่อการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีของผู้บริหารสตรี ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน (ค่าเบต้า -.18) หมายความว่า ผู้ที่รับรู้การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานน้อยเท่าใด ก็จะมีการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีมากเท่านั้น

ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีหลายตัวแปรตามของกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิมและพฤติกรรมเดิม (ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การมองโลกในแง่ดี บุคลิกภาพแบบเอ และวิถีชีวิตทางศาสนา) ที่ส่งผลต่อกลุ่มตัวแปรการปรับตัวของผู้บริหารสตรี (ได้แก่ ด้านสรีระ ด้านอัตมโนทัศน์ และด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี) (ตาราง 38 ภาคผนวก ข) พบว่า ตัวแปรในกลุ่มจิตลักษณะเดิมและพฤติกรรมเดิม ทั้ง 4 ตัวแปร ร่วมกันส่งผลต่อการปรับตัวของผู้บริหารสตรีทั้ง 3 ด้านพร้อมกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีหลายตัวแปรตามของแต่ละตัวแปรในกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิมและพฤติกรรมเดิม ที่ส่งผลต่อการปรับตัวของผู้บริหารสตรีทั้ง 3 ด้านพร้อมกัน (ตาราง 39 ภาคผนวก ข) พบว่า ตัวแปรการมองโลกในแง่ดี สามารถอธิบายความแปรปรวนของกลุ่มตัวแปรการปรับตัวทั้ง 3 ด้านพร้อมกันได้สูงสุดร้อยละ 12 รองลงมาคือ วิถีชีวิตทางศาสนา สามารถอธิบายความแปรปรวนของกลุ่มตัวแปรการปรับตัวทั้ง 3 ด้านพร้อมกันได้ร้อยละ 8 และยังพบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน สามารถอธิบายความแปรปรวนของกลุ่มตัวแปรการปรับตัวทั้ง 3 ด้านพร้อมกันได้ต่ำสุด ร้อยละ 3

เมื่อพิจารณาการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีหลายตัวแปรตามของแต่ละตัวแปรในกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิมและพฤติกรรมเดิม ที่ส่งผลต่อการปรับตัวด้านสรีระของผู้บริหารสตรี (ตาราง 40 ภาคผนวก ข) พบว่า ตัวแปรที่ส่งผลทางบวกต่อการปรับตัวด้านสรีระของผู้บริหารสตรี ได้แก่ ตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน (ค่าเบต้า .15) หมายความว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูงเท่าใด ก็จะมีการปรับตัวด้านสรีระมากเท่านั้น ส่วนตัวแปรที่ส่งผลทางลบต่อการปรับตัวด้านสรีระของผู้บริหารสตรี ได้แก่ ตัวแปรวิถีชีวิตทางศาสนา (ค่าเบต้า -.21) หมายความว่า ผู้ที่มีวิถีชีวิตทางศาสนาแน่นแฟ้นเท่าใด ก็จะมีการปรับตัวด้านสรีระมากเท่านั้น

เมื่อพิจารณาการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีหลายตัวแปรตามของแต่ละตัวแปรในกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิมและพฤติกรรมเดิม ที่ส่งผลต่อการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ของผู้บริหารสตรี (ตาราง 41 ภาคผนวก ข) พบว่า ตัวแปรที่ส่งผลทางบวกต่อการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ของผู้บริหารสตรี ได้แก่ ตัวแปรการมองโลกในแง่ดี (ค่าเบต้า .30) หมายความว่า ผู้ที่มีการมองโลกในแง่ดีมากเท่าใด ก็จะมีการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์มากเท่านั้น ส่วนตัวแปรที่ส่งผลทางลบต่อการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ของผู้บริหารสตรี ได้แก่ ตัวแปรวิถีชีวิตทางศาสนา (ค่าเบต้า -.30) หมายความว่า ผู้ที่มีวิถีชีวิตทางศาสนาแน่นแฟ้นเท่าใด ก็จะมีการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์มากเท่านั้น

เมื่อพิจารณาการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีหลายตัวแปรตามของแต่ละตัวแปรในกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิมและพฤติกรรมเดิม ที่ส่งผลต่อการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีของผู้บริหารสตรี (ตาราง 42 ภาคผนวก ข) พบว่า ตัวแปรที่ส่งผลทางบวกต่อการปรับตัวด้านสรีระของผู้บริหารสตรี ได้แก่ ตัวแปรการมองโลกในแง่ดี หมายความว่า ผู้ที่มีการมองโลกในแง่ดีมากเท่าใด ก็จะมีการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีมามากเท่านั้น

ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีหลายตัวแปรตามของกลุ่มตัวแปรลักษณะสถานการณ์ (ได้แก่ ภาระงานอาชีพ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว และการร่วมกิจกรรมในครอบครัว) ที่ส่งผลต่อกลุ่มตัวแปรการปรับตัวของผู้บริหารสตรีทั้ง 3 ด้านพร้อมกัน (ได้แก่ ด้านสรีระ ด้านอัตมโนทัศน์ และด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี) (ตาราง 43 ภาคผนวก ข) พบว่า ตัวแปรในกลุ่มตัวแปรลักษณะสถานการณ์ ทั้ง 4 ตัวแปร ร่วมกันส่งผลต่อการปรับตัวของผู้บริหารสตรีทั้ง 3 ด้านพร้อมกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีหลายตัวแปรตามของแต่ละตัวแปรในกลุ่มตัวแปรลักษณะสถานการณ์ ที่ส่งผลต่อการปรับตัวของผู้บริหารสตรีทั้ง 3 ด้านพร้อมกัน (ตาราง 44 ภาคผนวก ข) พบว่า ตัวแปรการร่วมกิจกรรมในครอบครัว สามารถอธิบายความแปรปรวนของกลุ่มตัวแปรการปรับตัวของผู้บริหารสตรีทั้ง 3 ด้านพร้อมกันได้สูงสุดร้อยละ 27 รองลงมาคือ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน สามารถอธิบายความแปรปรวนของกลุ่มตัวแปรการปรับตัวของผู้บริหารสตรีทั้ง 3 ด้านพร้อมกันได้ร้อยละ 25 และยังพบว่า ตัวแปรการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว และภาระงานอาชีพ สามารถอธิบายความแปรปรวนของกลุ่มตัวแปรการปรับตัวของผู้บริหารสตรีทั้ง 3 ด้านพร้อมกันได้ต่ำสุด ร้อยละ 13

เมื่อพิจารณาการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีหลายตัวแปรตามของแต่ละตัวแปรในกลุ่มตัวแปรลักษณะสถานการณ์ ที่ส่งผลต่อการปรับตัวด้านสรีระของผู้บริหารสตรี (ตาราง 45 ภาคผนวก ข) พบว่า ตัวแปรที่ส่งผลทางบวกต่อการปรับตัวด้านสรีระของผู้บริหารสตรี ได้แก่ ตัวแปรการร่วมกิจกรรมในครอบครัว (ค่าเบต้า .40) หมายความว่า ผู้ที่มีการร่วมกิจกรรมในครอบครัวมากเท่าใด ก็จะมีการปรับตัวด้านสรีระมากเท่านั้น ส่วนตัวแปรที่ส่งผลทางลบต่อการปรับตัวด้านสรีระของผู้บริหารสตรี ได้แก่ ตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน ภาระงานอาชีพ หรือการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว (ค่าเบต้า -.45, -.31 และ -.13 ตามลำดับ) หมายความว่า ผู้ที่รับรู้การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานน้อย ภาระงานอาชีพน้อย การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัวน้อยเท่าใด ก็จะมีการปรับตัวด้านสรีระมากเท่านั้น

เมื่อพิจารณาการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีหลายตัวแปรตามของแต่ละตัวแปรในกลุ่มตัวแปรลักษณะสถานการณ์ ที่ส่งผลต่อการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ของผู้บริหารสตรี (ตาราง 46 ภาคผนวก ข) พบว่า ตัวแปรที่ส่งผลทางบวกต่อการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ของผู้บริหารสตรี ได้แก่

ตัวแปรการร่วมกิจกรรมในครอบครัว หมายความว่า ผู้ที่มีการร่วมกิจกรรมในครอบครัว มากเท่าใด ก็จะมีการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์มากเท่านั้น ส่วนตัวแปรที่ส่งผลทางลบต่อการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ของผู้บริหารสตรี ได้แก่ ตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน ภาระงานอาชีพ และการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว หมายความว่า ผู้ที่รับรู้การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน น้อย มีภาระงานอาชีพน้อย และได้รับการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัวน้อยเท่าใด ก็จะมีการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์มากเท่านั้น

เมื่อพิจารณาการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีหลายตัวแปรตามของแต่ละตัวแปรในกลุ่มตัวแปรลักษณะสถานการณ์ ที่ส่งผลต่อการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีของผู้บริหารสตรี (ตาราง 47 ภาคผนวก ข) พบว่า ตัวแปรที่ส่งผลต่อการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีของผู้บริหารสตรี ได้แก่ ตัวแปรการร่วมกิจกรรมในครอบครัว และการสนับสนุนด้านอาชีพจากครอบครัว หมายความว่า ผู้ที่มีการร่วมกิจกรรมในครอบครัวมาก และได้รับการสนับสนุนด้านอาชีพจากครอบครัวมากเท่าใด ก็จะมีการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีมากเท่านั้น ส่วนตัวแปรที่ส่งผลต่อการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีของผู้บริหารสตรี ได้แก่ ตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน และภาระงานอาชีพ หมายความว่า ผู้ที่รับรู้การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานน้อย และมีภาระงานอาชีพน้อยเพียงใด ก็จะมีการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีมากเท่านั้น

ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีหลายตัวแปรตามของกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ (ได้แก่ เจตคติต่อการปรับตัว และความสามารถในการจัดการกับความเครียด) ที่ส่งผลต่อกลุ่มตัวแปรการปรับตัวของผู้บริหารสตรีทั้ง 3 ด้านพร้อมกัน (ได้แก่ ด้านสรีระ ด้านอัตมโนทัศน์ และด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี) (ตาราง 48 ภาคผนวก ข) พบว่า ตัวแปรในกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ ทั้ง 2 ตัวแปรร่วมกันส่งผลต่อการปรับตัวของผู้บริหารสตรีทั้ง 3 ด้านพร้อมกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีหลายตัวแปรตามของแต่ละตัวแปรในกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ ที่ส่งผลต่อการปรับตัวของผู้บริหารสตรีทั้ง 3 ด้านพร้อมกัน (ตาราง 49 ภาคผนวก ข) พบว่า ตัวแปรเจตคติต่อการปรับตัว สามารถอธิบายความแปรปรวนของกลุ่มตัวแปรการปรับตัวของผู้บริหารสตรีทั้ง 3 ด้านพร้อมกันได้สูงสุดร้อยละ 14 ส่วนตัวแปรความสามารถในการจัดการกับความเครียด สามารถอธิบายความแปรปรวนของกลุ่มตัวแปรการปรับตัวของผู้บริหารสตรีทั้ง 3 ด้านได้ร้อยละ 5

เมื่อพิจารณาการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีหลายตัวแปรตามของแต่ละตัวแปรในกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ ที่ส่งผลต่อการปรับตัวด้านสรีระของผู้บริหารสตรี (ตาราง 50 ภาคผนวก ข) พบว่า ตัวแปรที่ส่งผลทางลบต่อการปรับตัวด้านสรีระของผู้บริหารสตรี ได้แก่ ตัวแปรความสามารถในการจัดการกับความเครียด หมายความว่า ผู้ที่มีความสามารถในการจัดการกับความเครียดน้อยเท่าใด ก็จะมีการปรับตัวด้านสรีระมากเท่านั้น

เมื่อพิจารณาการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีหลายตัวแปรตามของแต่ละตัวแปรในกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ ที่ส่งผลต่อการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ของผู้บริหารสตรี (ตาราง 51 ภาคผนวก ข) พบว่า ตัวแปรที่ส่งผลทางบวกต่อการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ของผู้บริหารสตรี ได้แก่ ตัวแปรเจตคติต่อการปรับตัว หมายความว่า ผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อการปรับตัวมากเท่าใด ก็จะมีการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์มากเท่านั้น

เมื่อพิจารณาการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีหลายตัวแปรตามของแต่ละตัวแปรในกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ ที่ส่งผลต่อการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีของผู้บริหารสตรี (ตาราง 52 ภาคผนวก ข) พบว่า ตัวแปรที่ส่งผลทางบวกต่อการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีของผู้บริหารสตรี ได้แก่ ตัวแปรเจตคติต่อการปรับตัว หมายความว่า ผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อการปรับตัวมากเท่าใด ก็จะมีการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีมากเท่านั้น

จากการวิเคราะห์ส่วนนี้สรุปได้ว่า กลุ่มตัวแปรอิสระโดยรวม (ได้แก่ ตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคตและความมุ่งมั่น การมองโลกในแง่ดี บุคลิกภาพแบบเอ วิถีชีวิตทางศาสนา ภาระงานอาชีพ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว การร่วมกิจกรรมในครอบครัว เจตคติต่อการปรับตัว และความสามารถในการจัดการกับความเครียด) จำนวน 10 ตัวแปร ร่วมกันส่งผลต่อกลุ่มตัวแปรการปรับตัวของผู้บริหารสตรี ทั้ง 3 ด้านพร้อมกัน (ได้แก่ ด้านสรีระด้านอัตมโนทัศน์ และด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี) โดยพบว่า ตัวแปรการร่วมกิจกรรมในครอบครัว สามารถอธิบายความแปรปรวนของกลุ่มตัวแปรการปรับตัวของผู้บริหารสตรี ทั้ง 3 ด้านพร้อมกันได้สูงสุด ร้อยละ 28 รองลงมาคือ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน และเจตคติต่อการปรับตัว (ร้อยละ 24 และร้อยละ 23 ตามลำดับ)

บทที่ 5

การสรุปและอภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง “ลักษณะสถานการณ์ในงานอาชีพ และลักษณะจิตใจที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของผู้บริหารสตรีในองค์กรเอกชน” เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์และเปรียบเทียบปัจจัยเชิงเหตุทั้งด้านจิตลักษณะและด้านสถานการณ์ ที่ส่งผลถึงการปรับตัวของผู้บริหารสตรี โดยบทนี้จะกล่าวถึงการสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐาน สรุปผลเกี่ยวกับลักษณะของผู้บริหารสตรีกลุ่มเสี่ยง สรุปปัจจัยเชิงเหตุและผลของลักษณะสถานการณ์ที่ดีต่อการปรับตัวแต่ละด้าน ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย และการประยุกต์ใช้ผลวิจัยต่อไป ข้อดีและข้อจำกัดของการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.1 การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐาน

จากการประมวลทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวกับการปรับตัว ให้สามารถตั้งสมมติฐานในงานวิจัยนี้ได้จำนวน 5 ข้อ ซึ่งทดสอบโดยการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติในบทที่ 4 และสามารถสังเคราะห์ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อสรุปผลตามสมมติฐานในแต่ละข้อได้ดังนี้

5.1.1 การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 1

สมมติฐานที่ 1 กล่าวว่า ผู้บริหารสตรีที่มีการสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานมาก มีการมองโลกในแง่ดีมาก และมีความสามารถในการจัดการกับความเครียดมาก เป็นผู้บริหารสตรีที่มีพฤติกรรมการปรับตัวมากกว่าผู้บริหารสตรีในกลุ่มที่มีลักษณะตรงข้าม

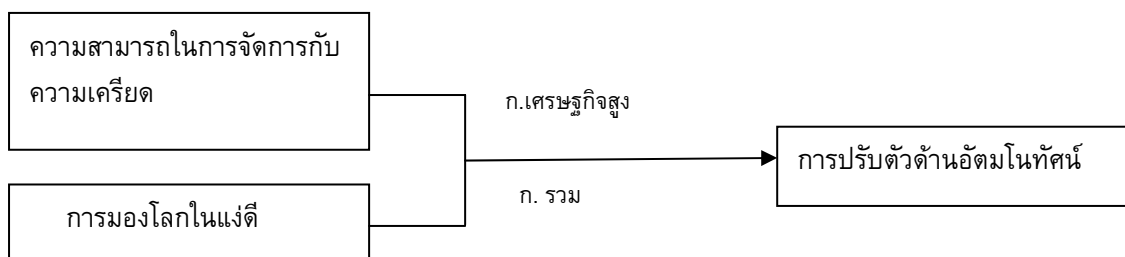
การสรุปผลตามสมมติฐานในข้อนี้ มาจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางระหว่างตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปร (ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน การมองโลกในแง่ดี และความสามารถในการจัดการกับความเครียด) ส่วนตัวแปรตาม คือ การปรับตัว แบ่งเป็น 3 ด้าน (ได้แก่ การปรับตัวด้านสรีระ การปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ และการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกัน) โดยทำการวิเคราะห์ทีละด้าน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ พบผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นไปตามสมมติฐานพบว่า 1) คะแนนการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการมองโลกในแง่ดีและความสามารถในการจัดการกับความเครียด กล่าวคือ ผู้บริหารสตรีที่มองโลกในแง่ดีมาก มีการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์มากกว่า ผู้ที่มีการมองโลกในแง่ดีน้อย พบในผู้ที่มีความสามารถในการจัดการกับความเครียดมาก ในกลุ่มรวม โดยเฉพาะกลุ่มที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ภาพประกอบ 14) 2) คะแนนการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานและความสามารถในการจัดการกับความเครียด กล่าวคือ

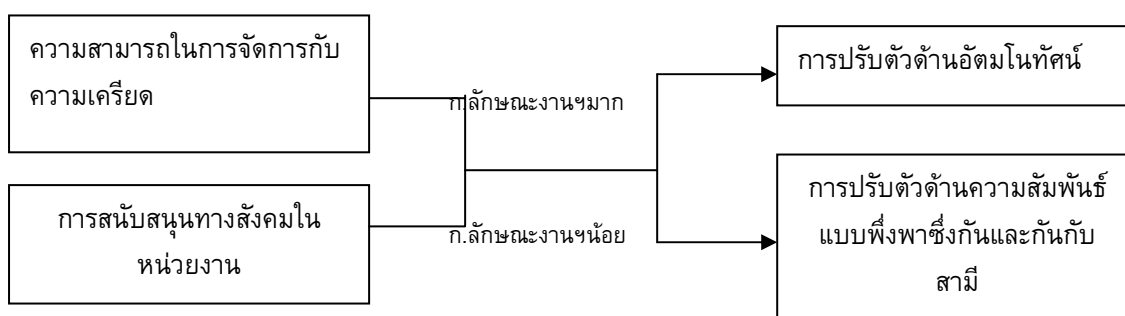
ผู้บริหารสตรีที่รับรู้การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานมาก มีการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์มากกว่า ผู้ที่รับรู้การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานน้อย พบในผู้ที่มีความสามารถในการจัดการกับความเครียดมาก ในกลุ่มผู้ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมาก (ภาพประกอบ 15) 3) คะแนนการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานกับการมองโลกในแง่ดี กล่าวคือ ผู้บริหารสตรีที่รับรู้การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานมาก มีการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีมากกว่าผู้ที่รับรู้การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานน้อย พบในผู้ที่มีโลกในแง่ดีน้อย ในกลุ่มผู้ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดน้อย (ภาพประกอบ 15)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน พบว่า 1) คะแนนการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรความสามารถในการจัดการกับความเครียดและการมองโลกในแง่ดี กล่าวคือ 1.1) ผู้บริหารสตรีที่มีความสามารถในการจัดการกับความเครียดน้อยมีการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์มากกว่าผู้ที่มีความสามารถในการจัดการกับความเครียดมาก พบในผู้ที่มีการมองโลกในแง่ดีน้อย ในกลุ่มรวม และยังพบว่าเป็นผู้ที่รับรู้การสนับสนุนทางสังคมในครอบครัวน้อย ในกลุ่มผู้ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมาก 1.2) คะแนนการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรความสามารถในการจัดการกับความเครียดและการมองโลกในแง่ดี กล่าวคือ ผู้บริหารสตรีที่รับรู้การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานน้อย และมีความสามารถในการจัดการกับความเครียดน้อยพร้อมกันสองด้านมีการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์มากกว่าผู้ที่รับรู้การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานมาก และมีความสามารถในการจัดการกับความเครียดมากพร้อมกันสองด้าน พบในกลุ่มผู้ที่มีงานตรงมาก 2) คะแนนการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการมองโลกในแง่ดีและการสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน กล่าวคือ ผู้บริหารสตรีที่มีการมองโลกในแง่ดีน้อย มีการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีมากกว่าผู้ที่มีการมองโลกในแง่ดีมาก พบในผู้ที่รับรู้การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานมาก พบในงานตรงน้อย และ 3) คะแนนการปรับตัวด้านสรีระ ด้านอัตมโนทัศน์และด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี ของผู้บริหารสตรีแปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัว กล่าวคือ 3.1) ผู้บริหารสตรีที่มีการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานน้อย หรือมีความสามารถในการจัดการกับความเครียดน้อยมีการปรับตัวด้านสรีระมากกว่า ผู้ที่มีการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานมาก หรือผู้บริหารสตรีที่มีความสามารถในการจัดการกับความเครียดมาก พบในกลุ่มรวม กลุ่มอายุน้อย และ กลุ่มผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง 3.2) ผู้บริหารสตรีที่รับรู้การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานน้อย มีการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์มากกว่าผู้ที่รับรู้การสนับสนุนทางสังคมในครอบครัวมาก พบในกลุ่มรวม กลุ่มลักษณะงานตรงความถนัดมาก และกลุ่มผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง และ 3.3) ผู้บริหารสตรีที่รับรู้การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานน้อยมีการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีมากกว่าผู้ที่รับรู้การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานมาก พบในกลุ่ม

อายุน้อย กลุ่มลักษณะงานตรงความถนัดมาก และกลุ่มผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง และยัง 3.4) ผู้บริหารสตรีที่มีความสามารถในการจัดการกับความเครียดน้อย มีการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีมากกว่าผู้ที่มีความสามารถในการจัดการกับความเครียดมาก พบในกลุ่มผู้ที่มีอายุมาก

ภาพประกอบ 14 ผลแสดงปฏิสัมพันธ์แบบสองทางของตัวแปรความสามารถในการจัดการกับความเครียด และการมองโลกในแง่ดี ที่สนับสนุนสมมติฐานที่ 1

ภาพประกอบ 15 ผลแสดงปฏิสัมพันธ์แบบสองทางของตัวแปรความสามารถในการจัดการกับความเครียด และการสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน ที่สนับสนุนสมมติฐานที่ 1

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ พบว่า ความสามารถในการจัดการกับความเครียด การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน และการมองโลกในแง่ดี มีความสำคัญต่อการปรับตัวของผู้บริหารสตรี ทั้ง 3 ด้าน (ได้แก่ ด้านสรีระ ด้านอัตมโนทัศน์ และด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี) ความสามารถในการจัดการกับความเครียด พบผลการศึกษาที่สอดคล้องกับ นพมาศ แซ่เสี้ยว (2550) ที่ศึกษาการปรับตัวทางจิตสังคมและลักษณะสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของผู้ใหญ่วัยกลางคน จำนวน 645 คน อายุเฉลี่ย 43 ปี พบว่า ในกลุ่มเพศหญิง การรับรู้ความสามารถจัดการกับความเครียดที่เกิดจากการทำงาน ครอบครัวและสังคมมีความสัมพันธ์

ทางบวกกับความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรส ($r = .17$) ในการศึกษาการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงเหตุและดัชนีวัดภาวะวิกฤตชีวิตสตรีไทยสมรสวัยกลางคนที่ทำงานนอกบ้านในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลของอังคินันท์ อินทรกำแหง และคนอื่น ๆ (2550) พบว่า การเผชิญปัญหาแบบมุ่งปรับอารมณ์มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของสตรี ($r = .59$) และยังพบความสัมพันธ์ระหว่างการเผชิญปัญหาแบบมุ่งปรับอารมณ์กับความสัมพันธ์ภาพระหว่างคู่สมรส ($r = .55$) ในกลุ่มรวม ส่วนในกลุ่มสตรีที่ทำงานเอกชน พบว่า การเผชิญปัญหาแบบมุ่งปรับอารมณ์มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของสตรี ($r = .69$) และยังพบความสัมพันธ์ระหว่างการเผชิญปัญหาแบบมุ่งปรับอารมณ์กับความสัมพันธ์ภาพระหว่างคู่สมรส ($r = .57$) ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลที่พบในงานวิจัยของงามตา วณิชทานนท์ และคนอื่น ๆ (2545 : 2551) ที่ศึกษาการปรับตัวระหว่างสามีกับภรรยา พบว่า ภรรยาที่รายงานว่าได้ใช้วิธีจัดการกับความขัดแย้งในครอบครัวด้านบวกมากเท่าใดก็มีการปรับตัวที่ดีกับสามีมากเท่านั้น (ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลรวม = .21)

การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน พบผลการศึกษาที่สอดคล้องกับ ส่วนบังอร โสพล และ อัจฉรา วงศ์พัฒนามงคล (2539) ที่ศึกษาความเครียดในการทำงานของผู้บริหารในวงราชการไทย พบว่า ผู้บริหารที่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงานรวมไปถึงการได้รับมอบหมายให้มีอำนาจในตำแหน่งของตนเป็นตัวแปรเชิงเหตุที่มีอิทธิพลเด่นชัดต่อความรู้สึกและเจตคติที่มีต่องานอื่น ได้แก่ ความเครียด ความพึงพอใจในการทำงาน โดยการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชามีอำนาจทำนายความพึงพอใจในการทำงานได้ร้อยละ 34 นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้บริหารที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมมากที่สุด มีความพึงพอใจในการทำงานและมีประสิทธิผลในการทำงานมากที่สุด และอภิญญา โพธิ์ศรีทอง (2536) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการพยาบาลผู้ป่วยสูงอายุ ของพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 293 คน พบว่า การรับรู้การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการพยาบาลผู้ป่วยสูงอายุ ($r = .31$) และยังเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำนายพฤติกรรมการพยาบาลผู้ป่วยสูงอายุทั้งในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย โดยมีอันดับการทำนายลำดับที่ 1 ในกลุ่มพยาบาลอายุมาก สถานภาพโสด สถานภาพสมรส และกลุ่มพยาบาลเทคนิค (เบต้า = .23, .20, .25, .21 ตามลำดับ) และเป็นตัวทำนายลำดับที่ 2 ในกลุ่มรวม กลุ่มอายุน้อย กลุ่มระยะเวลาในการทำงานน้อย กลุ่มระยะเวลาในการทำงานมาก และกลุ่มพยาบาลวิชาชีพ (เบต้า = .22, .21, .21, .22, .22 ตามลำดับ)

ส่วนการมองโลกในแง่ดี พบผลการศึกษาที่สอดคล้องกับ นพมาศ แซ่เสี้ยว (2550) ที่ศึกษาการปรับตัวทางจิตสังคมและลักษณะสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของผู้ใหญ่วัยกลางคน พบว่า ในกลุ่มหญิง การมองโลกในแง่ดีร่วมกับตัวแปรในกลุ่มจิตลักษณะเดิม สามารถทำนายเอกลักษณ์แห่งตนได้ ร้อยละ 49 โดยการมองโลกในแง่ดีเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับ 3 (ค่าเบต้า = .26) นอกจากนี้ยังพบความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างการมองโลกในแง่ดีกับความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรส ($r = .13$) มีผลงานวิจัยในต่างประเทศอีกเรื่องหนึ่งชื่อว่า ในบรรดาสตรีผู้ป่วยด้วยโรคมะเร็งเต้านม ผู้ที่มองโลกในแง่ดีมากกว่า มีความพยายามในการจัดการกับปัญหาได้มากกว่าผู้ที่มองโลก

ในแง่ร้าย ส่งผลให้สตรีเหล่านี้สามารถปรับตัวได้ดีกว่าเมื่อต้องเผชิญกระบวนการตรวจสอบชั้น
เนื้อร้าย และอาการเจ็บป่วย (งามตา วณิชานนท์. 2550; อ้างอิงจาก Holahan et al. 1996 : 32)

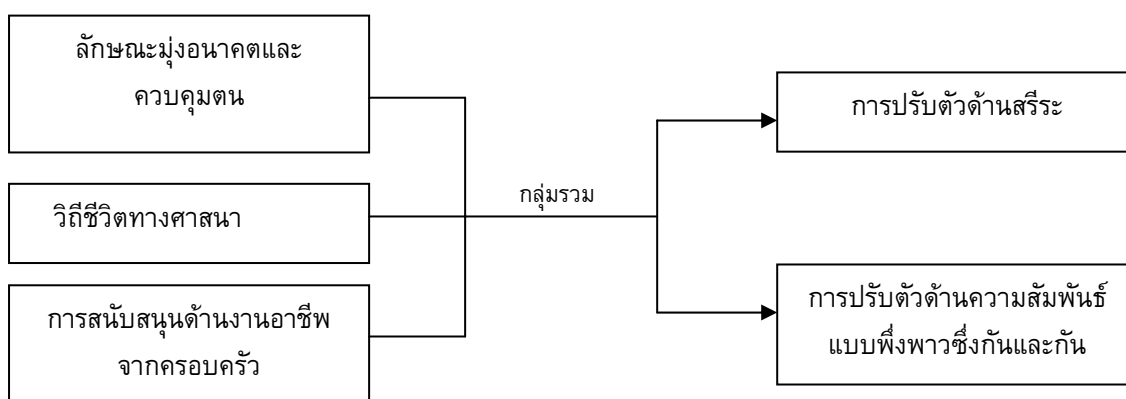
5.1.2 การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 2

สมมติฐานที่ 2 กล่าวว่า ผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง มีการ
สนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัวมาก และ มีวิถีชีวิตทางศาสนามากเป็นผู้บริหารสตรีที่มี
พฤติกรรมปรับตัวมากกว่าผู้บริหารสตรีในกลุ่มที่มีลักษณะตรงข้าม

การสรุปผลตามสมมติฐานในข้อนี้ มาจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง
ระหว่างตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปร (ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การสนับสนุนด้านงานอาชีพจาก
ครอบครัว และวิถีชีวิตทางศาสนา) ส่วนตัวแปรตามมี 3 ตัวแปร (ได้แก่ การปรับตัวด้านสรีระ การ
ปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ และการปรับตัวด้านความสัมพันธ์พึงพาซึ่งกันกับสามี) โดยทำการ
วิเคราะห์ทีละด้าน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ พบผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นไปตามสมมติฐาน
พบว่า 1) คะแนนการปรับตัวด้านสรีระแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะมุ่ง
อนาคตและควบคุมตน วิถีชีวิตทางศาสนา และการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว กล่าวคือ
ผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง มีการปรับตัวด้านสรีระมากกว่าผู้ที่มีลักษณะ
มุ่งอนาคตและควบคุมตนน้อย พบในผู้ที่มีวิถีชีวิตทางศาสนาบ่อย แต่ได้รับการสนับสนุนทางด้าน
งานอาชีพจากครอบครัวมาก พบในกลุ่มรวม (ภาพประกอบ 16) 2) คะแนนการปรับตัวด้านอัตมโน
ทัศน์แปรปรวนตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนและวิถีชีวิตทาง
ศาสนา กล่าวคือ ผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง มีการปรับตัวด้านอัตมโน
ทัศน์มากกว่าผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนต่ำ พบในผู้ที่มีวิถีชีวิตน้อย ในกลุ่มลักษณะงาน
ตรงความถนัดมาก (ภาพประกอบ 17) 3) คะแนนการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกัน
และกันกับสามี แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การ
สนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัวมาก และวิถีชีวิตทางศาสนาบ่อย (ภาพประกอบ 16) กล่าวคือ
3.1) ผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง มีการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพา
ซึ่งกันและกันกับสามีมากกว่าผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนต่ำ พบในผู้ที่ได้รับการสนับสนุน
ด้านงานอาชีพจากครอบครัวมาก แต่มีวิถีชีวิตทางศาสนาบ่อย ในกลุ่มผู้สตรีโดยรวม 3.2) ผู้บริหาร
สตรีที่ได้รับการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัวมาก มีการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบ
พึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีมากกว่าผู้ที่ได้รับการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัวน้อย พบในผู้
ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนต่ำ แต่มีวิถีชีวิตทางศาสนาบ่อย ในกลุ่มผู้สตรีโดยรวม และยัง
พบว่า 4) คะแนนการปรับตัวด้านสรีระ ด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี แปรปรวน
ไปตามตัวแปรอิสระทีละตัว กล่าวคือ 4.1) ผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูงมีการ
ปรับตัวด้านสรีระมากกว่าผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนต่ำ พบในกลุ่มผู้ที่มีลักษณะงาน

พบใน ในกลุ่มรวม โดยเฉพาะกลุ่มลักษณะงานตรงความถนัดมาก 6) คะแนนการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน และวิถีชีวิตทางศาสนา กล่าวคือ ผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนต่ำ มีการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีมากกว่าผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนมาก พบในผู้ที่มีวิถีชีวิตทางศาสนามาก ในสตรีอายุน้อย และยังพบว่า 6) คะแนนการปรับตัวด้านสรีระ ด้านอัตมโนทัศน์ ด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัว คือ 6.1) ผู้บริหารสตรีที่มีวิถีชีวิตทางศาสนามากมีการปรับตัวด้านสรีระมากกว่าผู้ที่มีวิถีชีวิตทางศาสนามาก พบในกลุ่มรวม และกลุ่มผู้ที่มีอายุน้อย 6.2) ผู้บริหารสตรีที่มีวิถีชีวิตทางศาสนามากมีการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์มากกว่าผู้ที่มีวิถีชีวิตทางศาสนามาก พบในกลุ่มรวม กลุ่มอายุน้อย และกลุ่มลักษณะงานตรงความถนัดมาก และ 6.3) ผู้บริหารสตรีที่มีวิถีชีวิตทางศาสนามากมีการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีมากกว่าผู้ที่มีวิถีชีวิตทางศาสนามาก พบในสตรีอายุมาก และกลุ่มผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง

ภาพประกอบ 16 ผลแสดงปฏิสัมพันธ์แบบสามทางของตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน วิถีชีวิตทางศาสนา และมีการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว ที่สนับสนุนสมมติฐานที่ 2

ภาพประกอบ 17 ผลแสดงปฏิสัมพันธ์แบบสองทางของตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน และวิถีชีวิตทางศาสนา ที่สนับสนุนสมมติฐานที่ 2

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว และวิถีชีวิตทางศาสนา มีความสำคัญต่อการปรับตัวของผู้บริหารสตรี ทั้ง 3 ด้าน (ได้แก่ ด้านสรีระ ด้านอัตมโนทัศน์ และด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี) ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน พบผลการศึกษาที่สอดคล้องกับ สุราสินี ทองลุ่ม (2548) พบว่า ผู้ปกครองที่มีสุขภาพจิตที่ดีมาก มีการปรับตัวทางจิตสังคมมากและลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนด้านการส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่าผู้ปกครองประเภทตรงข้าม และยังพบอีกว่า ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน เป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับแรกของพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งในกลุ่มรวม (เบต้า = .36) และกลุ่มย่อย โดยในผู้ปกครองหญิง ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสามารถทำนายพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัยเรียนด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ได้ถึงร้อยละ 14.2 (เบต้า = .33) และอุบล เลี้ยววาริณ (2534) พบว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตมากเพียงใด ก็จะมีพฤติกรรมการกินที่เหมาะสมมากโดยเฉพาะในเพศหญิง และมีพฤติกรรมรักษานามยัยส่วนบุคคลมากขึ้นเพียงนั้น ส่วนพรรณราย พิทักษ์เจริญ (2543) พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน สามารถร่วมกับค่านิยมด้านชีวิตและสุขภาพ และการปรับตัวด้านจิตสังคม ทำนายพฤติกรรมการดูแลสุขภาพกายและจิต ด้านการปรับตัวด้านการกิน ได้ร้อยละ 13.4 และยังพบอีกว่า ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน เป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับแรกทั้งในกลุ่มรวม (เบต้า = 13.4) และกลุ่มย่อย โดยในกลุ่มข้าราชการสูงอายุเพศหญิง ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสามารถทำนายพฤติกรรมการปรับตัวด้านการกินได้ถึงร้อยละ 21.1 (เบต้า = 46)

การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว พบการศึกษาที่สอดคล้องกัน คือ การศึกษาของอัจฉรา อวรรณ (2544) เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัว การสนับสนุนทางสังคมและปัจจัยทางชีวสังคม กับความสามารถในการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ พบว่า การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุ โดยผู้สูงอายุที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมมากเป็นผู้ที่สามารถดูแลสุขภาพ

ตนเองได้ดีกว่า ผู้สูงอายุที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมน้อย นอกจากนี้ยังพบว่าการสนับสนุนทางสังคมยังสามารถทำนายการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุร่วมกับตัวแปรระดับการศึกษาได้ร้อยละ 20.6 และนพมาศ แซ่เสี้ยว (2550) ได้ศึกษาการปรับตัวทางจิตสังคมและลักษณะสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของผู้ใหญ่วัยกลางคน ในกลุ่มหญิง การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนยังเป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับแรกในกลุ่มรวม กลุ่มที่ทำงานเอกชน กลุ่มสุขภาพดี กลุ่มเศรษฐกิจปานกลาง และกลุ่มอายุปานกลาง (ค่าเบต้า = .56, .60, .57, .57 และ .59 ตามลำดับ) ส่วนงามตา วณิชานนท์ และคนอื่น ๆ (2545) ได้วิเคราะห์ดัชนีเชิงเหตุและผลของคุณภาพชีวิตสมรสในครอบครัวไทย ในกลุ่มภรรยา พบว่า การรับรู้การสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลภายนอกครอบครัวเป็นตัวทำนายลำดับที่ 4 (เบต้า = .04)

ส่วนวิถีชีวิตทางศาสนา พบผลการศึกษาที่สอดคล้องกับ ณัฐสุดา สุจินันท์กุล (2541) ที่ศึกษาปัจจัยด้านครอบครัว การทำงาน และลักษณะส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพวิชาชีพ พบว่า พยาบาลที่มีวิถีชีวิตแบบพุทธมาก หรือมีการปฏิบัติทางพุทธมาก มีพฤติกรรมการทำงานพยาบาลมากกว่าพยาบาลที่มีวิถีชีวิตแบบพุทธน้อย หรือมีการปฏิบัติทางพุทธน้อยในกลุ่มรวม และยังพบว่า พยาบาลที่มีวิถีชีวิตแบบพุทธมากและมีเจตคติที่ดีต่อการพยาบาลมาก จะมีพฤติกรรมการทำงานอย่างเหมาะสมมากที่สุดในทุกกลุ่มเปรียบเทียบ และงามตา วณิชานนท์ และคนอื่น ๆ (2545) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ดัชนีเชิงเหตุและผลของคุณภาพชีวิตสมรสใน = .27) พบว่า ปัจจัยเชิงเหตุชุดปัจจัยเสริม 7 ด้าน ได้แก่ การรับรู้การสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลภายนอกครอบครัว การสื่อสารระหว่างคู่สมรส วิธีการจัดการกับความขัดแย้งแบบบวก จิตลักษณะด้านความใกล้ชิดผูกพัน การรับรู้ค่านิยมด้านชีวิตครอบครัวของคู่สมรส การรับรู้การปฏิบัติทางพุทธของคู่สมรส และเจตคติต่อคู่สมรส ร่วมกัน สามารถอธิบายคุณภาพชีวิตสมรสด้านความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรสได้ร้อยละ 72 ถึง 81 ในกลุ่มรวมและกลุ่มสามีภรรยาประเภทต่าง ๆ โดยการรับรู้การปฏิบัติทางพุทธของคู่สมรส เป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับ 3 (เบต้า = .13) ในกลุ่มภรรยาที่ไม่มีบุตร และปัจจัยเสริมทั้ง 7 ด้านร่วมกัน ยังสามารถอธิบายการปรับตัวระหว่างคู่สมรสได้ร้อยละ 57 ถึง 70 ในกลุ่มรวมและกลุ่มสามีภรรยาประเภทต่าง ๆ

5.1.3 การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 3

สมมติฐานที่ 3 กล่าวว่า ผู้บริหารสตรีที่มีอายุน้อย มีลักษณะงานตรงความถนัดน้อย และมีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวน้อย เป็นผู้บริหารสตรีที่มีพฤติกรรมปรับตัว (ทั้ง 3 ด้าน) น้อยกว่าผู้บริหารสตรีในกลุ่มที่มีลักษณะตรงข้าม

การสรุปผลตามสมมติฐานในข้อนี้ มาจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางระหว่างตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปร คือ 1) อายุ 2) ลักษณะงานตรงความถนัด และ 3) ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว ส่วนตัวแปรตาม คือ การปรับตัว (ได้แก่ การปรับตัวด้านสรีระ การปรับตัวด้านอัต

มโนทัศน์ และการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันกับสามี) โดยทำการวิเคราะห์ที่ละด้าน สมมติฐานในส่วนนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อแสวงหากลุ่มเสี่ยง ที่มีการปรับตัวได้น้อย

พบผลที่เป็นไปตามสมมติฐาน 2 ประการ พบว่า 1) ผู้บริหารสตรีที่มีอายุน้อย ลักษณะงานตรงความถนัดน้อย หรือมีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง มีการปรับตัวด้านสรีระน้อยกว่าผู้บริหารสตรีที่มีอายุมาก ลักษณะงานตรงความถนัดมาก หรือมีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง พบในกลุ่มสตรีโดยรวม และ 2) ผู้บริหารสตรีที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง มีการปรับตัวด้านอ้อมมโนทัศน์น้อยกว่าผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง พบในกลุ่มสตรีโดยรวม

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลสนับสนุนสมมติฐานที่ 3 เพียงบางส่วน พบผลการศึกษาที่สอดคล้องกับสุพัตรา ธรรมวงษ์ (2547) ที่ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและการพลีตินมนุษย์ชนในงานพยาบาลผู้ป่วยใน พบว่า กลุ่มพยาบาลที่มีอายุมาก จะมีพฤติกรรมและการพลีตินมนุษย์ชน ด้านพฤติกรรมตามจรรยาพยาบาล และด้านพฤติกรรมและการพลีตินผู้ป่วย สูงกว่ากลุ่มพยาบาลที่มีอายุน้อย ส่วนวิสุทธิ อริยภิญโญ (2539) ได้ศึกษาตัวแปรทางจิต และสถานการณ์ในการขับขี ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการขับขีอย่างปลอดภัยของผู้ขับขีรถยนต์ส่วนบุคคลในกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ขับขีที่มีอายุมาก จะมีพฤติกรรมขับขีอย่างปลอดภัยมากกว่าผู้ที่มีอายุน้อย และสัญญา ตันครองศิลป์ (2544) ได้ศึกษาพฤติกรรมและการดูแลสุขภาพตนเองและครอบครัว ตามกิจกรรมการสาธารณสุขมูลฐาน พบว่า อายุมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองและครอบครัว และยังพบว่า ผู้ที่มีอายุมากจะมีพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองและครอบครัวมากกว่าผู้ที่มีอายุน้อย

ลักษณะงานตรงความถนัดน้อย พบผลการศึกษาที่สอดคล้องกับงานวิจัยของนีออน พิณประดิษฐ์ และคนอื่น ๆ (2546) ที่ศึกษาพฤติกรรมการทำงานของตำรวจ พบว่า ลักษณะงานตรงกับอุปนิสัยของตำรวจ เป็นตัวแปรอิสระในกลุ่มสภาพแวดล้อมในการทำงานที่อาจส่งผลต่อพฤติกรรมการทำงาน ซึ่งพบว่า ในกลุ่มตำรวจชั้นสัญญาบัตร และชั้นประทวน และตำรวจสายงานป้องกันและปราบปราม ที่รายงานว่างานที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันตรงกับอุปนิสัยมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมการทำงานทั่วไปสูงกว่าตำรวจที่รายงานว่างานที่ทำตรงกับอุปนิสัยน้อย และในการศึกษาของวิลาสลักษณ์ ชั่ววัลลี และคนอื่น ๆ (2547) ที่ศึกษากรณีศึกษาบุคคลตัวอย่างและเครื่องชีวิตเพื่อนำไปสู่การพัฒนาพฤติกรรมข้าราชการยุคใหม่พบว่า ข้าราชการที่ทำงานตรงอุปนิสัยน้อย มีพฤติกรรมตามค่านิยมสร้างสรรค์ในปริมาณน้อยด้วย

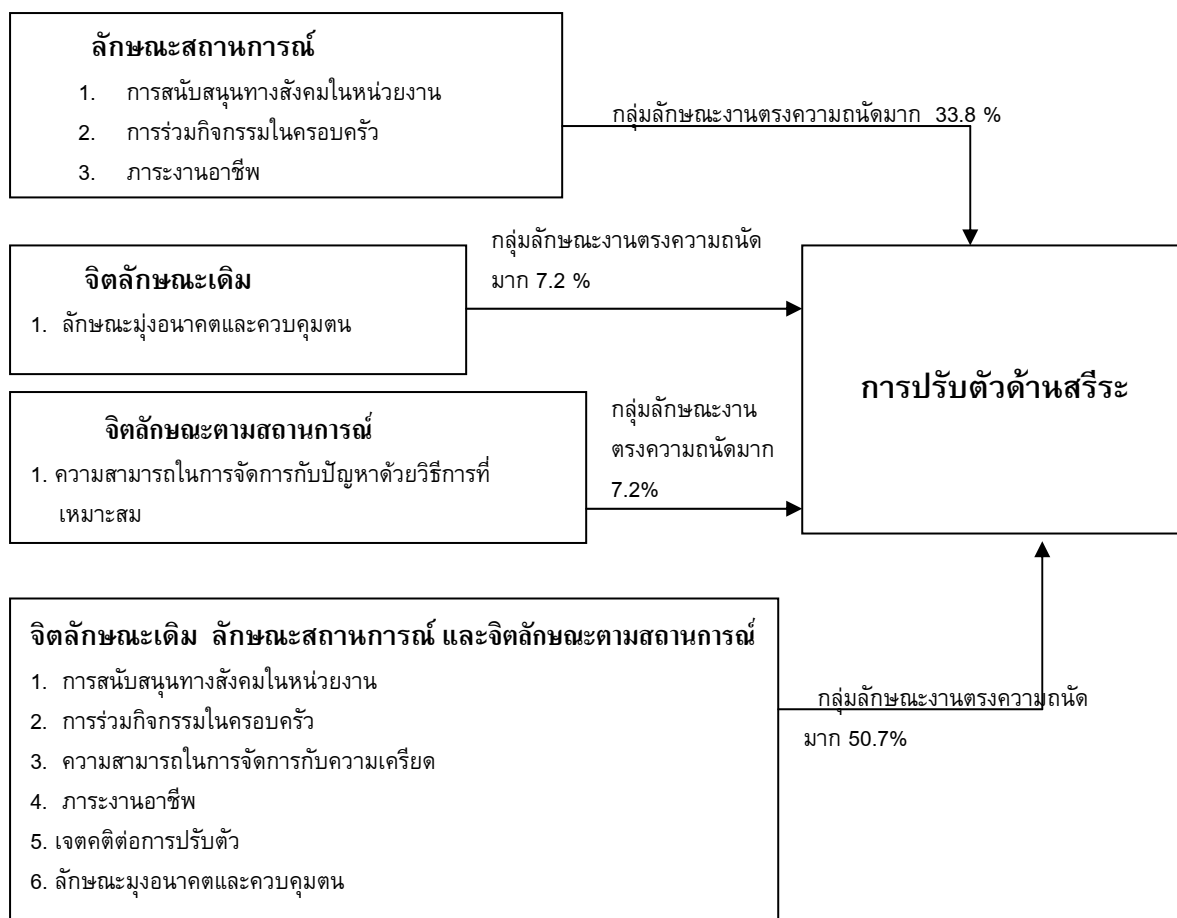
5.1.4 การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 4

สมมติฐานที่ 4 กล่าวว่า ตัวแปรชุดลักษณะสถานการณ์ 4 ตัวแปร ตัวแปรชุดจิตลักษณะเดิม 4 ตัวแปร และตัวแปรชุดจิตลักษณะตามสถานการณ์ 2 ตัวแปร รวม 10 ตัวแปร ร่วมกัน สามารถทำนายการปรับตัวแต่ละด้านย่อยได้มากกว่าชุดตัวทำนายชุดใดชุดหนึ่งเพียงชุดเดียว (โดยใช้เกณฑ์ความแตกต่างตั้งแต่ 5 เปอร์เซนต์ขึ้นไป)

จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมาตรฐานและแบบเป็นขั้น (Standard and Stepwise Multiple Regression Analysis) ของการปรับตัว (แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านสรีระ ด้านอัตมโนทัศน์ และด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี) ด้วยตัวทำนายชุดที่ 4 (กลุ่มตัวแปรลักษณะสถานการณ์) ได้แก่ ภาระงานอาชีพ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว และการร่วมกิจกรรมในครอบครัว กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การมองโลกในแง่ดี บุคลิกภาพแบบเอ และวิถีชีวิตทางศาสนา และกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ ได้แก่ เจตคติต่อการปรับตัว ความสามารถในการจัดการกับปัญหาด้วยวิธีการที่เหมาะสม) รวม 10 ตัวแปร

จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของการปรับตัวด้านสรีระ ด้วยตัวทำนายชุดที่ 4 (จิตลักษณะเดิม ลักษณะสถานการณ์ และจิตลักษณะตามสถานการณ์) รวม 10 ตัวแปร ร่วมกันสามารถทำนายการปรับตัวด้านสรีระได้มากกว่าตัวทำนายชุดที่ 1 ชุดที่ 2 หรือ ชุดที่ 3 ชุดใดชุดหนึ่งเพียงชุดเดียวเกินเกณฑ์ 5% ในกลุ่มตัวอย่างโดยรวมและกลุ่มย่อย 6 กลุ่ม โดยมีฟิสัยเปอร์เซ็นต์ที่แตกต่างกันในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยเกินเกณฑ์คือ 6.0% ถึง 16.9% กลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์แตกต่างมากที่สุดคือ กลุ่มผู้ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมาก ตัวทำนายชุดที่ 4 (กลุ่มตัวแปรชุดรวม 10 ตัวแปร) ร่วมกันสามารถทำนายการปรับตัวด้านสรีระได้ระหว่างร้อยละ 43.1 ถึง ร้อยละ 50.7 ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มผู้ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมาก พบตัวแปรสำคัญเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน การร่วมกิจกรรมในครอบครัว ความสามารถในการจัดการกับความเครียด ภาระงานอาชีพ เจตคติต่อการปรับตัว และลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน

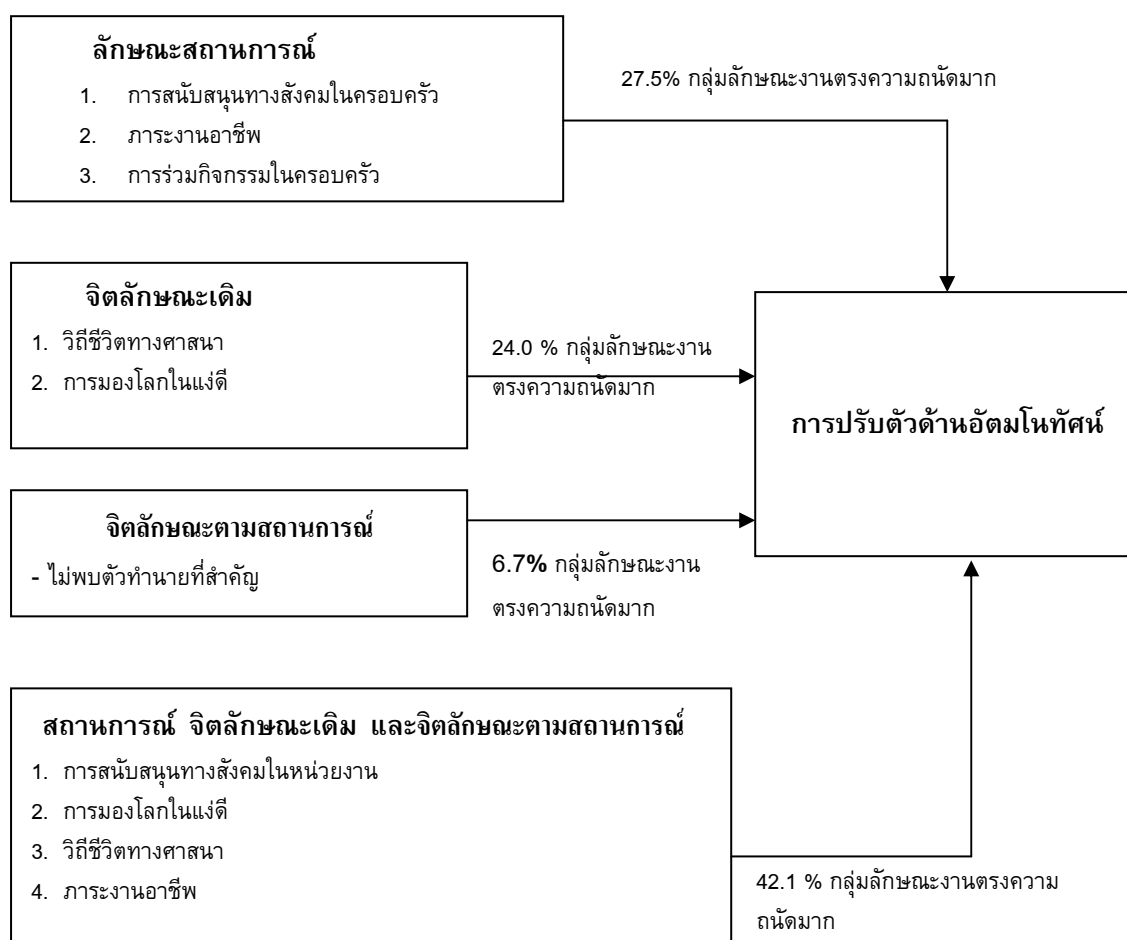
ตัวทำนายชุดที่ 2 (ลักษณะสถานการณ์) สามารถทำนายในกลุ่มผู้ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมากได้ 33.8% พบตัวแปรสำคัญ คือ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน การร่วมกิจกรรมในครอบครัว และภาระงานอาชีพ ตัวทำนายชุดที่ 3 (จิตลักษณะตามสถานการณ์) สามารถทำนายในกลุ่มผู้ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมากได้ 7.2% พบตัวแปรสำคัญ คือ ความสามารถในการจัดการกับความเครียด ตัวทำนายในชุดที่ 1 (จิตลักษณะเดิม) สามารถทำนายในกลุ่มผู้ที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมากได้ 7.2% พบตัวแปรสำคัญ คือ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน (ภาพประกอบ 18) ดังนั้นผลการวิเคราะห์ข้อมูลการปรับตัวด้านสรีระ จึงสนับสนุนสมมติฐานทั้งหมด

ภาพประกอบ 18 ผลการทำนายและตัวทำนายที่สำคัญของการปรับตัวด้านสรีระ โดยใช้กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม กลุ่มสถานการณ์ และกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ เป็นตัวทำนายในกลุ่มลักษณะงานตรงความถนัดมาก

จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ ด้วยตัวทำนายชุดที่ 4 (จิตลักษณะเดิม ลักษณะสถานการณ์ และจิตลักษณะตามสถานการณ์) รวม 10 ตัวแปร ร่วมกันสามารถทำนายการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ ได้มากกว่าตัวทำนายชุดที่ 1 ชุดที่ 2 หรือ ชุดที่ 3 ชุดใดชุดหนึ่งเพียงชุดเดียวเกินเกณฑ์ 5% ในกลุ่มตัวอย่างโดยรวมและกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม โดยมีพิสัยเปอร์เซ็นต์ที่แตกต่างกันในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 4 กลุ่มจาก 6 กลุ่ม เกินเกณฑ์คือ 6.8% ถึง 14.6% โดยมีกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์แตกต่างมากที่สุดคือ กลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมาก โดยตัวทำนายชุดที่ 4 (ชุดรวม) สามารถทำนายในกลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมาก ได้ 42.1% พบตัวแปรสำคัญที่ทำนายการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน การมองโลกในแง่ดี วิธีชีวิตทางศาสนา และภาระงานอาชีพ ตัวทำนายชุดที่ 2 (ลักษณะสถานการณ์) สามารถทำนายในกลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมาก ได้ 27.5% พบตัวแปรสำคัญ คือ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน ภาระงาน

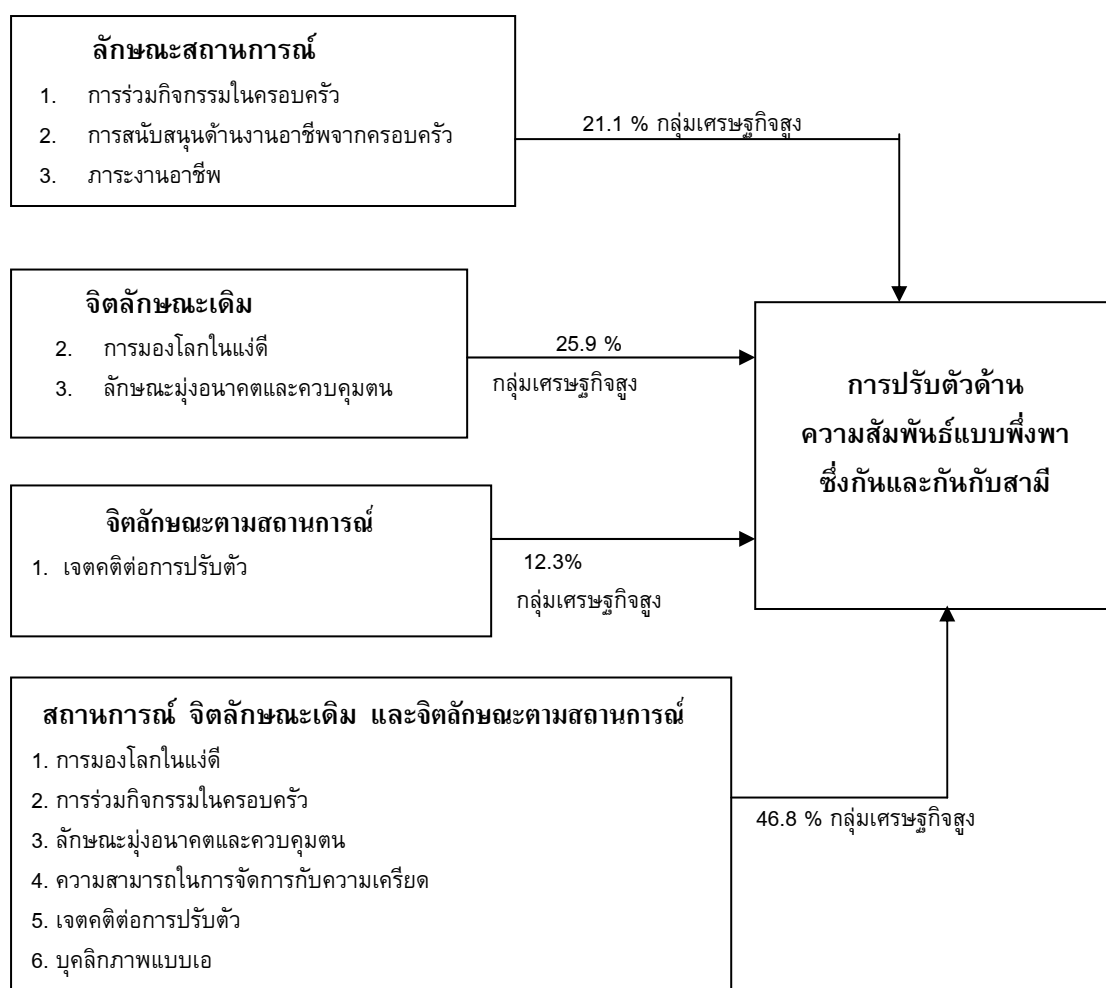
อาชีพ และการร่วมกิจกรรมในครอบครัว ตัวทำนายชุดที่ 1 (จิตลักษณะเดิม) สามารถทำนายในกลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมาก ได้ 24.0% พบตัวแปรสำคัญ คือ วิธีชีวิตทางศาสนา และการมองโลกในแง่ดี ตัวทำนายในชุดที่ 3 (จิตลักษณะตามสถานการณ์) สามารถทำนายในกลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมาก ได้ 6.7% แต่ไม่พบตัวทำนายสำคัญ (ภาพประกอบ 19) ดังนั้นผลการวิเคราะห์ข้อมูลการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ จึงสนับสนุนสมมติฐานเพียงบางส่วน

ภาพประกอบ 19 ผลการทำนายและตัวทำนายที่สำคัญของการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์

โดยใช้กลุ่มลักษณะสถานการณ์ กลุ่มจิตลักษณะเดิม และกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ เป็นตัวทำนาย ในกลุ่มที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมาก

จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี ด้วยตัวทำนายชุดที่ 4 (จิตลักษณะเดิม ลักษณะสถานการณ์ และจิตลักษณะตามสถานการณ์) รวม 10 ตัวแปร ร่วมกันสามารถทำนายการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี ได้มากกว่าตัวทำนายชุดที่ 1 ชุดที่ 2 หรือ ชุดที่ 3 ชุดใดชุดหนึ่งเพียงชุดเดียวเกินเกณฑ์ 5% ในกลุ่มตัวอย่างโดยรวมและกลุ่มย่อย 6 กลุ่ม โดยมีพิสัยเปอร์เซ็นต์ที่แตกต่างในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 5 กลุ่มจาก 6 กลุ่ม โดยมีพิสัยเปอร์เซ็นต์ที่แตกต่างในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยเกินเกณฑ์คือ 5.5% ถึง 20.9% โดยมีกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์แตกต่างมากที่สุดคือ กลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง โดยตัวทำนายชุดที่ 4 (ชุดรวม) สามารถทำนายในกลุ่มผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง ได้ 46.8%

ภาพประกอบ 20 ผลการทำนายและตัวทำนายที่สำคัญของการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี โดยใช้ กลุ่มจิตลักษณะเดิม กลุ่มลักษณะสถานการณ์ และกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ เป็นตัวทำนาย ในกลุ่มที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง

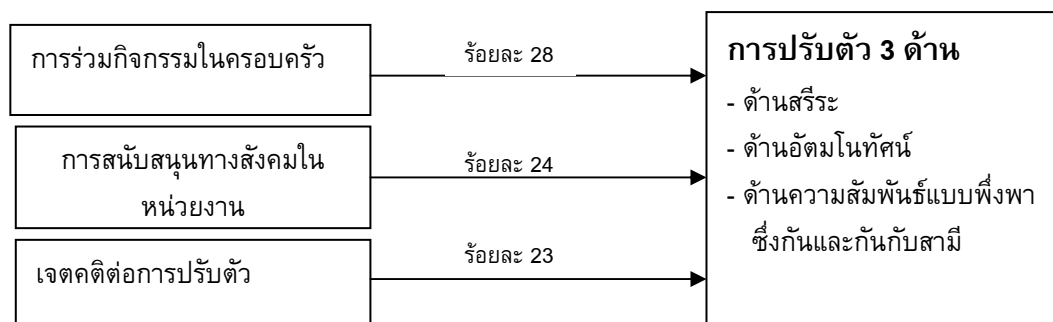
พบตัวแปรสำคัญที่ทำนายการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ การมองโลกในแง่ดี การร่วมกิจกรรมในครอบครัว ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ความสามารถในการจัดการกับความเครียด เจตคติต่อการปรับตัว และบุคลิกภาพแบบเอ ตัวทำนายชุดที่ 1 (จิตลักษณะเดิม) สามารถทำนายในกลุ่มที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลางได้ 25.9% พบตัวแปรสำคัญ คือการมองโลกในแง่ดี และลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ตัวทำนายชุดที่ 2 (ลักษณะสถานการณ์) สามารถทำนายในกลุ่มผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง ได้ 21.1% พบตัวแปรสำคัญ คือ การร่วมกิจกรรมในครอบครัว การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว และภาระงานอาชีพ ตัวทำนายในชุดที่ 3 (จิตลักษณะตามสถานการณ์) สามารถทำนายในกลุ่มผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง ได้ 12.3% พบตัวแปรสำคัญ คือ เจตคติต่อการปรับตัว (ภาพประกอบ 20) ดังนั้นผลการวิเคราะห์ข้อมูลการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี จึงสนับสนุนสมมติฐานเพียงบางส่วน

สรุปผลการวิเคราะห์การปรับตัวทั้ง 3 ด้านดังกล่าวข้างต้นได้ว่า สมมติฐานที่ 4 ได้รับการสนับสนุนทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยหลายกลุ่ม จากการศึกษาที่พบว่า จิตลักษณะเดิม ลักษณะสถานการณ์ และจิตลักษณะตามสถานการณ์ ร่วมกัน 10 ตัวแปร สามารถทำนายการปรับตัวแต่ละด้านย่อย 3 ด้าน (ได้แก่ ด้านสรีระ ด้านอัตมโนทัศน์ และ ด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี) ได้มากกว่าตัวทำนายชุดที่ 1 ชุดที่ 2 หรือชุดที่ 3 ตามลำดับอย่างน้อย 5% เป็นผลที่สนับสนุนรูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยมที่ว่า การใช้ตัวแปรเชิงสาเหตุหลากหลายและสายละหลายด้าน สามารถอธิบายพฤติกรรมเป้าหมายได้มากกว่า การใช้ตัวแปรเชิงสาเหตุน้อยสาย และสายละน้อยด้าน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยนี้ ให้การสนับสนุนสมมติฐานที่ 4 ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตที่ผ่านมา ที่ทำการทดสอบกรอบแนวคิดรูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยมของพฤติกรรมการดูแลสุขภาพ รับผิดชอบบุตร เช่น งานวิจัยของ อุบล เลี้ยววาริณ (2534) พรรณราย พัทธ์เจริญ (2543) นพมาศ แซ่เสี้ยว (2550) อัจฉรา อวรณ์ (2544) สุชาสนี ทองลิ้ม (2548) งามตา วรินทร์ (255) พฤติกรรมขับขีปลดปล่อย วิสุทธิ์ อริยภิญโญ (2539) พฤติกรรมการทำงาน ณัฐสุดา สุจินันท์กุล (2541) กรรณิกา ศิลปพรหมมาศ (2547) พบว่า การสนับสนุนทางสังคม การมองโลกในแง่ดี การร่วมกิจกรรมในครอบครัว และวิถีชีวิตทางศาสนา เป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับต้น ๆ ในการทำนายพฤติกรรม

5.1.5 การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 5

สมมติฐานที่ 5 กล่าวว่า กลุ่มตัวแปรอิสระ (ได้แก่ ภาระงานอาชีพ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว และการร่วมกิจกรรมในครอบครัว ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การมองโลกในแง่ดี บุคลิกภาพแบบเอ วิธีชีวิตทางศาสนา เจตคติต่อการปรับตัว และความสามารถในการจัดการกับความเครียด) ส่งผลต่อกลุ่มตัวแปรตาม 3 ด้าน (ด้านสรีระ ด้านอัตมโนทัศน์ และด้านความสัมพันธ์พึงพาซึ่งกันและกัน) พร้อมกัน อย่างมีนัยสำคัญ

การวิเคราะห์ในส่วนนี้ เป็นการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรอิสระ คือ *กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิมและพฤติกรรมเดิม* จำนวน 4 ตัวแปร (ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การมองโลกในแง่ดี บุคลิกภาพแบบเอ และวิธีชีวิตทางศาสนา) *กลุ่มตัวแปรลักษณะสถานการณ์* จำนวน 4 ตัวแปร (ได้แก่ ภาระงานอาชีพ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว และการร่วมกิจกรรมในครอบครัว) และ *กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์* จำนวน 2 ตัวแปร (ได้แก่ เจตคติต่อการปรับตัว และความสามารถในการจัดการกับความเครียด) กับกลุ่มตัวแปรตาม คือ การปรับตัวของผู้บริหารสตรี จำนวน 3 ด้าน (ได้แก่ ด้านสรีระ ด้านอัตมโนทัศน์ และด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี) สถิติที่ใช้ทดสอบคือการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีหลายตัวแปรตาม (Multivariate Multiple Regression Analysis: MMR) พิจารณาในกลุ่มผู้บริหารสตรีโดยรวม

ภาพประกอบ 21 ผลการทำนายและตัวทำนายที่สำคัญที่ส่งผลต่อการปรับตัวทั้ง 3 ด้านพร้อมกัน
ในกลุ่มผู้บริหารสตรีโดยรวม

ผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มตัวแปรอิสระโดยรวม จำนวน 10 ตัวแปร ร่วมกันส่งผลต่อกลุ่มตัวแปรการปรับตัวของผู้บริหารสตรี ทั้ง 3 ด้านพร้อมกันโดยพบว่า ตัวแปรการร่วมกิจกรรมในครอบครัว สามารถอธิบายความแปรปรวนของกลุ่มตัวแปรการปรับตัวของผู้บริหารสตรีทั้ง 3 ด้านพร้อมกันได้สูงสุด ร้อยละ 28 รองลงมาคือ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน และเจตคติต่อการปรับตัว (ร้อยละ 24 และร้อยละ 23 ตามลำดับ) ดังภาพประกอบ 21 และยังพบว่าตัวแปรวิถีชีวิตทางศาสนา และตัวแปรการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว สามารถอธิบายความแปรปรวนของกลุ่มตัวแปรการปรับตัวของผู้บริหารสตรีทั้ง 3 ด้านพร้อมกันได้ต่ำสุด ร้อยละ 4

สรุปได้ว่า ตัวแปรอิสระ (ได้แก่ ตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคตและความมุ่งมั่น การมองโลกในแง่ดี บุคลิกภาพแบบเอ วิถีชีวิตทางศาสนา ภาระงานอาชีพ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว การร่วมกิจกรรมในครอบครัว เจตคติต่อการปรับตัว และความสามารถในการจัดการกับความเครียด) จำนวน 10 ตัวแปร ร่วมกันส่งผลต่อกลุ่มตัวแปรการปรับตัวของผู้บริหารสตรี ทั้ง 3 ด้านพร้อมกัน (ได้แก่ ด้านสรีระ ด้านอัตมโนทัศน์ และด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี) จึงสนับสนุนสมมติฐานทั้งหมด

พบผลการวิจัยที่สอดคล้องกับการศึกษาของ งามตา วรินทร์านนท์ และคนอื่น ๆ (2545 : 242) พบว่า ภรรยาที่มีเจตคติที่ดีต่อสามีมากเท่าใดก็ยิ่งมีความสัมพันธ์ที่ดีกับสามีมากเท่านั้น (ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลทางตรง .36) และยังพบอีกว่าในกลุ่มภรรยา เจตคติที่ดีต่อสามีร่วมกับปัจจัยเสริม 7 ตัวแปร สามารถทำนายปริมาณความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรสได้ร้อยละ .76 โดยเจตคติที่ดีต่อสามีเป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 2 (เบต้า = .39) และ วิสุทธิ อริยภิญโญ (2539) พบว่า ตัวแปรลักษณะทางจิต ตัวแปรลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลัง และตัวแปรสถานการณ์ในการขับขี่สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการขับขี่อย่างปลอดภัยได้ร้อยละ 49.1 ในกลุ่มรวม โดยตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมการขับขี่อย่างปลอดภัยได้ดีที่สุดคือ เจตคติต่อพฤติกรรมการขับขี่อย่างปลอดภัย ทั้งในกลุ่มรวมและในกลุ่มเพศหญิงส่วนพรรณราย พัททกเจริญ (2543) พบว่า เจตคติที่ดีต่อการดูแลสุขภาพ ความรู้ด้านการดูแลสุขภาพ และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการดูแลสุขภาพกายและจิตด้านการปรับตัวในการกิน ได้ร้อยละ 49.4 และยังพบอีกว่า เจตคติที่ดีต่อการดูแลสุขภาพ เป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับแรกทั้งในกลุ่มรวม และทุกกลุ่มย่อย โดยในกลุ่มข้าราชการสูงอายุเพศหญิง และนพมาศ แซ่เสี้ยว (2550) พบว่าการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนร่วมกับกลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางสังคมสามารถทำนายเอกลักษณ์แห่งตนได้ ร้อยละ 38.3

5.2 การสรุปและอภิปรายผลในประเด็นสำคัญ

5.2.1 ลักษณะของผู้บริหารสตรีที่มีการปรับตัวได้ดีมาก

ผู้บริหารสตรีที่มีการปรับตัวด้านสรีระได้ดีมาก ได้แก่ 1) ผู้บริหารสตรีที่มีอายุมาก มีลักษณะงานตรงความถนัดมาก และมีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง พบในกลุ่มรวม 2) ผู้บริหารสตรีที่มีการรับรู้ทางสังคมในหน่วยงานน้อย และมีความสามารถจัดการกับปัญหาด้วยวิธีการที่เหมาะสมน้อย พบในกลุ่มรวม โดยเฉพาะกลุ่มอายุน้อย และกลุ่มฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง 3) ผู้บริหารสตรีที่มีวิถีชีวิตทางศาสนาน้อย พบในกลุ่มรวม (โดยเฉพาะผู้ที่มิได้มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง และได้รับการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัวมาก) กลุ่มอายุน้อย และกลุ่มที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง 4) ผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง พบในกลุ่มลักษณะงานตรงความถนัดน้อย และกลุ่มรวมที่มีวิถีชีวิตทางศาสนา แต่ได้รับการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัวมาก

ผู้บริหารสตรีที่มีการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ได้ดีมาก ได้แก่ 1) ผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจสูง พบในกลุ่มรวม 2) ผู้บริหารสตรีที่รับรู้การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานน้อย และมีวิถีชีวิตทางศาสนาน้อย พบในกลุ่มรวม โดยเฉพาะกลุ่มงานตรงอุปนิสัยมาก และยังพบในสตรีที่มีการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานมาก ผู้ซึ่งมีความสามารถในการจัดการกับความเครียดมาก พบในกลุ่มลักษณะงานตรงความถนัดมาก 3) ผู้บริหารสตรีที่มีวิถีชีวิตทางศาสนาน้อย พบในกลุ่มลักษณะงานตรงความถนัดมาก (โดยเฉพาะสตรีสองกลุ่มนี้ ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง) และยังพบในกลุ่มอายุน้อย และกลุ่มฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง ผู้ซึ่งมีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง 4) ผู้บริหารสตรีที่มีการมองโลกในแง่ดี พบในกลุ่มรวม (โดยเฉพาะกลุ่มรวม ที่มีความสามารถในการจัดการกับความเครียดมาก) กลุ่มฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง และยังพบว่าเป็นผู้ที่มีความสามารถในการจัดการกับความเครียดมาก ในกลุ่มลักษณะงานตรงความถนัดมาก 5) ผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง แต่มีวิถีชีวิตทางศาสนาน้อย พบในสตรีที่ทำงานตรงอุปนิสัยมาก และยังพบว่าเป็นผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนน้อย แต่มีวิถีชีวิตทางศาสนาสูง ในกลุ่มสตรีโดยรวม และฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง และ 6) ผู้ที่มีความสามารถในการจัดการกับความเครียดน้อย ผู้ซึ่งมีการมองโลกในแง่ดีน้อย พบในกลุ่มรวม และเป็นผู้ซึ่งมีการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานน้อย พบในกลุ่มลักษณะงานตรงความถนัดมาก

ผู้บริหารสตรีที่มีการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีได้ดีมาก ได้แก่ 1) ผู้บริหารสตรีที่ได้รับการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว พบในกลุ่มรวม (โดยเฉพาะสตรีกลุ่มรวมที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง แต่มีวิถีชีวิตทางศาสนาน้อย) กลุ่มอายุมาก กลุ่มฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง และกลุ่มลักษณะงานตรงความถนัดน้อย 2) ผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง พบในกลุ่มรวม (โดยเฉพาะสตรีกลุ่มรวมที่ได้รับการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัวมาก แต่มีวิถีชีวิตทางศาสนาน้อย) กลุ่มฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง นอกจากนี้ยังเป็นผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง พบในกลุ่มอายุน้อย ที่มีวิถี

ชีวิตทางศาสนา 3) ผู้บริหารสตรีที่รับรู้การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานน้อย พบในกลุ่มอายุน้อย กลุ่มฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง และกลุ่มลักษณะงานตรงความถนัดน้อย นอกจากนี้ยังเป็นผู้ที่มีการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานมาก พบในกลุ่มลักษณะงานตรงความถนัดน้อย ผู้ซึ่งมีการมองโลกในแง่ดีน้อย และ 4) ผู้บริหารสตรีที่มีวิถีชีวิตทางศาสนา น้อย พบในกลุ่มอายุมาก กลุ่มฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง นอกจากนี้ยังเป็นผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเองสูง และได้รับการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัวมาก พบในกลุ่มรวม

สรุปผลโดยรวมพบว่า ผู้บริหารสตรีที่มีการปรับตัวได้ดีมากทั้ง 3 ด้าน (ด้านสรีระ ด้านอัตมโนทัศน์ และด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี) พบผลที่สอดคล้องกัน คือ เป็นผู้บริหารสตรีที่รับรู้การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานน้อย พบในกลุ่มผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง และยังพบว่าเป็นผู้ที่มีวิถีชีวิตทางศาสนา น้อย พบในกลุ่มผู้บริหารสตรีโดยรวม ส่วนผู้บริหารสตรีที่มีการปรับตัวด้านสรีระ และด้านอัตมโนทัศน์ได้ดีมาก พบผลที่สอดคล้องกัน คือ เป็นผู้ที่มีวิถีชีวิตทางศาสนา น้อย พบในกลุ่มผู้ที่มีอายุน้อย และผู้บริหารที่มีการปรับตัวด้านสรีระ และด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามีได้ดีมาก พบผลที่สอดคล้องกัน ได้แก่ 1) เป็นผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเองสูง พบในกลุ่มผู้บริหารสตรีโดยรวม ผู้ซึ่งมีวิถีชีวิตทางศาสนา น้อย และได้รับการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัวมาก และ 2) เป็นผู้ที่มีวิถีชีวิตทางศาสนา น้อย พบในกลุ่มผู้บริหารสตรีโดยรวม ผู้ซึ่งมีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเองมาก และได้รับการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัวมาก

5.2.2 ผู้บริหารสตรีกลุ่มเสี่ยงและปัจจัยเชิงเหตุสำคัญที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มเสี่ยง คือ กลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีการปรับตัวในแต่ละด้านในปริมาณน้อย กล่าวคือ มีการปรับตัวด้านสรีระ ด้านอัตมโนทัศน์ และด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี ตลอดจนมิได้มีการร่วมกิจกรรมในครอบครัวน้อย จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนสามทางของคะแนนการปรับตัวแต่ละด้าน และการร่วมกิจกรรมในครอบครัว พิจารณาตามลักษณะชีวสังคมและภูมิหลังของผู้บริหารสตรีที่แตกต่างกันทีละสามด้าน คือ อายุ ลักษณะงานตรงความถนัด และฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้กระทำเฉพาะในกลุ่มรวม พบลักษณะของกลุ่มเสี่ยงดังต่อไปนี้

ประการแรก กลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีการปรับตัวด้านสรีระน้อย ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีอายุน้อย ลักษณะงานตรงความถนัดน้อย หรือมีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ตาราง 12) ปัจจัยเชิงเหตุสำคัญ ที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านสรีระในกลุ่มรวม ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน การร่วมกิจกรรมในครอบครัว ภาระงานอาชีพ ความสามารถในการจัดการกับความเครียด ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเอง เจตคติต่อการปรับตัว และการมองโลกในแง่ดี (ตาราง 13)

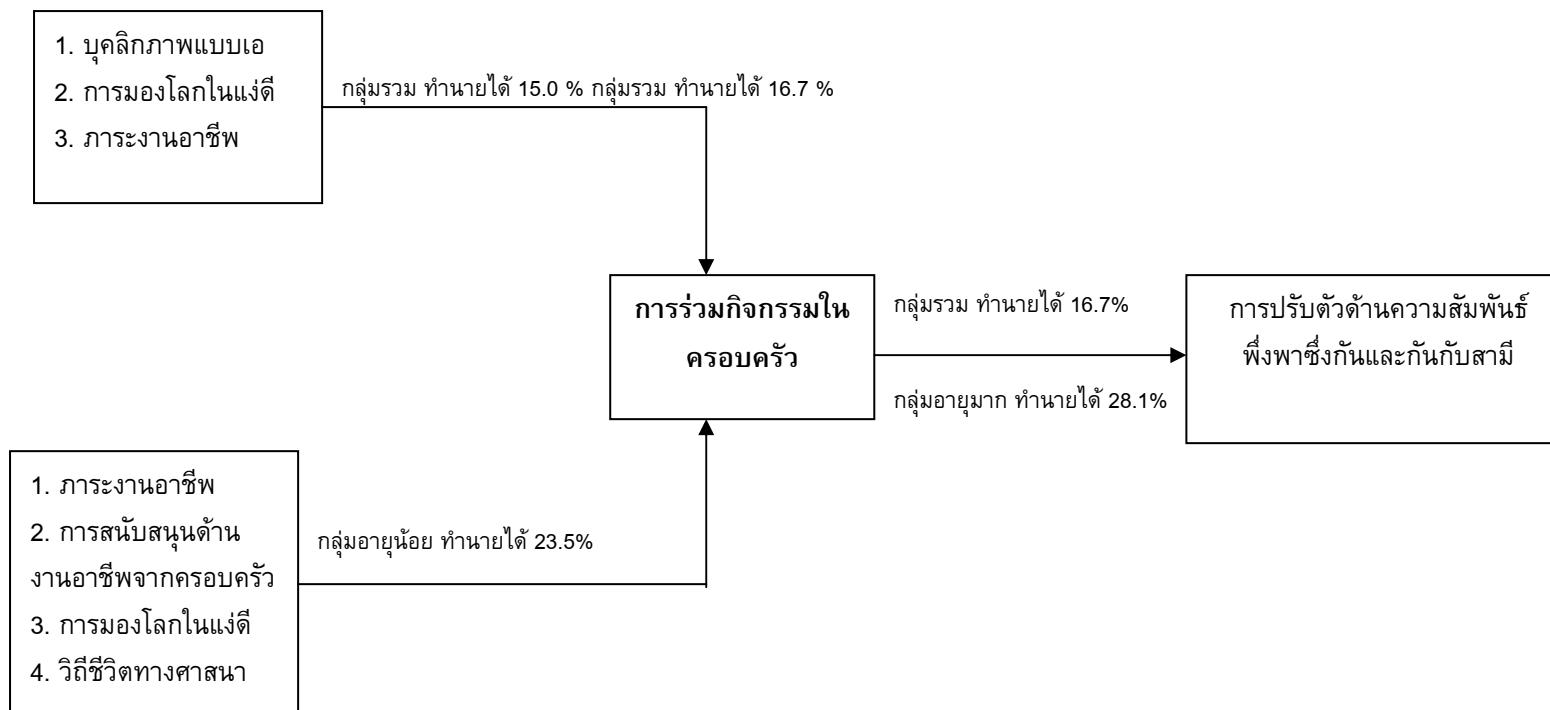
ประการที่สอง กลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์น้อย ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีฐานะเศรษฐกิจปานกลาง (ตาราง 12) ปัจจัยเชิงเหตุสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ในกลุ่มรวม ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน ความสามารถในการจัดการกับความเครียด วิถีชีวิตทางศาสนา การร่วมกิจกรรมในครอบครัว และภาระงานอาชีพ (ตาราง 14)

ประการที่สาม กลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี ไม่พบความแตกต่างในสตรีที่มีอายุ ลักษณะงานตรงความถนัด หรือฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว ที่แตกต่างกัน แต่อย่างใด

สรุปได้ว่า 1) ผู้บริหารสตรีที่มีการปรับตัวด้านสรีระน้อย ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีอายุน้อย ลักษณะงานตรงความถนัดน้อย หรือมีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง 2) ผู้บริหารสตรีที่มีการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์น้อย ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง ปัจจัยเชิงเหตุสำคัญที่จะช่วยให้ผู้บริหารสตรีมีการปรับตัว 2 ด้านดังกล่าวได้มาก คือ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน การร่วมกิจกรรมในครอบครัว ความสามารถในการจัดการกับความเครียด และภาระงานอาชีพ

5.2.3 สรุปปัจจัยเชิงเหตุและผลของการร่วมกิจกรรมในครอบครัว

กลุ่มตัวแปรเชิงเหตุหลัก ในการทำนายการปรับตัว 3 ด้านแต่ละด้าน ได้แก่ ลักษณะสถานการณ์ จิตลักษณะเดิม และจิตลักษณะตามสถานการณ์ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีถดถอยพหุคูณ (ตาราง 13 ตาราง 14 และตาราง 15) พบว่า นอกจากกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม และกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ จะมีความเกี่ยวข้องกับการปรับตัวแล้ว กลุ่มตัวแปรที่มีความสำคัญไม่น้อยกว่ากลุ่มตัวแปรทั้งสองก็คือ กลุ่มตัวแปรลักษณะสถานการณ์ ซึ่งในการศึกษาคครั้งนี้ พบผลว่า การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน และการร่วมกิจกรรมในครอบครัวเป็นตัวทำนายที่สำคัญทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยเกือบทุกกลุ่ม แต่ตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน มีความสัมพันธ์เชิงผกผัน ดังนั้นจึงได้พิจารณาปัจจัยเชิงเหตุและผลของการร่วมกิจกรรมในครอบครัวเพียงด้านเดียว

ภาพประกอบ 22 ปัจจัยเชิงเหตุและผลของการร่วมกิจกรรมในครอบครัว ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยต่างๆ

ปัจจัยเชิงเหตุของการร่วมกิจกรรมในครอบครัว

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลถดถอยพหุคูณ (ตาราง 15) พบว่า ตัวทำนาย กลุ่มตัวแปรลักษณะสถานการณ์ ได้แก่ ภาระงานอาชีพ การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว และการร่วมกิจกรรมในครอบครัว) กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การมองโลกในแง่ดี บุคลิกภาพแบบเอ และวิถีชีวิตทางศาสนา กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ ได้แก่ เจตคติต่อการปรับตัว และความสามารถในการจัดการกับความเครียด จำนวน 9 ตัวแปร สามารถทำนายการร่วมกิจกรรมในครอบครัวในกลุ่มรวมได้ร้อยละ 15.0 โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ บุคลิกภาพแบบเอ การมองโลกในแง่ดี และภาระงานอาชีพ ตามลำดับ ในกลุ่มย่อยต่าง ๆ สามารถทำนายได้ระหว่างร้อยละ 9.3 ถึง ร้อยละ 23.5 ทำนายได้มากที่สุด คือ กลุ่มที่มีอายุน้อย มีตัวทำนายที่สำคัญเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ภาระงานอาชีพ การสนับสนุนด้านงานอาชีพในครอบครัว การมองโลกในแง่ดี และวิถีชีวิตทางศาสนา ตามลำดับ (ภาพประกอบ 22)

ปัจจัยเชิงผลของการร่วมกิจกรรมในครอบครัว

จากการวิเคราะห์ด้วยวิธีถดถอยพหุคูณ พบว่า การร่วมกิจกรรมในครอบครัว เป็นตัวแปรที่เป็นตัวทำนายการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี ได้เป็นลำดับแรก กลุ่มรวมทำนายได้ 16.7% และในกลุ่มย่อย 6 กลุ่ม พบว่า ทำนายได้ระหว่างร้อยละ 11.6 ถึง ร้อยละ 28.1 ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มที่มีอายุมาก (ภาพประกอบ 22)

5.3 ข้อดีและข้อจำกัดของการวิจัย

5.3.1 ข้อดีของการวิจัย

ประการแรก เป็นการศึกษาปัจจัยเชิงเหตุของการปรับตัวแบบบูรณาการ โดยอาศัยกรอบแนวคิดตามรูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) เป็นพื้นฐาน ซึ่งปัจจัยเชิงเหตุหลักมี 4 กลุ่ม คือ ลักษณะสถานการณ์ จิตลักษณะเดิม จิตลักษณะตามสถานการณ์ และปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะสถานการณ์และจิตลักษณะเดิม จึงเป็นการวิจัยปัจจัยเชิงเหตุที่ครอบคลุมทั้งลักษณะสถานการณ์ภายนอก และจิตลักษณะภายในของบุคคลอย่างครบถ้วน และมีลักษณะเป็นสหวิทยาการ

ประการที่สอง ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือวัดขึ้นจำนวน 4 ฉบับ ได้แก่ แบบวัดการปรับตัวด้านสรีระ ปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ การปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี และแบบวัดเจตคติต่อการปรับตัว พร้อมทั้งมีการนำแบบวัดเดิมมาปรับปรุงให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของกลุ่มตัวอย่าง 2 ฉบับ ได้แก่ แบบวัดการร่วมกิจกรรมในครอบครัว และแบบวัดการสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน แบบวัดทั้งหมดนี้ได้นำไปทดลองใช้กับกลุ่มผู้บริหารสตรี จำนวน 86 คน ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างจริง และมีการหาคุณภาพแบบวัดทั้งแบบรายข้อและทั้งฉบับ พบว่า แบบวัดเหล่านี้มีคุณภาพแบบวัดรายข้อ (Item total correlation) อยู่

ในระดับที่ยอมรับได้ (.11 ถึง 82) และมีคุณภาพแบบวัดทั้งฉบับอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ถึงระดับสูง (ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาอยู่ระหว่าง .78 ถึง .89) ซึ่งทำให้ผลการวิจัยมีความน่าเชื่อถือ (ตาราง 17 ภาคผนวก ก)

5.3.2 ข้อจำกัดของการวิจัย

ประการแรก ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง ในกลุ่มที่แยกย่อยตามลักษณะชีวสังคมและภูมิหลัง พบว่า ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มแยกย่อยที่นำมาเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ มี ความแตกต่างกันมากในบางคู่ จึงไม่เหมาะสมที่จะนำมาเปรียบเทียบในการวิจัยนี้พบปฏิสัมพันธ์แบบสามทาง ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์รายคู่เฉพาะในกลุ่มรวม ส่วนกลุ่มแยกย่อยไม่เหมาะที่จะทำการเปรียบเทียบ แต่ได้แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสามทางไว้ในภาคผนวก ข (ตาราง 24 ตาราง 25 ตาราง 26 ตาราง 27 ตาราง 32 และ ตาราง 33)

ประการที่สอง การวิจัยนี้เป็นการวิจัยประเภทศึกษาความสัมพันธ์และเปรียบเทียบ ดังนั้นข้อมูลที่พบจึงเป็นการแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามเท่านั้น การสรุปความเป็นสาเหตุและผลจะต้องทำการวิจัยเชิงทดลอง โดยมีการสร้างสาเหตุตามปัจจัยสำคัญที่พบ (เช่น การร่วมกิจกรรมในครอบครัว ภาระงานอาชีพ และการมองโลกในแง่ดี) เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้นว่าตรงกับงานวิจัยนี้ หรือไม่ มากน้อยเพียงใด

5.4 ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติเพื่อการพัฒนา

ประการแรก ในการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบว่า ผู้บริหารสตรีที่มีการปรับตัวด้านสรีระน้อย ได้แก่ ผู้ที่มีอายุน้อย ลักษณะงานตรงความถนัดน้อย หรือมีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง ปัจจัยที่จะช่วยลดความเสี่ยงของการปรับตัวด้านนี้ คือ การร่วมกิจกรรมในครอบครัวมาก การลดภาระงานอาชีพให้เหมาะสม มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเองสูง มีเจตคติที่ดีต่อการปรับตัว และมองโลกในแง่ดีมาก ส่วนผู้บริหารสตรีที่มีการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์น้อย ได้แก่ ผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง ปัจจัยที่จะช่วยลดความเสี่ยงของการปรับตัวด้านนี้ คือ การร่วมกิจกรรมในครอบครัวมาก มองโลกในแง่ดีมาก มีความสามารถในการจัดการกับความเครียดมาก และลดภาระงานให้เหมาะสม ผู้บริหารสตรีลักษณะดังกล่าวนี้เป็นกลุ่มเสี่ยงที่เป็นเป้าหมายที่ควรได้รับการพัฒนาเป็นลำดับแรก ส่วนการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี ไม่พบลักษณะของกลุ่มเสี่ยงที่เด่นชัด อย่างไรก็ตามปัจจัยที่จะช่วยให้เกิดการปรับตัวด้านนี้ คือ การร่วมกิจกรรมในครอบครัวมาก มีเจตคติที่ดีต่อการปรับตัว และมีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเองสูง อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า ปัจจัยเชิงเหตุสำคัญที่จะช่วยให้ผู้บริหารสตรีปรับตัวทั้ง 3 ด้านได้มากคือ การร่วมกิจกรรมในครอบครัวมาก และเจตคติที่ดีต่อการปรับตัว

ประการที่สอง จากผลวิจัยครั้งนี้ พบว่า การร่วมกิจกรรมในครอบครัวเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของผู้บริหารสตรี ทั้ง 3 ด้านอย่างเด่นชัด (ตาราง 16) จึงกล่าวได้ว่า การเข้าร่วมกิจกรรมในครอบครัวเป็นสิ่งสำคัญ ที่จะทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดระหว่างผู้บริหารสตรีกับสมาชิกในครอบครัว จึงควรมีการส่งเสริมให้ผู้บริหารสตรีเข้าร่วมกิจกรรมในครอบครัวอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสมาชิกในครอบครัวจะได้มีความสุขร่วมกันและผู้บริหารสตรีเองก็สามารถปรับตัวได้ดียิ่งขึ้น จากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อค้นหาปัจจัยเชิงเหตุสำคัญของการเข้าร่วมกิจกรรมในครอบครัวมาก คือ การมีภาระงานในปริมาณที่เหมาะสม การมองโลกในแง่ดีมาก ได้รับการสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัวมาก เป็นต้น (ภาพประกอบ 12) ซึ่งจากข้อมูลนี้ผู้เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ในการกำหนดแนวทางการส่งเสริมให้ผู้บริหารสตรีตระหนักถึงความสำคัญของการเข้าร่วมกิจกรรมในครอบครัวให้มากขึ้น เพื่อสร้างความสมดุลระหว่างการทำงานอาชีพกับบทบาทหน้าที่ในครอบครัว

5.5 ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

ประการแรก ควรทำการวิจัยเชิงทดลองประเมินผล (Evaluative Experimental Study) ลักษณะสถานการณ์ เช่น การร่วมกิจกรรมในครอบครัว จิตลักษณะเดิม เช่น ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน และการมองโลกในแง่ดี จิตลักษณะตามสถานการณ์ เช่น เจตคติต่อการปรับตัว ไปสร้างเป็นต้นแบบกิจกรรมพัฒนาจิตลักษณะดังกล่าวให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้บริหารสตรี และทำการวิจัยทดลองประเมินประสิทธิผลต้นแบบกิจกรรมพัฒนาเหล่านี้ ก่อนนำไปพัฒนาผู้บริหารสตรีในองค์กรเอกชนต่าง ๆ ในวงกว้าง

ประการที่สอง มีกลุ่มผู้บริหารสตรีบางกลุ่ม ซึ่งตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ยังอธิบายไม่ได้ชัดเจนเท่าที่ควร เช่น กลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะงานตรงความถนัดน้อย (ตาราง 13 และตาราง 14) และกลุ่มผู้บริหารสตรีที่อายุน้อย (ตาราง 15) จึงควรทำการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุในกลุ่มเหล่านี้ โดยทำการประมวลเอกสารเพื่อคัดเลือกตัวแปรเชิงสาเหตุที่สำคัญที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมในการวิจัยครั้งต่อไป

ประการที่สาม ควรมีการวิจัยในส่วนของผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน เช่น การพบว่าผู้บริหารสตรีที่รับรู้การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงานน้อย หรือมีวิถีชีวิตทางศานาน้อย หรือมีความสามารถในการจัดการกับความเครียดน้อย เป็นผู้ที่มีการปรับตัวในแต่ละด้านได้มาก ควรจะทำการประมวลเอกสารวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นดังกล่าวเพิ่มเติม และทำการวิจัยอีกครั้งในกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสตรีในองค์กรเอกชนที่มีลักษณะหลากหลาย เพื่อพิสูจน์ข้อค้นพบที่ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กฤตยา อาชวนิจกุล; และคนอื่น ๆ. (2542). *รื้อสร้างองค์ความคิดผู้หญิงกับสุขภาพ*. นครปฐม :
เครือข่ายผู้หญิงกับสุขภาพ โครงการจัดตั้งสำนักงานศึกษานโยบายสาธารณสุขสวัสดิการ
และสังคม. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- กฤษณา บุญรอด. (2547). *ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ จังหวัด
นครสวรรค์*. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กนิษฐา ตันทพันธ์. (2541). *ลักษณะทางจิตสังคมและลักษณะทางพุทธศาสนาที่เกี่ยวกับพฤติกรรม
การให้การพยาบาลตามบทบาทเชิงวิชาชีพ*. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรม
ศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กรวรรณ สุพรรณวรรษา. (2544). *การวิเคราะห์การมองโลกในแง่ดีและกลวิธีการเผชิญปัญหาของ
นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กรรณิกา ศิลปพรหมมาศ. (2547). *ปัจจัยด้านจิตลักษณะ และสถานการณ์ทางสังคมของพยาบาล
วิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการพยาบาลจิตเวชที่มีจริยธรรม*. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม.
(การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กัญญา สุวรรณแสง. (2536). *บุคลิกภาพและการปรับตัว : Personality and adjustment*. กรุงเทพฯ:
ภาควิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กัณย์พิชญ์ โคตรประทุม. (2546). *การปรับตัวของครอบครัวเมื่อมีสมาชิกได้รับบาดเจ็บที่ศีรษะ
อย่างรุนแรงตามทฤษฎีภาวะวิกฤตครอบครัวของฮิลล์*. วิทยานิพนธ์ พย.ม. (การพยาบาล
ครอบครัว). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2541). *ครอบครัวฝ่าวิกฤต : แนวคิดพิชิตความทุกข์ ครอบครัวไทยในยุค
นี้*. กรุงเทพฯ : รุ่งศิลป์การพิมพ์.
- คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ (กสส.). (2537). *นโยบายและแผนงานหลักสตรี
ระยะยาว (พ.ศ. 2535-2554)*. คณะอนุกรรมการเฉพาะด้านจัดทำแผนหลักงานสตรี
สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี.
- คมสัน วัฒนทัฬ. (2549). *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการบริโภคอาหารปลอดภัยของประชาชน
อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี*. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

จรรยา เศรษฐบุตร; และอุมาภรณ์ ภัทรวาณิชย์. (2537). ความรับผิดชอบด้านครอบครัว และการ
ทำงานที่มีผลต่อสุขภาพและความมั่นคงในชีวิตสมรสของผู้บริหารหญิงนครปฐม.

รายงานการวิจัย. นครปฐม : สถาบันวิจัยประชากรศาสตร์และสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.

จริยาวัตร คมพยัคฆ์; และลดาวลัย อุ่นประเสริฐพงศ์. (2543). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัว
ทางด้านบทบาทหน้าที่ในผู้ติดเชื้อ HIV และผู้ป่วยเอดส์. รายงานการวิจัย.

นครปฐม : มหาวิทยาลัยมหิดล.

งามตา วนินทานนท์. (2540). เทคนิคการประมวลเอกสารเพื่อการวิจัย. เอกสารประกอบการบรรยาย
ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ (รุ่นที่ 2 ครั้งที่ 2) 14-18 ก.ค. 2540 โรงแรมแคลเรียนท์คำแสง
ริเวอร์แควรีสอร์ท จังหวัดกาญจนบุรี.

งามตา วนินทานนท์. (2536). ลักษณะทางพุทธศาสนาและพฤติกรรมศาสตร์ของบิดามารดาที่
เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูบุตร. รายงานการวิจัยฉบับที่ 50. สถาบันวิจัยพฤติกรรม
ศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

งามตา วนินทานนท์; ดุษฎี โยเหลา; วิลาสลักษณ์ ชวัลลีย์ ;วันเพ็ญ พิศาลพงศ์; และอุษา ศรีจินดา
รัตน์. (2545). การวิเคราะห์ดัชนีเชิงเหตุและผลของคุณภาพชีวิตสมรสในครอบครัวไทย.
รายงานวิจัย ฉบับที่ 82. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

งามตา วนินทานนท์. (2550). ดัชนีการมีภูมิคุ้มกันทางจิต : ที่มาและความหมายขององค์ประกอบ
สำคัญ. เอกสารประกอบการบรรยายในการประชุมปฏิบัติการนักวิจัย (รุ่นที่ 1 ครั้งที่ 4)
เรื่อง “แผนงาน วิจัยเพื่อเพิ่มพูนจริยธรรม ปัญญา และสุขภาพจิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียง” จัดโดยโครงการวิจัยแม่บท : การวิจัยและพัฒนาระบบพฤติกรรมไทย สำนักงาน
คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) 8-11 พค. ณ ฮอริลเดย์ อินน์ รีเจนท์ บีช ชะอำ
จังหวัดเพชรบุรี.

จิตตินันท์ เดชะคุปต์. (2541, กันยายน – ธันวาคม). นโยบายการพัฒนาครอบครัว: แนวคิดสู่การ
ปฏิบัติ. วารสารคหเศรษฐศาสตร์. 41(3) : 46-52.

ชมพูนุช พงษ์ศิริ. (2535). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของ
นักศึกษาพยาบาลสภากาชาดไทย กรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการ
แนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ชุตินา เทพศิริ. (2537). ลักษณะทางพุทธศาสนา และจิตลักษณะของบิดามารดาที่เกี่ยวข้องกับ
พฤติกรรมการดูแลบุตรเจ็บป่วยเรื้อรังด้วยโรคหาลัสซีเรีย. ปรินูญานิพนธ์ วท.ม.
(การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ชุมพร ยงกิตติกุล และนิรมล ชยุตสาหกิจ. (2537, มกราคม). การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม
สมัยใหม่ทางอุตสาหกรรมของครอบครัวไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร. วารสารจิตวิทยา.
1(1) : 25-50.

- ชูศรี เลิศรัตน์เดชากุล. (2547). การศึกษาและพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตาในสังคม. ปรินญานิพนธ์ กศ.ด. (จิตวิทยาการให้คำปรึกษา) . กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ณัฐฐณิษฐ์ สวัสดิ์มงคล. (2547). ปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา) . ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณัฐพล แนวจำปา. (2540). การปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล. ปรินญานิพนธ์ กศ.ด. (การอุดมศึกษา) . กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ณัฐสุดา สุจินันท์กุล. (2541). ปัจจัยด้านครอบครัว การทำงาน และลักษณะส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพ. ปรินญานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2536). ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมกับพฤติกรรมการทำงานของข้าราชการไทย. วารสารจิตวิทยา. 1 (1) : 89-95.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน; และคนอื่น ๆ. (2536). ลักษณะทางจิตและพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในสภาวะเสี่ยงในครอบครัว และทางป้องกัน. รายงานการวิจัยสนับสนุนโดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2538). ตำราทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม : การวิจัยและพัฒนาบุคคล. ตำราชั้นสูงทางจิตวิทยาและพฤติกรรมศาสตร์ โครงการส่งเสริมเอกสารทางวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- _____. (2538). การวัดและการวิจัยทัศนคติที่เหมาะสมตามหลักวิชาการ. ระบบพฤติกรรมไทย ด้านพฤติกรรมจริยธรรมและด้านอื่น ๆ ครั้งที่ 2 วิธีการวิจัยและเขียนรายงานการวิจัย. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- _____. (2545). การประมวลเอกสารเพื่อความสำเร็จในการวิจัยระบบพฤติกรรมไทย. โครงการวิจัยพัฒนาระบบพฤติกรรมไทย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน; และคนอื่น ๆ. (2540). ความเชื่อและการปฏิบัติทางพุทธศาสนาของคนไทย : การปลูกฝังอบรมและคุณภาพชีวิต. การรายงานการวิจัยมหภาค. กรุงเทพฯ : คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2541). ทฤษฎีการวัดและการวิจัยเอกลักษณ์แห่งอีโก้ในคนไทยและเทศ. คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- _____. (2541). รูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยมเพื่อการวิจัยสาเหตุของพฤติกรรมและการพัฒนามนุษย์. วารสารทันตภิบาล. 10(2) 105-108.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2543). *ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม : การวิจัยและการพัฒนาบุคคล*. พิมพ์ครั้งที่

3. เอกสารวิชาการ สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน; โกศล มีคุณ; และอุบล เลี้ยววาริน. (2551). *เครื่องชี้วัดจิตใจคนไทย*

ตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ภายใต้แผนงานวิจัย “การพัฒนาหลักสูตรการวิจัย
แบบบูรณาการและการสร้างนักวิจัยชั้นสูงทางพฤติกรรมศาสตร์ : แผนงานวิจัยเพื่อเพิ่มพูน
จริยธรรม ปัญญา และสุขภาพจิตแต่เยาว์ชนไทย” โครงการวิจัยแม่บท : การวิจัยและพัฒนา
ระบบ พฤติกรรมไทย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ได้รับงบประมาณ
ประจำปีงบประมาณ 2549-2550.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และงามตา วณิชทานนท์. (2551). *การวิจัยเพื่อพัฒนาเครื่องมือวัดทางจิตแบบ
พหุมิตติด้านการมีภูมิคุ้มกันตน*. โครงการวิจัยแม่บท : การวิจัยและพัฒนาระบบพฤติกรรม
ไทย. ทูลอดหนุนการวิจัยประเภทบูรณาการจากสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ
(วช.).

ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2547). *จิตลักษณะที่สำคัญตามทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมที่เกี่ยวกับทัศนคติและ
พฤติกรรมการสนับสนุนทางสังคมของหัวหน้า*. กรุงเทพฯ : คณะพัฒนาสังคม
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ดวงสมร เหงวี่พัฒน์. (2542). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของข้าราชการตำรวจหลังเกษียณอายุ
ราชการในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ทิพย์สุตา จันทร์แจ่มหล้า. (2544). *ปัจจัยด้านจิตสังคมของผู้ดูแลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมให้การ
สนับสนุนทางสังคมแก่ผู้ติดเชื้อเอดส์*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร

ทิวา มั่งนอย. (2535). *การเปรียบเทียบความสามารถในการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนที่มีรูปแบบ
ของการอธิบายต่างกัน*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธัญญารัตน์ วงษ์สมัย (2542). *การใช้เวลาว่างของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยาย
โอกาสทางการศึกษา จังหวัดสระบุรี*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

นงนุช เชาวนศิลป์. (2540). *ผลของกระบวนการกลุ่มต่อพฤติกรรมปรับตัวและคุณภาพชีวิตของผู้
ติดเชื้อเอชไอวี*. วิทยานิพนธ์ พย.ม. (พยาบาลอายุรศาสตร์และศัลยศาสตร์). เชียงใหม่ :
บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร

นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). *โมเดลลิสเรล สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- นพมาศ แซ่เสี้ยว. (2550). การปรับตัวทางจิตสังคมและลักษณะสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของผู้ใหญ่วัยกลางคน. ปรินญานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- นวลจวี ประเสริฐสุข. (2542). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในอาชีพของผู้บริหารสตรีในธนาคารพาณิชย์ไทย. ปรินญานิพนธ์ วท.ด. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นัตยา เกรียงชัยพุกกะ. (2543). การดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุ. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- นิกุล ประทีปพิชัย (2540). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความเครียดการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา 5. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นิศารัตน์ ศิลปเดช. (2540). ประชากรกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต. เอกสารประกอบการสอน. ภาควิชาสังคมวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- นิภาพร โชติสุดเสนห์. (2545). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาศักดิ์). กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- นืออน พิณประดิษฐ์; จตุพล ปานรักษา; โทณนิต ดวงหัตถ์; พานทอง สุวรรณจุฑะ และวรรณ มะลิ. (2546). ตัวบ่งชี้ทางจิตสังคมของพฤติกรรมการทำงานในข้าราชการตำรวจ สังกัดตำรวจภูธร ภาค 4. ทฤษฎีการวิจัย : การวิจัยและพัฒนาระบบพฤติกรรมไทย. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.).
- นุชรรัตน์ สิริประภาวรรณ. (2542). ปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดในการทำงานของผู้พิพากษาในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- บงอร โสพล และอัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล. (2539). การศึกษาความเครียดในการทำงานของผู้บริหารในพระราชกรณียกิจ. คณะกรรมการส่งเสริมงานวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- บงอร โสพล. (2540). การศึกษาข้ามวัฒนธรรมด้านปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลการทำงานของหัวหน้าในธนาคารไทยและอเมริกัน. ทฤษฎีการวิจัย โครงการแม่บท : การวิจัยและพัฒนาระบบพฤติกรรมไทย. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- บุญชู วิโรจน์ชูจันทร์. (2549). ศึกษาการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน ช่วงชั้นปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญรับ ศักดิ์มณี. (2532). การเสริมสร้างจิตลักษณะเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการทำงานราชการ. ปรินญานิพนธ์ กศ.ด. (พัฒนาศักดิ์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ปภัสสร กิมสุวรรณวงศ์. (2546). จิตลักษณะและการสนับสนุนทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพกายและพฤติกรรมสุขภาพจิตของข้าราชการสูงอายุ ในมหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร
- ประชิด สุขอนันต์. (2545). ปัจจัยส่วนบุคคลและสถานการณ์ที่มีความสัมพันธ์กับความสุขและพฤติกรรมฆ่าตัวตาย ในนักเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร
- ปริญญา ณ วันจันทร์. (2536). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพในการทำงานของครูประถมศึกษาในจังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (วิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- ปริญญา สิริอิตตะกุล. (กันยายน, 2550). การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความเข้มแข็งในการมองโลกของนักศึกษาระดับปริญญาตรี : การประยุกต์ใช้โมเดลสมการโครงสร้างกลุ่มพหุ. วารสารพฤติกรรมศาสตร์ 13(1), 31-44.
- ประพิศ จันทรพิภพ. (2537). ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพและการมีส่วนร่วมในสังคมกับความพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พรรณราย พัทธกะเจริญ. (2543). จิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพกายและจิตของข้าราชการสูงอายุ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต). (2537). ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะศาสนาประจำชาติ. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์บริษัทสหธรรมิกจำกัด.
- พระธรรมปิฎก. (2542). พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงและขยายความ. มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- พระไพศาล วิสาโล. (2535). สุขกาย สุขใจ ในสังคมที่วุ่นวาย. กรุงเทพฯ : ธรรมสภา.
- พัชรี แซ่จิ่ง. (2549). ปัจจัยที่มีผลในการทำนายพฤติกรรมการปรับตัวของผู้สูงอายุ ในชมรมผู้สูงอายุอำเภอเมือง จังหวัดแพร่. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักงานทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภมริน เชาวจินดา. (2542). ลักษณะทางพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

- มุกดา สำนวนกลาง และวิมล โรมา. (2548). *ประชาพิชัยผลกระทบด้านสุขภาพการดำเนินการเมือง*
นำอยู่ : กระจกชุมชนสองทางสร้างประเทศไทยแข็งแรง. กรุงเทพฯ : กรมอนามัย
 กระทรวงสาธารณสุข.
- ยิ่งยง ยุทธศักดิ์. (2539). *พฤติกรรมทางสังคมของเด็กที่มีลักษณะครอบครัวและสัมพันธภาพใน*
ครอบครัว. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ยุวดี ดวงจินดา. (2536). *การเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มและการเข้าร่วมกิจกรรม*
กลุ่มที่มีต่อการปรับตัวด้านสัมพันธภาพในครอบครัวของผู้สูงอายุ. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม.
 (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ลักษณ์ สรวิวัฒน์. (2545). *สุขภาพจิตและการปรับตัว*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- วรภรณ์ ตระกูลสฤณี. (2549). *จิตวิทยาการปรับตัว*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- วรรณภา ลำเจียกเทศ. (2530). *แนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ในครอบครัวในทัศนะของสตรีที่*
สมรสแล้ว : ศึกษาเฉพาะกรณีที่มาใช้บริการจากศูนย์วิจัยการวางแผนครอบครัว
วิทยานิพนธ์ สส.ม. (สังคมสงเคราะห์ศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร
- วรวรรณ อัครกุล; และคนอื่น ๆ. (2546). *ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของมารดาในการ*
ดูแล ทนต่อสุขภาพแก่บุตรก่อนวัยเรียน. การวิจัยและพัฒนาระบบพฤติกรรมไทย
 สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.).
- วิชัย เทียนถาวร และทัศนภรณ์ ขำปัญญา. (2542). *การพัฒนาครอบครัว (ฉบับปรับปรุง)*. พิมพ์
 ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัยกระทรวงสาธารณสุข.
- วิมาน จิวเนียม. (2539). *การบริหารเวลา*. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยพลศึกษากรุงเทพ. เอกสารการสอน.
- วิมาลา เจริญชัย. (2545). *พฤติกรรมการปรับตัวของผู้ดูแลผู้ป่วยเป็นโรคจิตเภท*. วิทยานิพนธ์
 พย.ม. (สุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิรัตน์ ปานศิลา. (2542). *การถ่ายทอดทางสังคมในการทำงาน จิตลักษณะ และการรับรู้เกี่ยวกับบทบาท*
ที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการทำงานของบุคลากรสาธารณสุขระดับตำบล ในภาคเหนือของ
ประเทศไทย. ปรินญาณินพนธ์ วท.ด. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ :
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิรุฬห์ แสงเรือน. (2549). *ศึกษาการใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของ*
บุคลากรในกลุ่มสำนักงานเขตที่ 4 กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณินพนธ์. วท.ม. (การจัดการ
 นันทนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วิลาสลักษณ์ ชวัลลี, งามตา วรินทร์ และ วิรินทร์ ธรรมนารถกุล (2547). รายงานการวิจัย:

กรณีศึกษาบุคคลตัวอย่างและเครื่องมือชีวิตเพื่อนำไปสู่การพัฒนาพฤติกรรม

ข้าราชการยุคใหม่. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ.

วิสุทธิ อริยภิญโญ. (2539). ตัวแปรทางจิต และสถานการณ์ในการขับขีที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการ

ขับขีอย่างปลอดภัยของผู้ขับขีรถยนต์ส่วนบุคคลในกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณินพนธ์ วท.ม.

(การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร

ศักดิ์ชัย นิธิภูวี่. (2532). ความแปลกแยกกับพฤติกรรมการทำงานของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร.

ปรินญาณินพนธ์ กศ.ด. (พัฒนศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ศรัญญา เปือกโฝง. (2542, กันยายน-ธันวาคม). สัมพันธภาพของกลุ่มสมรส. วารสารคหเศรษฐศาสตร์

42(3) : 24-29.

สมศรี แสงสว่างชัย. (2540). ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับการปรับตัวต่อบทบาทการเป็นมาตาของ

มารดาที่มีบุตรกลุ่มอาการดาวน์ ซึ่งนำบุตรมารับการส่งเสริมพัฒนาที่โรงพยาบาลในสังกัด

รัฐบาลในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ :

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร

สุธาสิณี ทองลิ้ม. (2548). จิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบบุตรในวัย

เรียน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ถ่ายเอกสาร.

สุพัตรา ธรรมวงษ์. (2547). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวกับพฤติกรรมเคารพสิทธิมนุษยชนในงาน

พยาบาลผู้ป่วยใน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ :

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

สัญญา ดันครองคิล (2544). พฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองและครอบครัว ตามกิจกรรม

สาธารณสุขมูลฐานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำครอบครัว ในจังหวัดนครปฐม.

ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สมบัติ กาญจนกิจ (2535). นันทนาการชุมชนและโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

สัมพรณี เสดตสุบรรณ. (2549). การใช้เวลาว่างที่เหมาะสมของนักเรียนช่วงชั้นปีที่ 3 โรงเรียนเทพ

ลีลา เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ :

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2546). รายงานประจำปี. สำนักงานสถิติแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : สำนักงาน

สถิติแห่งชาติ.

- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2548). รายงานประจำปี. สำนักงานสถิติแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- หทัยรัตน์ จรัสอุไรสิน. (2538). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเผชิญปัญหาและภาวะวิตกกังวล. พย.ม. (สุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อรพรรณ ลือบุญวัชรชัย. (2543). การคิดอย่างมีวิจารณญาณ : การเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์. กรุงเทพฯ: คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรพินทร์ ชูชม และอัจฉรา สุขารมณ. (2532). องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการปรับตัวของนักเรียนวัยรุ่น. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อรพินทร์ ชูชม และคณะ. (2546). รูปแบบการพัฒนาดนเพื่อเพิ่มพลังใจในการทำงาน: กรณีข้าราชการ. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (รายงานการวิจัยฉบับที่ 92)
- อรอนงค์ ธัญญะวิน. (2539). การแนะแนวอาชีพ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- อุบล เลี้ยววาริน. (2543). การศึกษาและอาชีพที่เกี่ยวข้องกับจิตลักษณะและพฤติกรรมสุขภาพของชาวกรุงเทพ. ปรินญาณพนธ์. กศ.ด. (พัฒนศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อุษา ศรีจินดารัตน์. (2533). พัฒนาการของเอกลักษณ์แห่งอีโก้ที่เกี่ยวกับการรับรู้คุณค่าของการทำงานและการรับรู้คุณค่าของศาสนาในวัยรุ่นไทยภาคใต้. ปรินญาณพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อ้อมเดือน สดมณี (2536). ผลของการฝึกอบรมทางพุทธพฤติกรรมศาสตร์ต่อจิตลักษณะและประสิทธิภาพของครู. ปรินญาณพนธ์ กศ.ด. (พัฒนศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- อนุชา ขุนเมือง. (2546). พฤติกรรมการดูแลตนเองด้านจิตใจของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ จังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ พย.ม. (สุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร
- อังศินันท์ อินทรกำแหง. (2550). การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเหตุและตลขน์วัดภาวะวิกฤตชีวิตสตรีไทยสมรสวัยกลางคนที่ทำงานนอกร้านในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. รายงานการวิจัยฉบับที่ 108. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล. (2538) จิตวิทยากับคุณภาพชีวิตของครูไทย. วารสารจิตวิทยา 38(2)(1), 110-131.
- อัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล. (2533). ตัวแปรทางพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา. ปรินญาณพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร

- อัสรา อวารณ์. (2544). ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัว การสนับสนุนทางสังคม กับ ปัจจัยทางชีวสังคมกับความสามารถในการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ โรงพยาบาลสังกัดสำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อัจฉราพร บุญญพนิช. (2547). ปัจจัยทางจิตสังคมที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญของครูประถมศึกษาปีที่ 1-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานครเขต 1. ปรินูญานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อนิสรา จรัสศรี. (2541). ลักษณะทางพุทธและพฤติกรรมศาสตร์ที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการพยาบาล ผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลสังกัดสำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร และสังกัดกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข. ปรินูญานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อภิญา โพธิ์ศรีทอง. (2536). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการพยาบาลผู้ป่วยสูงอายุของ พยาบาลในสังกัดกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข. ปรินูญานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Brown, Kathy Ann. (1995, May). "Measuring Elementary School Teacher' Job Satisfaction, Perceived Amount of Leisure, and Leisure Satisfaction" *Dissertation Abstracts International*. Dai-A, 55(11) : 3414.
- Davia W. Frantz. (2001). "Encyclopaedia of Social Sciences Areader's Guide". Volume 1. Editor by Jonathan Michic. PP. 16-17. Fitzroy Dearborn Publishers : London.
- Hood, Colleen Deyell. (1993, March). "Family Functioning and Adolescent Leisure Patterns," *Dissertation Abstracts International*. Dai-A, 53(9) : 3363.
- Magnusson, D. and N.S. Endler. (1977). "Interactional Psychology : Present Status and Future Prospects" in *Personality at the Crossroads : Current Issue in Inteactional Psychology*. Edited by D. Magnusson and N.S. Endler. p.3-31. New Jersey : Lawrence Erlbaum Associates.
- Pina, D.L. and V.L. Bengtson. (1993, November). "The Division of Household Labor and Wives' Happiness : Ideology Employment, and Perceptions of Support" *Journal of Mrrriage and the Family*. 55 :901-912
- Seligman, M.E.P. (1990). *Learned optimism*. New York: Pocket Books.

- Roy, S.C. & Robert, S. L. (1981). *Theory Construction in Nursing : An Adaptation Model*. Englewood ctiff, N. j. : Prentice Hall.
- Roy, S.C. (1984). *Introduction to Nursing : An Adaptation Model*. Englewood ctiff, N. j. : Prentice Hall.
- Roy, S.C. (1999). *Introduction to Nursing : An Adaptation Model*. Englewood ctiff, N. j. : Prentice Hall.
- Roy, S.C. & Heather A. Andrews. (1999). *The ROY Asaptation Model*. Englewood ctiff, N. j. : Appleton & Lange.
- Tenbrunsel, A.E. et al. (1995). "Dynamic and Static Work-Family Relationships" *Oranizational Behavior and Human Decision Processes*. 63(3) : 233-246.
- Worchel, Stephen and George R. Goethals. (1985). *Adjustment : Pathways to personal growth* Englewood ctiff, N. j. : Prentice Hall.
- Worchel, Stephen and George R. Goethals. (1989). *Adjustment : Pathways to personal growth* Englewood ctiff, N. j. : Prentice Hall.
- Zimbardo, P.G. and Gerring, R.J. (1996). *Psychology and Life*. 14th ed : HarperCollinsCollegePublishers.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
(เครื่องมือวัดที่ใช้ในการวิจัย)

ตาราง 17 แบบวัดและคุณภาพเครื่องมือวัดที่ใช้ในงานวิจัย

หน้า	ชื่อแบบวัด	ตัวแปร	จำนวนข้อ ทดลอง	จำนวนข้อ ใช้จริง	พิสัย คะแนน	พิสัยค่า Item-total Correlation	พิสัยค่า t-test	ค่าความ เชื่อมั่นเมื่อ ทดลองใช้	ค่าความ เชื่อมั่นเมื่อ ใช้จริง
แบบวัดที่สร้างขึ้น									
158	การดูแลสุขภาพร่างกาย	การปรับตัวด้านสรีระ	28	12	21-64	.10-.70	-	.84	.67
160	ความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง	การปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์	28	12	20-61	.14-.63	-	.78	.59
162	สามีและฉัน	การปรับตัวด้านความสัมพันธ์ แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี	22	14	14-83	.02-.75	-	.80	.63
168	ความคิดเห็นเกี่ยวกับสุขภาพ ตนเองและครอบครัว	เจตคติต่อการปรับตัว	37	15	39-83	.02-.38	-	.86	.62
แบบวัดที่นำมาปรับใช้									
164	กิจกรรมยามว่าง	การร่วมกิจกรรมในครอบครัว	14	10	14-60	.34-.81	-	.86	.79
166	การสนับสนุนทางสังคม	การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน	21	14	36-84	.24-.83	-	.89	.80
แบบวัดที่นำมาใช้โดยตรง									
170	ลักษณะมุ่งอนาคต	ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน	-	18	40-93	-	1.78-6.64	.71	.61
173	การมองโลก	การมองโลกในแง่ดี	-	13	42-78	.19-.63	-	.81	.58
175	บุคลิกภาพ	บุคลิกภาพแบบเอ	-	15	43-73	.35-.60	-	.71	.25
177	วิถีชีวิตทางศาสนา	วิถีชีวิตทางศาสนา	-	10	28-59	.39-.66	-	.84	.62
179	ภาระงาน	ภาระงานอาชีพ	-	14	23-71	.28-.61	-	.84	.82
183	การสนับสนุนจากครอบครัว	การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว	-	14	37-84	-	7.88-12.64	.90	.83
	การจัดการปัญหา	ความสามารถในการจัดการกับความเครียด	-	12	38-71	.18-.61	-	.84	.47

คำชี้แจง

เรียน ผู้ตอบแบบวัดทุกท่าน

ขอแสดงความยินดีที่ท่านได้รับเกียรติเป็นผู้แทนผู้บริหารสตรีในองค์การเอกชน ในการแสดงความคิดเห็น และให้ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับ ความรู้สึก ความเชื่อ และการปฏิบัติของท่าน และผู้บริหารสตรีในองค์การเอกชน

ผู้วิจัยใคร่ขอความกรุณาจากท่าน ได้โปรดตอบแบบสอบถามนี้ด้วยความจริงใจ และตอบให้ครบทุกข้อ เพราะข้อมูลที่ท่านให้ จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการให้แนวทางในการพัฒนาผู้บริหารสตรี เพื่อให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้น ข้อมูลของท่านจะถูกเก็บเป็นความลับ การวิเคราะห์ข้อมูลจะทำในรูปของกลุ่มเท่านั้น ข้อมูลรายบุคคลจะไม่ถูกนำไปเผยแพร่ในรายงานใด ๆ ทั้งสิ้น

ก่อนลงมือตอบ โปรดอ่านวิธีการตอบที่แนะนำ ในหน้าต่อไป เพื่อจะทำให้ท่านเข้าใจ และสามารถตอบ ได้อย่างรวดเร็วและถูกต้องมากขึ้น ผู้วิจัยทราบว่า แบบวัดนี้มีความยาวพอสมควร และอาจใช้เวลาของท่านค่อนข้างนาน แต่ผู้วิจัยก็หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านกรุณาสละเวลาอันมีค่าแก่การวิจัยนี้ เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม หากท่านมีข้อสงสัยประการใดหรือต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม โปรดติดต่อหมายเลขที่ให้ไว้ข้างล่างนี้

ผู้วิจัย

หลักสูตร

สาขาวิชา

อาจารย์ที่ปรึกษา

นางสาววรรณภา กันยาวงค์

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต

การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์

สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร

วิโรฒ

รองศาสตราจารย์ งามตา วนินทานนท์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อังคินันท์ อินทรกำแหง

มือถือ 089-122-2225

สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ โทร. 02-258-4482

แนะนำวิธีตอบแบบวัด

คำแนะนำ

เพื่อที่ท่านจะได้ตอบแบบสอบถามชุดนี้อย่างรวดเร็วง่ายดายขึ้น ผู้วิจัยขอเสนอแนะวิธีการตอบดังนี้

สำหรับแบบวัดชนิดมีประโยค และมาตราประกอบ

ขั้นที่ 1 อ่านข้อความแต่ละประโยคให้เข้าใจ

ขั้นที่ 2 ขอให้ท่านคิดว่า ข้อความนี้เป็น “จริง” หรือ “ไม่จริง” สำหรับท่าน

ขั้นที่ 3 ถ้า “จริง” ขอให้คิดว่าเป็นจริงมากน้อยเพียงใด มี 3 ระดับ คือ

1) จริงเล็กน้อย	ขีด	✓	ที่ “ค่อนข้างจริง”
2) จริงปานกลาง	ขีด	✓	ที่ “จริง”
3) จริงมาก	ขีด	✓	ที่ “จริงที่สุด”

ถ้า “ไม่จริง” ขอให้คิดว่าเป็นจริงมากน้อยเพียงใด มี 3 ระดับ คือ

1) ไม่จริงเล็กน้อย	ขีด	✓	ที่ “ค่อนข้างไม่จริง”
2) ไม่จริงปานกลาง	ขีด	✓	ที่ “ไม่จริง”
3) ไม่จริงมาก	ขีด	✓	ที่ “ไม่จริงที่สุด”

ตัวอย่างเช่น

1. ฉันดื่มน้ำอัดลมน้อยลง

.....	✓				
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

การตอบเช่นนี้ แสดงว่าผู้ตอบ เห็นว่าข้อความดังกล่าว เป็นจริงในระดับปานกลาง

หมายเหตุ

หากท่านมีข้อสงสัยใด ๆ โปรดสอบถามผู้วิจัยได้ทันที

ตอนที่ 2 : การดูแลสุขภาพร่างกาย

คำชี้แจง

สุขภาพของสตรีเป็นสิ่งสำคัญ แต่ละบุคคลย่อมจะมีสุขภาพแตกต่างกันไป ขอให้ท่านอ่านประโยคต่อไปนี้ และไตร่ตรองการปฏิบัติตนของท่าน ในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ การทำกิจกรรมส่วนตัวและการพักผ่อน มากขึ้นหรือน้อยลงเพียงใด และตัดสินใจเลือกทำเครื่องหมาย ✓ เหนือวลี “จริงที่สุด” “จริง” “ค่อนข้างจริง” “ค่อนข้างไม่จริง” “ไม่จริง” “ไม่จริงที่สุด” เพียงแห่งเดียวในแต่ละประโยค ซึ่งตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่านมากที่สุด กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

(1) ฉันกินผักผลไม้มากขึ้น

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(2) ฉันระมัดระวังเรื่องการใช้ผงชูรสในอาหารมากขึ้น

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(3) ฉันมีเวลาดูแลตนเอง เช่น ทำผม แต่งเล็บ น้อยลง

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(4) เมื่อเข้าร่วมงานเลี้ยง ฉันดื่มเหล้าหรือเบียร์มากขึ้น

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(5) แม้จะมีงานล้นมือ ฉันก็สามารถจัดสรรเวลาพักผ่อนให้กับตนเองได้ไม่น้อยไปกว่าเดิม

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(6) ฉันกินอาหารเข้าเพียงเล็กน้อย หรือไม่กินเลยบ่อยขึ้น

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(7) ฉันมีเวลาไปท่องเที่ยวตามแหล่งธรรมชาติน้อยลง

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(8) ฉันอ่านหนังสือเกี่ยวกับสุขภาพเพื่อดูแลตนเองมากขึ้น

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(9) ฉันกินอาหารประเภทขบเคี้ยว เช่น หมากฝรั่ง ลูกอม หรือขนมกรุบกรอบระหว่างมือมากขึ้น

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(10) ฉันพยายามมากขึ้นที่จะดื่มน้ำให้ได้อย่างน้อยวันละ 6 แก้ว

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(11) ฉันนอนดึกบ่อยขึ้นเพราะนางานมาทำที่บ้าน

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(12) ฉันนั่งทำงานทำเดิวนาน ๆ โดยไม่ลุกไปไหนบ่อยครั้งขึ้น

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

ตอนที่ 3 : ความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง

คำชี้แจง

มนุษย์ทุกคนมีความรู้สึกนึกคิด ซึ่งแต่ละบุคคลย่อมมีความรู้สึกที่แตกต่างกันไป ขอให้ท่านอ่านประโยคต่อไปนี้ และไตร่ตรองความรู้สึกของท่านเกี่ยวกับตนเอง ในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา ว่า มีลักษณะมากขึ้นหรือน้อยลงเพียงใด และตัดสินใจเลือกทำเครื่องหมาย ✓ เหนือวลี “จริงที่สุด” “จริง” “ค่อนข้างจริง” “ค่อนข้างไม่จริง” “ไม่จริง” “ไม่จริงที่สุด” เพียงแห่งเดียวในแต่ละประโยค ซึ่งตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

(1) ฉันยึดความคิดเห็นของฉันเป็นหลักในการตัดสินใจปัญหาการทำงานมากขึ้น

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(2) ฉันรู้สึกว่าฉันมีคุณค่ามากขึ้น

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(3) ฉันดูหน้าตาเคร่งเครียดมากขึ้น

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(4) ฉันรู้สึกว่าฉันมีความเข้มแข็งในการตัดสินใจปัญหาต่าง ๆ มากขึ้น

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(5) ฉันรู้สึกว่าสุขภาพฉันทรุดโทรมลง

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(6) ฉันรู้สึกว่าฉันเป็นคนยิ้มแย้มแจ่มใสมากขึ้น

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(7) ฉันรู้สึกว่าคุณควบคุมอารมณ์ได้ดีมากขึ้น

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

(8) ฉันเห็นว่าความก้าวหน้าในการทำงานเป็นสิ่งสำคัญสำหรับฉันมากขึ้น

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

(9) ฉันเห็นว่าฉันควรเพิ่มทักษะทางด้านความเป็นผู้นำให้มากขึ้น

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

(10) ฉันรู้สึกว่าคุณมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการทำงานมากขึ้น

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

(11) ฉันรู้สึกว่าคุณร่างกายของคุณแข็งแรงมากขึ้น

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

(12) ฉันรู้สึกว่าคุณร่างกายของคุณเหนื่อยล้า ต้องการการพักผ่อนมากขึ้น

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

ตอนที่ 4 : สามีและฉัน

คำชี้แจง

ความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยาเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งแต่ละคู่ย่อมมีความสัมพันธ์ในลักษณะที่แตกต่างกันไป ขอให้ท่านอ่านประโยคต่อไปนี้ และไตร่ตรองการปฏิบัติของท่าน **ในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา** ว่ามีลักษณะมากขึ้นหรือน้อยลงเพียงใด และตัดสินใจเลือกทำเครื่องหมาย ✓ เห็นอวลี “จริงที่สุด” “จริง” “ค่อนข้างจริง” “ค่อนข้างไม่จริง” “ไม่จริง” “ไม่จริงที่สุด” เพียงแห่งเดียวในแต่ละประโยค ซึ่งตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่านมากที่สุด กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

(1) สามีทำให้ฉันอุ่นใจว่ายังมีคนรักและเอาใจใส่ฉันมากขึ้น

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(2) ฉันและสามีเข้ากันได้ดีมากขึ้น

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(3) สามีมอบของขวัญให้ฉันในโอกาสพิเศษบ่อยครั้งขึ้น

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(4) สามีและฉันเอาใจใส่ทุกข์สุขของกันและกันมากขึ้น

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(5) เมื่อฉันมีเรื่องกลุ้มใจ สามีพูดปลอบใจฉันมากขึ้น

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(6) ฉันพึ่งพาเรื่องเงินจากสามีได้น้อยลง

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(7) ฉันกับสามีพูดคุยปรึกษาหารือกันมากขึ้น

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(8) สามีเป็นต้นเหตุให้ฉันเกิดความความทุกข์ร้อนมากขึ้น

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(9) สามีและฉันมีความคิดเห็นขัดแย้งกันในเรื่องต่าง ๆ มากขึ้น

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(10) ฉันไว้วางใจในตัวสามีของฉันมากขึ้น

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(11) ฉันรู้สึกเสียใจที่แต่งงานอยู่ร่วมกับสามีคนนี้มากขึ้น

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(12) ฉันแสดงออกให้สามีทราบว่า ฉันรักและต้องการเขามากขึ้น

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(13) ฉันมีเวลาพูดคุยเ้าแหย่กับสามีน้อยลง

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(14) ฉันและสามีแสดงความรักต่อกันน้อยลง

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

ตอนที่ 5 : กิจกรรมยามว่าง

คำชี้แจง

การทำกิจกรรมต่างๆ เป็นส่วนหนึ่งในชีวิต ซึ่งแต่ละบุคคลจะมีลักษณะของกิจกรรมที่แตกต่างกันไป ขอให้ท่านอ่านประโยคต่อไปนี้ และไตร่ตรองการปฏิบัติของท่าน **ในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา** ว่ามีลักษณะมากน้อยเพียงใด และตัดสินใจเลือกทำเครื่องหมาย ✓ เหนือวลี “จริงที่สุด” “จริง” “ค่อนข้างจริง” “ค่อนข้างไม่จริง” “ไม่จริง” “ไม่จริงที่สุด” เพียงแห่งเดียวในแต่ละประโยค ซึ่งตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่านมากที่สุด กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

- (1) ฉันกับสมาชิกในครอบครัวช่วยกันจัดงานเลี้ยงในบ้านตามเทศกาลต่าง ๆ เช่น ปีใหม่ วันกินเป็นต้น

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

- (2) ฉันรับประทานอาหารนอกบ้านในโอกาสพิเศษกับสมาชิกในครอบครัว

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

- (3) ฉันไปเที่ยวชมนิทรรศการ งานแสดงสินค้า ร่วมกับสมาชิกในครอบครัวในวันหยุด

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

- (4) ฉันรับประทานอาหารค่ำกับสมาชิกในครอบครัวพร้อมหน้ากัน

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

- (5) เมื่อมีปัญหาที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว ฉันและสมาชิกในครอบครัวจะร่วมปรึกษาหารือกัน

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

- (6) ฉันร่วมกับสมาชิกในครอบครัวช่วยกันทำความสะอาดบ้าน ตกแต่งบ้านให้สวยงาม

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(7) ฉันร่วมกับสมาชิกในครอบครัวทำสวน ปลูกต้นไม้

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(8) ฉันไปดูภาพยนตร์ ละครเวที คอนเสิร์ตกับสมาชิกในครอบครัว

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(9) ฉันเล่นกีฬา ออกกำลังกายในวันหยุดร่วมกับสมาชิกในครอบครัว

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(10) ฉันดูโทรทัศน์ ด้วยกันกับสมาชิกในครอบครัว

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

ตอนที่ 6 : การสนับสนุนทางสังคม

คำชี้แจง

การสนับสนุนทางสังคมจากหน่วยงานเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งแต่ละบุคคลจะได้รับการสนับสนุนที่แตกต่างกันไป ขอให้ท่านอ่านประโยคต่อไปนี้ และไตร่ตรองการปฏิบัติของบุคคลในหน่วยงานของท่าน ในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา ว่ามีลักษณะมากน้อยเพียงใด และตัดสินใจเลือกทำเครื่องหมาย ✓ เหนือวลี “จริงที่สุด” “จริง” “ค่อนข้างจริง” “ค่อนข้างไม่จริง” “ไม่จริง” “ไม่จริงที่สุด” เพียงแห่งเดียวในแต่ละประโยค ซึ่งตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่านมากที่สุด กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

(1) ฉันมักต้องคอยเป็นเวลานานกว่าหัวหน้าจะดำเนินการจัดหาอุปกรณ์ในการทำงานมาให้

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(2) ฉันคิดว่าฉันไม่มีเพื่อนร่วมงานที่สามารถรับฟังปัญหาทุกข์ใจของฉัน

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(3) เพื่อนร่วมงานบางคนมักปิดบัง ไม่ยอมบอกข้อมูลข่าวสารที่สำคัญในการทำงานกับฉัน

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(4) เพื่อนร่วมงานยินดีที่จะแบ่งปันข้อมูลข่าวสาร ความคิดเห็นในการทำงาน

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(5) เพื่อนร่วมงานไม่ช่วยดูแลอุปกรณ์สำนักงานที่ต้องใช้ร่วมกัน

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(6) เพื่อนร่วมงานช่วยดูแลบำรุงรักษาอุปกรณ์สำนักงานที่ต้องใช้ร่วมกัน

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(7) ผู้บังคับบัญชาไม่เห็นคุณค่าการทุ่มเทในการทำงานของฉัน

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(8) เมื่ออุปกรณ์เครื่องมือจำเป็นในการทำงานชำรุด หัวหน้ามักเอาใจใส่ซ่อมแซมให้ใช้งานได้

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(9) หัวหน้ามักให้กำลังใจ เมื่อฉันพบอุปสรรคในการทำงาน

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(10) เพื่อนร่วมงานมักให้คำปรึกษา เมื่อฉันมีอุปสรรคในการทำงาน

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(11) ฉันรู้สึกหัวหน้าใส่ใจที่จะช่วยเหลือ เมื่อฉันมีปัญหาในการทำงาน

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(12) เมื่อมีปัญหาฉันไม่สามารถปรึกษาหาหรือปัญหาเรื่องงานกับหัวหน้าได้

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(13) หัวหน้าไม่สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนหรือแสดงความคิดเห็นในการทำงาน

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(14) เมื่อฉันมีปัญหาในการทำงาน หัวหน้ามักจะชี้แนะแนวทางแก้ปัญหาให้ฉัน

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

ตอนที่ 7 : ความคิดเห็นเกี่ยวกับสุขภาพตนเองและครอบครัว

คำชี้แจง

สุขภาพเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งแต่ละบุคคลจะมีลักษณะที่แตกต่างกันไป ขอให้ท่านอ่านประโยคต่อไปนี้อย่างถี่ถ้วนและไตร่ตรองการปฏิบัติของท่าน ในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา ว่ามีลักษณะมากน้อยเพียงใด และตัดสินใจเลือกทำเครื่องหมาย ✓ เหนือวลี “จริงที่สุด” “จริง” “ค่อนข้างจริง” “ค่อนข้างไม่จริง” “ไม่จริง” “ไม่จริงที่สุด” เพียงแห่งเดียวในแต่ละประโยค ซึ่งตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่านมากที่สุด กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

(1) ฉันมีสุขภาพแข็งแรงอยู่แล้ว จึงไม่เห็นว่าอาการร่างกายเป็นเรื่องสำคัญ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(2) ถ้าเป็นไปได้ฉันอยากแยกทางกับสามี

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(3) การรับประทานผักและผลไม้ดีต่อสุขภาพ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(4) ฉันตั้งใจที่จะร่วมชีวิตกับสามีคนนี้อย่างเต็มที่

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(5) ฉันรู้สึกภูมิใจที่สามีให้ความไว้วางใจฉันในเรื่องต่าง ๆ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(6) ฉันเบื่อหน่ายที่จะพูดคุยกับสามี

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(7) ฉันรู้สึกสบายใจ เมื่อรับประทานอาหารร่วมกับผู้อื่นโดยใช้ช้อนกลาง

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(8) ฉันรู้สึกเบื่อหน่ายที่ต้องจัดสรรเวลาออกกำลังกาย

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(9) การแสดงความรัก ระลึกถึงกันในโอกาสพิเศษ เช่น วันเกิด เป็นเรื่องไร้สาระ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(10) ฉันเชื่อว่าฉันเป็นบุคคลที่มีคุณค่าในสายตาของสามี

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(11) ฉันตั้งใจที่จะรับประทานอาหารให้ตรงเวลาในแต่ละวัน ครบทั้ง 3 มื้อ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(12) ฉันตั้งใจที่จะออกกำลังกายเพื่อคลายความเครียด เช่น โยคะ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(13) ฉันรู้สึกไม่พอใจในรูปร่างของตนเอง

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(14) ฉันรู้สึกว่าฉันเป็นคนเข้มแข็งในการทำงาน

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(15) ฉันเห็นว่าการมีเพศสัมพันธ์กับคู่สมรสอย่างสม่ำเสมอเป็นเรื่องจำเป็น

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

ตอนที่ 8 : ลักษณะมุ่งอนาคต

คำชี้แจง

ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งแต่ละบุคคลจะมีลักษณะที่แตกต่างกันไป ขอให้ท่านอ่านประโยคต่อไปนี้ และไตร่ตรองการปฏิบัติของท่าน ในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา ว่ามีลักษณะมากขึ้นหรือน้อยลงเพียงใด และตัดสินใจเลือกทำเครื่องหมาย ✓ เหนือวลี “จริงที่สุด” “จริง” “ค่อนข้างจริง” “ค่อนข้างไม่จริง” “ไม่จริง” “ไม่จริงที่สุด” เพียงแห่งเดียวในแต่ละประโยค ซึ่งตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่านมากที่สุด กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

(1) ฉันมักจะทำงานให้เสร็จทันเวลาที่กำหนด

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(2) การประกอบกรรมดี โดยขาดผู้รู้เห็นเป็นการกระทำที่สูญเปล่า

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(3) บุคคลมักจะเสียกำลังใจ ถ้าทำงานเสร็จแล้วผู้อื่นขโมยผลงานไป

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(4) การวางแผนล่วงหน้าเป็นการกระทำที่ไร้ประโยชน์ เพราะมักไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(5) ผลงานที่ผู้บังคับบัญชาไม่ยอมรับ แม้จะเป็นผลงานที่ดีก็ไร้ค่า

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(6) สิ่งตอบแทนที่ดีที่สุดในการทำงาน คือ เงิน และ/หรือตำแหน่ง

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(7) ความพอใจของฉัน เกิดจากการได้รับการยอมรับและการยกย่องจากผู้อื่นเท่านั้น

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(8) ในปัจจุบันคนเรามักขาดความกล้าที่จะทำความดี

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(9) ถ้าในการสอบมีการแอบเปิดตำราตอบ คนที่ไม่ฉวยโอกาสอย่างคนอื่นถือเป็นคนโง่

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(10) เมื่ออยู่ต่างถิ่น ฉันคิดว่าจะทำอะไรก็ได้ เพราะไม่มีใครรู้จักเรา

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(11) ถ้าเห็นของที่อยากได้ และราคาแพงมาก ฉันจะตัดสินใจซื้อทันทีและยอมอดหลังจากนั้น

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(12) ฉันคิดว่าไม่มีประโยชน์อะไรที่จะต้องไปวิตกกังวลเกี่ยวกับอนาคต

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(13) ฉันอยากได้สิ่งใด แต่ต้องรอคอย ฉันจะหมดความอดทนหรือทนไม่ได้

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(14) ในการประชุม ถ้ามีการพูดกันถึงสิ่งที่ฉันไม่เห็นด้วย ฉันจะคัดค้านทันที โดยไม่สนใจว่าขณะนั้น เป็นจังหวะที่เหมาะสมหรือไม่

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(15) ฉันคิดว่า คนเราควรหาความสุขใส่ตัวให้มากที่สุดในขณะที่ เพราะอนาคตเป็นสิ่งที่ไม่น่าแน่นอน

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(16) การทำความชั่วในที่ลับตา ทำได้ง่ายกว่าในที่แจ้ง

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(17) ฉันจะระมัดระวังในการทำงานเฉพาะเมื่อมีคนคอยจ้องจับผิด

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(18) การทำความดีไม่ควรหวังผลตอบแทนจากผู้อื่น

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

ตอนที่ 9 : การมองโลก

คำชี้แจง

การมองโลกในแง่ดีเป็นเรื่องสำคัญ ซึ่งแต่ละบุคคลจะมีลักษณะที่แตกต่างกันไป ขอให้ท่านอ่านประโยคต่อไปนี้ และไตร่ตรองการปฏิบัติของท่าน ในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา ว่ามีลักษณะมากน้อยเพียงใด และตัดสินใจเลือกทำเครื่องหมาย ✓ เหนือวลี “จริงที่สุด” “จริง” “ค่อนข้างจริง” “ค่อนข้างไม่จริง” “ไม่จริง” “ไม่จริงที่สุด” เพียงแห่งเดียวในแต่ละประโยค ซึ่งตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่านมากที่สุด กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

(1) บางครั้งการคิดอย่างมีความหวังว่าทุกอย่างจะคลี่คลายดีขึ้น ทำให้ฉันสบายใจขึ้นมาก

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(2) ฉันพยายามคิดในทางที่ดีไว้ก่อนเมื่อต้องเผชิญปัญหา

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(3) ฉันคาดว่าถ้าฉันมีปัญหาขัดแย้งกับเพื่อนคนหนึ่ง ปัญหานั้นคงจะไม่บานปลายไปถึงเพื่อนคนอื่น ๆ ด้วย

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(4) ฉันคาดหวังที่จะจัดการกับปัญหาด้านสุขภาพของฉันเมื่อเกิดขึ้น โดยไม่ให้มีผลกระทบไปถึงวิถีชีวิตด้านอื่น ๆ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(5) ฉันเชื่อว่าปัญหาขัดแย้งในครอบครัวที่เกิดขึ้นเป็นเหตุการณ์ชั่วคราวเท่านั้น

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(6) ฉันคิดว่าฉันจะมีอนาคตที่สดใส

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(7) โดยรวม ฉันคาดหวังว่าจะมีเรื่องดีเกิดขึ้นกับฉันมากกว่าเรื่องไม่ดี

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(8) ฉันคาดว่าจะมีเรื่องดี ๆ เกิดขึ้น หลังจากปัญหาที่เกิดขึ้นกับฉันได้คลี่คลายไป

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(9) เมื่อฉันมีปัญหาขัดแย้งกับคนอื่น ฉันสามารถคาดหวังการเข้าใจและกำลังใจจากครอบครัวของฉันได้

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(10) ฉันคิดว่า มีโอกาสน้อยที่ครอบครัวของฉันจะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(11) ถึงแม้สมาชิกในครอบครัวของฉันจะมีปัญหาขัดแย้งกันบ้าง แต่ฉันเชื่อว่าปัญหาจะคลี่คลายไปในทางที่ดี

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(12) เป็นเรื่องยาก ที่ฉันจะคาดหวังให้เกิดเหตุการณ์ในแนวทางที่ฉันต้องการ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(13) เมื่อใดก็ตามที่ฉันตกอยู่ในสภาวะเสี่ยงต่อการทำผิดพลาด ฉันมักเชื่อว่าสิ่งผิดพลาดนั้นจะเกิดขึ้นกับฉันจริง ๆ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

ตอนที่ 10 : บุคลิกภาพแบบเอ

คำชี้แจง

บุคลิกลักษณะของบุคคลเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งแต่ละบุคคลจะมีลักษณะที่แตกต่างกันไป ขอให้ท่านอ่านประโยคต่อไปนี้ และไตร่ตรองการปฏิบัติของท่าน ในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา ว่ามีลักษณะมากน้อยเพียงใด และตัดสินใจเลือกทำเครื่องหมาย ✓ เหนือวลี “จริงที่สุด” “จริง” “ค่อนข้างจริง” “ค่อนข้างไม่จริง” “ไม่จริง” “ไม่จริงที่สุด” เพียงแห่งเดียวในแต่ละประโยค ซึ่งตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่านมากที่สุด กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

(1) ฉันเป็นคนไม่ยอมล้มเลิกอะไรง่าย ๆ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(2) ฉันชอบทำธุระต่าง ๆ อย่างรีบเร่งที่สุดเท่าที่จะทำได้

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(3) ฉันมักจะหาโอกาสสร้างความเสียหายบางอย่าง ให้แก่คนที่เคยทำให้ฉันต้องอับอาย

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(4) ฉันชอบความตื่นเต้นเร้าใจ ในบรรยากาศการแข่งขัน

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(5) เมื่อฉันเดินหน้าทำอะไรแล้ว ฉันไม่ยอมถอยเด็ดขาด

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(6) เวลาถูกยั่วให้โกรธ ฉันมักจะทำใจให้เหมือนกับว่าไม่มีอะไรเกิดขึ้น

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(7) ฉันชอบทำอะไร ๆ แข่งกันคนอื่น

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(8) เวลาทำงานต่าง ๆ จุดหมายเดียวที่ฉันต้องการคือ ความสำเร็จ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(9) ไม่ว่าเรื่องอะไรก็ตาม ฉันทนไม่ได้ที่ต้องเสียเวลารอ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(10) ฉันมักจะมีเรื่องโต้เถียงกับคนอื่น

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(11) ฉันมักตอบโต้ คนที่ทำให้ฉันต้องโมโห

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(12) ฉันจะพยายามทำให้คนอื่นเห็นว่า คนที่ฉันไม่ชอบมีข้อเสียอะไรบ้าง

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(13) ฉันเป็นคนที่ชอบการมีคู่แข่งเป็นชีวิตจิตใจ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(14) ลักษณะประจำตัวของฉันคือ ความดันทุรัง

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(15) ฉันไม่ค่อยใส่ใจกับเรื่องกวนโมโห

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

ตอนที่ 11 : วิธีชีวิตทางศาสนา

คำชี้แจง

วิถีชีวิตทางศาสนาเป็นเรื่องสำคัญ ซึ่งแต่ละบุคคลจะมีลักษณะที่แตกต่างกันไป ขอให้ท่านอ่านประโยคต่อไปนี้ และไตร่ตรองการปฏิบัติของท่าน ในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา ว่ามีลักษณะมากน้อยเพียงใด และตัดสินใจเลือกทำเครื่องหมาย ✓ เหนือวลี “จริงที่สุด” “จริง” “ค่อนข้างจริง” “ค่อนข้างไม่จริง” “ไม่จริง” “ไม่จริงที่สุด” เพียงแห่งเดียวในแต่ละประโยค ซึ่งตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่านมากที่สุด กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

(1) ฉันชอบที่จะไปเที่ยวตามแหล่งศาสนสถานมากกว่าสถานที่อื่น ๆ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(2) ฉันมักจะนึกถึงบุคคลสำคัญทางศาสนาของฉัน (เช่น พระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์) เมื่อผ่านสถานที่ทางศาสนา

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(3) อาชีพของฉันไม่ว่าปัจจุบันหรืออนาคต ต้องเป็นอาชีพที่ไม่ทำให้ฉันผิดข้อบัญญัติทางศาสนาเช่น ไม่ต้องฆ่าสัตว์ ไม่ต้องโกหก

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(4) ฉันใช้เวลาส่วนใหญ่ในชีวิตในการทำความดี ตามคำสั่งสอนของศาสนา

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(5) ฉันมักใช้เวลาว่างไปในการศึกษาหลักคำสอนทางศาสนา

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(6) ขณะเที่ยวเตร่กับเพื่อนฝูงฉันมักไม่สนใจว่าสิ่งที่กระทำลงไปนั้นจะผิดข้อบัญญัติทางศาสนาหรือไม่

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(7) ฉันชอบสนทนาเกี่ยวกับคำสอนของศาสนา

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(8) ฉันรู้สึกว่าเป็นศาสนิกชนแต่เพียงในนาม หรือในทะเบียนเท่านั้น

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(9) การหมกมุ่นกับศาสนาทำให้คนเรามีความก้าวหน้าในชีวิตไม่มากเท่าที่ควร

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(10) ฉันช่วยเหลือคนอื่นและสังคมอยู่เสมอ เพื่อสร้างที่ดี

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

ตอนที่ 12 : ภาระงาน

คำชี้แจง

งานอาชีพเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งแต่ละบุคคลจะมีลักษณะงานที่แตกต่างกันไป ขอให้ท่านอ่านประโยคต่อไปนี้ และไตร่ตรองการปฏิบัติของท่าน ในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา ว่ามีลักษณะมากน้อยเพียงใด และตัดสินใจเลือกทำเครื่องหมาย ✓ เหนือวลี “จริงที่สุด” “จริง” “ค่อนข้างจริง” “ค่อนข้างไม่จริง” “ไม่จริง” “ไม่จริงที่สุด” เพียงแห่งเดียวในแต่ละประโยค ซึ่งตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่านมากที่สุด กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

(1) ฉันมีภาระงานรับผิดชอบมากจนล้นมือ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(2) ฉันได้รับงานมาทำมากอยู่คนเดียวเมื่อเทียบกับเพื่อนร่วมงาน

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(3) ฉันมีงานมากจนต้องนำงานกลับมากำทำที่บ้านบ่อยครั้ง

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(4) งานในหน้าที่ที่ฉันทำอยู่นี้ทั้งยากและหนัก

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(5) ฉันต้องทำงานอย่างรีบเร่ง แข่งกับเวลาเพื่อให้ทันกำหนด

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(6) ฉันทำงานที่ต้องใช้ความละเอียดมาก ผิดพลาดไม่ได้แม้แต่หน่อย

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(7) งานที่ฉันทำ แม้จะใช้ความพยายามอย่างมากมายก็ยากที่จะทำให้สำเร็จ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(8) งานที่ฉันทำอยู่เป็นงานที่ซับซ้อนทำให้รู้สึกเครียด

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(9) งานที่ฉันทำอยู่ อยู่ภายใต้การกำกับอย่างเข้มงวดจากหัวหน้างาน

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(10) บ่อยครั้งที่ฉันจะต้องมาทำงานในวันหยุดหรือทำงานจนมีเด้า

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(11) นอกจากงานประจำที่หนักแล้วฉันยังต้องทำงานพิเศษเพิ่มอีก

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(12) ฉันรู้สึกอึดอัดกับกฎระเบียบในการทงานที่มากเกินไป

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(13) ภาระงานที่ทำอยู่เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ฉันมีปัญหาด้านสุขภาพ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(14) ฉันมักได้รับมอบหมายงานที่ต้องทำให้เสร็จอย่างเร่งด่วน

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

ตอนที่ 13 : การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว

คำชี้แจง

การสนับสนุนจากครอบครัวเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งแต่ละบุคคลจะได้รับการสนับสนุนที่แตกต่างกันไป ขอให้ท่านอ่านประโยคต่อไปนี้ และไตร่ตรองการปฏิบัติของท่าน ในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา ว่ามีลักษณะมากน้อยเพียงใด และตัดสินใจเลือกทำเครื่องหมาย ✓ เหนือวลี “จริงที่สุด” “จริง” “ค่อนข้างจริง” “ค่อนข้างไม่จริง” “ไม่จริง” “ไม่จริงที่สุด” เพียงแห่งเดียวในแต่ละประโยค ซึ่งตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่านมากที่สุด กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

(1) ฉันมี (บุคคลในกรอบ □) ช่วยปลอมโยนฉันเมื่อเกิดความท้อแท้ใจ

สามี						
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด
ญาติ						
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(2) ฉันสามารถพึ่งพาด้านการเงินจาก (บุคคลในกรอบ □) ได้

สามี						
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด
ญาติ						
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(3) (บุคคลในกรอบ □) เป็นผู้รับฟังที่ดีเมื่อฉันต้องการระบายความในใจ

สามี						
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด
ญาติ						
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(4) ถ้าวิกฤติการณ์ใด ๆ เกิดขึ้นกับฉัน (บุคคลในกรอบ ☐) จะเป็นผู้ช่วยเหลือฉันอย่างเต็มกำลังความสามารถ

สามี						
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด
ญาติ						
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(5) (บุคคลในกรอบ ☐) ซาบซึ้งและมองเห็นคุณค่าในตัวฉัน

สามี						
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด
ญาติ						
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(6) (บุคคลในกรอบ ☐) มักพุดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือข่าวสารกับฉัน

สามี						
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด
ญาติ						
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(7) (บุคคลในกรอบ ☐) มักให้การสนับสนุนหรือให้กำลังใจในการปฏิบัติงานอาชีพที่ฉันทำในปัจจุบัน

สามี						
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด
ญาติ						
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

ตอนที่ 14 : การจัดการปัญหา

คำชี้แจง

การจัดการกับปัญหาเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งแต่ละบุคคลจะมีลักษณะและวิธีการที่แตกต่างกันไป ขอให้ท่านอ่านประโยคต่อไปนี้ และไตร่ตรองการปฏิบัติของท่าน ในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา ว่ามีลักษณะมากน้อยเพียงใด และตัดสินใจเลือกทำเครื่องหมาย ✓ เหนือวลี “จริงที่สุด” “จริง” “ค่อนข้างจริง” “ค่อนข้างไม่จริง” “ไม่จริง” “ไม่จริงที่สุด” เพียงแห่งเดียวในแต่ละประโยค ซึ่งตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่านมากที่สุด กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

(1) ฉันมองไม่เห็นว่าจะมีใครยินดีรับฟังปัญหาที่ฉันเผชิญอยู่

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(2) ฉันไม่กล้าพูดคุยถึงความรู้สึกที่แท้จริงแม้กับผู้ใกล้ชิด

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(3) ฉันมั่นใจว่าฉันสามารถหาสาเหตุของความเครียดที่เกิดขึ้นกับฉันได้

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(4) เมื่อฉันเกิดปัญหา ฉันจะพยายามตั้งสติก่อน

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(5) ฉันเชื่อว่าความเครียดที่เกิดขึ้น ฉันสามารถลด/ขจัดได้ด้วยตนเอง

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(6) ฉันพยายามนอนหลับพักผ่อนมากขึ้น เมื่อรู้สึกเครียด

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(7) ฉันกล่าวขอโทษเพื่อนเมื่อทราบว่าฉันเป็นฝ่ายผิด

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(8) แม้เพื่อนมองไม่เห็นว่าคุณทำดีกับเขา ฉันจะยังทำดีกับเขาต่อไป

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(9) เมื่อฉันหลงทาง ฉันไม่กล้าที่ถามทางจากคนแปลกหน้า

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(10) ฉันหาบุคคลที่มีประสบการณ์คล้ายคลึงกัน เพื่อขอคำปรึกษา

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(11) ฉันพยายามพูดคุยปรึกษากับคนบางคน เพื่อเพิ่มความรู้ ความเข้าใจ ในงานที่ทำอยู่/ปัญหาที่เผชิญอยู่

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(12) เมื่อเกิดปัญหา ฉันไม่รู้หนทางเข้าถึงแหล่งที่จะให้ความช่วยเหลือฉันได้

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

ภาคผนวก ข
(การวิเคราะห์ข้อมูลในรายละเอียด)

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อมูลส่วนตัวของผู้ถูกศึกษา

ลักษณะทั่วไป	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	กลุ่มคะแนน	จำนวน
การปรับตัวด้านสรีระ	286	45.66	8.37		
การปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์	286	43.63	7.39		
การปรับตัวด้านความสัมพันธ์พึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี	286	59.75	10.15		
ภาระงานอาชีพ	286	47.33	11.42	น้อย (23 ถึง 47 คะแนน)	138
				มาก (48 ถึง 71 คะแนน)	148
การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน	286	59.64	9.96	น้อย (36 ถึง 59 คะแนน)	129
				มาก (60 ถึง 84 คะแนน)	157
การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว	286	66.30	9.60	น้อย (37 ถึง 66 คะแนน)	131
				มาก (67 ถึง 84 คะแนน)	135
การร่วมกิจกรรมในครอบครัว	286	38.48	8.58	น้อย (14 ถึง 38 คะแนน)	137
				มาก (39 ถึง 60 คะแนน)	149
ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน	286	70.73	8.84	น้อย (40 ถึง 70 คะแนน)	122
				มาก (71 ถึง 93 คะแนน)	164
การมองโลกในแง่ดี	286	60.60	6.09	น้อย (42 ถึง 60 คะแนน)	135
				มาก (61 ถึง 78 คะแนน)	151
บุคลิกภาพแบบเอ	286	59.13	5.97	น้อย (43 ถึง 59 คะแนน)	139
				มาก (60 ถึง 73 คะแนน)	147
วิถีชีวิตตามแนวศาสนา	286	42.24	6.53	น้อย (28 ถึง 42 คะแนน)	144
				มาก (43 ถึง 59 คะแนน)	142
เจตคติต่อการปรับตัว	286	64.70	7.74	น้อย (39 ถึง 64 คะแนน)	120
				มาก (65 ถึง 83 คะแนน)	166
ความสามารถในการจัดการกับความเครียด	286	56.56	5.06	น้อย (38 ถึง 56 คะแนน)	142
				มาก (57 ถึง 71 คะแนน)	144

หมายเหตุ สำหรับตัวแปรที่คะแนนมีค่าต่อเนื่องใช้ค่าเฉลี่ยในการแบ่งกลุ่มสูง กลุ่มต่ำ

ตาราง 19 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ พิจารณาตามการมองโลกในแง่ดี และความสามารถในการจัดการกับความเครียดในผู้บริหารสตรีกลุ่มรวม

การมองโลก ในแง่ดี	ความสามารถในการ จัดการกับความเครียด	รหัส	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	(21)	(11)	(12)
						44.29	43.98	40.22
มาก	มาก	(22)	86	45.12	.77	.83	1.14	4.90*
มาก	น้อย	(21)	65	44.29	.89		.31	4.07*
น้อย	น้อย	(11)	77	43.98	.82			3.76*
น้อย	มาก	(12)	58	40.22	.94			

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตาราง 20 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ พิจารณาตามการมองโลกในแง่ดี และความสามารถในการจัดการกับความเครียดในกลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมาก

การมองโลก ในแง่ดี	ความสามารถในการ จัดการกับความเครียด	รหัส	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	(11)	(21)	(12)
						44.09	43.10	40.62
มาก	มาก	(22)	37	46.32	6.81	2.23	3.22	5.70*
น้อย	น้อย	(11)	32	44.09	8.37		.99	3.47
มาก	น้อย	(21)	20	43.10	8.51			2.48
น้อย	มาก	(12)	24	40.62	5.41			

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตาราง 21 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ พิจารณาตามการสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน และความสามารถในการจัดการกับความเครียด ในกลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะงานตรงความถนัดมาก

การสนับสนุน ในหน่วยงาน	ความสามารถในการ จัดการกับความเครียด	รหัส	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	(21)	(22)	(12)
						46.23	43.25	37.05
น้อย	น้อย	(11)	34	47.23	6.56	1.00	3.98*	10.18*
มาก	น้อย	(21)	17	46.23	6.09		2.98	9.18*
มาก	มาก	(22)	44	43.25	7.01			6.20*
น้อย	มาก	(12)	18	37.05	7.35			

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตาราง 22 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี พิจารณาตามการสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน และการมองโลกในแง่ดี ในกลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะงานตรงความถนัดน้อย

การสนับสนุน ในหน่วยงาน	การมองโลก ในแง่ดี	รหัส	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	(12)	(22)	(11)
						61.22	60.59	54.19
มาก	น้อย	(21)	29	42.27	6.26	1.91	4.55*	4.90*
น้อย	มาก	(12)	50	40.36	7.81		2.64	2.99
มาก	มาก	(22)	73	37.72	8.39			.35
น้อย	น้อย	(11)	134	37.37	9.10			

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตาราง 23 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปรับตัวด้านสรีระ พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว และวิถีชีวิตทางศาสนาที่แตกต่างกันในกลุ่มผู้บริหารสตรีโดยรวม

			รหัส	(211) (111) (212) (112) (121) (122) (222)									
ลักษณะมุ่ง	การสนับสนุน	วิถีชีวิต		จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน							
อนาคตฯ	จากครอบครัว	ทางศาสนา		คน		มาตรฐาน	48.85	47.30	46.36	44.66	44.54	44.05	42.00
มาก	มาก	น้อย	(221)	28	49.57	6.79	.72	2.27	3.21	4.91*	5.03*	5.52*	7.57*
มาก	น้อย	น้อย	(211)	40	48.85	7.09		1.55	2.49	4.19*	4.31*	4.80*	6.85*
น้อย	น้อย	น้อย	(111)	40	47.30	8.33			.94	2.64	2.76	3.25	5.30*
มาก	น้อย	มาก	(121)	36	46.36	9.18				1.70	1.82	2.31	4.36*
น้อย	น้อย	มาก	(112)	15	44.66	6.16					.12	.61	2.66
น้อย	มาก	น้อย	(121)	31	44.54	5.34						.49	2.54
น้อย	มาก	มาก	(122)	36	44.05	7.91							2.05
มาก	มาก	มาก	(222)	60	42.00	9.77							

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตาราง 24 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการปรับตัวด้านสรีระ พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว และวิถีชีวิตทางศาสนาที่แตกต่างกันในกลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีอายุมาก

ตัวแปร	SS	df	MS	F	p.
ลักษณะมุ่งอนาคต (ก)	23.32	7	23.32	.43	.51
การสนับสนุนจากครอบครัว (ข)	85.51	1	85.51	1.59	.21
วิถีชีวิตทางศาสนา (ค)	50.81	1	50.81	.94	.33
กxข	106.99	1	106.99	1.99	.16
กxค	1.40	1	1.40	.02	.87
ขxค	4.72	1	4.72	.00	.97
กxขxค	473.32	1	473.32	8.81	.00

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตาราง 25 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการปรับตัวด้านสรีระ พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว และวิถีชีวิตทางศาสนาที่แตกต่างกันในกลุ่มผู้บริหารสตรีผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง

ตัวแปร	SS	df	MS	F	p.
ลักษณะมุ่งอนาคตฯ (ก)	159.54	7	159.54	2.87	.09
การสนับสนุนจากครอบครัว (ข)	28.26	1	28.26	.50	.47
วิถีชีวิตทางศาสนา (ค)	61.74	1	61.74	1.11	.29
กxข	1.44	1	1.44	.02	.87
กxค	41.78	1	41.78	.75	.38
ขxค	34.80	1	34.80	.62	.43
กxขxค	256.37	1	255.37	4.59	.03

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตาราง 26 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว และวิถีชีวิตทางศาสนาที่แตกต่างกันในกลุ่มผู้บริหารสตรีผู้ที่มีอายุมาก

ตัวแปร	SS	df	MS	F	p.
ลักษณะมุ่งอนาคตฯ (ก)	40.52	7	40.52	.79	.37
การสนับสนุนจากครอบครัว (ข)	20.00	1	20.00	.39	.53
วิถีชีวิตทางศาสนา (ค)	177.50	1	177.50	3.45	.06
กxข	16.42	1	16.42	.32	.57
กxค	177.28	1	177.28	3.45	.06
ขxค	98.87	1	98.87	1.92	.16
กxขxค	361.52	1	361.52	7.04	.00

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตาราง 27 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์
พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตและความมุ่งมั่น การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว และ
วิถีชีวิตทางศาสนาที่แตกต่างกันในกลุ่มผู้บริหารสตรีผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง

ตัวแปร	SS	df	MS	F	p.
ลักษณะมุ่งอนาคตฯ (ก)	111.30	7	111.30	2.98	.08
การสนับสนุนจากครอบครัว (ข)	2.22	1	2.22	.06	.80
วิถีชีวิตทางศาสนา (ค)	199.17	1	199.17	5.33	.02
กxข	.29	1	.29	.00	.93
กxค	268.41	1	268.41	7.18	.00
ขxค	3.99	1	3.99	.10	.74
กxขxค	488.32	1	488.32	13.07	.00

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตาราง 28 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ พิจารณาตาม
ลักษณะมุ่งอนาคตและความมุ่งมั่น และวิถีชีวิตทางศาสนา ในกลุ่มผู้บริหารสตรีโดยรวม

ลักษณะมุ่ง อนาคตฯ	วิถีชีวิตทาง ศาสนา	รหัส				(12)	(11)	(22)
		จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน	มาตรฐาน	45.41	44.17	40.65
มาก	น้อย	(21)	68	46.04	6.50	.63	1.87	5.39*
น้อย	มาก	(12)	46	45.41	6.02		1.24	4.76*
น้อย	น้อย	(11)	76	44.17	5.60			3.52*
มาก	มาก	(22)	96	40.65	8.70			

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตาราง 29 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ พิจารณาตาม
ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน และวิถีชีวิตทางศาสนา ในกลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะงาน
ตรงอุปนิสัยมาก

ลักษณะมุ่ง อนาคตฯ	วิถีชีวิตทาง ศาสนา	รหัส	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	(11)	(12)	(22)
						44.73	43.30	39.69
มาก	น้อย	(21)	27	49.25	7.01	4.52*	5.95*	9.56*
น้อย	น้อย	(11)	34	44.73	4.06		1.43	5.04*
น้อย	มาก	(12)	13	43.30	6.10			3.61
มาก	มาก	(22)	39	39.69	8.30			

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตาราง 30 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ พิจารณาตาม
ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน และวิถีชีวิตทางศาสนา ในกลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีฐานะ
เศรษฐกิจของครอบครัวสูง

ลักษณะมุ่ง อนาคตฯ	วิถีชีวิตทาง ศาสนา	รหัส	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	(21)	(11)	(22)
						46.39	45.37	39.91
มาก	น้อย	(12)	31	47.06	5.01	.67	1.69	7.15*
น้อย	น้อย	(21)	23	46.39	6.93		1.02	6.48*
น้อย	มาก	(11)	24	45.37	4.41			5.46*
มาก	มาก	(22)	24	39.91	8.71			

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตาราง 31 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการปรับตัวด้านความสัมพันธ์
 ฟังพาทิ้งกันและกันกับสามี่ พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การสนับสนุนด้าน
 งานอาชีพจากครอบครัว และวิถีชีวิตทางศาสนาที่แตกต่างกันในกลุ่มผู้บริหารสตรีโดยรวม

รหัส			(122) (222) (121) (211) (111) (212) (112)										
ลักษณะมุ่ง	การสนับสนุน	วิถีชีวิต	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน								
อนาคตฯ	จากครอบครัว	ทางศาสนา	คน		มาตรฐาน	62.16	59.66	59.27	59.00	58.37	57.08	55.40	
มาก	มาก	น้อย	(221)	28	66.67	7.08	4.51	7.01*	7.40*	7.67*	8.30*	9.59*	11.27*
น้อย	มาก	มาก	(122)	31	62.16	4.63		2.50	2.89	3.16	3.79	5.08*	6.76*
มาก	มาก	มาก	(222)	60	59.66	10.87			.39	.66	1.29	2.58	4.26
น้อย	มาก	น้อย	(121)	36	59.27	8.88				.27	.90	2.19	3.87
มาก	น้อย	น้อย	(211)	40	59.00	10.25					.63	1.92	3.60
น้อย	น้อย	น้อย	(111)	40	58.37	10.84						1.29	2.97
มาก	น้อย	มาก	(212)	36	57.08	12.79							1.68
น้อย	น้อย	มาก	(112)	15	55.40	8.75							

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตาราง 32 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบฟังพาทิ้งกัน
 และกันกับสามี่ พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การสนับสนุนด้านงานอาชีพจาก
 ครอบครัว และวิถีชีวิตทางศาสนาที่แตกต่างกันในกลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีลักษณะงานตรง
 ความถนัดน้อย

ตัวแปร	SS	df	MS	F	p.
ลักษณะมุ่งอนาคต (ก)	19.58	7	19.58	22.00	.63
การสนับสนุนจากครอบครัว (ข)	896.18	1	896.18	10.45	.00
วิถีชีวิตทางศาสนา (ค)	242.81	1	242.81	2.83	.09
กxข	62.68	1	62.68	.73	.39
กxค	5.68	1	5.68	.06	.79
ขxค	34.80	1	34.80	.40	.52
กxขxค	494.66	1	494.66	5.77	.01

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตาราง 33 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปรับตัวด้านความสัมพันธ์พึงพาซึ่งกันและกันกับสามี พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว และวิถีชีวิตทางศาสนาที่แตกต่างกันในกลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง

ตัวแปร	SS	df	MS	F	p.
ลักษณะมุ่งอนาคตฯ (ก)	306.34	7	306.34	4.23	.05
การสนับสนุนจากครอบครัว (ข)	413.08	1	413.08	5.71	.01
วิถีชีวิตทางศาสนา (ค)	419.23	1	419.23	5.79	.01
กxข	1.41	1	1.41	.02	.88
กxค	169.27	1	169.27	2.34	.12
ขxค	11.27	1	11.27	.15	.69
กxขxค	322.82	1	322.82	4.46	.03

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตาราง 34 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน และวิถีชีวิตทางศาสนา ในกลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีอายุน้อย

ลักษณะมุ่ง อนาคตฯ	วิถีชีวิตทาง ศาสนา	รหัส	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	(21)	(11)	(22)
						61.52	57.94	56.16
น้อย	มาก	(12)	17	62.41	6.63	.89	4.47	6.25*
มาก	น้อย	(21)	42	61.52	10.72		3.58	5.36
น้อย	น้อย	(11)	50	57.94	10.99			1.78
มาก	มาก	(22)	54	56.16	12.66			

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตาราง 35 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพซึ่งกันและกันกับสามี พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน และวิถีชีวิตทางศาสนา ในกลุ่มผู้บริหารสตรีที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง

ลักษณะมุ่งอนาคต	วิถีชีวิตทางศาสนา	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	(11)	(22)	(12)
						59.66	59.50	58.48
มาก	น้อย	(21)	23	63.52	7.17	3.86	4.02	5.04*
น้อย	น้อย	(11)	24	59.66	8.99		0.16	1.18
มาก	มาก	(22)	24	59.50	11.64			1.02
น้อย	มาก	(12)	31	58.48	7.40			

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตาราง 36 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนวิถีชีวิตทางศาสนาของผู้บริหารสตรี พิจารณาตามลักษณะงานตรงความถนัด และฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว ในกลุ่มผู้บริหารสตรีโดยรวม

ลักษณะงานตรงอุปนิสัย	ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	(21)	(11)	(22)
						46.23	43.25	37.05
น้อย	มาก	(12)	58	43.62	4.31	.44	2.21	2.49*
มาก	น้อย	(21)	69	43.18	7.40		1.77	2.05
น้อย	น้อย	(11)	115	41.41	6.47			.28
มาก	มาก	(22)	44	41.13	7.30			

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตาราง 37 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการร่วมกิจกรรมในครอบครัวของผู้บริหารสตรี
พิจารณาตามอายุ และฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว ในกลุ่มผู้บริหารสตรีโดยรวม

อายุ	ฐานะเศรษฐกิจ ของครอบครัว	รหัส	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	(21)	(11)	(22)
						46.23	43.25	37.05
น้อย	มาก	(12)	58	43.62	4.31	.44	2.21	2.49*
มาก	น้อย	(21)	69	43.18	7.40		1.77	2.05
น้อย	น้อย	(11)	115	41.41	6.47			.28
มาก	มาก	(22)	44	41.13	7.30			

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตาราง 38 ค่าสถิติทดสอบของการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบหลายตัวแปรตามของกลุ่มตัวแปร
ประจัตถลักษณะเดิมและพฤติกรรมเดิม ที่ส่งผลต่อกลุ่มตัวแปรการปรับตัวของผู้บริหารสตรี

Test name	Value	Approx. F	Hypoth.df	Error df	p.
Pillais	.21	5.44	230.91	67.88	.000
Hotelling's	.24	5.70	537.84	47.81	.000
Wilks (Λ)	.79	5.59	420.17	98.66	.000

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตาราง 39 ค่าสถิติทดสอบของการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบหลายตัวแปรตามของแต่ละตัวแปร
ในกลุ่มตัวแปรประจัตถลักษณะเดิมและพฤติกรรมเดิม ที่ส่งผลต่อกลุ่มตัวแปรการปรับตัวของ
ผู้บริหารสตรี

ตัวแปรอิสระ	Test name	Value	F	Hypoth.df	Error df	p.	Eta Sq.
ลักษณะมุ่งอนาคต	Pillais	.03	2.77	3	279	.04	.03
	Hotelling's	.03	2.77	3	279	.04	.03
	Wilks (Λ)	.97	2.77	3	279	.04	.03
การมองโลกในแง่ดี	Pillais	.12	13.13	3	279	.00	.12
	Hotelling's	.14	13.13	3	279	.00	.12
	Wilks (Λ)	.88	13.13	3	279	.00	.12
บุคลิกภาพแบบเอ	Pillais	.00	.45	3	279	.72	.01
	Hotelling's	.00	.45	3	279	.72	.01
	Wilks (Λ)	1.00	.45	3	279	.72	.01
วิถีชีวิตทางศาสนา	Pillais	.08	8.53	3	279	.00	.08
	Hotelling's	.92	8.53	3	279	.00	.08
	Wilks (Λ)	.09	8.53	3	279	.00	.08

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตาราง 40 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณแบบมีหลายตัวแปรตามของกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม และพฤติกรรมเดิมแบบรายตัวแปร ที่ส่งผลต่อตัวแปรการปรับตัวด้านสรีระ

ตัวแปรอิสระ	B	Beta.	Std.Err.	t-Value	p.
ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน	.15	.15	.06	2.47	.01
การมองโลกในแง่ดี	.08	.06	.08	.91	.36
บุคลิกภาพแบบเอ	.05	.04	.09	.62	.54
วิถีชีวิตทางศาสนา	-.27	-.21	.08	-3.21	.00

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตาราง 41 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณแบบมีหลายตัวแปรตามของกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิมและ พฤติกรรมเดิมแบบรายตัวแปร ที่ส่งผลต่อตัวแปรการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์

ตัวแปรอิสระ	B	Beta.	Std.Err.	t-Value	p.
ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน	-.01	-.01	.05	-.22	.83
การมองโลกในแง่ดี	.36	.30	.07	5.10	.00
บุคลิกภาพแบบเอ	.08	.07	.07	1.14	.26
วิถีชีวิตทางศาสนา	-.34	-.30	.07	-4.94	.00

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตาราง 42 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณแบบมีหลายตัวแปรตามของแต่ละตัวแปรในกลุ่มตัวแปรจิต ลักษณะเดิมและพฤติกรรมเดิม ที่ส่งผลต่อตัวแปรการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกัน และกันกับสามมี

ตัวแปรอิสระ	B	Beta.	Std.Err.	t-Value	p.
ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน	.32	.03	.07	.46	.65
การมองโลกในแง่ดี	.39	.24	.10	3.89	.00
บุคลิกภาพแบบเอ	.05	.03	.10	.47	.64
วิถีชีวิตทางศาสนา	-.10	-.07	.10	-1.05	.30

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตาราง 43 ค่าสถิติทดสอบของการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบหลายตัวแปรตามของกลุ่มตัวแปรลักษณะสถานการณ์ ที่ส่งผลต่อกลุ่มตัวแปรการปรับตัวของผู้บริหารสตรี

Test name	Value	Approx. F	Hypoth.df	Error df	p.
Pillais	.59	17.48	12.00	843.00	.000
Hotelings	.91	21.12	12.00	833.00	.000
Wilks ($\wedge$)	.40	19.58	12.00	738.46	.000

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตาราง 44 ค่าสถิติทดสอบของการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบหลายตัวแปรตามของแต่ละตัวแปรในกลุ่มตัวแปรลักษณะสถานการณ์ ที่ส่งผลต่อกลุ่มตัวแปรการปรับตัวของผู้บริหารสตรี

ตัวแปรอิสระ	Test name	Value	F	Hypoth.df	Error df	p.	Eta Sq.
การร่วมกิจกรรมในครอบครัว	Pillais	.27	34.19	3	279	.00	.27
	Hotelings	.37	34.19	3	279	.00	.27
	Wilks ($\wedge$)	.73	34.19	3	279	.00	.27
การสนับสนุนในหน่วยงาน	Pillais	.25	31.74	3	279	.00	.25
	Hotelings	.34	31.74	3	279	.00	.25
	Wilks ($\wedge$)	.75	31.74	3	279	.00	.25
การสนับสนุนจากครอบครัว	Pillais	.12	13.59	3	279	.00	.13
	Hotelings	.15	13.59	3	279	.00	.13
	Wilks ($\wedge$)	.87	13.59	3	279	.00	.13
ภาระงานอาชีพ	Pillais	.13	13.94	3	279	.00	.13
	Hotelings	.15	13.94	3	279	.00	.13
	Wilks ($\wedge$)	.87	13.94	3	279	.00	.13

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตาราง 45 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณแบบมีหลายตัวแปรตามของแต่ละตัวแปรในกลุ่มตัวแปรสถานการณ์ ที่ส่งผลต่อตัวแปรการปรับตัวด้านสรีระ

ตัวแปรอิสระ	B	Beta.	Std.Err.	t-Value	p.
การร่วมกิจกรรมในครอบครัว	.39	.40	.05	8.22	.00
การสนับสนุนในหน่วยงาน	-.38	-.45	.04	-9.55	.00
ภาระงานอาชีพ	-.23	-.31	.04	-6.41	.00
การสนับสนุนจากครอบครัว	-.11	-.13	.04	-2.61	.01

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตาราง 46 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณแบบมีหลายตัวแปรตามของแต่ละตัวแปรในกลุ่มตัวแปร
ลักษณะสถานการณ์ ที่ส่งผลต่อตัวแปรการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์

ตัวแปรอิสระ	B	Beta.	Std.Err.	t-Value	p.
การร่วมกิจกรรมในครอบครัว	.22	.40	.06	7.47	.00
การสนับสนุนในหน่วยงาน	-.21	-.15	.05	-2.96	.00
ภาระงานอาชีพ	-.10	-.12	.05	-2.21	.03
การสนับสนุนจากครอบครัว	.04	-.26	.06	4.91	.00

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตาราง 47 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณแบบมีหลายตัวแปรตามของแต่ละตัวแปรในกลุ่มตัวแปร
สถานการณ์ ที่ส่งผลต่อตัวแปรการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี

ตัวแปรอิสระ	B	Beta.	Std.Err.	t-Value	p.
การร่วมกิจกรรมในครอบครัว	.47	.40	.06	7.47	.00
การสนับสนุนในหน่วยงาน	-.16	-.15	.05	-2.96	.00
ภาระงานอาชีพ	-.11	-.12	.05	-2.21	.03
การสนับสนุนจากครอบครัว	.27	.26	.05	4.91	.00

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตาราง 48 ค่าสถิติทดสอบของการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบหลายตัวแปรตามของแต่ละตัว
แปรในกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ ที่ส่งผลต่อกลุ่มตัวแปรการปรับของผู้บริหารสตรี

Test name	Value	Approx. F	Hypoth.df	Error df	p.
Pillais	.19	10.37	551.21	66.77	.000
Hotelings	.22	10.70	60.41	54.65	.000
Wilks (Λ)	.80	10.53	1502.16	93.28	.000

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตาราง 49 ค่าสถิติทดสอบของการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบหลายตัวแปรตามของแต่ละตัวแปรในกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ ที่ส่งผลต่อกลุ่มตัวแปรการปรับตัวของผู้บริหารสตรี

ตัวแปรอิสระ	Test name	Value	F	Hypoth.df	Error df	p.	Eta Sq.
เจตคติต่อการปรับตัว	Pillais	.14	15.47	3	281	.00	.14
	Hotelings	.17	15.47	3	281	.00	.14
	Wilks (Λ)	.86	15.47	3	281	.00	.14
ความสามารถในการจัด	Pillais	.05	4.64	3	281	.00	.05
กับความเครียด	Hotelings	.05	4.64	3	281	.00	.05
	Wilks (Λ)	.95	4.64	3	281	.00	.05

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตาราง 50 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณแบบมีหลายตัวแปรตามของแต่ละตัวแปรในกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ ที่ส่งผลต่อตัวแปรการปรับตัวด้านสรีระ

ตัวแปรอิสระ	B	Beta.	Std.Err.	t-Value	p.
เจตคติต่อการปรับตัว	-.07	-.07	.06	-1.10	.27
ความสามารถในการจัดการ กับความเครียด	-.35	-.21	.10	-3.60	.00

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตาราง 51 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณแบบมีหลายตัวแปรตามของแต่ละตัวแปรในกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ ที่ส่งผลต่อตัวแปรการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์

ตัวแปรอิสระ	B	Beta.	Std.Err.	t-Value	p.
เจตคติต่อการปรับตัว	.43	.33	.08	5.65	.00
ความสามารถในการจัดการ กับความเครียด	-.20	-.10	.12	-1.67	.10

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตาราง 52 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณแบบมีหลายตัวแปรตามของแต่ละตัวแปรในกลุ่มตัวแปรจิต
ลักษณะตามสถานการณ์ ที่ส่งผลต่อตัวแปรการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและ
กันกับสามี่

ตัวแปรอิสระ	B	Beta.	Std.Err.	t-Value	p.
เจตคติต่อการปรับตัว	.43	.33	.08	5.65	.00
ความสามารถในการจัดการ กับความเครียด	-.19	-.10	.12	-1.37	.10

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตาราง 53 ค่าสถิติทดสอบของการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบหลายตัวแปรตามของแต่ละตัว
แปรในกลุ่มตัวแปรอิสระโดยรวม ที่ส่งผลต่อกลุ่มตัวแปรการปรับตัวของผู้บริหารสตรี

Test name	Value	Approx. F	Hypoth.df	Error df	p.
Pillais	.82	10.43	30.00	825.00	.000
Hoteling's	1.33	12.04	30.00	815.00	.000
Wilks (Λ)	.46	11.25	30.00	801.98	.000

*มีนัยสำคัญที่ .05

ตาราง 54 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณแบบมีหลายตัวแปรตามของแต่ละตัวแปรในกลุ่มตัวแปร
อิสระโดยรวม ที่ส่งผลต่อตัวแปรการปรับตัวด้านสรีระ

ตัวแปรอิสระ	B	Beta.	Std.Err.	t-Value	p.
การร่วมกิจกรรมในครอบครัว	.35	.36	.05	7.32	.00
การสนับสนุนในหน่วยงาน	-.39	-.46	.04	-8.87	.00
เจตคติต่อการปรับตัว	-.10	-.08	.06	-1.47	.14
ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน	.20	.20	.05	3.46	.00
การมองโลกในแง่ดี	.17	.13	.07	2.40	.02
บุคลิกภาพแบบเอ	.12	.08	.07	1.55	.12
วิถีชีวิตทางศาสนา	-.04	-.03	.07	-.60	.55
ภาระงานอาชีพ	-.21	-.29	.04	-5.21	.00
การสนับสนุนจากครอบครัว	-.08	-.10	.05	-1.69	.09
ความสามารถในการจัดการ กับความเครียด	-.32	-.20	.08	-3.92	.00

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตาราง 55 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณแบบมีหลายตัวแปรตามของแต่ละตัวแปรในกลุ่มตัวแปรอิสระโดยรวม ที่ส่งผลต่อตัวแปรการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์

ตัวแปรอิสระ	B	Beta.	Std.Err.	t-Value	p.
การร่วมกิจกรรมในครอบครัว	.16	.20	.05	3.33	.00
การสนับสนุนในหน่วยงาน	-.20	-.27	.05	-4.41	.00
เจตคติต่อการปรับตัว	.01	.01	.06	.16	.87
ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน	-.01	-.01	.06	-.19	.85
การมองโลกในแง่ดี	.35	.29	.07	4.70	.00
บุคลิกภาพแบบเอ	.12	.10	.08	1.51	.13
วิถีชีวิตทางศาสนา	-.24	-.21	.07	-3.30	.55
ภาระงานอาชีพ	-.11	-.18	.04	-2.74	.01
การสนับสนุนจากครอบครัว	.00	.00	.05	.01	1.00
ความสามารถในการจัดการกับความเครียด	-.05	-.04	.09	-.62	.54

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตาราง 56 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณแบบมีหลายตัวแปรตามของแต่ละตัวแปรในกลุ่มตัวแปรอิสระโดยรวม ที่ส่งผลต่อตัวแปรการปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามี

ตัวแปรอิสระ	B	Beta.	Std.Err.	t-Value	p.
การร่วมกิจกรรมในครอบครัว	.46	.39	.07	7.13	.00
การสนับสนุนในหน่วยงาน	-.18	-.18	.06	-3.10	.00
เจตคติต่อการปรับตัว	.27	.20	.08	3.21	.00
ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน	.06	.05	.07	.83	.41
การมองโลกในแง่ดี	.13	.08	.10	1.34	.16
บุคลิกภาพแบบเอ	-.04	-.02	.10	-.37	.71
วิถีชีวิตทางศาสนา	-.00	-.00	.09	-.01	1.00
ภาระงานอาชีพ	-.08	-.09	.05	-1.40	.16
การสนับสนุนจากครอบครัว	.16	.15	.07	2.42	.02
ความสามารถในการจัดการกับความเครียด	-.17	-.09	.11	-1.55	.12

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตาราง 57 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient)

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1. การปรับตัวด้านสรีระ	45.66	8.38	.46**	.34**	.30**	-.41**	.11	.10	.38	-.21	-.14*	-.19*	-.09	-.23**
2. การปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์	46.64	7.39	1.00	.26**	.23**	-.26**	.07	-.05	.23**	.05	-.22**	-.06	.08	-.03
3. การปรับตัวด้านความสัมพันธ์แบบพึ่งพาซึ่งกันและกันกับสามมี	59.75	10.16		1.00	.41**	-.14*	.31**	.05	.23**	.06	.01	.03	.31**	-.03
4. ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน	38.48	8.58			1.00	.03	.08	-.06	.19**	.35**	.03	.24**	.16**	-.02
5. การมองโลกในแง่ดี	59.64	9.96				1.00	.13*	.29**	.15**	.19**	.32**	-.10	-.04	.30**
6. บุคลิกภาพแบบเอ	64.71	7.74					1.00	.25**	.36**	-.07	.04	-.02	.45**	.21**
7. วิธีชีวิตทางศาสนา	70.73	8.84						1.00	.17**	-.10	.27**	-.43**	-.06	.27**
8. การสนับสนุนทางสังคมในหน่วยงาน	60.60	6.10							1.00	.20**	.25**	.06	.34**	.25**
9. ภาระงานอาชีพ	59.14	5.98								1.00	.27**	.35**	.16**	.16**
10.การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว	42.25	6.53									1.00	.08	.24**	.16**
11.การร่วมกิจกรรมในครอบครัว	47.34	11.42										1.00	.15*	-.14*
12.เจตคติต่อการปรับตัว	66.31	9.61											1.00	.13*
13. ความสามารถในการจัดการกับความเครียด	56.57	5.06												1.00

* มีนัยสำคัญที่ .05 ** มีนัยสำคัญที่ .01

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อสกุล	วรรณภา กันยาวงศ์
วันเดือนปีเกิด	21 กรกฎาคม 2521
สถานที่เกิด	จังหวัดมหาสารคาม
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	322/419 ซอยอยู่เจริญ ถนนอโศก-ดินแดง แขวง/เขต ห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10320
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	บริษัท ทรูมูฟ จำกัด
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2540	มัธยมศึกษาตอนปลาย จาก โรงเรียนพัคณภูมิวิทยาคาร
พ.ศ. 2544	วิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสถิติ จาก มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
พ.ศ. 2551	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ